

แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน
กรุงเทพมหานคร

BANGYEEKHAN WATERFRONT COMMUNITY DEVELOPMENT
BANGKOK

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2549

ISBN 974-15-2597-4

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน
กรุงเทพมหานคร

BANGYEEKHAN WATERFRONT COMMUNITY DEVELOPMENT
BANGKOK

เลขหมู่.....**63313**
เลขทะเบียน.....
วัน,เดือน,ปี.....**25 ส.ค. 2549**

b..... i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาสาระสำคัญของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2549

ISBN 974-15-2597-4

BANGYEEKHAN WATERFRONT COMMUNITY DEVELOPMENT
BANGKOK

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การเชิงพาณิชย์การศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ออกไป และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2006

ISBN 974-15-2597-4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2006

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	นายทวิวัฒน์ ทาตะภิรมย์
รหัสประจำตัว	44064046
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
พ.ศ.	2549
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผศ.สมพล ดำรงเสถียร
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การศึกษา ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพในด้านต่าง ๆ ของพื้นที่ ได้แก่ ด้านประโยชน์การใช้ที่ดิน , ด้านระบบการสัญจร , ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง , ด้านสถาปัตยกรรม และด้านภูมิสถาปัตยกรรม ตลอดจนศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจชุมชนที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์สภาพชุมชนครอบคลุมการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและศักยภาพในการพัฒนา ข้อจำกัด และปัญหาต่าง ๆ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันต่อไป

จากการศึกษาพบว่าสภาพพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน มีประเด็นปัญหาที่สามารถสรุปได้ 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ ปัญหาการขาดความเชื่อมโยงของโครงข่ายการสัญจร , ปัญหาพื้นที่ว่างและการใช้ประโยชน์ , ปัญหาการใช้พื้นที่ริมน้ำ , ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งก่อสร้าง และปัญหาภูมิทัศน์เมือง

การเสนอแนวทางการแก้ไข ได้มีการเสนอแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการเสนอมาตรการควบคุม เพื่อให้แนวทางการพัฒนาสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนการเสนอแนวทางการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

การศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน เพื่อให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของเมือง รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่บริเวณอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับพื้นที่ศึกษาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Bangyeekhan Waterfront Community Development Bangkok
Student	Mr.Taweewat Tathapirom
Student ID.	44064046
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2006
Thesis Advisor	Assist.Prof.Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Assist.Prof.Dr. Lertlak Klinhom

ABSTRACT

This study focuses on the physical nature in several in several aspects of the area, such as, land use, circulation, open space, architecture and landscape including also to study community's, socioeconomic, the potentiality and other related restrictions in order to propose the guidelines for continuous waterfront development of Bangyeekhan district onward.

The study reveals that the problems of Bangyeekhan waterfront community are summarized into 5 issues, namely, the problem on lacking of adequate connections of circulation network, lack of open space, inappropriate land use and utilization of waterfront area as well as deterioration of buildings and urban landscape.

In order to solve the above mentioned problems, several development guidelines have been proposed. They include proposal of controlling measure in order to administrate the redevelopment guidelines to achieve the objectives and the proposal of guidelines to implement such development plan for all agencies and authorities involved.

This study shall benefit to all agencies and authorities involved in the waterfront development of Bangyeekhan District to correspond with the growth of the city and can also be applied as guidelines for development of other similar areas accordingly.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ และความอนุเคราะห์ จากบุคคลหลายฝ่ายที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่าน ผศ.สมพล ดำรงเสถียร อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอมอาจารย์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ อีกทั้งยังสละเวลาส่วนอันมีค่าช่วยให้งานวิจัยสำเร็จ ลงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผศ.สุรศักดิ์ กังขาว ผศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และ อาจารย์สันติ กวินวงศ์ไพบูลย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าของท่าน ในการช่วยตรวจทาน และปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง สำนักงานเขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร กองวางผังพัฒนาเมือง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ประชาชนผู้มาเที่ยวใช้บริการ และประชาชนผู้ อยู่อาศัยพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูล และคำปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ โดยให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการในการทำวิทยานิพนธ์ และท่านอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาเสมอมา ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านที่ได้ ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ภรรยา ญาติพี่น้อง และเพื่อนสนิทของผู้วิจัยทุก ท่านที่ให้กำลังใจ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเป็นอย่างยิ่งที่ให้โอกาสทางการศึกษาต่อผู้วิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเกียรติแก่ผู้มีพระคุณ ทุกท่าน

ทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวความคิดของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 ประวัติความเป็นมาและลักษณะของที่อยู่อาศัยพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขัน.....	11
2.1.1 วิวัฒนาการความเป็นมาเขตบางพลัด.....	11
2.1.2 พื้นที่ที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อชุมชน.....	13
2.1.3 ชุมชนบริเวณพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน.....	14
2.2 แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับสังคม และวัฒนธรรมไทย.....	17
2.3 แนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการออกแบบชุมชนเมือง.....	20
2.4 ศึกษาทฤษฎีและหลักการ การพัฒนาภูมิทัศน์เมือง.....	22
2.4.1 ย่านและที่รวมกิจกรรม.....	22
2.4.2 ที่โล่งว่าง.....	25
2.4.3 เส้นทางสัญจร.....	30
2.4.4 ทิวทัศน์และที่หมายตา.....	34
2.4.5 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ.....	35
2.5 ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร.....	37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.6 นโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง.....	38
2.6.1 โครงการจัดทำแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณ ฝั่งธนบุรี.....	38
2.6.2 โครงการสะพานพระราม 8.....	39
2.6.3 แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 – 2549).....	42
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
บทที่ 3 การดำเนินงานวิจัย.....	51
3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	51
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์.....	56
4.2.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4.2.2 ผลจากการวิเคราะห์.....	58
4.3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	81
4.3.1 การสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	81
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	118
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	118
5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	118
5.1.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	118
5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	118
5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	120
5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	120

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2 แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน.....	121
5.2.1 แนวทางการพัฒนาระบบโครงข่ายการสัญจร.....	121
5.2.2 แนวทางการพัฒนาพื้นที่ว่าง.....	131
5.2.3 แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำ.....	136
5.2.4 แนวทางการพัฒนากลุ่มอาคารเสื่อมโทรม.....	140
5.2.5 แนวทางการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของเมือง.....	151
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	156
บรรณานุกรม.....	157
ภาคผนวก.....	159
ภาคผนวก ก. แสดงภาพถ่ายหุ่นจำลอง.....	159
ภาคผนวก ข. เอกสารทางราชการที่ใช้ในการวิจัย.....	164
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	171
ประวัติผู้เขียน.....	184

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนผู้นำให้บริการ ภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนบางยี่ขัน.....	59
4.2 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และ ที่รวมกิจกรรม.....	61
4.3 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่โล่ง.....	62
4.4 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร.....	65
4.5 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร.....	66
4.6 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม.....	68
4.7 การจำแนกข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนบางยี่ขัน.....	70
4.8 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและที่รวม กิจกรรม.....	72
4.9 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่โล่ง.....	74
4.10 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร.....	76
4.11 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร.....	78
4.12 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม.....	80
4.13 แสดงอัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมต่อพื้นที่แปลงที่ดิน.....	87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงโครงการสะพานพระราม 8.....	2
1.2 แสดงปัญหาสภาพบ้านเรือนที่แออัดทรุดโทรมและเส้นทางสัญจรในชุมชน ที่แออัดคับแคบ.....	3
1.3 แสดงปัญหาก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำตลอดแนวในพื้นที่บริเวณนี้ทำให้เกิดปัญหา ทางด้านภูมิทัศน์เมือง ตลอดจนเอกลักษณ์ของชุมชนและที่อยู่อาศัยริมน้ำ.....	3
1.4 แสดงพื้นที่ศึกษา.....	8
1.5 แสดงขอบเขตพื้นที่ศึกษา.....	9
2.1 แสดงโรงสุรabayงยี่ชั้น.....	13
2.2 แสดงอาคารโรงเรียนราชการุญ(โรงเรียนอินทราชัย).....	14
2.3 แสดงตำแหน่งชุมชนพื้นที่ศึกษา.....	17
2.4 แสดงตัวอย่างย่าน.....	23
2.5 แสดงตัวอย่างที่รวมกิจกรรม.....	24
2.6 แสดงตัวอย่างที่ว่างโล่ง.....	26
2.7 แสดงตัวอย่างสวนหย่อม.....	27
2.8 แสดงตัวอย่างลานกิจกรรม ลานเอนกประสงค์.....	28
2.9 แสดงตัวอย่างบ่อน้ำ , สระน้ำ , แม่น้ำลำคลองที่มีตามธรรมชาติ.....	29
2.10 แสดงตัวอย่างเส้นทางสัญจร.....	30
2.11 แสดงตัวอย่างเส้นทางเดินเท้า.....	31
2.12 แสดงตัวอย่างทางจักรยาน.....	33
2.13 แสดงตัวอย่างทิวทัศน์ และที่หมายตา.....	34
2.14 แสดงตัวอย่างสิ่งประกอบบริเวณ.....	35
2.15 แสดงผังเมืองรวมกรุงเทพฯ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1(2541-2545).....	38
2.16 แสดงแนวสะพานพระราม 8.....	40
2.17 แสดงโครงการสะพานพระราม 8 (กำลังดำเนินการอยู่).....	40
2.18 แสดงโครงการสะพานพระราม 8 (กำลังดำเนินการอยู่).....	41
2.19 แสดงผังบริเวณโครงการสะพานพระราม 8 (กำลังดำเนินการอยู่).....	41
4.1 แสดงตำแหน่งการใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ศึกษา.....	82
4.2 แสดงกิจกรรมการใช้ที่ดินพาณิชย์การค้าบริเวณริมถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า.....	83

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำข้อมูลไปเผยแพร่ต่อสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.3 แสดง กิจกรรมการใช้ที่ดินพักอาศัยบริเวณชุมชนบ้านปูน.....	83
4.4 แสดง กิจกรรมการใช้ที่ดินพักอาศัยบริเวณชุมชนคลองเจ้าครุต.....	84
4.5 แสดง กิจกรรมการใช้ที่ดิน สถานที่ราชการ สถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน.....	84
4.6 แสดง กิจกรรมการใช้ที่ดินคลังสินค้า โรงสุรบางยี่ขัน.....	85
4.7 แสดง กิจกรรมการใช้ที่ดินสถานศึกษา โรงเรียนวัดพระยาศิริโอยสวรรค์.....	85
4.8 แสดง กิจกรรมการใช้ที่ดินสถาบันศาสนาวัดดาวดึงษาราม.....	86
4.9 แสดง กิจกรรมการใช้ที่ดินสวนสาธารณะโครงการสะพานพระราม 8.....	86
4.10 แสดงแผนที่ประกอบตารางที่ 4.13.....	88
4.11 แสดงตำแหน่งพื้นที่โล่ง.....	90
4.12 แสดงการวิเคราะห์ปัญหาพื้นที่ว่าง และการใช้ประโยชน์.....	91
4.13 แสดงปัญหาพื้นที่ว่าง และการใช้ประโยชน์.....	93
4.14 แสดงทางเท้าภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม.....	94
4.15 แสดงทางเท้าภายในชุมชนปูน.....	95
4.16 แสดงท่าเรือที่สำคัญ.....	95
4.17 แสดงเส้นทางสัญจรในพื้นที่ศึกษา.....	96
4.18 แสดงการก่อสร้างอาคารขีดแนวรั้วข้างเคียงส่งผลให้เส้นทางสัญจรถูกกีดขวาง.....	97
4.19 แสดงการก่อสร้างอาคารลูกค้านุสาวาณะทำให้การพัฒนาเส้นทางสัญจรใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่.....	97
4.20 แสดง เส้นทางเดินเท้าริมคลองบางยี่ขันขาดการปรับปรุงให้ใช้งานได้ รวมทั้งคลองบางยี่ขันที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นทางสัญจรทางน้ำ.....	98
4.21 แสดง เส้นทางสัญจรริมน้ำหลังแนวเขื่อนถูกกีดขวางด้วยบ้านไม้สภาพทรุดโทรมเป็นอุปสรรค ในการสัญจรไปยังพื้นที่ต่อเนื่อง.....	98
4.22 แสดง เส้นทางรถยนต์บริเวณหน้าวัดพระยาศิริโอยสวรรค์ไม่สามารถเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ต่อเนื่องได้เนื่องจากแนวถนนมาสิ้นสุดที่ลานหน้าวัดซึ่งมีกุฏิพระขวางแนวถนนทำให้เป็นอุปสรรค.....	99
4.23 แสดง ด้านสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร.....	100
4.24 แสดง ด้านความเสื่อมโทรมของสิ่งก่อสร้าง.....	104

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดลอกแบบสงวนลิขสิทธิ์ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.25 แสดงด้านความเชื่อมโยงโทรมของสิ่งก่อสร้าง.....	105
4.26 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา.....	108
4.27 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา.....	108
4.28 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา.....	109
4.29 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา.....	109
4.30 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา.....	110
4.31 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากพื้นที่ศึกษาไปยังฝั่งพระนคร.....	110
4.32 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากพื้นที่ศึกษาไปยังฝั่งพระนคร.....	111
4.33 แสดงทัศนียภาพมองจากสะพานปิ่นเกล้ามายังพื้นที่ศึกษา.....	111
4.34 แสดงพื้นที่คอนกรีตบริเวณท่าเรือปิ่นเกล้า.....	113
4.35 แสดงพื้นที่คอนกรีตภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม.....	113
4.36 แสดงองค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน.....	114
5.1 แสดง MASTER PLAN ทางเลือกที่ 1.....	124
5.2 แสดง MASTER PLAN ทางเลือกที่ 2.....	125
5.3 แสดง Existion Plan & Master Plan.....	126
5.4 แสดงเส้นทางสัญจรทางเลือกที่ 1.....	127
5.5 แสดงเส้นทางสัญจรทางเลือกที่ 2.....	128
5.6 ทัศนียภาพแสดงแนวทางการพัฒนาเส้นทางสัญจร.....	129
5.7 แสดงภาพพื้นที่ว่างเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนวัดดาวดึงษาราม.....	132
5.8 ทัศนียภาพแสดงแนวทางการพัฒนาพื้นที่ว่าง.....	133
5.9 แสดงตำแหน่งแนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำ.....	137
5.10 ทัศนียภาพแสดงแนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมคลองบางยี่ขัน.....	138
5.11 ทัศนียภาพแสดงแนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา.....	139
5.12 แสดงตำแหน่งการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บ้านพักอาศัย.....	145
5.13 แสดงการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่พักอาศัยแบบขยาย 1.....	146
5.14 แสดงการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่พักอาศัยแบบขยาย 2.....	147
5.15 แสดงการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่พักอาศัยแบบขยาย 3.....	148
5.16 แสดงการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่พักอาศัยแบบรูปตัด.....	149

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.17 แสดงแนวทางการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์.....	152
5.18 แสดงตำแหน่งแนวทางการควบคุมการก่อสร้างต่อเติมบริเวณที่ศึกษา.....	154
5.19 แสดงแนวทางการควบคุมการก่อสร้างต่อเติมบริเวณที่ 1.....	154
5.20 แสดงแนวทางการควบคุมการก่อสร้างต่อเติมบริเวณที่ 2 และ 3.....	155

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ย่านบางยี่ขัน เป็นส่วนหนึ่งของเขตบางพลัด ซึ่งตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ปัจจุบันมีสถานะเป็นแขวง ๗ หนึ่งในของเขตบางพลัด พื้นที่บริเวณนี้จัดเป็นพื้นที่ที่มีประวัติย้อนหลังไปถึงสมัยปลายกรุงศรีอยุธยา จากประวัติของพื้นที่บริเวณนี้มีความเป็นมาว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ช่วงที่ใกล้จะเสียกรุงแก่พม่า ชาวกรุงศรีอยุธยาบางส่วนได้อพยพลงเรือมา โดยหนีลงมาตามลำแม่น้ำเจ้าพระยา และได้มาขึ้นบก ในบริเวณที่เห็นว่าปลอดภัย เรียงรายลงมาตามแนวลำแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันตก ซึ่งก็คือบางพลัดในปัจจุบันนั่นเอง และหลังจากการอพยพมาของชาวกรุงศรีอยุธยานี้เอง เฉพาะกลุ่มที่มาอยู่บริเวณที่เป็นบ้านปูนบางยี่ขัน เข้าใจว่าครอบครัวของหัวหน้ากลุ่มน่าจะเคยมีอาชีพทำปูนกินหมากมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อลงมาตั้งหลักแหล่งเป็นหลักฐานแล้ว จึงได้คิดทำปูนขึ้นค้าขายเป็นอาชีพต่อมา และชุมชนบ้านปูนนี้เอง เป็นชุมชนเก่าแก่ที่ยังหลงเหลืออยู่อีกหนึ่งชุมชนในปัจจุบันของกรุงเทพมหานคร

จวบจนกระทั่งปัจจุบัน กรุงเทพมหานครมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งเป็นไปตามสภาวะการณ์ของการพัฒนาประเทศ การขยายเส้นทางการจราจรเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง จึงได้เกิดโครงการสะพานพระราม 8 ขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นการก่อสร้างทางยกระดับ ซึ่งจะตัดผ่านบริเวณย่านบางยี่ขันและชุมชนบางส่วน และจากการตัดผ่านของโครงการนี้เองที่ทำให้พื้นที่บริเวณบางยี่ขันบางส่วนได้รับผลกระทบจากโครงการสะพานพระราม 8 กล่าวคือ

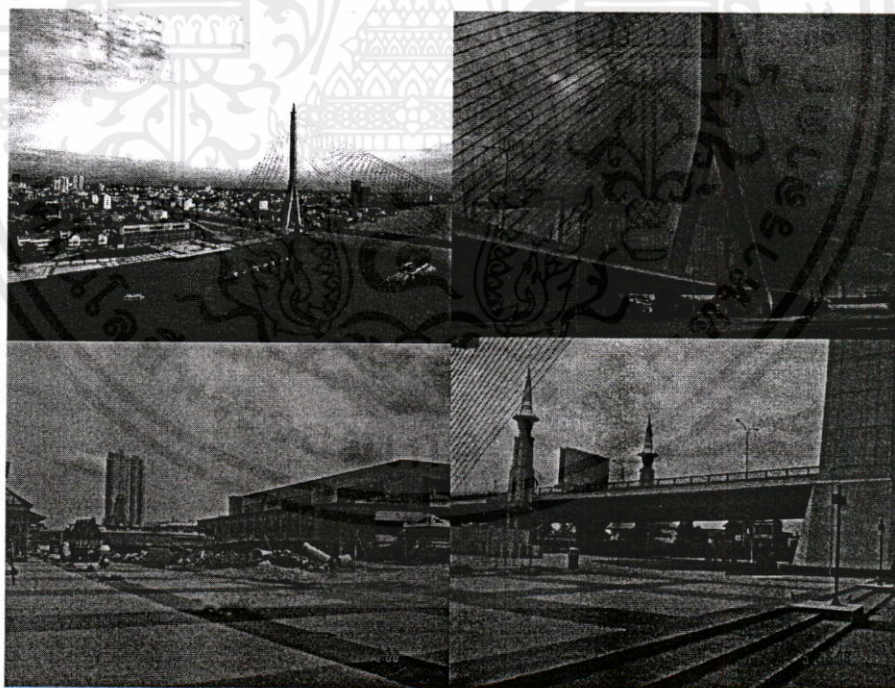
โครงการสะพานพระราม 8 เป็นสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่อยู่ระหว่างสะพานกรุงธนบุรี กับสะพานพระปิ่นเกล้า โดยโครงการสะพานพระราม 8 ได้มีการพัฒนาพื้นที่บริเวณใต้สะพาน รวมทั้งกลุ่มอาคารของโรงงานสุราบางยี่ขันเดิม รวมขนาดเนื้อที่ 50 ไร่ เพื่อปรับปรุงเป็นสวนเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 8 และอาคารพิพิธภัณฑ์ ดังนั้นการพิจารณาถึงเส้นทางการสัญจร เพื่อเข้าถึงโครงการจากชุมชนโดยรอบตลอดจนผู้สัญจรผ่านไปมา รวมทั้งระบบการเชื่อมต่อกันของพื้นที่โล่งสาธารณะที่จะเกิดขึ้นใหม่กับพื้นที่ชุมชนเดิมโดยรอบ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาและคำนึงถึง

นอกจากนี้ปัญหาทางกายภาพด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ได้แก่ ปัญหาสภาพบ้านเรือนที่มีสภาพแออัดและทรุดโทรม ปัญหาน้ำท่วมขัง และปัญหาเส้นทางสัญจรในชุมชน รวมทั้งการก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำตลอดแนวในพื้นที่บริเวณนี้ ทำให้เกิดปัญหาทางด้านภูมิทัศน์เมือง ตลอดจนเอกลักษณ์ของชุมชนและที่อยู่อาศัยริมน้ำอีกด้วย

ในส่วนของศักยภาพของพื้นที่บริเวณนี้ พบว่ามีคุณสมบัติเฉพาะที่ดีในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ การเป็นพื้นที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญของกรุงเทพมหานคร ซึ่งให้ข้อดีทั้งด้านบรรยากาศ และมุมมอง การเป็นพื้นที่ที่มีวัดสมัยปลายกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ รายล้อมบริเวณพื้นที่ศึกษา ทำให้พื้นที่นี้มีคุณค่าทางด้านวัฒนธรรมและสังคม

การพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันนี้ จะทำให้ชุมชนเดิมมีสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพดีขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับโครงการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้กำหนดให้พื้นที่ทางด้านทิศใต้ของโครงการสะพานพระราม 8 อยู่ในแผนการปรับปรุง และสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549) ในส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนา และยังสอดคล้องกับนโยบายของกรุงเทพมหานคร(สำนักงานผังเมือง) ในการทำแผนโครงการบูรณาการแผนผังพัฒนาเขตเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเขตบางพลัดอยู่ในกลุ่มที่ 5 กลุ่มกรุงธนเหนือ

ดังนั้น การศึกษาปัญหาและศักยภาพของพื้นที่ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันให้เป็นพื้นที่ที่สามารถรองรับการพัฒนาเมืองและส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่ชุมชนเดิมได้สืบต่อไป

ภาพที่ 1.1 แสดงโครงการสะพานพระราม 8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.2 แสดงปัญหาสภาพบ้านเรือนที่แออัดทรุดโทรมและเส้นทางสัญจรในชุมชนที่แออัดคับแคบ

ภาพที่ 1.3 แสดงปัญหาการก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำตลอดแนวในพื้นที่บริเวณนี้ ทำให้เกิดปัญหาทางด้านภูมิทัศน์เมือง ตลอดจนเอกลักษณ์ของชุมชนและที่อยู่อาศัยริมน้ำ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของพื้นที่ริมน้ำในบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

1.2.2 เพื่อเสนอแนวทาง การพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

1.3 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้างต้น ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวความคิดในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาลักษณะทางกายภาพ และลักษณะทางสังคม

ของพื้นที่ริมน้ำในบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน พิจารณาจากการใช้ประโยชน์ของอาคาร, สภาพอาคาร การใช้ประโยชน์ที่ดินและการจราจร สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของพื้นที่ศึกษาการจัดระเบียบ ของกิจกรรม บริเวณพื้นที่ศึกษา และกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาและ อุปสรรค โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

Cliff Moughtin (Urban Design : Green Dimension, 1996 : 74) เขียนถึงจุดมุ่งหมาย หลักของการทำงานออกแบบชุมชนเมืองในแง่การจัดการในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า จะมุ่งเน้น ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ (Nurture) และสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (built environment) โดยหลักการของ Sustainable Urban Design คือการให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนการใช้งาน (Adaptive Reuse)ของอาคารเก่าที่มีอยู่ ตลอดจนสาธารณูปโภค สาธารณูปการ พร้อมกับนำ วัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้อีก (Reuse of Recycle Materials)

ในแง่ของการอนุรักษ์และการพัฒนา เป็นที่ยอมรับกันว่า การอนุรักษ์ที่ประสบความสำเร็จ ในอดีตโดยเฉพาะเมืองเก่า มีแนวคิดที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับการใช้งานของพื้นที่อนุรักษ์ ในเมือง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเพื่อความยั่งยืน คือ การสงวนรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สัตว์ป่า และภูมิทัศน์ โดยเลือกใช้วัสดุจากแหล่งที่ สามารถผลิตขึ้นมาได้ใหม่ เช่น ไม้จากป่าที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน คือ

1. การพัฒนาใหม่จะมีรูปแบบและการก่อสร้างที่ใช้พลังงานน้อยที่สุด การออกแบบอาคาร ใหม่ ๆ จะต้องคำนึงความยืดหยุ่นในการใช้งานที่หลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนประโยชน์การ ใช้งานได้ง่าย

2. ระบบการคมนาคมขนส่งจะต้องมีการวางแผนควบคู่ไปกับการวางแผนพัฒนาเมืองใน ระดับภูมิภาค (Regional Planning)และระดับชุมชน (Community Design)การส่งเสริมนโยบาย ที่จะทำให้เกิดการใช้รถยนต์น้อยที่สุด มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะลดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เช่น ที่ทำงานกับที่อยู่อาศัยอยู่ใกล้กัน มีระบบขนส่งมวลชนที่สะดวกสบาย ตลอดจนการให้ ความสำคัญกับระบบทางเดินเท้าและจักรยาน เพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน

3. การเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและที่สามารถหาได้จากท้องถิ่น จะช่วยประหยัดพลังงานในการขนส่ง ช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชน และยังคงกลมกลืน กับสภาพแวดล้อม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่าน บางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร มุ่งศึกษาจากประชากรในพื้นที่ และผู้ที่มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ของแขวง

บางยี่ขันในปัจจุบัน เริ่มตั้งแต่บริเวณถนนปิ่นเกล้าทางด้านทิศใต้บริเวณท่าเรือปิ่นเกล้าถึงท่าเรือวัดคฤหบดีทางด้านทิศเหนือ (ดูภาพที่ 1.5 ประกอบ)

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประชาชนผู้มาใช้บริการ และกลุ่มประชาชน ในพื้นที่ดังนี้

1. ประชาชนผู้มาใช้บริการ เป็นผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำ บริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 จำนวน 150 คนต่อวัน
2. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน รวมทั้งสิ้น 970 หลังคาเรือน ประชาชนจำนวน 3,026 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. กลุ่มตัวอย่างผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างเจาะจง เป็นจำนวน 50 คน จำแนกดังนี้
 - ชาย จำนวน 25 คน
 - หญิง จำนวน 25 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขัน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างเจาะจง เป็นจำนวน 150 คน จำแนกดังนี้
 - ชาย จำนวน 75 คน
 - หญิง จำนวน 75 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ลักษณะทางด้านกายภาพของบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน
 - 1.1 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 - 1.2 ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
 - 1.3 ด้านระบบการสัญจร
 - 1.4 ด้านสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร

1.5 ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในโครงการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชนย่านบางยี่ขัน ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หมายถึง ชุมชนริมน้ำที่อยู่ตามแนวแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกได้แก่ชุมชนคลองเจ้าครุฑ ชุมชนวัดดาวดึงษาราม และชุมชนบ้านปูน

ลักษณะทางด้านกายภาพ หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบงานสถาปัตยกรรมที่ต้องอนุรักษ์เพื่อให้งานสถาปัตยกรรมดังกล่าวมีความเด่นสง่างาม สมกับเป็นอาคารที่ต้องอนุรักษ์ การตีความอีกลักษณะหนึ่ง อาจหมายถึง กลุ่มหรือบริเวณที่มีการตั้งถิ่นฐานตามลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และกายภาพของแต่ละแห่ง ซึ่งอาจต้องมีการอนุรักษ์ทั้งบริเวณไว้ให้ครบถ้วนทุกลักษณะนอกเหนือจากลักษณะทางกายภาพ

ลักษณะทางกายภาพของชุมชนที่เกิดจากภาพรวมของการรวมตัวของคนภายในชุมชน เหล่านั้นรวมไปถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้ชุมชนมีลักษณะที่แตกต่างไปจากชุมชนอื่น ๆ จนเกิดเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนได้ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การใช้ประโยชน์ที่ดิน หมายถึง การใช้ประโยชน์ที่ดิน ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ โดยในกิจกรรมนั้น ๆ จะมีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ควบคุมความหนาแน่น ควบคุมความสูงตลอดจนข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. การจราจร หมายถึง โครงข่ายทางสัญจร หมายถึง ระบบถนนภายในชุมชนที่เชื่อมโยงทั้งภายในตัวชุมชนและภายนอกชุมชน

3. การวางมาตรการในการควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้าง หมายถึง การกำหนดลักษณะและรูปแบบทางสถาปัตยกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์และปรับปรุงพื้นที่ เช่น รูปแบบสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร , อายุ , วัสดุ , ความสูงและการใช้อาคาร

4. การส่งเสริมภูมิทัศน์ หมายถึง การส่งเสริมลักษณะทางสภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่ศึกษา ที่ส่งเสริมให้เมืองมีความน่าอยู่ สวยงาม เช่น สภาพมุมมอง , การจัดสวนหย่อม , การปลูกต้นไม้ , ลักษณะแม่น้ำ คูคลอง เป็นต้น ทั้งนี้รวมไปถึงลักษณะทางจินตภาพของพื้นที่ด้วย

4.1 จินตภาพ หมายถึง ภาพรวมของพื้นที่ที่บุคคล จำได้หลังจากที่ได้มาพื้นที่นั้นๆ

5. การส่งเสริมภูมิสัญลักษณ์ของพื้นที่ หมายถึง การให้ความสำคัญกับที่หมายตาของพื้นที่ ในที่นี้หมายถึง พื้นที่สะพานพระราม 8 และวัดในพื้นที่ศึกษาที่มีความสำคัญกับชุมชน ซึ่งต้องมีการส่งเสริมให้มีความโดดเด่น สง่างาม เช่น การเชื่อมโยงเส้นทางสัญจรภายในชุมชนให้เข้าถึงพื้นที่สะพานพระราม 8 และวัดในชุมชน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีเมล: prachin@kmutt.ac.th และ prachin@kmutt.ac.th ถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่ใช้

- เมืองที่มีองค์ประกอบที่มีลักษณะเฉพาะทั้งทางธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ถูก

เผยให้เห็นเด่นชัด โดยการสัญจรในรูปแบบต่าง ๆ (เช่น การเดิน การนั่งรถทางบก และการนั่งเรือทางน้ำ)

- เมืองที่มีกิจกรรมเฉพาะทางเศรษฐกิจ (เช่น หัตถกรรม ผลไม้) หรือทางวัฒนธรรม (เช่น ประเพณีแข่งเรือ วิ่งควาย แสดงช้าง ระบายชาวเขา ฯลฯ)

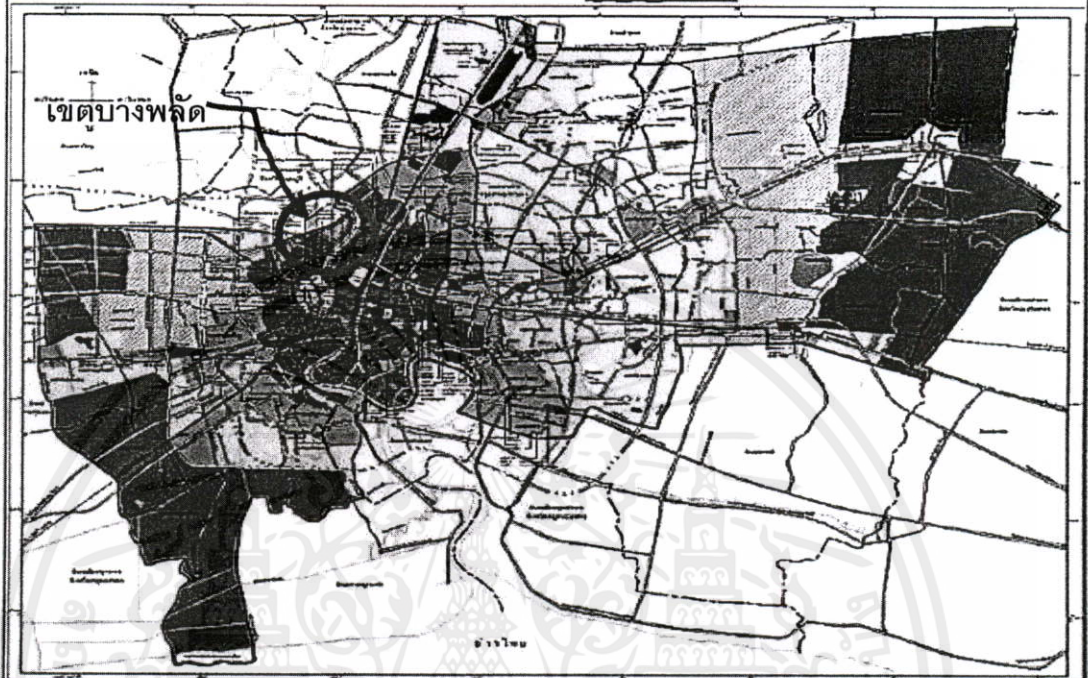
เมืองที่มีเอกลักษณ์เด่น จะจดจำง่าย ไม่หลงทางง่ายและจะประทับใจหรือรูปได้ชัดเจน ยาวนาน (เช่น เมื่อเอ่ยถึงชื่อเมืองจะนึกภาพได้ทันที) กรณีพื้นที่ศึกษามีสะพานพระราม 8 เป็นสัญลักษณ์ที่เด่นชัด

ลักษณะทางสังคม หมายถึง กิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจของชุมชน ได้แก่ กลุ่มคนที่อาศัยในชุมชน ประกอบกับการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เป็นส่วนประกอบที่ทำให้เมืองมีชีวิตชีวา มีการเคลื่อนไหว บางกิจกรรมทำให้ผู้คนมาเยี่ยมชมเมืองนั้น เกิดความน่าสนใจที่จะเข้าไปสัมผัส และเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย กิจกรรมนี้มีได้หมายถึง เฉพาะงานเทศกาลพิเศษ แต่หมายถึงกิจกรรมประจำวันของคนภายในชุมชนด้วย เช่น กิจกรรมทางการค้า กิจกรรมพักผ่อน การพบปะ การพูดคุย เป็นต้น

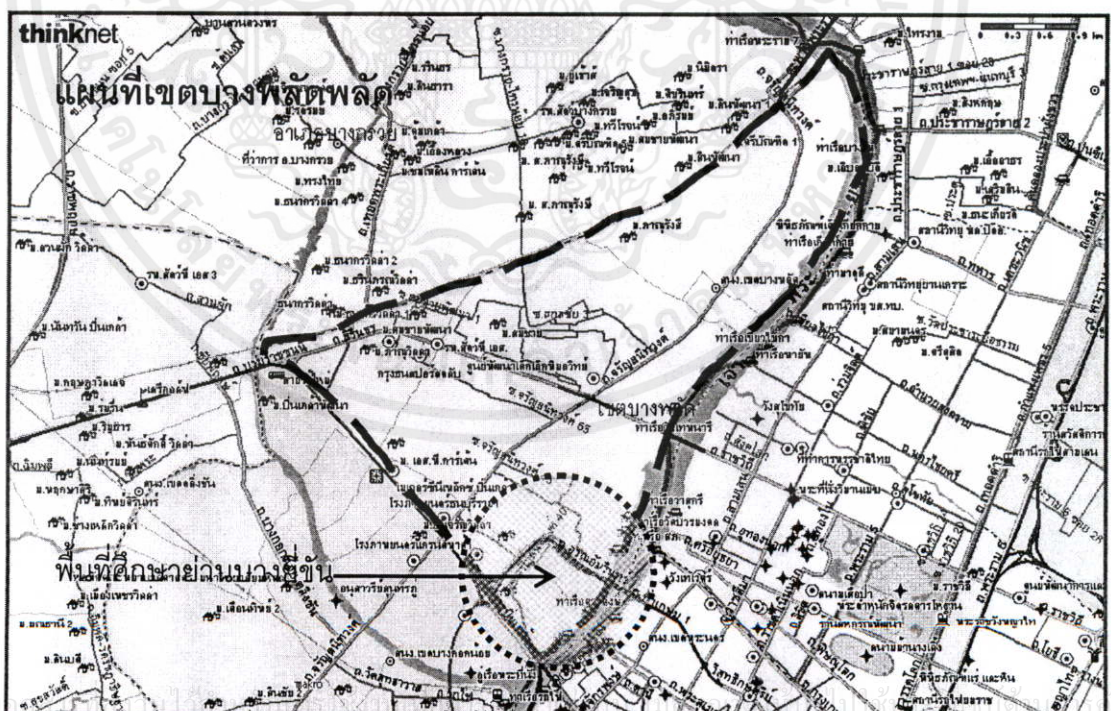

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่กรุงเทพมหานคร

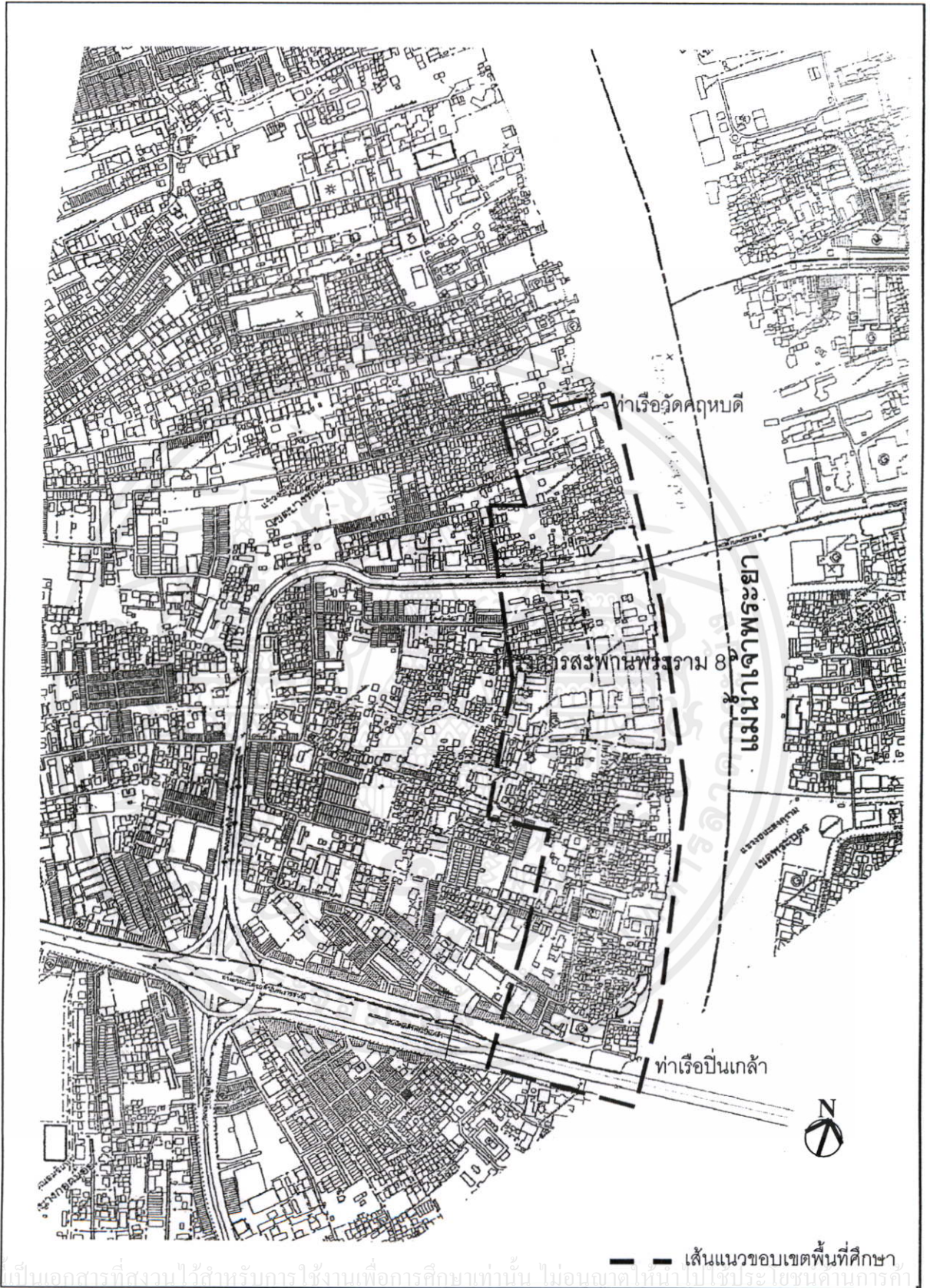
ที่มา : สำนักงานผังเมืองกรุงเทพมหานคร

ที่มา : สำนักงานเขตบางพลัด

เอกสารนี้เป็น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.4 แสดงพื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.5 แสดงขอบเขตพื้นที่ศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาและค้นคว้าเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ รวบรวม
ทฤษฎี หลักการและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัย โดยจัดเรียงลำดับดังนี้

2.1 ประวัติความเป็นมาและลักษณะของที่อยู่อาศัยพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

2.1.1 วิวัฒนาการความเป็นมาเขตบางพลัด

2.1.2 พื้นที่ที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อชุมชน

2.1.3 ชุมชนบริเวณพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

2.2 แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับสังคมและวัฒนธรรมไทย

2.3 แนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการออกแบบชุมชนเมือง

2.4 ศึกษาทฤษฎีและหลักการ การพัฒนาภูมิทัศน์เมือง

2.4.1 ย่าน

2.4.2 ที่โล่งว่าง

2.4.3 เส้นทางสัญจร

2.4.4 ทิวทัศน์และที่หมายตา

2.4.5 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

2.5 ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร

2.6 นโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 โครงการจัดทำแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณ

ฝั่งธนบุรี

2.6.2 โครงการสะพานพระราม 8

2.6.3 แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 – 2549)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ประวัติความเป็นมาและลักษณะของที่อยู่อาศัยพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

2.1.1 วิวัฒนาการความเป็นมาเขตบางพลัด (สำนักงานเขตบางพลัด.2544 : 12-13)

เขตบางพลัดและบางกอกน้อยมีวิวัฒนาการยาวนานตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยเป็นเองหน้าด่านสำคัญเพื่อป้องกันข้าศึกที่มาจากทะเลด้านอ่าวไทย พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะผลไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีรสชาติดี ในยุคนี้ได้เกิดชุมชนริมน้ำ และชุมชนชาวสวน

ในปี พ.ศ. 2310 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ได้ทรงตั้งกรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวงของประเทศซึ่งตั้งอยู่ทั้งสองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา เรียกกันว่าเป็นเมืองนอกแตก โดยที่พระราชวังและย่านสถาบันทั้งหลายอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ และเรียกชื่อตามสภาพของพื้นที่ซึ่งเป็นสวนผลไม้ เช่น วังสวนลิ้นจี่ วังสวนมังคุด เป็นต้น สำหรับฝั่งตะวันออกจะเป็นย่านการค้าที่อยู่อาศัยของชนต่างชาติ เช่น ชุมชนชาวจีน ชาวมอญ เป็นต้น จากการประชุมพงศาวดารภาคที่ 26 เรื่องตำนานวังเก่าในกรุงเทพ หน้า 3688 สรุปได้ว่าพระราชวังเดิมครั้งกรุงธนบุรี และวังหน้าตั้งอยู่ในเขตบางกอกใหญ่ ส่วนบ้านเสนาบดีรวมถึงพระนิเวศน์เดิมของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดจุฬาโลกอยู่ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย ส่วนพื้นที่รอบนอกจะเป็นย่านที่พักอาศัยของบรรดาข้าราชการบริพารและประชาชนทั่วไป

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ทรงย้ายราชธานีมายังฝั่งพระนคร ความเจริญก็เริ่มขยายตัวมายังฝั่งตะวันออกมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงรัชกาลที่ 1-5 ส่วนฝั่งตะวันตกยังคงลักษณะดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำและชุมชนชาวสวน ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่แทบจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เลย

เขตบางกอกน้อยและเขตบางพลัดเริ่มมีความสำคัญอีกครั้งเมื่อรัชกาลที่ 5 ได้ทรงมีพระราชประสงค์ให้มีโรงพยาบาล จึงได้มีการสร้างโรงพยาบาลศิริราช (วังหลัง) เมื่อปี พ.ศ. 2431 และในปี พ.ศ. 2464 รัชกาลที่ 6 ได้เปิดสถานีรถไฟธนบุรีบริเวณริมคลองบางกอกน้อยใกล้กับโรงพยาบาลศิริราช อันเป็นเส้นทางสำคัญสู่ภาคใต้และภาคตะวันตกของประเทศ ทำให้บริเวณดังกล่าวเป็นศูนย์รวมของผู้ที่จะเดินทางออกเมืองหลวง โดยอาศัยเรือเข้ามาฝากแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากในสมัยนั้นยังไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำ ซึ่งบริการเรือข้ามฝากยังเป็นที่ยอมรับกันอยู่ในปัจจุบัน

ในราวปี พ.ศ. 2468 ได้มีการเปิดใช้สะพานพระรามหกเป็นสะพานแรก ซึ่งสร้างเชื่อมทางรถไฟสายเหนือกับสายใต้ และเป็นสะพานสำหรับรถวิ่งและคนข้าม แต่ไม่มีบทบาทต่อเขตบางพลัดและเขตบางกอกน้อยมากนัก เพราะไม่ผ่านย่านชุมชน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2475 รัชกาลที่ 7 ได้ทรงสร้างสะพานพระพุทธยอดฟ้า ๙ พร้อมกับวางผังและสร้างถนนทางฝั่งตะวันตก 10 สาย และขยายถนนทางฝั่งตะวันออกเพื่อรองรับการสัญจรจากสะพานให้สะดวกยิ่งขึ้น เป็นการเปิดพื้นที่

ที่ทางฝั่งตะวันตกให้มีการขยายตัวมากขึ้น ถนนที่ได้การขยายเป็นถนนในพื้นที่เขตบางกอกน้อย ได้แก่ ถนนอิสรภาพ ถนนพรานนก และถนนอรุณอมรินทร์ ซึ่งอยู่ในพื้นที่แขวงศิริราช แขวงบ้านช่างหล่อในปัจจุบัน

ราวปี พ.ศ. 2492 มีการสร้างถนนจรลสนิทวงศ์ ช่วงระหว่างสามแยกท่าพระถึงสะพานพระรามหก ต่อจากฝั่งถนนที่วางไว้ในรัชกาลที่ 7 ถึงแม้แนวถนนจะผ่านใจกลางพื้นที่เขตในแนวเหนือ-ใต้ แต่สภาพถนนไม่ค่อยดีนัก และพื้นที่ส่วนใหญ่ทั้งสองฝั่งถนนยังเป็นที่สวน การเข้า-ออกสู่ถนนจึงเป็นเรื่องลำบาก ระยะนี้เริ่มมีการตัดถนนซอยเข้าสู่พื้นที่ด้านใน โดยเฉพาะในบริเวณที่เป็นชุมชนหรือวัดสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ในปี พ.ศ. 2501 ได้มีการเปิดใช้สะพานกรุงธนและถนนราชวิถี เชื่อมกับถนนจรลสนิทวงศ์เกิดเป็นชุมชนใหม่ทางตอนบน นอกเหนือไปจากชุมชนเดิมที่อยู่ทางตอนใต้ในแขวงศิริราช และแขวงบ้านช่างหล่อยังได้กล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อสถานขนส่งสายใต้ซึ่งย้ายมาจากปกคลองตลาดได้สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2504 บริเวณดังกล่าวได้กลายมาเป็นศูนย์รวมของผู้คนและรถมากมาย ทำให้มีการปรับปรุงและขยายถนนจรลสนิทวงศ์ให้มีสภาพดีขึ้นดังในปัจจุบัน ระยะนี้เริ่มมีการตั้งถิ่นฐานสองฝั่งถนนจรลสนิทวงศ์มากขึ้น และมีการตัดถนนซอยเพิ่มมากขึ้น แต่พื้นที่ที่อยู่ลึกจากถนนเข้าไปก็ยังมีได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ในปี พ.ศ. 2516 มีการเปิดใช้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า สะพานอรุณอมรินทร์ และถนนพระปิ่นเกล้าที่เชื่อมกับถนนจรลสนิทวงศ์ในแขวงบางยี่ขัน นับเป็นการเปิดพื้นที่ทางฝั่งตะวันตกที่สำคัญ เพราะเป็นการเปิดพื้นที่เป็นแนวตรงที่เชื่อมกับศูนย์กลางสำคัญในเขตพระนคร บริเวณนี้จึงมีการกระจุกตัวของอาคารพาณิชย์และอาคารสูง ซึ่งเริ่มเกิดขึ้นเป็นบริเวณแรกของเขต และในปี พ.ศ. 2528 ได้มีการเปิดใช้ถนนราชวิถี-นครชัยศรี และถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี ซึ่งทั้งสองสายมาบรรจบกันในพื้นที่แขวงบางบำหรุ นับเป็นการเปิดพื้นที่ฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือของเขตบางพลัด นอกจากนั้นถนนทั้งสองสายนี้ยังจัดเป็นถนนสายประธานของกรุงเทพมหานครอีกด้วย

จากการศึกษาความเป็นมาของเขตบางกอกน้อยและเขตบางพลัด ทำให้ทราบวิวัฒนาการของเขตมาโดยลำดับ คือ การตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมของชุมชนในเขตจะอยู่ตามสองฝั่งแม่น้ำลำคลอง (River Linear Settlement) ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพของพื้นที่ที่อยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาตลอดแนวตะวันออก และมีลำคลองอยู่มากมาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม และมีน้ำท่วมถึง การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ใช้ทำการเกษตร คลองสำคัญที่มีประชากรอยู่มาก ได้แก่ คลองบางกอกน้อย คลองมอญ คลองบางบำหรุ คลองชักพระ โดยเฉพาะคลองบางกอกน้อยจะมีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น นอกจากนั้นจะเป็นบริเวณทางแยกแม่น้ำหรือบริเวณวัดสำคัญที่ตั้งอยู่ริมคลอง

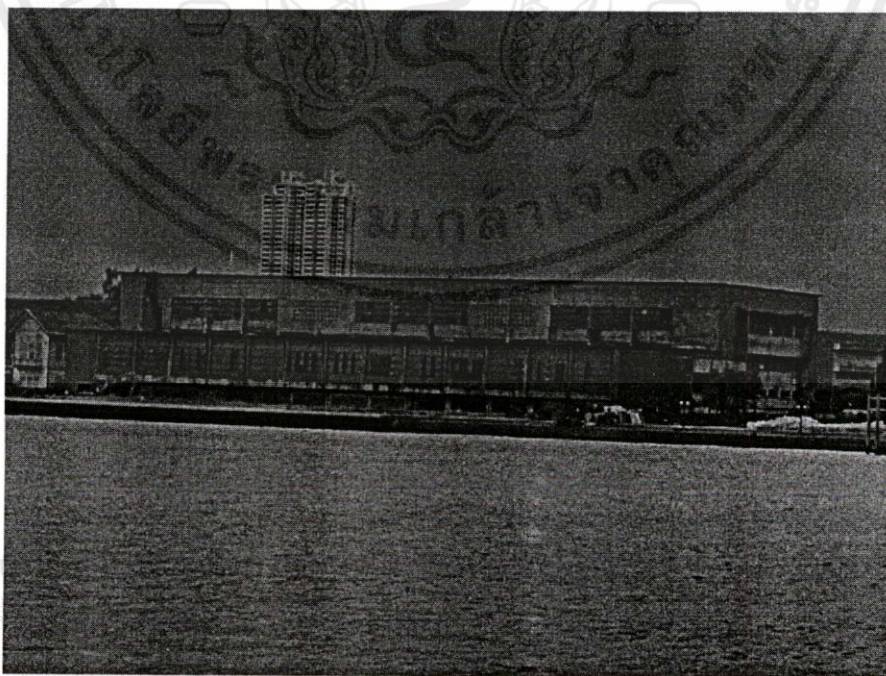
ต่อมาถนนเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญ รูปแบบการตั้งถิ่นฐานของประชากรเริ่มเปลี่ยนไปมาอยู่ริมถนนมากขึ้น โดยจะอยู่กันหนาแน่นทางตอนใต้ของเขตบริเวณแขวงศิริราช แขวงบ้านช่าง

หล่อ ในลักษณะของการรวมกลุ่ม (Cluster Settlement) เนื่องจากเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับพระราชวังเดิมสมัยกรุงธนบุรี และเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลศิริราชกับสถานีรถไฟธนบุรี ส่วนทางตอนบนของเขตยังเป็นชุมชนชาวสวนและชุมชนริมน้ำเช่นเดิม ได้มีการตัดถนนสายใหญ่ ๆ เพิ่มขึ้น และปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐาน มีการตั้งสถานีขนส่งพื้นที่และสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา เกิดความสะดวกในการติดต่อทั้งภายในเขตเองกับพื้นที่รอบนอก ทำให้ประชากรอพยพเข้าอยู่บริเวณนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เกิดลักษณะการเติบโตไปตามสองฟากถนนเป็นแนวยาว กระจายอยู่ทั่วไป นอกนั้นเป็นพื้นที่เกษตร และเป็นพื้นที่ที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ ทำให้ในปัจจุบันพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตรได้ลดลงจำนวนลงเรื่อย ๆ

2.1.2 พื้นที่ที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อชุมชน (บริษัท ชินครอนกรุ๊ป จำกัด. 2542 : 23)

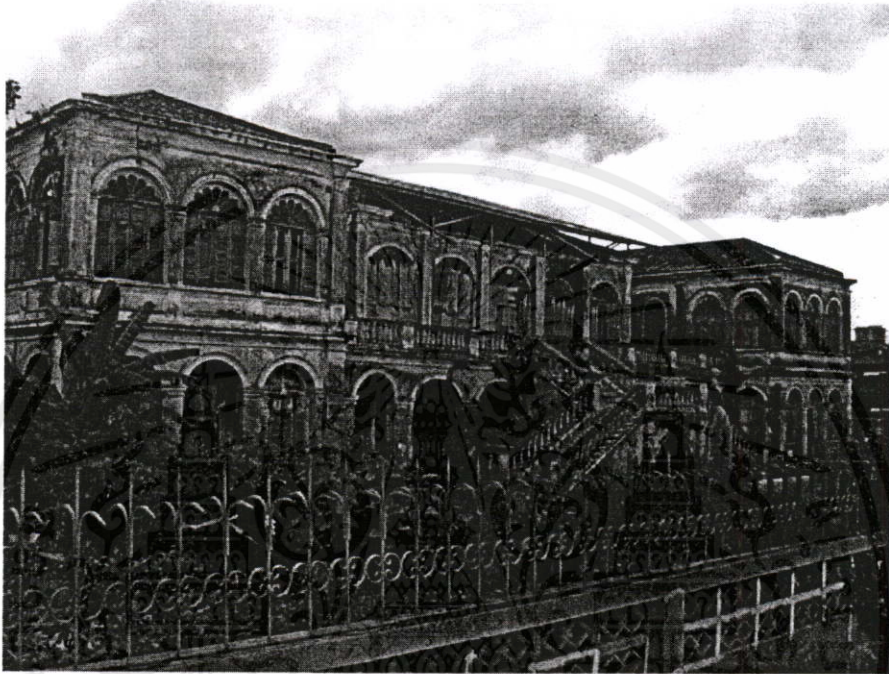
พิจารณาจากคุณค่าในเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและสถาปัตยกรรม ตลอดจนคุณค่าทางด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่ามีพื้นที่และสถานที่ที่มีคุณค่า ดังต่อไปนี้

1. ด้านประวัติศาสตร์และการพัฒนาการของย่านบางยี่ขัน ได้แก่ โรงงานสุราบางยี่ขัน ซึ่งเป็นสถานที่ที่บ่งบอกถึงความเป็นมาที่สำคัญของย่านบางยี่ขัน เนื่องจากเป็นโรงงานต้มสุราที่เก่าแก่ และมีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 แต่ในปัจจุบัน เนื่องจากการก่อสร้างสะพานพระราม 8 ในพื้นที่ ทำให้พื้นที่โรงงานสุราบางยี่ขัน และอาคารบางส่วน ได้ถูกปรับเปลี่ยนกิจกรรมเป็นสวนสาธารณะ อคาพิพิธภัณฑ์ และพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 8 ดังนั้นคุณค่าความสำคัญของพื้นที่ จึงถูกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่สำหรับชุมชนโดยรอบแล้ว พื้นที่บริเวณนี้ยังคงมีความสัมพันธ์และความสำคัญต่อชุมชนโดยรอบ

ภาพที่ 2.1 แสดงโรงงานสุราบางยี่ขัน

2. ด้านรูปแบบและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม ที่มีลักษณะเฉพาะตัว และมีคุณค่า ความสำคัญต่อพื้นที่ ได้แก่ บ้านบางยี่ขัน หรืออาคารโรงเรียนราชการุณ (โรงเรียนอินทราชัย) ซึ่งสร้างขึ้นปลายรัชกาลที่ 5 ต่อต้นรัชกาลที่ 6 รูปแบบอาคารเป็นสถาปัตยกรรมโคโลเนียลที่กำลังฟูเฟื่องในขณะนั้น ตัวตึกเป็นคอนกรีตสองชั้นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวขนานไปกับลำน้ำเจ้าพระยา ด้านหน้าอาคารมีบันไดหินอ่อนขึ้นลง ทั้งปีกซ้าย และขวา

ภาพที่ 2.2 แสดงอาคารโรงเรียนราชการุณ (โรงเรียนอินทราชัย)

3. ด้านสังคม และวัฒนธรรมของพื้นที่ซึ่งมีคุณค่าด้านจิตใจต่อชุมชนและพื้นที่โดยรอบ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ ระบบสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมของพื้นที่ ได้แก่ วัดคฤหบดี วัดบางยี่ขัน วัดพระยาศิริโอยสรวรค์ วัดจตุรมิตร วัดดาวดึงษาราม และศาลาโรงธรรม ซึ่งตั้งอยู่ในชุมชนบ้านปูน

2.1.3 ชุมชนบริเวณพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (สำนักงานเขตบางพลัด. 2544 : 63-65)

1. ชุมชนคลองเจ้าครุฑ

สภาพชุมชนเป็นที่ราบลุ่ม ติดแม่น้ำเจ้าพระยา ก่อนที่จะเป็นชุมชนที่ดินบริเวณนี้เป็นสวนผลไม้ ซึ่งต่อมามีประชาชนมาอาศัยประมาณ 250 ครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นต้นในตระกูล ชัยชนะแสงคาม บุญนาค และมานะจิตต์ ที่ดินส่วนใหญ่จึงเป็นของคนในตระกูลดังกล่าว และอีกส่วนหนึ่งเป็นที่ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ปัญหาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ค่อยมี แต่ต่อมา

ความเจริญของกรุงเทพมหานครมีมากขึ้น ทำให้ประชาชนจากภาคต่าง ๆ ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐาน ทำมาหากินเป็นจำนวนมากขึ้น โดยเช่าที่ดินทำการปลูกข้าวพักอาศัย ทำให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อม ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาหน้าท่วม และอื่น ๆ ทวีความรุนแรงขึ้นทุกวันจากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้อาศัยในชุมชนเกิดแนวคิดในการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นชุมชน พร้อมทั้งคัดเลือกตัวแทนเป็น คณะกรรมการชุมชนชั่วคราว เพื่อประสานกับทางราชการ ในการปรับปรุงชุมชนให้มีสภาพดีขึ้น

2. ชุมชนวัดดาวดึงษาราม

บริเวณวัดดาวดึงษารามโดยรวม ตั้งแต่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาเข้ามาภายในเป็นบริเวณที่ ประชาชนอาศัยอยู่กันมาไม่น้อยกว่า 200 ปี แต่ก่อนมีสภาพเป็นส่วนร่มรื่น ประชาชนอาศัยอยู่กัน น้อยมีวัดจตุรมิตรประดิษฐานาราม ซึ่งมีเขตติดต่อกับวัดดาวดึงษารามด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งติดกับ คลองบางยี่ขันฝั่งใต้ คลองบางยี่ขันฝั่งใต้เป็นที่ตั้งของวัดศิริไอยสวรค์ วัดทั้ง 2 วัดนี้ สันนิษฐาน ว่าสร้างขึ้นภายหลังวัดดาวดึงษาราม โดยข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และมีฐานะในสมัยก่อน

เมื่อก่อน พ.ศ.2500 ฝั่งธนบุรีบริเวณแขวงบางยี่ขัน ต้องเดินทางเดินเท้าแคบ ๆ ผ่านสวนจึงจะออกถนนใหญ่ได้ ตามคลองบางยี่ขัน คลองวัดดาวดึงษาราม คลองวัดจตุรมิตร เชื่อมติดกัน โดยให้ท่าเรือทางด้านใต้ของวัดดาวดึงษาราม เป็นสวนสลัดกับที่อยู่อาศัย จนถึงวันดุสิตารามทางทิศตะวันตกมีลักษณะเช่นเดียวกันจนถึงถนนจรัญสนิทวงศ์ การไปติดต่อกันที่เขต บางกอกน้อยต้องข้ามฟากไปลงเรือที่ท่าพระจันทร์เข้าไปคลองบางกอกน้อย ซึ่งสะดวกกว่าทางอื่น ๆ

หลังจากที่สร้างสะพานพระปิ่นเกล้าแล้ว การพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็วมีถนน ขยายต่าง ๆ เชื่อมต่อกันทำให้สะดวกขึ้น ที่อยู่อาศัย อาคารพาณิชย์ สถานที่พักผ่อน และประชาชน เพิ่มความแออัดขึ้น จากแม่น้ำเจ้าพระยาถึงวันดาวดึงษาราม เฉพาะด้านใต้ของคลองบางยี่ขันจึง ถึงบริเวณคลองเจ้าครุฑ มีเนื้อที่ประมาณ 23 ไร่ แต่มีครอบครัวมากกว่า 600 ครอบครัว ทำให้มี สภาพเป็นชุมชนแออัด เป็นที่มาของปัญหาสังคมหลายด้าน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้าน อาชญากรรม ยาเสพติด และปัญหาอัคคีภัย

3. ชุมชนพระยาศิริไอยสวรค์

พื้นที่ชุมชนเป็นส่วนผลไม้ ภายหลังสภาพสวนหมดไปเนื่องจากความต้องการใช้ พื้นที่ในการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ดินของเอกชน โดยเจ้าของที่ดินได้ จัดสรรที่ดินแบ่งให้ชาวบ้านเช่าปลูกสร้างบ้านเรือน สำหรับในการเช่าที่ดินจะใช้พื้นที่มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เช่า เจ้าของที่ดินไม่ได้จัดสรรวางผังไว้ ทำให้การเช่าที่เพื่อปลูกสร้าง ที่อยู่อาศัยไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเท่าที่ควร ไม่มีทางระบายน้ำที่ดี สภาพบ้านเรือนค่อนข้าง แออัดเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย เพราะมีการใช้พื้นที่ที่เหลืออยู่ปลูกสร้างบ้านเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ บริเวณ นี้จึงกลายเป็นชุมชนแออัด

4. ชุมชนบ้านปูน

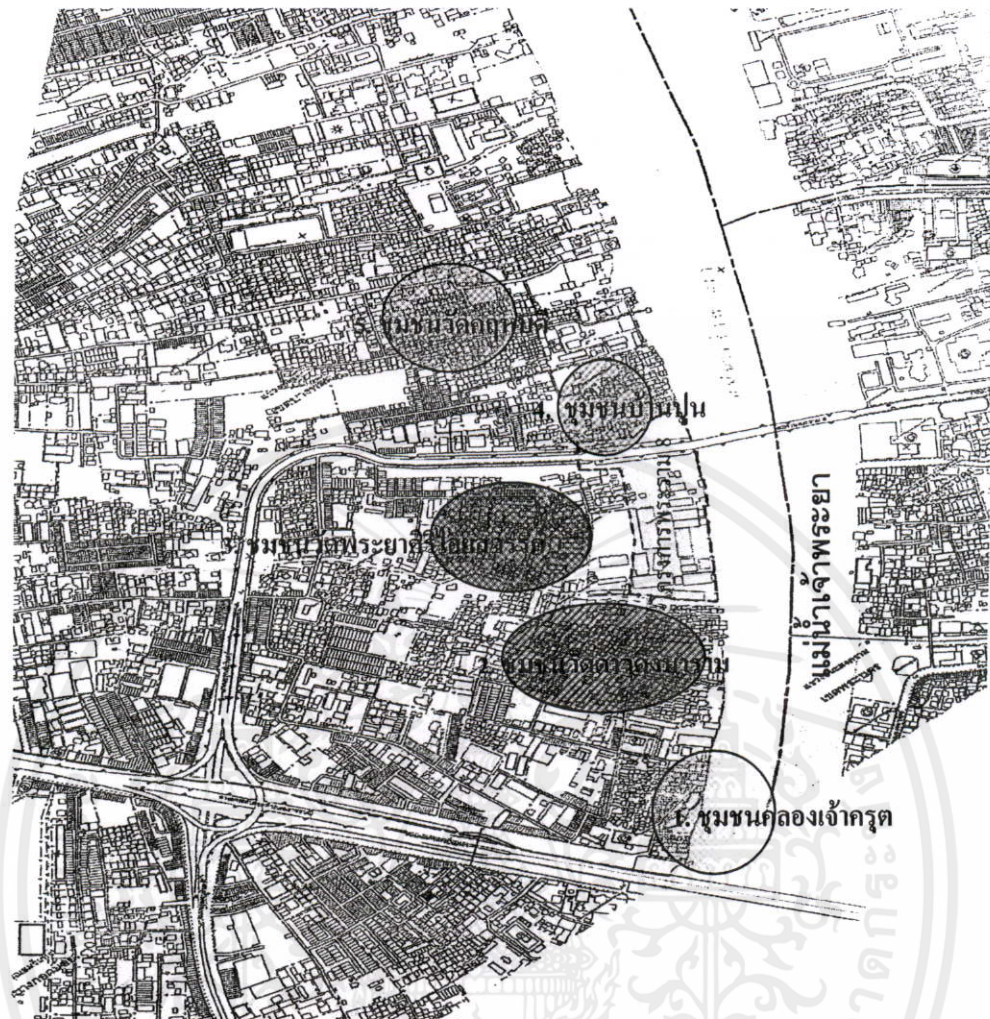
สภาพชุมชนเป็นที่ราบลุ่ม ดินแม่น้ำเจ้าพระยา ก่อนจะเป็นชุมชนที่ดินบริเวณนี้เป็นสวนผลไม้ ซึ่งต่อมาประชาชนอาศัยประมาณ 30 ครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในตระกูลธนะภูมิวิชัยวัฒน์, โปร่งเปรมใจ, ตาละสวัสดิ์ และพระยาอมรสาท ปัญหาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ค่อยมี แต่ต่อมาความเจริญของกรุงเทพมหานครมีมากขึ้น ทำให้ประชาชนจากภาคต่าง ๆ ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินเป็นจำนวนมากขึ้น โดยเขาที่ดินทำการปลูกบ้านพักอาศัย ทำให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อม ปัญหาสาธารณสุข ปัญหา น้ำท่วม และอื่น ๆ ทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเกิดแนวคิดในการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นชุมชนพร้อมทั้งคัดเลือกตัวแทนเป็นคณะกรรมการชุมชน เพื่อประสานงานกับทางราชการในการปรับปรุงชุมชนให้มีสภาพดีขึ้น

5. ชุมชนวัดคฤหบดี

เดิมเป็นพื้นที่สวนจึงเป็นที่ลุ่มเมื่อมีการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยไม่ได้ปรับพื้นที่บริเวณท้องร่องสวน ทำให้มีปัญหาเรื่องน้ำขัง น้ำเน่า ประชาชนส่วนใหญ่อพยพมาจากที่อื่น มีคนท้องถิ่นเพียง 30% วัดประจำชุมชนคือ วัดคฤหบดี เป็นพระอารามหลวงโดยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าให้สร้างขึ้น และพระราชทาน “พระแซกคำ” ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสำคัญคู่กับพระแก้วมรกตมาประดิษฐาน เป็นพระประธานประจำพระอุโบสถ ที่ดินส่วนใหญ่ที่ประชาชนอาศัยอยู่เป็นของวัดคฤหบดี ให้เช่าปลูกสร้างบ้านอาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 แสดงตำแหน่งชุมชนพื้นที่ศึกษา

2.2 แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับสังคมและวัฒนธรรมไทย

สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา (2539 : 13) กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับวัฒนธรรม และสังคมไทยว่าวิถีชีวิตคนไทยจะใช้น้ำกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณี ตั้งแต่ความเชื่อต่าง ๆ ทางศาสนาของฮินดูผสมกับพุทธศาสนา ตลอดจนเรื่องราวในพระไตรปิฎก และเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ แสดงความสำคัญของน้ำกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมไทยแบบประเพณีเทศกาลทางน้ำต่าง ๆ

เช่น ลอยกระทง การเล่นเพลงเรือ การแข่งเรือ งานบุญแพชักพระ เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีซึ่งอาศัยน้ำเป็นสื่อกลางทั้งสิ้น

เทิดศักดิ์ เตชะกิจขจร (2541 : 7) กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาของชุมชนริมน้ำ ว่ามีแนวคิดพื้นฐานที่ไม่ตัดขาดกับน้ำ แต่จะอยู่ใกล้ชิดกับน้ำ ในขอบเขตหรือระยะที่คงที่เสมอ

ส.พลายน้อย (2525 : 15) กล่าวถึงพื้นฐานการดำเนินชีวิตของคนไทยว่ามีความผูกพันกับเกษตรกรรม ซึ่งทำให้วิถีชีวิตของคนไทยมีความสัมพันธ์กับแม่น้ำลำคลองอย่างมาก เช่นชีวิตในคลองที่ราบลุ่มภาคกลาง ซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนชาวสวน อาศัยคลองเป็นเส้นทางการสัญจรและการค้าขาย มีการตั้งบ้านเรือนริมแนวคลอง ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

คมกฤษ เว่าตระกูล (2539 : บทคัดย่อ) กล่าวถึงสภาพสังคมไทยในอดีตว่ามีลักษณะเป็นสังคมเกษตรกรรม ซึ่งจะมีน้ำเป็นปัจจัยสำคัญทั้งต่อการประกอบอาชีพและการอุปโภคบริโภค ดังนั้น ผู้คนในสมัยก่อนจึงนิยมตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณใกล้ ๆ กับแหล่งน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณสองฟากฝั่งแม่น้ำ อาทิเช่น ในสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาจะมีชุมชนต่าง ๆ ตั้งเรียงรายอยู่ตลอดแนว

อรศิริ ปาณินท์ (2528 : 29-31) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับสังคมไทยว่า น้ำมีความสำคัญต่อสังคมเกษตรกรรมทุกสังคมไม่เฉพาะแต่สังคมไทย ความเกี่ยวข้องกับน้ำของแต่ละชาติมีความผูกพันมากน้อยตามแต่ลักษณะสังคมวัฒนธรรม ดั้งเดิมของแต่ละชาติ ความสำคัญของน้ำต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมหากจัดลำดับเรียงตามความต้องการของชนกลุ่มใหญ่ ซึ่งรวมกันอยู่เป็นหมู่คณะ จนกระทั่งถึงกลุ่มเล็ก ๆ และแตกย่อยจนถึงตัวบุคคลแต่ละบุคคล อาจแยกได้เป็น

1. ใช้น้ำเป็นตัวกลางในการป้องกันข้าศึกศัตรู ซึ่งออกมาในรูปของการตั้งบ้านเรือนหรือเมืองริมน้ำ เช่น เมืองอยุธยา กรุงเทพฯ ฯ หรือการขุดคูเมืองล้อมรอบบริเวณศูนย์กลางเมือง เพื่อป้องกันข้าศึกโดยขุดมาบรรจบกับแม่น้ำเดิมที่เลือกตั้งเมือง เช่น อยุธยา กรุงเทพฯ ฯ ลำพูน สุพรรณบุรี เป็นต้น

2. เพื่อใช้เป็นเส้นทางคมนาคม เนื่องจากในสมัยโบราณซึ่งการคมนาคมทางบกยังไม่คล่องตัว การคมนาคมทางน้ำเป็นหัวใจของการคมนาคมและการค้าขายซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความเจริญทางเศรษฐกิจของแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะในสังคมไทยโบราณ การไปมาหาสู่ระหว่างกลุ่มชนหรือชุมชนต่อชุมชนต้องอาศัยการคมนาคมทางน้ำทั้งสิ้น

3. ใช้เป็นตัวกลางในการค้าขายโดยอาศัยการขนส่งและการคมนาคมทางน้ำ การค้าขายโดยอาศัยการขนส่งโดยเรือมีทั้งการค้าขายระหว่างชุมชนขนาดเล็ก หรือการค้าขายระหว่างชุมชนใหญ่ต่อชุมชนใหญ่ ระหว่างจังหวัดต่อจังหวัดหรือแม้แต่การค้าขายระหว่างประเทศในสมัยสุโขทัยและอยุธยา ไทยมีการค้าขายกับจีน อินเดียเซีย โดยอาศัยเรือขนาดใหญ่ขนส่งสินค้าไปขายและรับสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาขายในเมืองไทย

4. การใช้น้ำเป็นคลองชลประทานและเพื่อการระบายน้ำ สำหรับสังคมเกษตรกรรมคลองชลประทานเป็นหัวใจของการเกษตรเพราะไทยยังใช้ระบบการเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมซึ่งอาศัยดิน

และน้ำเป็นหลัก ดังนั้นการขุดคลองเพื่อการชลประทานเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการระบายน้ำในสังคมชนบท น้ำระบายจากบ้านเรือนสู่ลำคลองสาธารณะซึ่งอาจใช้ในการชลประทานได้ด้วย เนื่องจากความหนาแน่นของอาคารบ้านเรือนยังน้อยมลภาวะจากการระบายน้ำยังไม่เป็นปัญหา แต่สำหรับสังคมในเมือง คูคลองสำหรับระบายน้ำเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นปัญหามาก ในสมัย 70-80 ปีก่อน ช่วงรัชสมัยของรัชกาลที่ 4-5 มีการขุดคลองทั่วไปในกรุงเทพฯ ฯ ซึ่งใช้ทั้งการคมนาคมค้าขายและเป็นทางระบายน้ำพร้อม ๆ กัน แต่ปัจจุบันมีการถมคลองสร้างถนนซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ หลวงต่อการระบายน้ำฝนและน้ำทิ้งจาก อาคารบ้านเรือนออกสู่อ่างน้ำลำคลอง

และจากบทบาทของแม่น้ำ ลำคลองกับวัฒนธรรมและสังคมไทยตามที่ได้กล่าวข้างต้น อาจวิเคราะห์หลักซึ่งลงไปถึงสภาพแวดล้อมและสถาปัตยกรรม พบว่า

1. ลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพของภูมิประเทศไทย ลักษณะแม่น้ำหรือลำคลองมีลักษณะคดเคี้ยว แม้แต่คลองขุดเพื่อการคมนาคมก็มีลักษณะคดเคี้ยว เช่น คลองบางกอกน้อย คลองบางกอกใหญ่ เป็นต้น คลองที่ตรงจะเป็นคลองขุดซึ่งใช้เป็นคูเมืองหรือคลองชลประทานเท่านั้น ดังนั้นการกั้นเขื่อนเพื่อกั้นคลื่นจากเรือก็มีการสร้างสถาปัตยกรรมเพื่อรองรับการกระจาย หรือรวมคนก็ดี จะอยู่ในลักษณะที่ไม่เป็นแนวตรงเช่นคลองหรือแม่น้ำของประเทศตะวันตก เช่น ฝรั่งเศส หรืออิตาลี แต่จะเป็นแนวเข้าออกตามลักษณะที่ดิน ลักษณะดังกล่าวส่งผลถึงการสร้างบ้านเรือนและทำน้ำของบ้านเรือนที่จะไม่เป็นแนวเรียบเสมอกัน การยื่นเข้าออกของพื้นที่ดินในแม่น้ำลำคลองเป็นลักษณะเฉพาะตามสภาพแวดล้อมธรรมชาติของไทย

2. สถาปัตยกรรมซึ่งไม่เป็นตัวกระจายและรวมคนเพื่อการคมนาคม เช่นท่าเรือขนส่งต่าง ๆ ของไทยได้รับอิทธิพลจากลักษณะของการใช้เรือซึ่งมีใช้เรือความเร็วสูง ถึงแม้ในปัจจุบันการขนส่งและการคมนาคมจะใช้เรือติดเครื่องยนต์แล้วก็ตาม การเทียบท่าของเรือดังกล่าวเทียบกับโป๊ะที่ยื่นออกมาจากฝั่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นตัวกลางในการปรับระดับการขึ้นลงตามระดับน้ำมิใช่เทียบกับท่าซึ่งถาวรบนฝั่ง ดังนั้นโป๊ะหรือท่าเทียบเรือที่ยื่นออกมาในแม่น้ำลำคลองมีความจำเป็น

3. คนไทยคุ้นเคยกับพื้นที่โล่งในการรวมและกระจายคนในกรณีที่มีงานหรือเทศกาลซึ่งปกติใช้เป็นบริเวณลานวัดริมแม่น้ำซึ่งมีทางเดินต่อเนื่องกับท่าเรือ ดังนั้นพื้นที่ใช้งานริมน้ำบริเวณที่ผู้คนต้องอยู่รวมกันมาก ๆ เพื่อกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เฉพาะการคมนาคม อาจอาศัยพิจารณาจากพื้นที่เปิดโล่งของวัดซึ่งเป็นแหล่งรวมผู้คนตามลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทย

4. หากพิจารณาตามลักษณะการดำรงชีวิตประจำวันของคนไทยซึ่งอาศัยริมแม่น้ำ ลำคลอง จะพบว่า ทุกบ้านจะมีศาลาท่าน้ำเพื่อกิจการอุปโภคบริโภค ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในการพักผ่อนตามลักษณะบรรยากาศริมน้ำ ดังนั้นบริเวณพักผ่อนริมน้ำเป็นสิ่งจำเป็นตามลักษณะของไทย ซึ่งหากเปรียบเทียบไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกที่งามมิให้คิดเพียงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงกายภาพของสถานที่ที่เกาะน้ำไปใช้กับริมแม่น้ำของฝรั่งเศส เช่น แม่น้ำของคนที่ฝรั่งเศสชอบการพักผ่อนริมน้ำ แต่เนื่องจากปารีสเป็นหนาว

การพักผ่อนริมน้ำของคนฝรั่งเศส คือการเดินริมน้ำ แต่ของสังคมไทยซึ่งเป็นเมืองร้อน การเดิน จะทำให้อุณหภูมิสูงขึ้น เพราะฉะนั้นการนั่งพักผ่อนริมน้ำเป็นสิ่งที่คนไทยคุ้นเคยมากกว่าการเดิน

ดังนั้น จากการศึกษาถึงแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนของไทยกับน้ำที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถกำหนดแนวคิดการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน ได้ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ริมน้ำให้มากขึ้น โดยการพัฒนาและปรับปรุง ในบริเวณที่มีศักยภาพ โดยคำนึงถึงลักษณะและการใช้งานของชุมชนในพื้นที่ตลอดจนผู้คนที่สัญจร ผ่านไปมา ให้เป็นจุดพักผ่อนและประกอบกิจกรรมนันทนาการ

2. ปรับปรุงรูปแบบของรูปด้านอาคารบางส่วนที่มีลักษณะไม่สะท้อนถึงสถาปัตยกรรมไทย พื้นที่ถิ่น ให้สามารถสื่อถึงความเป็นพื้นที่ริมน้ำให้มากกว่าเป็นที่อยู่ในปัจจุบัน

3. ปรับปรุงและพัฒนาจุดเชื่อมต่อบริเวณท่าเรือ ให้สามารถรองรับกิจกรรมการใช้งาน โดยการปรับปรุงให้มีสภาพที่ดีและน่าใช้งาน

2.3 แนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการออกแบบชุมชนเมือง

2.3.1 Sustainable Urban Design

Cliff Moughtin (Urban Design : Green Dimension, 1996 : 74) เขียนถึงจุดมุ่งหมาย หลักของการทำงานออกแบบชุมชนเมืองในแง่การจัดการในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า จะมุ่งเน้น ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ (Nurture) และสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (built environment) โดยหลักการของ Sustainable Urban Design คือการให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนการใช้งาน (Adaptive Reuse) ของอาคารเก่าที่มีอยู่ ตลอดจนสาธารณูปโภค สาธารณูปการ พร้อมกับนำ วัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้อีก (Reuse of Recycle Materials)

ในแง่ของการอนุรักษ์และการพัฒนา เป็นที่ยอมรับกันว่าการอนุรักษ์ที่ประสบความสำเร็จ ในอดีตโดยเฉพาะเมืองเก่า มีแนวคิดที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับการใช้งานของพื้นที่อนุรักษ์ใน เมือง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเพื่อความยั่งยืน คือการสงวนรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สัตว์ป่า และภูมิทัศน์ โดยเลือกใช้วัสดุจากแหล่งที่ สามารถผลิตขึ้นมาได้ใหม่ เช่น ไม้จากป่าที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน คือ

1. การพัฒนาใหม่จะมีรูปแบบและการก่อสร้างที่ใช้พลังงานน้อยที่สุด การออกแบบอาคาร ใหม่ ๆ จะต้องคำนึงความยืดหยุ่นในการใช้งานที่หลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนประโยชน์การ ใช้งานได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้ง 2. ระบบการคมนาคมขนส่งจะต้องมีการวางแผนควบคู่ไปกับการวางแผนพัฒนาเมืองใน าระดับภูมิภาค (Regional Planning) และระดับชุมชน (Community Design) การส่งเสริมนโยบาย ที่จะทำให้เกิดการใช้รถยนต์น้อยที่สุด มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะลดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

เช่น ที่ทำงานกับที่อยู่อาศัยอยู่ใกล้กัน มีระบบขนส่งมวลชนที่สะดวกสบาย ตลอดจนการให้ความสำคัญกับระบบทางเดินเท้าและจักรยาน เพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน

3. การเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและที่สามารถหาได้จากท้องถิ่น จะช่วยประหยัดพลังงานในการขนส่ง ช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชน และยังคงกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

การอนุรักษ์หรือรื้อถอนอาคารเพื่อสร้างใหม่ ไม่ได้มีคำตอบที่ตายตัว การรื้อถอนอาคารถือเป็นการสูญเสียอย่างหนึ่งของเมือง นอกจากว่าจะสามารถนำวัสดุบางส่วนกลับมาใช้ได้ อีกอาคารเก่าจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา และปรับปรุงอุปกรณ์ใหม่เพื่อให้ยังคงใช้งานได้ การรื้อถอนอาคารเก่าย่อมต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ แต่การสร้างอาคารใหม่ที่ประหยัดพลังงานจะสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายตลอดระยะเวลาการใช้งานของโครงการ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเป็นเป้าหมายสำคัญของ Sustainable Urban Design ที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

2.3.2 Principle of Sustainable Development

Berke และ Conroy ได้สรุปหลักการพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน ไว้ในวารสาร American Planning Association (Vol.6, No.1, 2000) ไว้ดังนี้

1. ความกลมกลืนกับธรรมชาติ (Harmony with Nature)

การใช้ที่ดินและการพัฒนาต่างๆ จะต้องสอดคล้อง และส่งเสริมวงจรชีวิตของระบบนิเวศนิเวศวิทยามากกว่า ที่จะเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ให้เข้ากับชุมชนกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องเคารพ และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญสิ่งแวดล้อมน่าอยู่ (Livable Built Environment)

2. สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ (Livable Built Environment)

สถานที่ รูปร่าง สัดส่วน ความหนาแน่น ความหลากหลาย และคุณภาพของการพัฒนาจะต้องทำให้เกิดความเหมาะสมระหว่างคนกับเมืองและตรงกับความต้องการของคน นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริม Sense of Place โดยการรักษาลักษณะเด่นทางกายภาพ และเอกลักษณ์ที่สำคัญของชุมชน

3. เศรษฐกิจชุมชน (Place-base Economy)

เศรษฐกิจของชุมชนควรดำเนินการไปภายใต้ข้อจำกัดของระบบธรรมชาติและต้องไม่เป็นสาเหตุให้เกิดความเสื่อมลงกับทรัพยากรธรรมชาติ เองเสียจะต้องไม่เกิดขึ้นมากกว่าที่ธรรมชาติจะกำจัดได้ เศรษฐกิจชุมชนควรสร้างสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีความหลากหลายของผู้คนและที่อยู่อาศัย ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้ชุมชนมีชีวิตชีวาและมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ

4. ความเสมอภาค (Equity)

รูปการใช้ที่ดินจะต้องให้ความสำคัญและช่วยพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของผู้มีรายได้น้อย และต้องไม่กีดกัน หรืออิทธิพลสิทธิพวกเขาออกจากความต้องการพื้นฐานทางด้านสภาพแวดล้อมที่ดี และความมีเกียรติทางสังคม ทั้งนี้การสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงทางสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขจัดความยากจน

5. ผู้ทำลายเป็นผู้จ่าย (Polluters pay)

ผู้ที่สร้างมลพิษหรือของเสียให้กับสิ่งแวดล้อม จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการกำจัดมลพิษหรืออันตรายที่เกิดขึ้น โดยชุมชนส่วนรวมจะช่วยดูแลในเรื่องนี้

6. รับผิดชอบ (Responsible Regionalism)

แต่ละชุมชนจะต้องไม่รบกวนหรือสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนอื่น ทั้งนี้ทุกชุมชนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเองไม่ว่าจะเป็นของเสียหรือมลพิษต่าง ๆ

หลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) นโยบายหรือโครงการใด ๆ ดูเหมือนจะล้มเหลว หากปราศจากความร่วมมือของประชาชน โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการจัดการ

นอกจากนี้การกระจายทรัพยากร ผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม และเท่าเทียมทั่วถึง การคำนึงถึงความต้องการ ผลประโยชน์ของคนรุ่นหลัง และการพิจารณาถึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ ล้วนเป็นหลักการที่สำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.4 ศึกษาทฤษฎีและหลักการการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง

การพัฒนาใด ๆ ก็ตามจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์นั้นต้องสอดคล้องกับปรัชญาและแนวความคิดที่มีเหตุผล และเกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองก็เช่นเดียวกันจะต้องคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชากรของเมือง ผู้รับผิดชอบ และผู้ดำเนินการพัฒนา

เดชา บุญค้ำ (2531 : 1, 10) ได้ให้ความหมาย "ภูมิทัศน์เมือง" ว่าหมายถึง องค์ประกอบของเมืองที่มองเห็นได้ด้วยตา และมีผลกระทบต่อการรับรู้ทางด้านสุนทรีย์ ได้แก่ ต้นไม้ อาคาร ป้ายโฆษณา สาธารณูปโภค เป็นต้น

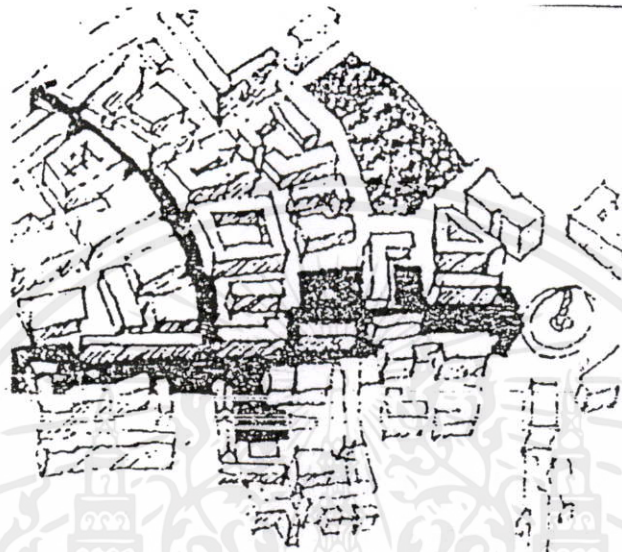
2.4.1 ย่านและที่รวมกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

เดชา บุญค้ำ (2531 : 1, 4) ได้ให้ความหมาย "ย่าน" ไว้ดังนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คิดเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ย่าน (District) หมายถึง บริเวณที่มีความคล้ายคลึงกันในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ความคล้ายคลึงของสถาปัตยกรรม หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น หรืออาจเป็นย่านที่เคยมีความสำคัญมาในอดีตเคยมีเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์เกิดขึ้น โดยที่จะมีอาณาบริเวณ

ขนาดพื้นที่เล็กใหญ่ก็ได้ไม่จำกัด เมืองบางเมืองอาจจะมีเพียงย่านเดียว ในขณะที่บางเมืองมีขนาดใหญ่อาจจะมีถึงสิบย่าน โดยที่แต่ละย่านจะมีอาณาเขตที่แสดงขอบเขตได้ชัดเจน อาจเป็นอาณาเขตทางกายภาพที่เป็นธรรมชาติ เช่น ถนน แม่น้ำ ลำคลอง ภูเขา หรือเป็นอาณาเขตที่มนุษย์สร้างขึ้นก็ได้ เช่น กำแพง แนวน หรือกลุ่มต้นไม้ เป็นต้น

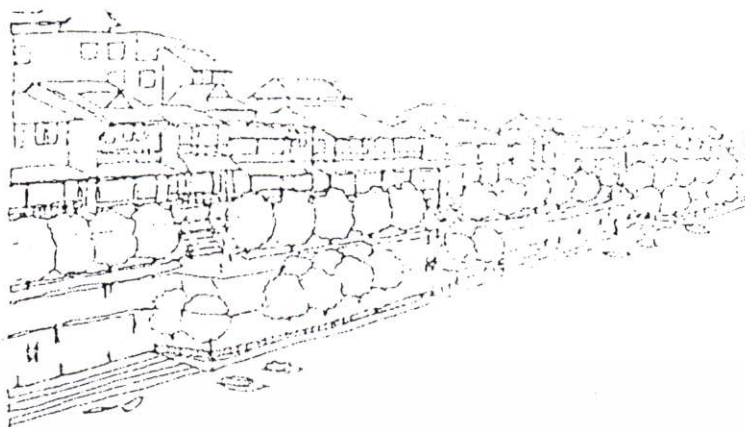
ภาพที่ 2.4 แสดงตัวอย่างย่าน

ย่าน (Districts) สำหรับเมือง ๆ หนึ่งจะประกอบไปด้วยหมู่บ้านและอำเภอ ศูนย์กลางของเมือง เมืองส่วนบน ใจกลางเมือง ส่วนพักอาศัยภายในเมือง บริเวณมหาวิทยาลัย ส่วนเหล่านี้ นับได้ว่าเป็นย่าน ซึ่งบางครั้งได้มีการกำหนดขอบเขตของบริเวณอย่างชัดเจน เช่น บริเวณมหาวิทยาลัย บริเวณปะปนกัน เช่น ในเมือง (Kevin Lynch, 1960)

เดชา บุญค้ำ (2531 : 1, 4) ได้ให้ความหมายของคำว่า "ที่รวมกิจกรรม" ว่า

ที่รวมกิจกรรม (Node) หมายถึง บริเวณที่มีผู้คนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมากเพื่อประกอบกิจกรรมคล้ายคลึงกันในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเฉพาะช่วงเช้าของทุกวันอาทิตย์ เช่น บริเวณตลาดนัดคลองเตย ตลาดบางกะปิ หรือจะเป็นช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์อย่างบริเวณตลาดนัดสวนจตุจักร หรือเป็นช่วงระยะเวลาพิเศษที่ติดต่อกันหลาย ๆ วัน เช่น บริเวณจัดงานแสดงสินค้าที่สวนอัมพร เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.5 แสดงตัวอย่างที่รวมกิจกรรม

ศูนย์รวม (Nodes) จะเป็นศูนย์กลางของกิจกรรม แม้ว่าที่ศูนย์กลางที่เห็นนั้นเป็นจุดที่เด่นของเมืองเช่นกัน แต่ก็ยังมีข้อแตกต่างกันที่จุดประสงค์ของการใช้กิจกรรม ที่หมายตาเป็นวัตถุประสงค์ที่มองเห็น แต่ศูนย์รวมเป็นศูนย์กลางของกิจกรรม ตัวอย่างเช่น บริเวณอนุสาวรีย์คุณหญิงโมเป็นทั้ง Landmark และเป็นทั้ง Node (Kevin Lynch, 1960)

ซึ่งกล่าวโดยรวม ๆ แล้วที่รวมกิจกรรมก็คือ ย่านชนิดหนึ่งที่มีความหนาแน่นค่อนข้างสูงและเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อกิจกรรมมากกว่าลักษณะทางกายภาพอื่น ๆ ตามปกติบริเวณที่รวมกิจกรรมจะมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด และลักษณะทางกายภาพของบริเวณที่จะสร้างขึ้นเป็นแบบถาวรหรือแบบที่รื้อถอนได้สะดวก ตามแต่ความถี่ของการมีกิจกรรม และจะถูกสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นด้วย

เดชา บุญค้ำ (2531 : 2, 4) ได้แบ่งประเภทของย่านและที่รวมกิจกรรมออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ย่านประวัติศาสตร์ ส่วนมากจะเป็นย่านที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ และอนุรักษ์รูปแบบของอาคารที่จะสร้างขึ้นใหม่
2. ย่านพาณิชย์ เป็นย่านที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของเมือง เป็นย่านค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้า
3. ย่านกิจกรรม เป็นย่านที่มีสถานบริการให้ความบันเทิงกิจกรรมอยู่รวม ๆ กันจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 4. ย่านอุตสาหกรรม เป็นย่านที่มีการประกอบอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน และสำคัญการค้าไม่ว่าการเงินกลายมากเป็นย่านอุตสาหกรรมที่รองรับการท่องเที่ยวได้ถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ย่านที่พักอาศัย เป็นย่านที่พักอาศัยของชุมชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีศิลปะ วัฒนธรรม และความเป็นอยู่เป็นพิเศษที่แตกต่างออกไป มีสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์

6. ย่านสถานที่ราชการ เป็นย่านที่มีอาคารสถานที่ราชการต่าง ๆ
7. ในแต่ละเมืองไม่จำเป็นต้องมีย่านต่าง ๆ เหล่านี้ทุกย่านเสมอไป หรือแม้แต่ย่านชนิดเดียวกันอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับรายละเอียดปลีกย่อยอีกหลายประการ ในการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ย่านต่าง ๆ ภายในเมืองควรจะได้รับ การจัดแบ่งประเภท เพื่อที่ว่าในการพัฒนาจะได้สามารถเอาลักษณะเด่น ๆ เหล่านี้มาปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์กับการท่องเที่ยวได้

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง ย่านและที่รวมกิจกรรม

เดชา บุญค้ำ (2531 : 3-4, 6) ได้กล่าวถึงข้อพิจารณาในการปรับปรุงย่าน และที่รวมกิจกรรมในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองจะแนวทางที่แตกต่างกันไปตามลักษณะแต่ละเมือง และจำเป็นจะต้องมีการศึกษาถึงปัญหาในแต่ละพื้นที่เสียก่อน จึงจะสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนา แก้ไขปรับปรุงได้ โดยอาศัยแนวทางในการปรับปรุงโดยสังเขป ดังนี้

1. การปรับปรุงจิตภาพของย่าน โดยอาศัยการควบคุมการออกกฎข้อบังคับพระราชบัญญัติ หรือ เทศบัญญัติขึ้นมาควบคุมเฉพาะย่านได้ เช่น การควบคุมรูปแบบของสถาปัตยกรรม การควบคุมความหนาแน่นควบคุมรูปแบบของป้าย เป็นต้น
2. การแก้ปัญหาความขัดแย้งของการจราจร เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อเส้นทางสัญจร การเดินเท้าเพิ่มพื้นที่พักผ่อนภายในเมือง
3. การส่งเสริมกิจกรรม เพื่อช่วยให้ย่านมีจุดสนใจของคนในเมือง และนักท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น จัดเทศกาล นิทรรศการ งานเฉลิมฉลองต่าง ๆ
4. การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์ เช่น ชุม ศาลา ที่พักผ่อนรถประจำทาง ม้านั่ง เสาไฟฟ้า กระบะต้นไม้ เป็นต้น
5. การปรับปรุงขอบเขต เช่น การใช้ต้นไม้เป็นตัวกำหนดขอบเขต การใช้วัสดุปูพื้นสิ่งประกอบถนน เพื่อให้เมืองมีอาณาเขตที่ชัดเจน

2.4.2 ที่ว่างโล่ง

โสภาคย์ ผาสุกนิรันดร์ (2537 : 98) ได้ให้ความหมายของพื้นที่โล่งว่า

พื้นที่โล่ง หมายถึง ภูมิสถาปัตยกรรมตามธรรมชาติ เช่น ท้องทุ่ง พื้นที่กร้าง และหุบเขา พื้นน้ำที่ว่างเปิดโล่งนี้เป็นภูมิประเทศจากหลังของสิ่งปลูกสร้างที่มนุษย์ทำขึ้น และเชื่อมต่อกับถนนและการบริการอื่น ๆ จากหลังนี้มักถูกนับรวมเข้ากับการได้รับผลกระทบจากการพัฒนาต่างๆ ทั้งโดย

เอกสารนี้ที่ส่งยทางกายภาพและการมองชม รวมทั้งทัศนียภาพจากทางอากาศ ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 แสดงตัวอย่างที่ว่างโล่ง

Lawrence Halprin (1968 : 89-95) ได้กล่าวว่า ที่ว่างว่าง (Open Space) เป็นที่โล่งว่างปราศจากอาคารปกคลุมล้อมรอบด้วยอาคารหนาแน่น ใช้ในการสัญจร การรับอากาศและแสงแดด ป้องกันเพลิงไหม้ และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

2.4.2.1 การพิจารณาคุณค่าทางทัศนียภาพของที่โล่ง

ระนาบทางนอน ได้แก่ พื้นผิวประดิษฐ์ เช่น ถนน ทางเดิน ลาน และพื้นผิวธรรมชาติ เช่น สนามหญ้า ทุ่งโล่ง ฯลฯ

ระนาบทางตั้ง ได้แก่ รูปร่างหน้าตาของอาคาร หอนาฬิกา ต้นไม้ ฯลฯ

ระนาบเหนือศีรษะ ได้แก่ ท้องฟ้า หลังคา

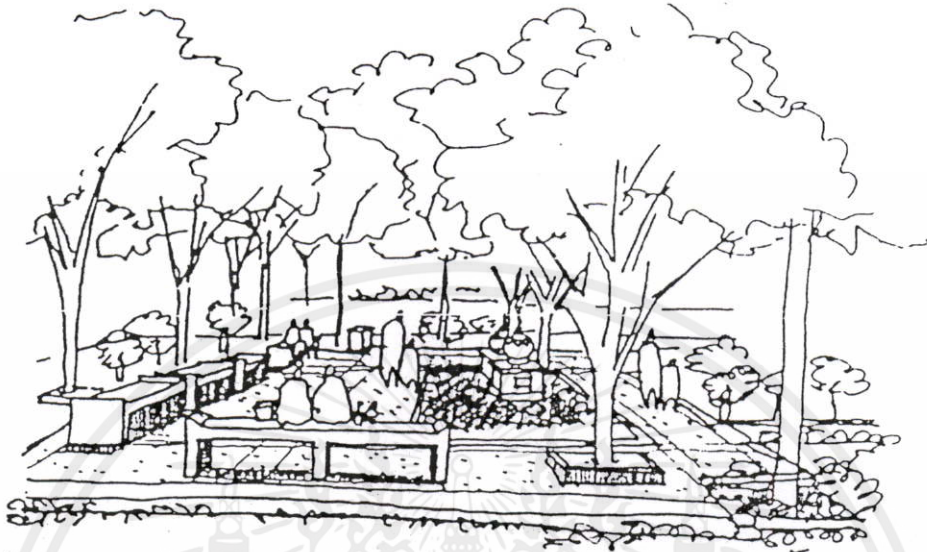
ตัวประกอบที่ว่างอาจให้ทัศนียภาพ ทั้งประโยชน์ใช้สอย ได้แก่ ม้านั่ง โคมไฟ รูปปั้นต่าง ๆ ที่อยู่ในที่โล่ง

เดชา บุญค้ำ (2531 : 1-5, 14) ได้กล่าวถึง พื้นที่โล่งในแหล่งท่องเที่ยวแยกออกเป็น 3 ประเภทที่สำคัญ คือ

1. สวนหย่อม

ที่ว่างโล่งประเภทสวนหย่อม หมายถึง สวนขนาดเล็กซึ่งไม่มีการเข้าไปใช้งานมากนัก หรือมีแต่เพียงเล็กน้อย แต่จะมีประโยชน์ในแง่ของการตกแต่งเพื่อความร่มรื่นสวยงามของเมืองมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากขนาดของพื้นที่ที่มีความกว้างไม่มากพอที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดกิจกรรมต่างๆ การเข้าถึงลำบาก หรือสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสำหรับการเข้าไปพักผ่อนนั่งเล่น เช่น หัวมุมถนน วงเวียนเกาะกลางถนน สีแยก เป็นต้น เกณฑ์ประการสำคัญของการออกแบบปรับปรุงสวนหย่อม

คือ การดูแลรักษาจะต้องง่าย สะดวก ประหยัด ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะสวนหย่อมในพื้นที่ที่เป็นสาธารณะ และอยู่ในการดูแลของเทศบาลเมือง

ภาพที่ 2.7 แสดงตัวอย่างสวนหย่อม

สวนหย่อมจัดว่าเป็นที่ว่างโล่ง (Open Space) ของเมือง และเป็นส่วนที่ตกแต่งเมืองให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นส่วนที่เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพิ่มความร่มรื่นให้กับถนนและทางเท้า

ประเภทสวนหย่อม

1. สวนหย่อมตกแต่งเพื่อความสวยงาม ได้แก่ บริเวณที่มีขนาดเล็กหรือการเข้าถึงลำบากไม่เหมาะแก่การใช้สอย เช่น เกาะกลางถนน อนุสาวรีย์ หัวมุมสี่แยก เป็นต้น
2. สวนหย่อมที่สามารถใช้งานได้ ได้แก่ เกาะกลางถนนที่มีการสัญจรเบาบางมีการเข้าถึงได้ พื้นที่ว่างระหว่างอาคารที่ใช้เป็นสนามเด็กเล่น เป็นต้น

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง “ที่ว่างโล่งประเภทสวนหย่อม”

1. ความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม โดยการออกแบบควรมองประกอบไปกับตึกและอาคารโดยรอบ ขนาดสัดส่วนของถนน ที่ว่างระหว่างอาคาร และสีของบริเวณโดยรอบ ในการออกแบบนั้นควรมองภาพรวมประกอบไปกับบริเวณโดยรอบ มิใช่มองเฉพาะสวนหย่อมนั้น ๆ เท่านั้น
2. ความกลมกลืนกับทางสัญจรของเมือง สวนหย่อมเหล่านี้จะต้องไม่เป็นสิ่งกีดขวางการสัญจรของเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบทางเดินเท้า และควรคำนึงถึงการสัญจรของรถยนต์

หรือพาหนะอื่น ๆ ที่จะผ่าน โดยไม่ปลูกต้นไม้หรือสิ่งก่อสร้างใด ๆ ปิดบังการมองเห็นตามบริเวณสำคัญ เช่น หัวมุมถนน ยี่แยก ทางโค้ง ทางเลี้ยวต่าง ๆ

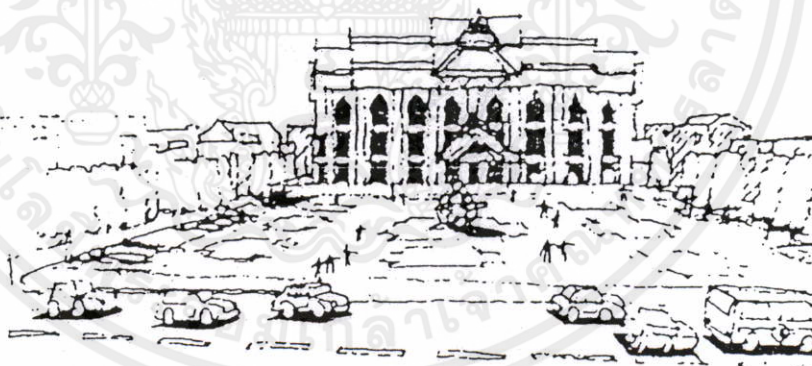
3. การพิจารณาในการใช้งาน ควรพิจารณาว่าการใช้งานนั้น ๆ จะไม่เป็นปัญหาต่อการสัญจรหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และกิจกรรมนั้น ๆ เป็นกิจกรรมที่คนในบริเวณนั้นต้องการ เช่น การใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน เป็นสนามเด็กเล่นขนาดย่อม เป็นต้น

4. ความสะดวกในการบำรุงรักษา ในการปรับปรุงบริเวณสวนหย่อมเหล่านี้จำเป็นต้องคำนึงถึงความสวยงามในระยะยาว รูปแบบและวัสดุที่ใช้มีผลต่อระดับความต้องการดูแลรักษา

5. คำนึงถึงประโยชน์อื่น ๆ ที่จะได้รับ เช่น การเพิ่มร่มเงาให้กับบริเวณด้วยการปลูกต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา การทำขอบของสวนให้สามารถนั่งพักได้บ้างหากสภาพแวดล้อมอำนวย เป็นต้น

2. ลานกิจกรรม ลานอเนกประสงค์ (Plaza)

ลาน (Plaza) หมายถึง บริเวณเปิดโล่งกลางแจ้ง ซึ่งเป็นพื้นลาดแข็ง ถูกล้อมรอบหรือล้อมอยู่เพียงบางส่วนด้วยอาคาร ลานนี้อาจลาดผิวด้วยวัสดุต่าง ๆ พื้น เช่น พื้นคอนกรีต พื้นปูอิฐ พื้นปูหิน พื้นปูกระเบื้อง หรือวัสดุหลาย ๆ อย่างผสมกัน และอาจมีพื้นที่บางส่วนแบ่งเป็นแปลงปลูกต้นไม้ แปลงปลูกหญ้าปนอยู่ด้วยได้

ภาพที่ 2.8 แสดงตัวอย่างลานกิจกรรมลานอเนกประสงค์

ลานนี้เป็นบริเวณซึ่งแยกขาดจากการสัญจรด้วยรถยนต์ จากจราจร เป็นบริเวณสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเป็นที่รวมของผู้คน นักท่องเที่ยว หรือเป็นบริเวณที่เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ในเมืองหรือชุมชนที่มีความหนาแน่นมาก “ลาน” เป็นส่วนเปิดโล่งของเมืองเพื่อรับแสงสว่างเพื่อการพักผ่อนของลม และเพื่อช่วยผ่อนคลายความแออัดของเมือง

ประเภทของลาน สามารถแบ่งตามการใช้สอยออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. ใช้เพื่อการสัญจรหรือเป็นทางเท้า
2. เพื่อใช้การพบปะสังสรรค์
3. ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ
4. ใช้เพื่อประโยชน์ทางการมองเห็น
5. ใช้เพื่อประโยชน์หลาย ๆ อย่าง เช่น เป็นพื้นที่แสดงศิลปวัฒนธรรม

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง " ลานกิจกรรมลานอเนกประสงค์" (plaza)

1. การแยกกิจกรรมและการสัญจรที่เหมาะสม ลานควรมีขอบเขตที่แน่ชัด แยกออกจากระบบสัญจรรวมของเมืองเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความสะดวก

2. การเลือกวัสดุ ควรเป็นพื้นผิวแข็งเพื่อความถาวรแข็งแรง ทนทาน สวยงาม และกลมกลืนกับวัสดุของสิ่งที่อยู่โดยรอบ และในบริเวณเดียวกันอาจมีการใช้วัสดุหลายชนิดได้

3. คำนึงถึงสภาพอากาศของบริเวณ ลานจะเป็นที่ร้อนไม่ร้อนเกินไป เกิดแสงสะท้อนและไอร้อน ควรปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาเพื่อลดความร้อน

4. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ควรคำนึงถึงผู้ใช้ที่เป็นเด็ก คนชรา หรือผู้ที่มีความพิการด้วย

3. บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลองที่มีตามธรรมชาติ

จัดเป็นที่เปิดโล่งที่ช่วยลดความแออัดหนาแน่นของเมือง เป็นบริเวณที่ลมพัดผ่าน และเพิ่มแสงสว่างให้แก่เมือง ดังนั้นการปรับปรุงบ่อน้ำ สระน้ำเดิมที่มีอยู่ ให้เพิ่มความน่าสนใจขึ้น เพื่อกิจกรรมการใช้สอยให้มากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.9 แสดงตัวอย่างบ่อน้ำ, สระน้ำ, แม่น้ำลำคลองที่มีตามธรรมชาติ

บ่อน้ำหรือสระน้ำบางแห่งที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์สมควรมีการปรับปรุงขึ้นมาให้มีการใช้งานเป็นที่พักผ่อนได้ด้วย ทั้งนี้เพราะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์โบราณคดีอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงระบบการวางผังเมืองที่เปิดโล่งของเมือง และเป็นแหล่งน้ำสำหรับการบริโภคด้วย

ข้อพิจารณาในการปรับปรุงบริเวณชานน้ำ

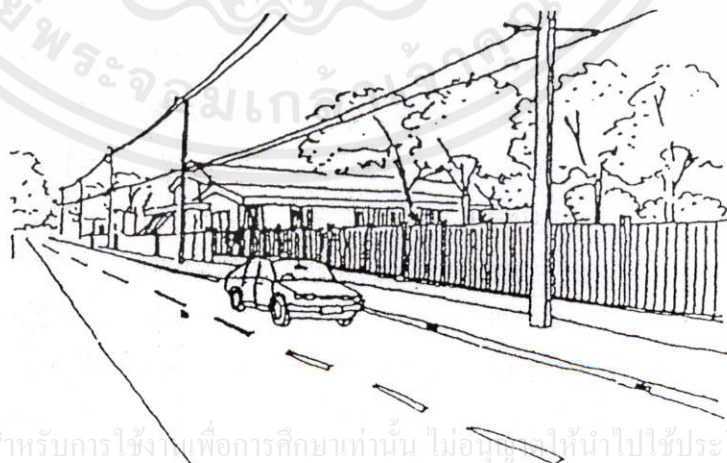
จะต้องจัดก่อสร้างเขื่อน เพื่อความแข็งแรงพร้อมทั้งปรับแต่งรูปทรงของบ่อน้ำ โดยเฉพาะในเมืองที่มีการใช้สอยพื้นที่ริมน้ำมาก ควรทำให้เกิดความทนทานต่อการเหยียบย่ำ และเพื่อช่วยป้องกันมิให้ตลิ่งพังทลาย และควรเพิ่มความสวยงามและน่าสนใจด้วยการให้น้ำไม่ให้น้ำเน่า

จากรายละเอียดที่กล่าวมาข้างต้น ที่ว่างโล่งในแหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้เป็น สวนหย่อมลานอเนกประสงค์ บ่อน้ำ สระน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ข้อพิจารณาในการปรับปรุงที่ว่างโล่งต้องคำนึงถึงความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม พิจารณาถึงการใช้งานของกิจกรรมที่คนในบริเวณนั้นต้องการ การบำรุงรักษา การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

2.4.3 เส้นทางสัญจร

กัธธ กุลชล (2519 : 38) ได้ให้ความหมายของเส้นทางสัญจรว่า

เส้นทาง (Paths) ประกอบด้วยถนนสายสำคัญ ๆ เป็นถนนประธาน และถนนสายรองในระดับเมืองจะมีชายของถนนใหญ่ แต่ในระดับหมู่บ้านจะมีชายของถนนเล็ก สำหรับอาคารหลังหนึ่งจะมีชายของถนนใหญ่อยู่หลายสายที่ประชาชนใช้ไปมาอยู่ที่นั่น และชายของถนนหลัก (Highway) เป็นชายทาง (Pathway) สำหรับเมืองทั้งเมือง หรือแม้กระทั่งทางเท้าของบริเวณมหาวิทยาลัยก็เป็นทาง Pathway ของมหาวิทยาลัยด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.10 แสดงตัวอย่างเส้นทางสัญจร

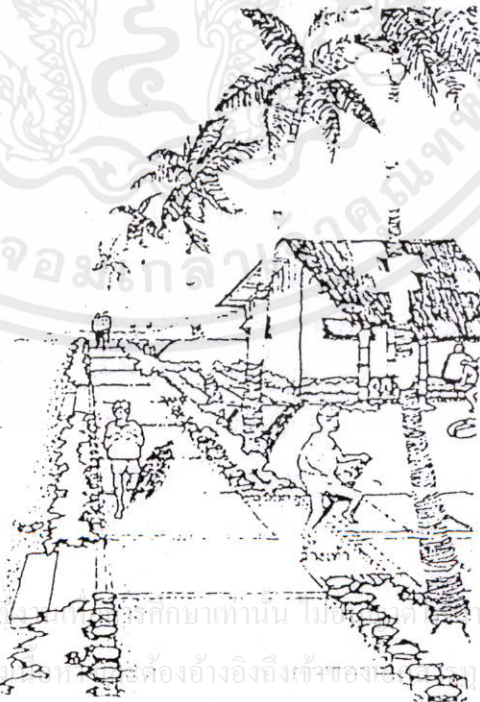
ถนนเป็นองค์ประกอบสำคัญของเมือง ทำหน้าที่เชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของเมืองเข้าด้วยกัน และยังเป็นส่วนเชื่อมโยงเข้ากับระบบสัญจรไปยังที่อื่น ๆ ของประเทศด้วย

เดชา บุญค้ำ(2531 : 6, 10) ได้แบ่งประเภทของถนนในเมืองออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. ถนนสายประธาน ได้แก่ ถนนเชื่อมระหว่างเมือง
2. ถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนที่ตัดผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่ของเมือง
3. ถนนสายรอง ได้แก่ ถนนที่แยกย่อยออกจากถนนสายหลัก
4. ถนนสายย่อย ได้แก่ ถนนที่แยกออกจากถนนสายรอง
5. ถนนทางเข้า ได้แก่ ถนนที่แยกเข้าสู่สถานที่ต่าง ๆ

ถนนในระดับสายหลัก สายรอง และสายย่อย และทางเข้า เป็นของถนนที่อยู่ในเมือง และถนนที่มีความสำคัญมากกับทัศนียภาพของเมืองในส่วนรวม คือ ถนนสายหลัก และถนนสายรอง เนื่องจากถนนสายรองระดับนี้เป็นส่วนเชื่อมโยงจุดสำคัญ ๆ ของเมือง ทั้งที่หมายต่าย่านสำคัญ สถานที่สำคัญในระดับเมือง ซึ่งคนส่วนใหญ่จะต้องใช้และผ่านไปมาเป็นประจำจึงเป็นถนนที่สื่อความหมายของตัวเมืองได้ดีที่ผู้มาเยี่ยมชมควรประทับใจในทัศนียภาพในแนวถนนเหล่านี้

ทางเดินเท้า มีหน้าที่หลักเช่นเดียวกับถนน คือ รองรับการสัญจรและมีความสำคัญมากทัดเทียมกับถนน ทางเท้าอาจเป็นทางเดินที่ขนานไปกับแนวถนนก็ได้ หรืออาจแยกต่างหากจากแนวถนนก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 แสดงตัวอย่างทางเดินเท้า

2.4.3.1 ประเภทของทางเดินเท้า สามารถแบ่งออกได้ คือ

1. ทางเท้าขนานไปกับแนวถนน ได้แก่ ทางเดินเท้าที่อยู่ขนานสองข้างของแนวถนน
2. ทางเท้าชนิดที่เป็นทางลัด ได้แก่ ทางเท้าที่ลัดไปตามซอยหรืออยู่ด้านหลังอาคาร
3. ทางเท้าระหว่างอาคารพาณิชย์หรือย่านทางเดินเท้า ได้แก่ บริเวณที่คนสามารถเดินติดต่อกันได้ทั้งบริเวณโดยไม่มีทางรถยนต์เข้าไปยุ่งเกี่ยว
4. ทางเท้าชั่วคราว ได้แก่ การปิดถนนบางสายใช้เป็นทางเดิน หรือเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ

เดชา บุญค้ำ(2531 : 5, 6) ได้กล่าวถึงเส้นทางนักท่องเที่ยวว่า

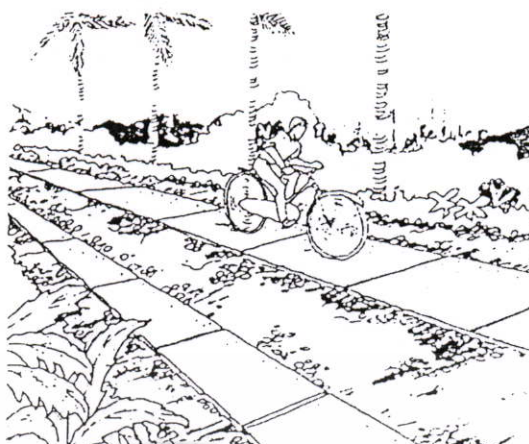
เส้นทางนักท่องเที่ยวเป็นแนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อให้ทราบพบเห็นหรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่จัดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวนี้

ในหลายกรณี เส้นทางนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นมาโดยอัตโนมัติจากการท่องเที่ยว หลาย ๆ กลุ่มใช้เส้นทางเดิมซ้ำอยู่เป็นประจำในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสนใจ เส้นทางนี้อาจจะเป็นทางรถยนต์ ทางเท้า ทางเรือ หรืออื่น ๆ

เส้นทางประจำสำหรับนักท่องเที่ยว อาจเป็นการใช้เส้นทางร่วมกับทางสัญจรปกติของเมือง หรืออาจเป็นการกำหนดเส้นทางขึ้นมาใหม่เฉพาะเป็นพิเศษสำหรับพาหนะที่รับนักท่องเที่ยว ในกรณีที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากพอสมควรมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดในระดับสูง

ประเภทของเส้นทางที่สัญจรสามารถแบ่งออกได้ดังนี้ คือ เส้นทางเท้า ทางรถยนต์ หรือรถโดยสาร ทางจักรยาน ทางเรือหรือแพ รถไฟหรือรถราง พาหนะอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.12 แสดงตัวอย่างทางจักรยาน

2.4.3.2 ข้อพิจารณาในการปรับปรุงเส้นทาง

1. การกำหนดเส้นทางควรเริ่มต้นจากการพิจารณาตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ภายในเมือง จัดลำดับความสำคัญความน่าสนใจไว้ด้วย จากนั้นจึงเป็นการพิจารณาว่าจะสามารถเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าด้วยกันโดยวิธีใดบ้าง

2. การจัดเส้นทางในลักษณะวงบรรจบ เพราะทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่เกิดความเพลิดเพลินไปตลอดทาง โดยไม่ต้องย้อนกลับเส้นทางเดิม อาจจัดให้มีการเดินทาง 2 ลักษณะก็ได้ เช่น เริ่มต้นด้วยการเดินไประยะหนึ่งแล้วเปลี่ยนเป็นการสัญจรโดยทางเรือในขากลับ

3. การจัดเส้นทางให้มีความแตกต่างภายในเมือง เพื่อเสนอเป็นแนวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลามากน้อยแตกต่างกัน นอกจากนั้นยังอาจจัดเส้นทางนักท่องเที่ยวหลายเส้นทางที่มีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากความสนใจของนักท่องเที่ยว

4. การให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทาง ด้วยระบบป้ายหรือด้วยวิธีอื่นเพื่อช่วยบอกทิศทางระยะทาง เช่น การช่วยนักท่องเที่ยวในการกำหนดทิศทางตนเองด้วย " ที่หมายตา " (Landmark) การสร้างให้เกิดความต่อเนื่องกันของเส้นทางด้วยการใช้วัสดุปูพื้นที่ทางเท้าที่เหมือนกันไปตลอดทาง เป็นต้น

5. การปรับปรุงบริเวณจุดเริ่มต้นของเส้นทางมักจะเป็นจุดอยู่ในย่านใจ

เอกสารที่กลางเมือง เป็นจุดที่เข้าถึงได้ง่าย มีข้อมูลต่าง ๆ รวมอยู่ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะใช้ในการตัดสินใจการก้าว
ไม่ว่าการวางแผนการเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้บริการ เข้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ความต่อเนื่องกับเส้นทางทัศนารภายนอกเมือง เส้นทางนักทัศนารนี้ไม่ควรจะจำกัดทำอยู่เพียงภายในเมืองเท่านั้น แต่ควรได้พิจารณาถึงความต่อเนื่องกันเส้นทางทัศนารภายนอกเมืองด้วย ซึ่งอาจเป็นเส้นทางเดียวกัน หรือต่อเนื่องกันเป็นบางส่วนก็ได้

จากรายละเอียดที่กล่าวมาข้างต้น ทางสัญจร คือ ถนนภายในเมืองซึ่งแบ่งถนนออกเป็นสายประธาน สายหลัก สายรอง สายย่อย ส่วนเส้นทางนักท่องเที่ยวเป็นทางสัญจรที่กำหนดขึ้น

2.4.4 ทิวทัศน์และที่หมายตา

2.4.4.1 อาคารบริการนักท่องเที่ยว หรือศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ต้องอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่ายและอยู่ในบริเวณที่มีนักท่องเที่ยวผ่านเป็นจำนวนมากศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ จะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ เช่น

ภาพที่ 2.13 แสดงตัวอย่างทิวทัศน์ และที่หมายตา

1. ส่วนบริการ เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตรา
2. ที่ทำการตำรวจนักท่องเที่ยว
3. ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก
4. ห้องน้ำ ห้องส้วม
5. บริเวณที่นั่งพักคอยที่นัดพบ
6. อื่น ๆ เช่น ห้องนิทรรศการ ห้องจัดงาน

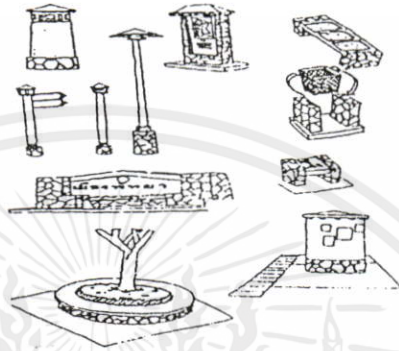
2.4.4.2 ศาลาที่พักควรเป็นอาคารโล่ง มีจุดประสงค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่นั่งพักหลบแดดหลบฝน หรือเป็นจุดที่มีทิวทัศน์พิเศษ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตบตาเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.4.3 ห้องน้ำ ห้องน้ำสำหรับบริการนักท่องเที่ยวมักจัดให้มีเพียงห้องส้วม และส่วนที่ล้างมือเท่านั้น ควรอยู่ในที่ที่ไม่โดดเด่นจนเกินไป

2.4.4.4 ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม อาจเป็นอาคารถาวรหรือซุ้ม ที่มีขนาดเล็กมีโครงสร้างเบา หรือเป็นรถเข็นก็ได้

2.4.5 ส่วนสิ่งประกอบบริเวณนั้น เดชา บุญค้ำ (2531 : 5-12,23) ได้กล่าวถึงสิ่ง ประกอบบริเวณในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว มีดังนี้

ภาพที่ 2.14 แสดงตัวอย่างสิ่งประกอบบริเวณ

2.4.5.1 ประเภทม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้ในงานสาธารณะสามารถจำแนกออกได้ตามลักษณะการใช้งานดังนี้

1. ที่นั่งที่ใช้นั่งเพียงชั่วคราว ใช้นั่งเป็นระยะเวลาสั้น ๆ เช่น นั่งรอรถประจำทาง นั่งพักระหว่างการเดินเพียงชั่วคราวเพื่อจะทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป
2. ที่นั่งแบบเพื่อความผ่อนคลาย ได้แก่ การนั่งพักผ่อน
3. โต๊ะและเก้าอี้ เช่น บริเวณพักผ่อนที่ต้องการมีที่วางของหรือที่ต้องการมีเกมเล็ก ๆ น้อย ๆ

2.4.5.2 ป้าย มีหน้าที่ในการสื่อความหมาย เช่น ป้ายชี้ทาง ป้ายบอกกฎเกณฑ์ หรืออื่น ๆ ที่คนที่ใช้บริเวณหรือสัญจรไปมาควรรู้ สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ป้ายบอกสถานที่
2. ป้ายบอกทิศทาง
3. ป้ายบอกกฎข้อบังคับ
4. ป้ายบอกข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

2.4.5.3 ซุ้มโฆษณา จัดทำขึ้นเพื่อการสื่อสาร การให้ข้อมูลต่าง ๆ สำหรับผู้สัญจรโดยทางรถยนต์ และผู้สัญจรด้วยทางเท้า มีประโยชน์ในการให้ข้อมูลทั้งนักท่องเที่ยว สำหรับประชาชนในท้องถิ่น

2.4.5.4 ถังขยะ และถังรองรับขยะมูลฝอย เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมสิ่งปฏิกูล โดยต้องคำนึงถึงตำแหน่ง รูปแบบและลักษณะให้เหมาะสมในแต่ละบริเวณนั้นด้วย

2.4.5.5 กระบะต้นไม้ กระถางต้นไม้ เป็นภาชนะสำหรับดินเพื่อปลูกต้นไม้ อาจเป็นแบบถาวรหรือแบบโยกย้ายตำแหน่งได้

2.4.5.6 ที่ดื่มน้ำเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจัดเตรียมไว้ ควรอยู่ใต้อาคารที่มีคนผ่านไปผ่านมา เช่น ทางเท้า สวนสาธารณะ ทางเข้า-ออก

2.4.5.7 รั้ว กำแพง และเสากั้นการจราจร

1. รั้วสำหรับคนเดิน รั้วหรือราวกั้นไม่ให้คนเดินเข้าไปในบริเวณ
2. รั้วสำหรับรถยนต์ใช้เป็นแนวเพื่อความปลอดภัย
3. เสากั้นการจราจร คือเสาที่แสดงขอบเขตของการสัญจร

2.4.5.8 บ่อน้ำ สระน้ำ น้ำพุ น้ำตก เป็นน้ำที่ใช้สำหรับภูมิทัศน์เมืองที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความสวยงาม

2.4.5.9 ไฟฟ้า แสงสว่าง นอกจากทำหน้าที่ให้ความสว่างแล้ว ยังเป็นสิ่งประกอบสถานที่ เพื่อช่วยในการแสดงสัดส่วนของพื้นที่และยังช่วยส่งเสริมความสวยงามอีกด้วย

2.4.5.10 ทางเดินมีหลังคา เพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและยังช่วยชี้นำทิศทางการเดินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.4.5.11 ชุมนทางเข้า ทำขึ้นเพื่อเป็นที่หมายตาให้ผู้สัญจรไปมาสามารถกำหนดตำแหน่งการเข้าออกได้ง่ายขึ้นชัดเจนขึ้น

2.4.5.12 รูปปั้น อนุสาวรีย์ หอนาฬิกา เป็นสวนตกแต่งเมืองเพื่อความสวยงามเป็นจุดดึงดูดความสนใจและเป็นที่หมายตา

2.4.5.13 หาบเร่แผงลอย เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดี

เดชา บุญค้ำ (253 1: 6, 8) ยังได้กล่าวถึงข้อพิจารณาในเลือกรูปแบบของสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณไว้ดังนี้ คือ

1. คำนึงถึงรูปแบบเดิมของท้องถิ่น
2. คำนึงถึงความกลมกลืนของสิ่งประกอบบริเวณทั้งหมด
3. คำนึงถึงการใช้งานกลางแจ้ง
4. คำนึงถึงการใช้งานของคนจำนวนมาก
5. คำนึงถึงรูปแบบที่ไม่โดดเด่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

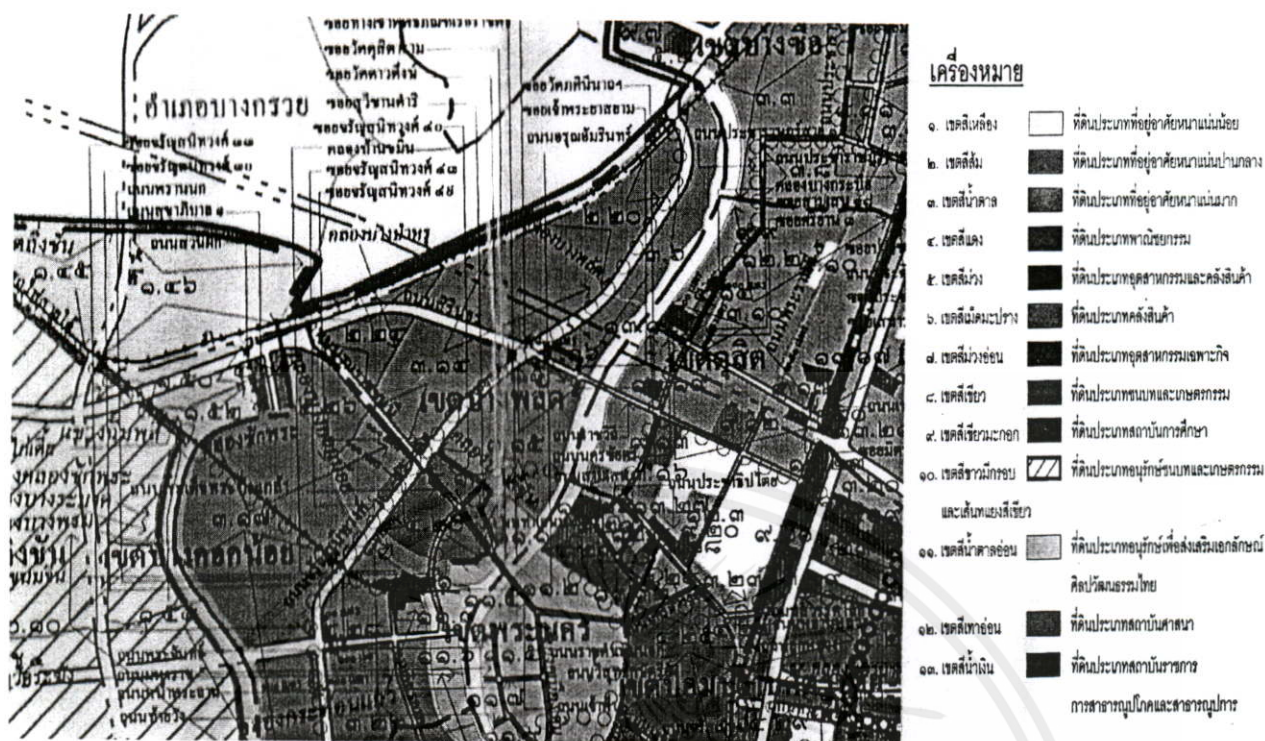
2.5 ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร

ผังเมืองรวมกรุงเทพ ฯ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 (2541-2545) มีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชน การบริการสาธารณูปการที่เพียงพอและได้มาตรฐาน โดยกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตบางพลัดไว้ 4 ประเภท ได้แก่ ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม ซึ่งจะอยู่บริเวณในบริเวณถนนปิ่นเกล้า หรือย่านพาต้า และบริเวณย่านสีแยกกรุงธน ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางอยู่ตอนในของเขตบางพลัด ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากพบเป็นส่วนใหญ่ของพื้นที่ และที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับพื้นที่ศึกษาพบว่าอยู่ในเขตที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก และมีบางส่วนบริเวณทิศใต้ ที่เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

สำหรับที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก มีข้อกำหนดที่ต้องคำนึงถึงเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา อันได้แก่ การกำหนดให้มี ให้ใช้ประโยชน์ เพื่อการอยู่อาศัย สาธารณูปโภค และสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ และส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัยลักษณะอาคารสูง หรืออาคารขนาดใหญ่ใกล้บริเวณศูนย์กลางเมือง ให้การใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมอื่นได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของพื้นที่ การปลูกสร้างอาคารให้ใช้อัตราส่วนพื้นที่อาคารต่อพื้นที่ก่อสร้างไม่เกิน 4: 1 ห้ามใช้ประโยชน์การทำโรงงาน คลังเชื้อเพลิง เพื่อการขนส่ง สถานีบรรจุก๊าซ คลังวัตถุระเบิด หรือวัตถุมีพิษ ปศุสัตว์ สุสานหรือฌาปนสถาน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และประการการประเภทซื้อขายเก็บขึ้นส่วนเครื่องจักรเก่า

นอกจากนี้บางส่วนของพื้นที่ศึกษาอยู่ในเขตการใช้ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้มีการกำหนดควบคุมความสูงอาคาร ไว้ 16 เมตร และให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม ซึ่งมีคุณค่าทางศาสนา ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี เพื่อการดำรงความเป็นเอกลักษณ์ของกรุงเทพมหานคร และของชาติ ให้การใช้ที่เพื่อกิจกรรมอื่นได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของพื้นที่ การปลูกสร้างอาคารให้ใช้อัตราส่วนพื้นที่อาคารต่อพื้นที่ก่อสร้างไม่เกิน 4: 1 ห้ามใช้ประโยชน์เพื่อการทำโรงงาน คลังเชื้อเพลิง เพื่อการขนส่ง สถานีบรรจุก๊าซ คลังวัตถุระเบิดหรือวัตถุมีพิษ ปศุสัตว์ สุสานหรือฌาปนสถาน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และประกอบกิจการประเภทซื้อขายเก็บขึ้นส่วนเครื่องจักรเก่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.15 ผังเมืองรวมกรุงเทพ ฯ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 (2541-2545)

2.6 นโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 โครงการจัดทำแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรี (บริษัท ชินครอนกรุ๊ป จำกัด.2542 : บทนำ)

โครงการดังกล่าวนี้เป็นโครงการที่ทางสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมได้มอบหมายให้บริษัทชินครอนชินครอนกรุ๊ป เป็นผู้ศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาสภาพพื้นที่โดยรอบโบราณสถานที่มีความสำคัญ และมีคุณค่าซึ่งอยู่พื้นที่ศึกษา อันได้แก่ กลุ่มอาคารทางศาสนา ที่มีประวัติมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย รวมทั้งอาคารเก่าที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมเฉพาะตัวในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้แก่ อาคารโรงเรียนราชการุญ

การพัฒนาเส้นทางการสัญจรโดยรอบพื้นที่ และการปรับปรุงภูมิทัศน์ในบริเวณดังกล่าวเป็นโครงการที่อยู่ในแผนงาน โครงการที่ 1 ซึ่งโครงการปรับปรุงพื้นที่ ต่อเนื่องบริเวณวัดบางยี่ขัน เอกสาร (วัดดาวดึงษาราม วัดจตุมิตรประดิษฐานราม วัดพระยาศิริโอยสวรรค์ และโรงเรียนอินทราชัย (โรงเรียนการกล้าไม่ว่าการราชการุญมูลนิธิ) ห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.2 โครงการสะพานพระราม 8 (อาษา ฉบับที่ 3. 2542 : 24)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการจราจรในบริเวณดังกล่าว จึงทรงมีพระราชดำริให้ก่อสร้างโครงการทางคู่ขนานลอยฟ้า ถนนบรมราชชนนี ซึ่งเป็นโครงการทางยกระดับขนาด 4 ช่องจราจร (ไป 2 ช่อง มา 2 ช่อง) โดยเริ่มต้นที่ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า บริเวณแยกอรุณอมรินทร์ยกระดับเหนือถนนบรมราชชนนี ข้ามถนนจรัลสนิทวงศ์ไปสิ้นสุดโครงการบริเวณตลิ่งชัน - นครชัยศรี

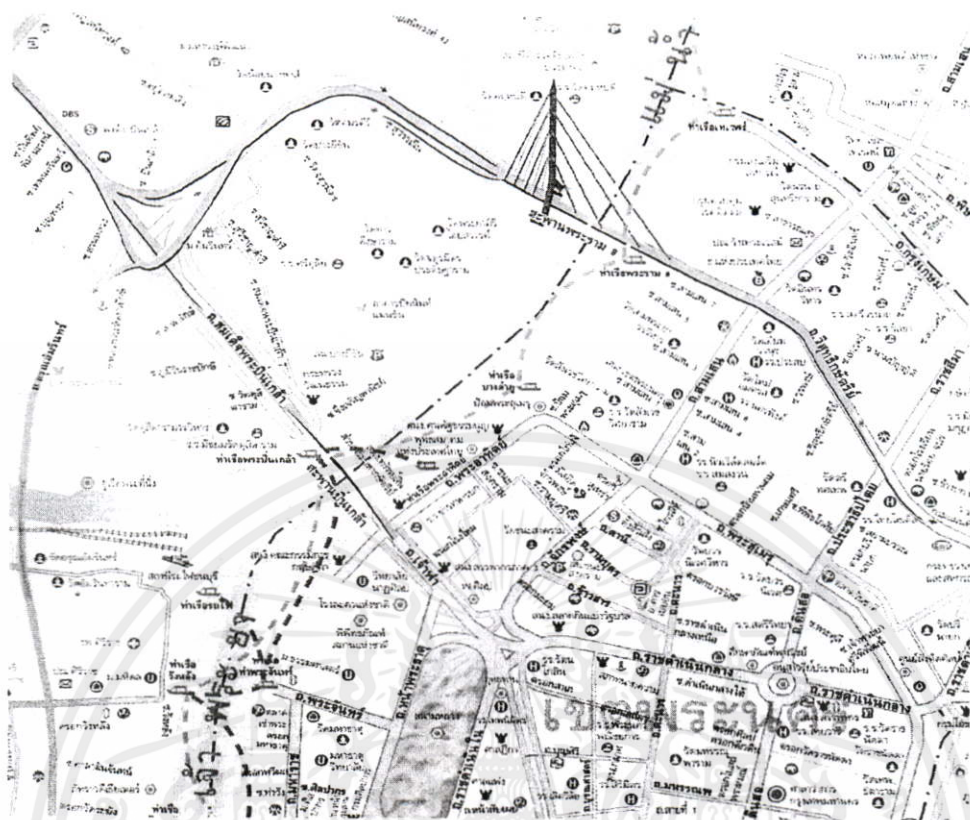
จากพระราชดำริเกี่ยวกับการขยายสะพานพระปิ่นเกล้า และสะพานพระราม 8 กรุงเทพมหานคร ในฐานะที่เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ได้สนองพระมหากรุณาธิคุณดำเนินการตามพระราชดำริ จึงได้พิจารณาก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ณ บริเวณโรงงานสุราบางยี่ขัน บรรจบกับปลายถนนวิสุทธิกษัตริย์ใกล้ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ พระราชทานนามว่า “โครงการสะพานพระราม 8”

จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวเส้นทางซึ่งเชื่อมฝั่งพระนครกับฝั่งธนบุรี บริเวณโรงงานสุราบางยี่ขัน นับเป็นเส้นทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ทั้งในแง่การเวนคืนที่ดินน้อยที่สุด และสามารถแก้ไขการจราจรในบริเวณที่ได้รับผลกระทบได้รวดเร็วเหมาะสม

บริเวณโรงงานสุราบางยี่ขัน คือ จุดเริ่มต้นจากฝั่งธนบุรี และเป็นทางยกระดับเช่นเดียวกับฝั่งพระนคร โดยจะมีแนวเส้นทางเชื่อมต่อกับโครงการทางคู่ขนานลอยฟ้าถนนใต้ เพื่อมุ่งเข้าหาถนนอรุณอมรินทร์ การจราจรที่มาจากฝั่งพระนครในถนนวิสุทธิกษัตริย์ ซึ่งเป็นจุด เข้า-ออกด้านตะวันออก สามารถแล่นเข้าสู่ระบบการระบายระไปสู่อำเภอวันตกข้างในทางคู่ขนานลอยฟ้า ถนนบรมราชชนนี และถนนบริเวณใกล้เคียงได้อย่างรวดเร็ว

จากรูปแบบของสะพานซึ่งแบบผสมมาตราบนี้ ทำให้สามารถออกแบบตัวสะพานให้ไม่มีเสารับสทหนักโครงสร้างตั้งอยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสัญจรไปมาทางน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

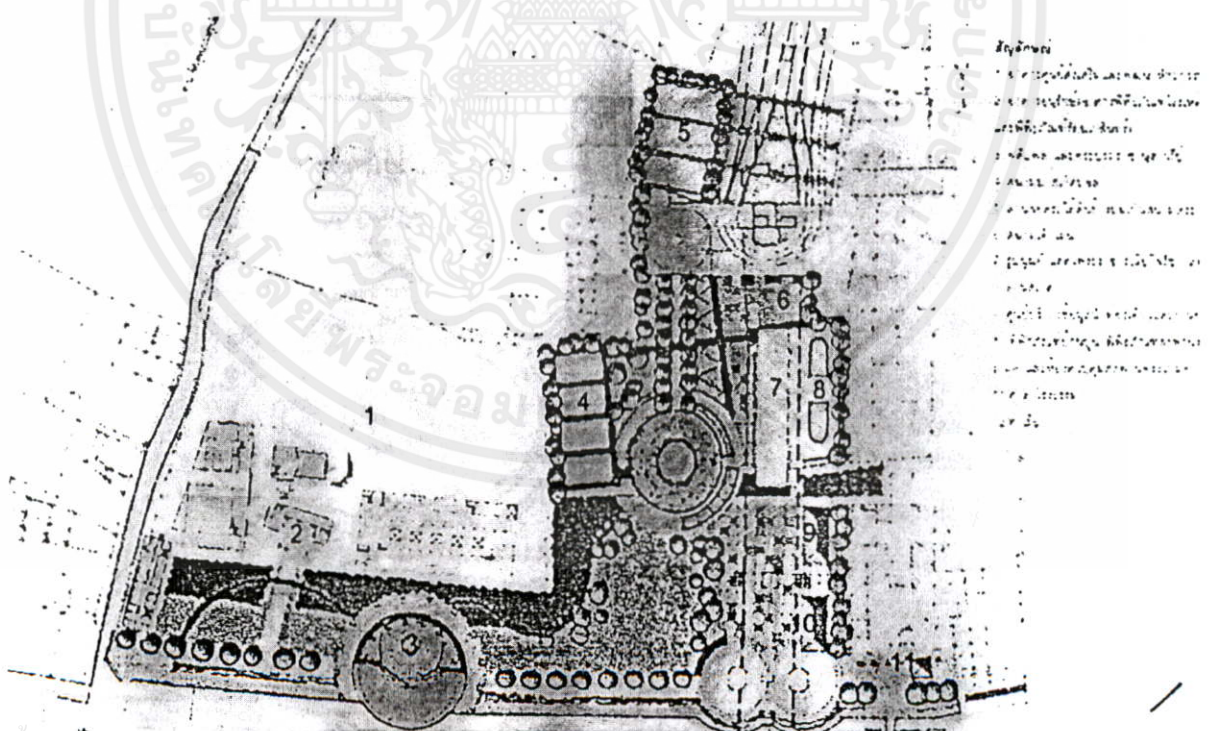
ภาพที่ 2.16 แสดงแนวสะพานพระราม 8

ภาพที่ 2.17 แสดงโครงการสะพานพระราม 8 (กำลังดำเนินการอยู่)

ภาพที่ 2.18 แสดงโครงการสะพานพระราม 8 (กำลังดำเนินการอยู่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น | มีอายุ 12 ปี | ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.19 แสดงผังบริเวณโครงการสะพานพระราม 8 (กำลังดำเนินการอยู่)

2.6.3 แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545 – 2549)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 – 2549) เป็นแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับแรก ที่มีลักษณะเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี ซึ่งเน้นกระบวนการในการวิเคราะห์สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมเพื่อทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาโดยเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรและการบริหารจัดการของกรุงเทพมหานคร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแกนความคิดหลักในการพัฒนาแบบองค์รวม และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลบ้านเมืองด้วยกระบวนการที่หลากหลายในระดับต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด

1. หลักการและกรอบแนวทางที่ใช้ในการกำหนดแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6

- 1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)
- 1.2 แผนมหาดไทย ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2545 – 2549)
- 1.3 นโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร
- 1.4 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
- 1.5 ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540 – 2544)

โดยภาพรวมการพัฒนากรุงเทพมหานครในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา กรุงเทพมหานครใช้แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร เป็นเครื่องมือในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดได้อย่างแท้จริง เพราะแผนที่ยังไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากไม่ประสานสอดคล้องกับงบประมาณ ประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหรือดำเนินการตามแผน ลักษณะของแผนเป็นการรวบรวมโครงการ / กิจกรรมของหน่วยงานมาดำเนินการ โดยไม่มีการบูรณาการของแผน เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาในภาพรวม จึงทำให้การพัฒนาโดยรวมไม่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน ยึดผลผลิตและการใช้งบประมาณเป็นตัวประเมินความสำเร็จ ไม่มีระบบการติดตามประเมินผลว่าสมประโยชน์ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือไม่ เพียงไร แต่อย่างไรก็ตาม ในเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนามาแล้ว จำนวน 5 ฉบับ แต่จากการประเมินผลพบว่า การพัฒนามุ่งเน้นทางด้านกายภาพ และการบริการ โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นการพัฒนาที่เน้นด้านวัตถุมากกว่าด้านสังคม และวัฒนธรรมจึงเป็นการพัฒนาที่ขาดความสมดุล และที่ผ่านมาไม่สามารถใช้แผนพัฒนาการจัดทำ

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้เริ่มให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดทิศทางการพัฒนากรุงเทพมหานครอย่างจริงจัง

ด้วยสถานการณ์และปัจจัยสำคัญๆ ดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้การจัดทำ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาของกรุงเทพมหานคร ในระยะ 5 ปี ที่ได้จากการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนมาสังเคราะห์เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงภาพรวมของการพัฒนาที่ผ่านมา สถานการณ์ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ความต้องการของประชาชน ความสอดคล้องกับกระแสการปฏิรูประบบการเมือง การปกครอง ซึ่งมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐที่เน้นคุณภาพ ความโปร่งใส และตรวจสอบได้

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545 - 2549) จึงได้กำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะชี้นำทิศทางการพัฒนาแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่เริ่มกระบวนการจัดทำแผนจนเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามแผน ทั้งนี้โดยเน้นการเชื่อมโยงกลไกทางสังคม ระบบงบประมาณ และองค์ความรู้ เพื่อให้ทุกฝ่ายมั่นใจและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อผลสำเร็จในการพัฒนากรุงเทพมหานครอย่างแท้จริง

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ภายใต้วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหลักดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานในระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้อง เป็นบูรณาการทั้งระบบ โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม

มุ่งพัฒนาให้คนในสังคมมีหลักประกันพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งอยู่ในครอบครัว ชุมชนและสังคมที่มีความเข้มแข็ง สมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้แบ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาวออกเป็น 7 สาขา ดังนี้

2.1.1 สาขาการศึกษา ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการให้บริการทางการศึกษาให้ครอบคลุมและตอบสนอง

ความต้องการของประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ 2. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ 3. พัฒนาระบบบริหารการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครให้มี
ประสิทธิภาพ

4. จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้ง 10 แห่ง

5. จัดตั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยชุมชน และมหาวิทยาลัยในสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1.2 สาขาวัฒนธรรม ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. อนุรักษ์ เผยแพร่ และปลูกฝังศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ปลูกฝังค่านิยม จริยธรรม และคุณธรรมของสังคมไทย
3. ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การดำเนินการทางวัฒนธรรม

2.1.3 สาขาสุขภาพ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. ให้ประชาชนมีบทบาทในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาและมี
ส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเอง

2. พัฒนาระบบบริการสุขภาพแบบผสมผสาน
3. ให้หลักประกันสุขภาพและการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ

อย่างเท่าเทียมกัน

4. พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข
5. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการให้บริการด้านสุขภาพ
6. พัฒนาการผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุขให้มีคุณภาพ
7. พัฒนาระบบการประสานงานเพื่อความร่วมมือระหว่างวิชาชีพ
8. สร้างโอกาสในการวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพ

2.1.4 สาขาพัฒนาชุมชน ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. สร้างงาน สร้างอาชีพและรายได้ให้กับสมาชิกชุมชน
2. พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมด้านต่างๆของชุมชน
3. พัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชนให้น่าอยู่
4. พัฒนาระบบการบริหารงานพัฒนาชุมชน

2.1.5 สาขาสวัสดิการสังคม ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการให้บริการด้านสวัสดิการสังคม
2. ให้ผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสพภาวะยากลำบากได้รับการดูแล

ช่วยเหลือจากสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

3. ส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. พัฒนาการบริหารจัดการสวัสดิการสังคม
5. เสริมสร้างความเท่าเทียมกันในสังคมให้กับคนพิการ

2.1.6 สาขาการท่องเที่ยว ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร
2. พัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว
3. เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
4. อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

2.1.7 สาขาการกีฬา ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนกีฬา ศูนย์ฝึกกีฬา และลานกีฬา
2. ใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการลดปัญหาทางสังคมและพัฒนาศักยภาพ

ประชาชน

2.2 ด้านผังเมืองและการใช้ที่ดิน

มุ่งหวังให้กรุงเทพมหานครมีผังเมืองรวมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนำการพัฒนาเมืองได้อย่างเหมาะสม มีการแบ่งพื้นที่และกำหนดบทบาทชัดเจน ทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ธุรกิจ พื้นที่สีเขียว และพื้นที่อนุรักษ์เชิงศิลปวัฒนธรรมและเชิงนิเวศ มีการกำหนดบริการโครงสร้างพื้นฐานและการจัดวางระบบคมนาคมขนส่ง โดยประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการวางผังเมืองและการปฏิบัติ โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาดังต่อไปนี้

1. อนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม
2. ปรับปรุงพื้นที่ฟูบริเวนท์ที่เสื่อมโทรมแออัด และพัฒนาบริเวณจุดเชื่อมต่อระบบ

ขนส่ง มวลชน

3. ปรับปรุงผังเมืองรวมให้เป็นผังที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและจัดระเบียบเมือง

4. บูรณาการแผนพัฒนาเขตและจัดทำผังพัฒนาพื้นที่เฉพาะแห่งเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

5. การเพิ่มโครงข่ายคมนาคมขนส่ง และเพิ่มสมรรถนะการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะต่อรถยนต์ส่วนบุคคล

6. การเพิ่มพื้นที่โล่งว่างและสวนสาธารณะ การปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และการเสนอแนะแผนการพัฒนาพื้นที่โล่งว่างและสวนสาธารณะระดับเขต

7. การรณรงค์เผยแพร่ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมือง และการมีส่วนร่วมในกระบวนการผังเมืองและการพัฒนาเมือง

8. การกำหนดมาตรการทางผังเมืองเพื่อให้เกิดการควบคุม จัดระเบียบ และการบังคับใช้ผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะบริเวณอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริม

ให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน และอาคารตามแนวนโยบายของผังเมืองรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำข้อมูลไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. การนำแนวทางการพัฒนาเมืองรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน

10. พัฒนาระบบสารสนเทศทางผังเมือง

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

มุ่งหวังที่จะให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่น่าอยู่ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความสะอาด เป็นระเบียบร่มรื่น มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม น้ำมีคุณภาพดี อากาศบริสุทธิ์ ไม่มีมลภาวะ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของกรุงเทพมหานคร
2. พัฒนาระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม
3. ลดปริมาณและควบคุมมลพิษทางน้ำ
4. เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและของเสียอันตราย
5. ลดปริมาณมลพิษทางอากาศ ฝุ่นละออง และความสิ้นเปลือง
6. ควบคุมการสุขาภิบาลของอาคาร สถานที่ และสถานประกอบการ
7. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐกฤต มีศิริ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการชุมชนชาวแพริมแม่น้ำน่าน เมืองพิษณุโลก” ชุมชนแพบริเวณริมแม่น้ำน่าน เมืองพิษณุโลก เป็นชุมชนเรือนแพพักอาศัยที่มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งมีจุดกำเนิดและวิวัฒนาการที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ เกิดจากการเป็นศูนย์กลางการค้าขายทางน้ำ และการคมนาคมขนส่งของเมืองพิษณุโลกกับหัวเมืองต่าง ๆ ทางภาคเหนือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อการศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพ และวิวัฒนาการของชุมชนชาวแพ ตลอดจนความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อเมืองพิษณุโลก และศึกษาถึงสภาพปัญหา และผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของแม่น้ำน่านที่เกิดจากการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวแพ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการเสนอแนวทางในการจัดการชุมชนชาวแพที่มีความเหมาะสมต่อไป

จากการศึกษาพบว่าชุมชนชาวแพฝั่งพาเมืองพิษณุโลกในด้านการประกอบอาชีพ

เอกสารที่สาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ จากเมือง สำหรับปัญหาที่เกิดจากการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวแพ ได้แก่ การทิ้งขยะมูลฝอย การระบายน้ำเสีย และขับถ่ายสิ่งปฏิกูลลงสู่แม่น้ำน่านโดยตรง ดังนั้นจังหวัดพิษณุโลกจึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการเคลื่อนย้ายชุมชนชาวแพให้ขึ้นมาตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่ดินที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ด้วยความสมัครใจ ปัจจุบันนี้ยัง

คงเหลือเรือนแพพักอาศัยจำนวน 133 หลังที่ยังอยู่ในแม่น้ำน่านเช่นเดิม ดังนั้นผู้ดำเนินการศึกษา จึงเสนอแนวทางในการจัดการชุมชนชาวแพโดยดำเนินการเป็นโครงการแก้ไขปัญหาคารขบถ่าย สิ่งปฏิกูล และโครงการแก้ไขปัญหาคารขบขยะมูลฝอยลงสู่แม่น้ำน่านโดยตรง

ผลการศึกษาวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการจัดการทางการเงิน โดยใช้หลักการผู้ ได้รับประโยชน์ต้องเป็นผู้รับภาระเสียค่าธรรมเนียมจากการใช้บริการโดยตรง และเมื่อศึกษาถึง ความสามารถในการรับภาระดังกล่าวเป็นรายเดือนของครอบครัวประชากรชาวแพ พบว่าอยู่ใน อัตราเดือนละ 100 บาท ซึ่งเงินจำนวนนี้จะต้องสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ครอบคลุมทั้ง 2 เรื่อง นอกจากนี้ยังได้พิจารณาถึงความเหมาะสมทางด้านเทคนิคในการจัดการ โดยต้องสอดคล้องกับ กายภาพเศรษฐกิจและสังคมวิถีชีวิตของชุมชนชาวแพด้วย

เมื่อได้พิจารณาในทุก ๆ ด้านทั้งหมดแล้ว สรุปได้ว่าแนวทางที่สามารถนำมาจัดการกับ ชุมชนชาวแพบริเวณแม่น้ำน่าน เมืองพิษณุโลก โดยทางราชการออกมาตรการให้เรือนแพพักอาศัย ทั้งหมดต้องติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียแบบติดกับที่ ภายในตัวเรือนแพ โดยจะต้องดำเนินการเป็น โครงการระยะยาวอยู่ในช่วง 20 ปี และทางราชการจะต้องเป็นผู้ลงทุนให้ก่อน ส่วนการแก้ไข ปัญหาขยะมูลฝอยนั้นทางราชการจะต้องเข้ามาช่วยเหลือในการจัดการ โดยให้ประชากรชาวแพ นำขยะจากเรือนแพของตนเองไปทิ้ง ณ จุดที่กำหนดไว้ให้ในบริเวณพื้นที่ที่ตลิ่ง และจะต้องเริ่มเสีย ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะในปีที่โครงการแก้ไขปัญหาคารขบถ่ายสิ่งปฏิกูลลงสู่แม่น้ำน่านได้ ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วเป็นต้นไป

เดิมศักดิ์ ภาณุวรรณ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง " ปัจจัยการเปลี่ยนแปลง ของชุมชนริมน้ำในคลองบางกอกน้อย" ได้กล่าวว่า พื้นที่บริเวณริมคลองบางกอกน้อยเป็นชุมชน ที่มีประวัติมาแต่อดีต เดิมเป็นพื้นที่ที่อยู่ตามเส้นทางน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาจนกระทั่งมีการขุด คลองลัดจึงทำให้เส้นทางน้ำแปรเปลี่ยนไป รูปแบบชุมชนในบริเวณนี้ จึงมีลักษณะโดดเด่นของ ความเป็นชุมชนริมน้ำแบบชาวสวน พึ่งพาอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่การ ตั้งถิ่นฐาน การเพาะปลูก การอุปโภคบริโภค การคมนาคมขนส่ง และการประกอบกิจกรรมทาง น้ำในการดำเนินชีวิตที่มีการสืบเนื่องต่อกันมา จนมาถึงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่ความเจริญ และเติบโตของเมืองได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และบทบาทของชุมชนริมน้ำในพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการของการเป็นเมือง อันจะนำไปสู่การเสื่อมโทรมและสูญหายไปของชุมชนริมน้ำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการ และสภาพของการเปลี่ยนแปลงของ ชุมชนริมน้ำที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมชุมชน ที่มีประวัติความเป็นมา น่าสนใจ และลักษณะที่เป็นแบบชุมชนริมน้ำเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุ หรือแรงผลักดันที่มีต่อสภาพของ ชุมชนให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา ระยะทางและอิทธิพลที่ได้รับจากเมือง รวมถึง ผลกระทบต่าง ๆ ที่มีต่อพื้นที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับสภาพของ

ชุมชนและการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น โดยการรักษาสภาพแวดล้อมแบบชาวน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่ให้สืบเนื่องต่อไป

จากการศึกษาพบว่า ผลจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะมีระดับของความแตกต่างที่ไม่เท่ากันซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 เขตด้วยกันคือ พื้นที่ที่อยู่ในเขตเมือง พื้นที่รอยต่อเมือง และพื้นที่ชานเมือง โดยพื้นที่ที่อยู่ในเขตเมืองและบริเวณรอยต่อเมืองที่ติดกับเขตเมืองจะมีการเปลี่ยนแปลงที่สูงทั้งในเรื่องของกิจกรรมและประเภทการใช้ที่ดิน อาคารบ้านเรือน อาชีพ รายได้ สภาพแวดล้อม สังคมชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันที่เปลี่ยนจากชุมชนน้ำเป็นชุมชนบก ทำให้ความสัมพันธ์ของคนที่มีต่อน้ำเสื่อมถอยลง สังคมวัฒนธรรมที่เป็นแบบชาวน้ำก็ถูกรอบงำด้วยวัฒนธรรมของชุมชนเมืองที่แผ่อิทธิพลเข้ามาในพื้นที่ส่วนหนึ่งกลายเป็นชุมชนเมือง บางส่วนยังคงรักษาสภาพแวดล้อมเดิมไว้ สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงถึงศักยภาพและทัศนคติของผู้คนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในคลองบางกอกน้อยที่มีต่อแม่น้ำลำคลอง

ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าว ทำให้สามารถทราบถึงปัจจัยการคงอยู่ที่มาจากความสัมพันธ์ของผู้คนที่อยู่กับน้ำ คือ การพักอาศัยริมน้ำ ระบบเครือข่ายลำน้ำ สวนผลไม้และพื้นที่การเกษตร สังคมชุมชนริมน้ำ ต่างทำหน้าที่ในการรักษาให้ยังดำเนินอยู่ต่อไป ส่วนปัจจัยการเปลี่ยนแปลงจะมาจาก 2 ประการหลัก คือ ปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ การประกอบอาชีพ และการยอมรับวัฒนธรรมสมัยใหม่ และปัจจัยภายนอก อันได้แก่ เส้นทางการคมนาคม นโยบายและการวางแผนของภาครัฐ และจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ที่ทำให้สภาพของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาความเจริญ กาลเวลา ระยะทาง และการเข้าถึงที่สะดวกรวดเร็ว ที่สามารถติดต่อได้ทั้งผู้คนในชุมชนและบุคคลภายนอก อย่างไรก็ตามการคงอยู่ การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาจะหยุดยั้งอยู่กับไม่ได้ เพียงแต่การพัฒนานั้นต้องสอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน โดยการสนับสนุนของทางราชการ การร่วมมือในชุมชน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพของชุมชนและการรักษาความเป็นชุมชนริมน้ำให้ดำเนินต่อไปในอนาคต ทั้งด้านการปรับปรุงสภาพพื้นที่ การส่งเสริมและชักจูงผู้คนในชุมชน มาตรการและการควบคุม และนโยบายและการวางแผนในการพัฒนาพื้นที่

นิธิ ลิศนันท์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง " แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม" การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการตั้งถิ่นฐาน สถาปัตยกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม วิถีชีวิต และการใช้พื้นที่ของชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นสถานที่ประสูติของราชการที่ 2 และเป็นชุมชนริมน้ำที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมทั้งเสนอแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาพบว่าชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ โดยสภาพแวดล้อมชุมชนเป็นบ้านเรือนริมน้ำขนานกับลำคลอง และหันหน้าบ้านหาคลอง สภาพภูมิทัศน์ชุมชนมีความเป็นธรรมชาติ โดยมีสวนมะพร้าวอยู่หลังบ้าน วิถีชีวิตของผู้คนแถบนี้ยังคงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคลอง มีการตัดถนนเข้าสู่พื้นที่ริมน้ำก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนกับพื้นที่แห่งนี้ เริ่มมีการก่อสร้างบ้านเรือน ที่หันหน้าหาถนน และหันหลังให้คลอง ส่งผลให้เอกลักษณ์ด้านการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเริ่มสูญเสีย วิถีชีวิตชุมชนที่สัมพันธ์กับคลองลดน้อยลง ประเพณีทางน้ำเลือนหายไป มีการย้ายออกของประชาชนสูง

แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำคลองอัมพวาจังหวัดสมุทรสงคราม ที่เสนอแนะประกอบด้วย

1. การควบคุมการใช้ที่ดินโดยจำแนกพื้นที่ออกเป็นเขตโบราณสถาน เขตอนุรักษ์อาคาร และเขตควบคุมการก่อสร้าง
2. การเชื่อมโยงระบบเครือข่ายการสัญจร โดยปรับปรุงทางเดินเท้าและจุดเชื่อมต่อระหว่างชุมชนสองฝั่งคลอง และเชื่อมเส้นทางสัญจรทางน้ำให้เป็นระบบ
3. การอนุรักษ์และปรับปรุงทางกายภาพของอาคารและภูมิทัศน์ริมน้ำ ในด้านรูปแบบ ขนาด ความสูง วัสดุก่อสร้างและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม
4. การฟื้นฟูทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยฟื้นฟูประเพณีทางน้ำที่เคยมีอยู่ของชุมชน และส่งเสริมให้เป็นแหล่งการท่องเที่ยว

วัชระ งามนิกุลชลิน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง " การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ริมแม่น้ำบริเวณตลาดปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์" การศึกษครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมกายภาพของชุมชนริมแม่น้ำบริเวณตลาดปากน้ำโพจังหวัดนครสวรรค์ โดยการศึกษาวิวัฒนาการของชุมชน และสภาพปัญหาทางสิ่งแวดล้อมกายภาพที่ส่งผลต่อความน่าอยู่ของเมือง ด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารการสำรวจภาคสนามโดยการสังเกตการ จัดบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางการออกแบบพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมกายภาพของพื้นที่ให้มีศักยภาพในการใช้พื้นที่ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชนในอนาคต สภาพปัจจุบันพื้นที่ศึกษามีบทบาทเป็นย่านพาณิชย์กรรมหลักของเมืองโดยมีพ่อค้าชาวไทยเชื้อสายจีนประกอบอาชีพค้าขายอย่างหนาแน่น และใช้พื้นที่ประกอบพิธีกรรมการแห่มังกรที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ จากสภาพการใช้ที่ดินที่มีความหนาแน่นสูงทำให้เกิดพื้นที่เสื่อมโทรม การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่โครงการจึงเสนอแนวคิดให้มีการปรับปรุงเฉพาะอาคารที่หตุอายุการใช้งานหรืออาคารหมดคุณภาพในการลงทุน และออกแบบพัฒนาให้เป็นย่านการค้าที่มีความทันสมัยขึ้น โดยรวมอาคารร้านค้าเล็ก ๆ จัดเป็นศูนย์การค้าแบบเดินรวมและใช้เป็นทางเชื่อมต่อย่านการค้าดั้งเดิมภายในพื้นที่และปรับปรุงระบบพื้นที่โล่งริมแม่น้ำเพื่อใช้เป็นพื้นที่

นันทนาการและพื้นที่ประกอบพิธีกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของ ภาครัฐที่จะส่งเสริมพื้นที่โครงการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สำคัญ

จากการศึกษาครั้งนี้ได้ข้อสรุปว่า แนวทางพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่พาศนัยกรรมมีเป้าหมาย หลักคือ การปรับปรุงการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อรายได้และฐานะทางเศรษฐกิจให้แก่ ชุมชน พัฒนาขนบธรรมเนียมประเพณีและรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน หาทางเชื่อมต่อระหว่าง เขตย่านการค้าดั้งเดิมในพื้นที่และจัดหาพื้นที่เปิดโล่งให้มากขึ้น เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในกร ดำรงชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารการสำรวจ การสอบถาม การสัมภาษณ์และการบันทึกภาพ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ผู้วิจัยได้ทำการจัดลำดับของการดำเนินงานวิจัย โดยแบ่งขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัย ออกเป็นเรื่องดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากหัวข้อในขั้นตอนดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมรายละเอียดในแต่ละเรื่อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 จำนวน 150 คนต่อวัน

2. ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน รวมทั้งสิ้น 970 หลังคาเรือน ประชาชนจำนวน 3,026 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างเจาะจง เป็นจำนวน 50 คน จำแนกดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับจำนวน 25 คน การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีหญิง จำนวน 25 คน และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างเจาะจง เป็นจำนวน 150 คน จำแนกดังนี้

- ชาย จำนวน 75 คน
- หญิง จำนวน 75 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ ประกอบด้วย

3.2.1.1 การสำรวจ เป็นการสำรวจข้อมูลในด้านกายภาพและสังคมของบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน โดยมีประเด็นในการสำรวจ ดังนี้

1. ลักษณะทางด้านกายภาพของบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน
 - 1.1 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 - 1.2 ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
 - 1.3 ด้านระบบการสัญจร
 - 1.4 ด้านสถาปัตยกรรม
 - 1.5 ด้านภูมิสถาปัตยกรรม และจินตภาพเมือง

3.2.1.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิดของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดของมีดังนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8

ตอนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ จำนวนครั้งที่เดินทางมาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 วัตถุประสงค์ที่เดินทางใช้บริการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามถึงความคิดเห็น โดยมีประเด็นในการสอบถาม ดังนี้

1. ลักษณะทางด้านกายภาพของบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน
 - 1.1 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 - 1.2 ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
 - 1.3 ด้านระบบการสัญจร
 - 1.4 ด้านสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร

1.5 ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาอาชีพ รายได้ และปีที่อยู่อาศัยในพื้นที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามถึงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม วิถีชีวิตรวมถึงอุปสรรค และความต้องการของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขัน โดยมีประเด็นในการสอบถาม ดังนี้

1. ลักษณะทางด้านกายภาพของบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน
 - 1.1 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 - 1.2 ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
 - 1.3 ด้านระบบการสัญจร
 - 1.4 ด้านสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร
 - 1.5 ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

3.2.2 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.2.2.1 เครื่องมือเมื่อสร้างเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ร่วมมือตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบอีกครั้ง

3.2.2.2 เมื่อดำเนินการแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาของวิทยานิพนธ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับสภาพเบื้องต้นของพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนย่าน บางยี่ขันเช่น ที่ตั้ง จำนวนประชากร การถือครองที่ดิน สภาพสาธารณูปโภค เป็นต้น รวมถึง ประวัติความเป็นมาของชุมชน

3.3.2 ศึกษาภาพรวมของชุมชนภายในพื้นที่โครงการ จากข้อมูลทุติยภูมิข้างต้น ทางด้าน กายภาพและทางด้านสังคม เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดสภาพปัญหาต่างๆ รวมทั้งความสัมพันธ์ ของพื้นที่กับบริเวณข้างเคียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 3.3.3 กำหนดขอบเขตพื้นที่ของการทำโครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการทำ การวิจัย คือโครงการ "แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน" เพื่อให้เกิด ความชัดเจน และสามารถประเมินความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานได้จริง

3.3.4 การลงภาคสนามในพื้นที่ศึกษา โดยใช้การสำรวจและแบบสอบถาม โดยการออกแบบสอบถาม เพื่อรวบรวมข้อมูล ในด้านกายภาพและสังคม เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันได้อย่างเหมาะสม

3.3.5 การนำผลที่ได้จากการสำรวจ ,แบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์ นำมาสรุปเพื่อทำการวิเคราะห์ แจกแจงศักยภาพและแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่

3.3.6. เสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากผลการสำรวจและวิเคราะห์ เพื่อให้ได้แนวทางที่มีเหตุมีผล และสามารถนำไปเป็นต้นแบบของผู้ที่สนใจได้นำไปขยายผลได้ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่รวบรวมมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ และแบบสัมภาษณ์จะดำเนินการ โดยการใช้การสังเคราะห์ข้อมูล
2. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ร้อยละ

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปเป็นผลและนำมาเป็นข้อมูลในการเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน โดยทำการสำรวจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน เพื่อต้องการทราบถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน ตามสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน รวมทั้งการทำแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 สำหรับประชาชนผู้มาใช้บริการ เส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 สอบถามถึงข้อมูลส่วนตัวทั่วไปและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสภาพแวดล้อม วิธีชีวิตรวมถึงปัญหาอุปสรรค และความต้องการในการพัฒนาปรับปรุงชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันสอบถามถึงข้อมูลส่วนตัวทั่วไป และความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสภาพแวดล้อมวิธีชีวิต รวมถึงปัญหาอุปสรรคและความต้องการในการพัฒนาปรับปรุงชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสอบถาม ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยมารวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวคิดส่วนหนึ่งประกอบกับทฤษฎีทางสถาปัตยกรรม เพื่อนำเสนอเป็นแนวคิดในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถาม เป็นการศึกษาข้อมูลของประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้ง ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณย่านบางยี่ขัน แบ่งเนื้อหา ออกเป็น

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมสภาพแวดล้อมวิถีชีวิต รวมถึงปัญหาอุปสรรค และความต้องการของประชาชนในพื้นที่

โดยทั้ง 2 ชุด ในตอนที่ 2 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
2. ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
3. ด้านระบบการสัญจร
4. ด้านสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร
5. ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อม

การสำรวจ เป็นการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน เพื่อต้องการทราบถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นำเสนอเป็นแผนผังรูปภาพประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
2. ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
3. ด้านระบบการสัญจร
4. ด้านสถาปัตยกรรม
5. ด้านภูมิสถาปัตยกรรม และจินตภาพเมือง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขัน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นพฤติกรรมของผู้มาใช้บริการเส้นทาง ภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และข้อมูลทั้งหมดนี้เป็นข้อมูลภายในเท่านั้น ไม่ควรนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมสภาพแวดล้อม วิถีชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน รวมถึงปัญหาอุปสรรค และความต้องการในการพัฒนาปรับปรุงชุมชน

โดยแบบสอบถามให้เลือกตอบเป็น 2 ประเภท คือ เลือกตอบได้เพียงข้อเดียว และเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นปลายปิดมีตัวเลือกให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ นอกเหนือจากคำตอบที่ให้เลือก เกณฑ์ในการพิจารณาวิเคราะห์จากแบบสอบถามเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1. ข้อที่เลือกคำตอบให้เกณฑ์ตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่ได้ความถี่ร้อยละสูงสุดถือเอาข้อนั้นเป็นข้อมูล เพื่อนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา
2. ข้อที่เลือกคำตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้เกณฑ์ความคิดเห็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่ได้ความถี่ร้อยละสูงสุด และมากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปถือเอาข้อนั้นเป็นข้อมูล เพื่อนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดทางพัฒนา

4.2.1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าความถี่ร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าความถี่ร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นพฤติกรรม

ของผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน 5 ด้าน ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
2. ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
3. ด้านระบบสัญจร
4. ด้านสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร
5. ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อม

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าความถี่ร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าความถี่ร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมสภาพแวดล้อม

ของประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน รวมถึงปัญหาอุปสรรคและความต้องการในการพัฒนาปรับปรุงชุมชน 5 ด้าน ดังหัวข้อต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น การนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

1. ด้านประโยชน์การใช้ที่ดิน
2. ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
3. ด้านระบบสัญจร
4. ด้านสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร
5. ด้านภูมิสถาปัตยกรรมภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ข้างต้นในรูปแบบตารางประกอบ การสรุปผลความคิดเห็นของกลุ่ม ประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขันและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

4.2.2 ผลจากการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการศึกษาพฤติกรรม ปัญหา อุปสรรคและความต้องการในการ พัฒนาปรับปรุงชุมชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำ บริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน จำนวน 50 คน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณชุมชนย่าน บางยี่ขัน จำนวน 150 คน เป็นการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมวิถีชีวิตรวมถึงปัญหาและอุปสรรคใน การพัฒนาปรับปรุงชุมชน ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาใช้เป็นโครงร่างเพื่อนำเสนอเป็นแนวคิด ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน โดยผู้วิจัยคำนึงถึงคำตอบ ที่เป็นค่าความถี่ร้อยละที่เกินกว่าร้อยละห้าสิบ หรือมากที่สุดในช่วงนั้นเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำ
บริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนผู้มาใช้บริการ
เส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนผู้มาใช้บริการ
ภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ (กำหนดไว้ เพศชาย 25 คน เพศหญิง 25 คน)		
ชาย	25	50.00
หญิง	25	50.00
รวม	50	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	13	26.00
20-35 ปี	23	46.00
35-50 ปี	11	22.00
มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	3	6.00
รวม	50	100.00
3. อาชีพ		
รับราชการ , รัฐวิสาหกิจ	10	20.00
พนักงานบริษัทเอกชน	17	34.00
เจ้าของกิจการ	4	8.00
นักเรียน , นักศึกษา	13	26.00
ค้าขาย	4	8.00
อยู่บ้าน	2	4.00
รวม	50	100.00
4. จำนวนครั้งที่เคยมาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขันและพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8		
1 ครั้ง	8	16.00
มากกว่า 1 ครั้ง	16	32.00
ทุกวัน	19	38.00
ทุกสัปดาห์	7	14.00
รวม	50	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. เหตุผลที่มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8		
ใช้เส้นทางเพื่อใช้บริการเรือข้ามฝั่งและเรือด่วน	21	42.00
พักผ่อนบริเวณพื้นที่โครงการพระราม 8	16	32.00
มาทำธุระส่วนตัว	5	10.00
มาทำบุญที่วัด	8	16.00
รวม	50	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ เป็นเพศชาย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเพศหญิง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 (รวมจำนวน 50 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดไว้ให้เป็นเพศชาย 25 คน เป็นเพศหญิง 25 คน)

ประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางส่วนใหญ่ มีอายุ 20-35 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 อายุ 35-50 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 และลำดับสุดท้ายมีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

ประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมาคืออาชีพเป็นนักเรียน นักศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 รับราชการรัฐวิสาหกิจ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 เป็นเจ้าของกิจการและอาชีพค้าขายจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และลำดับสุดท้ายอยู่บ้าน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

จำนวนครั้งของประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ส่วนใหญ่มาทุกวัน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมาคือมากกว่า 1 ครั้ง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 มา 1 ครั้ง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ลำดับสุดท้ายมาทุกสัปดาห์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00

เหตุผลที่มาขอใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ส่วนใหญ่ ใช้เส้นทางเพื่อใช้บริการเรือข้ามฝั่งและเรือด่วน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาคือพักผ่อนบริเวณพื้นที่โครงการพระราม 8 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 มาทำบุญที่วัดจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ลำดับสุดท้ายมาทำกิจกรรมส่วนตัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษามาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลวิเคราะห์ค่าร้อยละเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนผู้มาใช้
บริการเส้นทาง ภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
และที่รวมกิจกรรม

ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและที่รวมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. บริเวณที่น่าสนใจและที่ใช้บริการในพื้นที่		
พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8	10	20.00
พื้นที่ชุมชนคลองเจ้าครุดและท่าเรือปิ่นเกล้า	12	24.00
พื้นที่ชุมชนวัดดาวดึงษารามและท่าเรือวัดดาวดึงษาราม	12	24.00
ชุมชนวัดพระยาศิริโอบยสวรรค์	2	4.00
ชุมชนบ้านปูน	6	12.00
ชุมชนวัดคฤหบดีและท่าเรือวัดคฤหบดี	8	16.00
รวม	50	100.00
2. ปัญหาที่ประสบเมื่อเข้ามาใช้บริการในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ขาดป้ายบอกทาง	28	56.00
ขาดบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ	46	92.00
ขาดห้องน้ำ , ห้องส้วม	31	62.00
ขาดบริเวณพักคอยที่ท่าเรือ	39	78.00
ขาดศูนย์ชุมชนหรือศูนย์บริการประชาชน	25	50.00
ขาดถังขยะ	26	52.00
3. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศาลาพักคอยที่ท่าเรือ	17	34.00
ป้ายบอกเส้นทางจราจรและป้ายสัญลักษณ์	45	90.00
ศูนย์ชุมชนหรือศูนย์บริการประชาชน	28	56.00
ม้านั่งและพื้นที่พักผ่อน	47	94.00
ห้องน้ำ , ห้องส้วม	36	72.00
ไฟฟ้า แสงสว่าง	38	76.00
ที่จอดรถ	21	42.00
ที่ทิ้งขยะ ถังขยะ	29	58.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ไฟฟ้า แสงสว่าง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าประชาชนผู้ให้บริการสนใจและใช้บริการในพื้นที่บริเวณพื้นที่ชุมชน คลองเจ้าครุฑท่าเรือปิ่นเกล้าและพื้นที่ชุมชนวัดดาวดึงษาราม ท่าเรือวัดดาวดึงษาราม มีค่าร้อยละที่ เท่ากัน คือ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 รองลงมาพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มาชุมชนวัดคฤหบดีและท่าเรือวัดคฤหบดี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 มาชุมชนบ้านปูน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ลำดับสุดท้ายชุมชน วัดพระยาศิริโทยสวรรค์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ปัญหาที่ประสบเมื่อมาใช้บริการในพื้นที่พบว่าปัญหาขาดบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ มากที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมาขาดบริเวณพักผ่อนที่ทำเรือ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 ขาดห้องน้ำ , ห้องส้วม จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 ขาดป้าย บอกรถทางจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ขาดถังขยะ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ลำดับสุดท้ายศูนย์บริการประชาชน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้างในพื้นที่ พบว่า ม้านั่งและพื้นที่พักผ่อนจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 94.00 รองลงมาป้ายบอกเส้นทางจราจรและป้ายสัญลักษณ์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ไฟฟ้าแสงสว่าง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 ห้องน้ำ , ห้องส้วม จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 ถังขยะ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 ศูนย์บริการ ประชาชน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ที่จอดรถ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 ลำดับสุดท้ายศาลาพักผ่อนที่ทำเรือ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่โล่ง

ที่ว่างโล่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเพียงพอของสวนสาธารณะในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขันต่อความต้องการของประชาชน		
เพียงพอ	18	36.00
ไม่เพียงพอ	32	64.00
รวม	50	100.00
2. ปัญหาที่พบในการใช้สวนสาธารณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มีเนื้อที่น้อยเกินไป	38	76.00
มีม้านั่งไม่เพียงพอ	41	82.00
มีฝุ่นมาก	29	58.00
ไม่มีการดูแลรักษา	8	16.00
ไม่มีการจัดกิจกรรม		
ไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน		
เปลืองเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต การคัดลอกหรือการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่ว่างโล่ง	จำนวน	ร้อยละ
ต้นไม้ให้ความร่มรื่นน้อยเกินไป	46	92.00
การจัดที่นั่งไม่เหมาะสม	11	22.00
ไม่สะอาด	32	64.00
วัสดุปูพื้นไม่เหมาะสม	12	24.00
3. บริเวณที่ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน		
พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8	12	24.00
พื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาที่ทำเรือปั้นเกล้า	14	28.00
พื้นที่หน้าสถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน ชุมชนคลองเจ้าครูด	2	4.00
ลานวัดดาวดึงษาราม	7	14.00
ศาลาพักผ่อนทำเรือวัดดาวดึงษาราม	11	22.00
ลานวัดศุภบดี	4	8.00
รวม	50	100.00
4. บริเวณที่ควรปรับปรุงเป็นที่ว่างสำหรับพักผ่อน (ตอบได้มากกว่า 1 ข		
พื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาจากท่าเรือปั้นเกล้าถึงท่าเรือวัดดาวดึงษาราม พื้นที่	37	74.00
ว่างภายในชุมชนคลองเจ้าครูด	25	50.00
พื้นที่ว่างภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม	34	68.00
พื้นที่ว่างหน้าอาคารไม้เก่าโรงเรียนอินทราชัย	28	56.00
พื้นที่ว่างภายในชุมชนบ้านปูน	26	52.00
5. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีบริเวณสวนสาธารณะและที่ว่างในพื้นที่		
ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศาลาที่พักผ่อน	26	52.00
ห้องน้ำ , ห้องส้วม	28	56.22
ที่จอดรถ	37	74.00
ถังขยะ	39	78.00
ไฟฟ้า แสงสว่าง	46	92.00
โต๊ะเก้าอี้สนาม	35	70.00
ม้านั่งพักผ่อน	48	96.00
ลานออกกำลังกาย	31	62.00
โทรศัพท์สาธารณะ	22	44.00
พันธุ์ไม้ต่าง ๆ	49	98.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการให้บริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 พบว่าประชาชนผู้มาใช้บริการในพื้นที่ส่วนใหญ่ คิดว่าสวนสาธารณะในพื้นที่มีไม่เพียงพอ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 และคิดว่าเพียงพอ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00

ปัญหาที่ผู้มาใช้บริการพบมากที่สุดในการใช้สวนสาธารณะ คือ ต้นไม้ให้ความร่มรื่นน้อยเกินไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมาคือมีม้านั่งไม่เพียงพอ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 มีเนื้อที่น้อยเกินไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 ไม่สะอาด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 มีฝุ่นมาก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 วัสดุปูพื้นไม่เหมาะสม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 การจัดที่นั่งไม่เหมาะสม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ลำดับสุดท้ายคือไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00

บริเวณที่ผู้มาใช้บริการใช้เป็นสถานที่พักผ่อนมากที่สุด คือ พื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาที่ทำเรือปั่นเกลา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมาพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ศาลาพักผ่อนทำเรือวัดดาวดึงษาราม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ลานวัดดาวดึงษาราม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 ลานวัดคฤหบดี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ลำดับสุดท้ายคือ พื้นที่หน้าสถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน ชุมชนคลองเจ้าครูด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

บริเวณที่ควรปรับปรุงเป็นที่ว่างสำหรับพักผ่อนมากที่สุด คือ พื้นที่ริมน้ำเจ้าพระยาจากทำเรือปั่นเกลาถึงทำเรือวัดดาวดึงษาราม จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 พื้นที่ว่างภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 พื้นที่ว่างหน้าอาคารไม้เก่าโรงเรียนอินทราชัย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 พื้นที่ว่างภายในชุมชนบ้านปูน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ลำดับสุดท้ายคือพื้นที่ว่างภายในชุมชนคลองเจ้า จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในบริเวณสวนสาธารณะและที่ว่าง มากที่สุด คือ พันธุ์ไม้ต่าง ๆ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 รองลงมา ม้านั่งพักผ่อน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 ไฟฟ้าแสงสว่าง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 ถังขยะ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 ที่จอดรถจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 โต๊ะเก้าอี้สนาม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ลานออกกำลังกาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 ห้องน้ำ , ห้องส้วม จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ศาลาที่พักผ่อน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ลำดับสุดท้ายคือโทรศัพท์สาธารณะจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

เส้นทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ
1. การเดินทางมายังพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน		
รถโดยสารสาธารณะ	9	18.00
รถยนต์ส่วนตัว	8	16.00
รถจักรยานยนต์	11	22.00
รถจักรยาน	4	8.00
เรือโดยสารข้ามฝั่งหรือเรือด่วน	15	30.00
เดินเท้า	3	6.00
รวม	50	100.00
2. การประสบปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจร		
ไม่ประสบปัญหา	7	14.00
ประสบปัญหา	43	86.00
รวม	50	100.00
3. การปรับปรุงเส้นทางสัญจรควร		
ไม่ควรปรับปรุง	9	18.00
ควรปรับปรุง	41	82.00
รวม	50	100.00
3.1 เส้นทางที่ควรปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N = 41)		
ทางเดินเท้า	39	95.12
ทางเดินรถยนต์, จักรยานยนต์	38	92.68
ทางเดินรถโดยสารสาธารณะ	23	56.09
4. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในทางสัญจรในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศาลาพักผ่อน	28	56.00
ป้ายบอกเส้นทางสัญจร	46	92.00
ถังขยะ	35	70.00
ม้านั่งพักผ่อน	39	78.00
ที่จอดรถ	29	58.00
ไฟฟ้า แสงสว่าง	43	86.00
โทรศัพท์สาธารณะ	19	38.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.4 การเดินทางของประชาชนที่มาใช้บริการในพื้นที่ริมหน้าบริเวณชุมชนบางยี่ขัน และสะพานพระราม 8 ส่วนใหญ่ คือ เรือโดยสารข้ามฝั่งหรือเรือด่วน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมารถจักรยานยนต์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 รถโดยสารสาธารณะ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 รถยนต์ส่วนตัว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 รถจักรยาน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ลำดับสุดท้าย คือ เดินเท้า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

ประชาชนผู้มาใช้บริการในพื้นที่ส่วนใหญ่ ประสบกับปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจร จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 และไม่ประสบปัญหา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00

ประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่เห็นว่าควรปรับปรุงเส้นทางสัญจรเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 รองลงมาไม่ควรรปรับปรุง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00

และเห็นว่าควรปรับปรุงเส้นทางเดินเท้าเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 95.12 รองลงมาทางเดินรถยนต์และจักรยานยนต์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 92.68 ลำดับสุดท้าย ทางเดินรถโดยสารสาธารณะ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 56.09

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในทางสัญจรภายในพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ป้ายบอกเส้นทางสัญจร จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมาไฟฟ้าแสงสว่าง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 ม้านั่งพักผ่อน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 ถังขยะ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ที่จอดรถ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 ศาลาพักผ่อน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ลำดับสุดท้ายจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร

ด้านสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร	จำนวน	ร้อยละ
1. อาคารที่ผู้มาใช้บริการพื้นที่ริมหน้าบริเวณชุมชนบางยี่ขัน เคยเห็น(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
บ้านไม้ความสูง 1-2 ชั้น	41	82.00
อาคารทางศาสนา	27	54.00
อาคารพาณิชย์สูง 3 – 6 ชั้น	13	26.00
อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป	9	18.00
อาคารเก่าโบราณ	23	46.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร	จำนวน	ร้อยละ
2.สภาพอาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สภาพทรุดโทรม	37	74.00
อาคารสร้างชิดเขตทางเดินทำให้เกิดขวาง	45	90.00
สภาพอาคารแน่นแออัด	33	66.00
สภาพอาคารดูดีเรียบร้อยแล้ว	0	0.00
3. การปรับปรุงอาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน		
ไม่ควรปรับปรุง	6	12.00
ควรปรับปรุง	44	88.00
รวม	50	100.00
3.1 ประเภทอาคารที่ควรปรับปรุง (N=44)		
บ้านไม้ความสูง 1 – 2 ชั้น	23	52.28
อาคารทางศาสนา	3	6.82
อาคารพาณิชย์สูง 3 – 6 ชั้น	0	0.00
อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป	0	0.00
อาคารเก่าโบราณ	18	40.90
รวม	44	100.00

จากตารางที่ 4.5 ผู้มาใช้บริการพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันส่วนใหญ่ เคยเห็น บ้านไม้ความสูง 1 – 2 ชั้น จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 รองลงมา อาคารทางศาสนา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 อาคารเก่าโบราณ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 อาคารพาณิชย์สูง 3 – 6 ชั้น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 ลำดับสุดท้าย อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00

สภาพอาคารในพื้นที่ส่วนใหญ่ อาคารสร้างชิดเขตทางเดินทำให้เกิดขวาง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาสภาพอาคารทรุดโทรม จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 สภาพอาคารแน่นแออัด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 ลำดับสุดท้ายสภาพอาคารดูดี เรียบร้อยจำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันประชาชนที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เห็นว่า ควรปรับปรุงจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 ไม่ควรปรับปรุง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

และควรปรับปรุงอาคารประเภทบ้านไม้ความสูง 1 – 2 ชั้นเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 52.28 รองลงมาอาคารเก่าโบราณ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 อาคารทางศาสนา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.82 และลำดับสุดท้าย อาคารพาณิชย์สูง 3-6 ชั้น และอาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไปเท่ากันคือจำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เป็นพื้นที่ที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	36	72.00
เป็นพื้นที่ลุ่มแม่น้ำท่วมบ่อย	18	36.00
เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของอาคาร	32	64.00
เป็นพื้นที่ที่น้ำอยู่ริมริ้น	6	12.00
เป็นพื้นที่ที่สำคัญมีวัดที่เก่าแก่และอาคารเก่าโบราณ	12	24.00
2. ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขัน		
มีสภาพที่ดีแล้ว	2	4.00
มีสภาพไม่ดีควรปรับปรุง	48	96.00
รวม	50	100.00
3. สภาพของสิ่งปลูกสร้างทางภูมิทัศน์ เช่น เขื่อนกันน้ำ, วัสดุ พื้นทางเดิน		
สภาพดีแล้ว	3	6.00
สภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้	14	28.00
สภาพไม่ดีควรปรับปรุง	33	66.00
รวม	50	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์เฉพาะการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
4. องค์ประกอบของภูมิทัศน์ถนน เช่น เสาไฟ, ป้ายบอกทาง, ต้นไม้สภาพ		
สภาพดีแล้ว	5	10.00
สภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้	13	26.00
สภาพไม่ดีควรปรับปรุง	32	64.00
รวม	50	100.00

จากตารางที่ 4.6 ประชาชนผู้มาใช้บริการในพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นว่าลักษณะของพื้นที่ริมน้ำ บริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน เป็นพื้นที่ที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมา เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของอาคาร จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมบ่อยครั้ง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 เป็นพื้นที่ที่สำคัญมีวัดที่เก่าแก่ และอาคารเก่าโบราณ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ลำดับสุดท้ายเป็นพื้นที่ที่น้ำอยู่ริมถนน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

ประชาชนผู้มาใช้บริการในพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นว่าภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ริมน้ำ บริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันมีสภาพไม่ดีควรปรับปรุงจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 และมีสภาพที่ดีแล้ว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

เห็นว่าสภาพสิ่งปลูกสร้างทางภูมิทัศน์ส่วนใหญ่คิดว่ามีสภาพไม่ดีควรปรับปรุงจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 รองลงมา มีสภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ลำดับสุดท้าย สภาพดีแล้วมีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

และเห็นว่าสภาพขององค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน ส่วนใหญ่เห็นว่า มีสภาพไม่ดีควรปรับปรุง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาสภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 ลำดับสุดท้าย มีสภาพดีแล้ว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	34	22.67
3,000 – 6,000 บาท	52	34.67
6,000 – 10,000 บาท	44	29.33
10,000 – 15,000 บาท	16	10.67
มากกว่า 15,000 บาท	4	2.66
รวม	150	100.00
6. ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมน้ำชุมชนย่านบางยี่ขันเป็นระยะเวลา		
น้อยกว่า 3 ปี	23	15.33
มากกว่า 3 ปี	127	84.67
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนเป็นเพศชาย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ เพศหญิง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 (โดยผู้วิจัยได้กำหนดจำแนกไว้เป็นเพศชาย 75 คน และเพศหญิง 75 คน)

ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุ 36 – 50 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมา อายุ 20 – 35 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 ลำดับสุดท้ายอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

ประชาชนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปวช. จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 40.66 รองลงมา วุฒิปวส. จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.33 ปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ลำดับสุดท้าย สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.33

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.33 รองลงมา อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.67 พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 นักเรียน, นักศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ลำดับสุดท้าย เจ้าของกิจการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.66

รายได้ต่อเดือนของประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ 3,000 – 6,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 34.67 รองลงมารายได้ 6,000 – 10,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.33 รายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 มีรายได้ มีรายได้ 10,000 –

15,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.67 มีรายได้มากกว่า 15,000 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.66

ประชาชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันเป็นระยะเวลา มากกว่า 3 ปี เป็นจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 84.67 และน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.33

ตอนที่ 2 ข้อมูลวิเคราะห์ค่าร้อยละเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และที่รวมกิจกรรม

ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและที่รวมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. บริเวณที่น่าสนใจและที่ใช้บริการในพื้นที่		
พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8	32	21.33
พื้นที่ชุมชนคลองเจ้าครูดและท่าเรือปิ่นเกล้า	35	23.33
พื้นที่ชุมชนวัดดาวดึงษารามและท่าเรือวัดดาวดึงษาราม	33	22.00
ชุมชนวัดพระยาศิริโทยสวรรค์	9	6.00
ชุมชนบ้านปูน	22	14.67
ชุมชนวัดคฤหบดีและท่าเรือวัดคฤหบดี	19	12.67
รวม	150	100.00
2. ปัญหาที่ประสบเมื่อเข้ามาใช้บริการในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ขาดป้ายบอกทาง	81	54.00
ขาดบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ	139	92.67
ขาดห้องน้ำ , ห้องส้วม	103	68.67
ขาดบริเวณพักผ่อนหย่อนใจที่ท่าเรือ	121	80.67
ขาดศูนย์ชุมชนหรือศูนย์บริการประชาชน	76	50.67
ขาดถังขยะ	78	52.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและที่รวมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
3. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศาลาพักผ่อนที่ทำเรือ	96	64.00
ป้ายบอกเส้นทางจราจรและป้ายสัญลักษณ์	121	80.67
ศูนย์ชุมชนหรือศูนย์บริการประชาชน	129	86
ม้านั่งและพื้นที่พักผ่อน	137	91.33
ห้องน้ำ , ห้องส้วม	84	56.00
ไฟฟ้า แสงสว่าง	143	95.33
ที่จอดรถ	72	48.00
ที่ทิ้งขยะ ถังขยะ	135	90.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สนใจในพื้นที่บริเวณพื้นที่ชุมชนคลองเจ้าครุฑท่าเรือปิ่นเกล้าเป็นส่วนใหญ่ คือ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมาพื้นที่ชุมชนวัดดาวดึงษาราม ท่าเรือวัดดาวดึงษาราม จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.33 ชุมชนบ้านปูน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.67 ชุมชนวัดคฤหบดีและท่าเรือวัดคฤหบดี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67 ลำดับสุดท้ายชุมชนวัดพระยาศิริโทยสวรรค์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

ปัญหาที่ประสบเมื่อมาใช้บริการในพื้นที่พบว่าปัญหาขาดบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 92.67 รองลงมาขาดบริเวณพักผ่อนที่ทำเรือจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 80.67 ขาดห้องน้ำ , ห้องส้วม จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 68.67 ขาดป้ายบอกทางจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 ขาดถังขยะ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ลำดับสุดท้ายศูนย์บริการประชาชน จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.67

ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้างในพื้นที่ พบว่า ไฟฟ้าแสงสว่าง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 95.33 รองลงมา ม้านั่งและพื้นที่พักผ่อนจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 91.33 ถังขยะ จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ศูนย์บริการประชาชน จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 ป้ายบอกเส้นทางจราจรและป้ายสัญลักษณ์ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 80.67 ศาลาพักผ่อนที่ทำเรือ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 ห้องน้ำ , ห้องส้วม จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ลำดับสุดท้าย ที่จอดรถ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่โล่ง

ที่ว่างโล่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเพียงพอของสวนสาธารณะในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขันต่อความต้องการของประชาชน		
เพียงพอ	29	24.67
ไม่เพียงพอ	121	75.33
รวม	150	100.00
2. ปัญหาที่พบในการใช้สวนสาธารณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มีเนื้อที่น้อยเกินไป	92	61.33
มีม้านั่งไม่เพียงพอ	112	74.67
มีฝุ่นมาก	86	57.33
ไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน	19	12.67
ต้นไม้ให้ความร่มรื่นน้อยเกินไป	116	77.33
การจัดที่นั่งไม่เหมาะสม	23	15.33
ไม่สะอาด	89	59.33
วัสดุปูพื้นไม่เหมาะสม	77	51.33
3. บริเวณที่ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน		
พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8	38	25.33
พื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาที่ทำเรือปั้นเกล้า	37	24.67
พื้นที่หน้าสถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน ชุมชนคลองเจ้าครูด	8	5.34
ลานวัดดาวดึงษาราม	18	12.00
ศาลาพักผ่อนทำเรือวัดดาวดึงษาราม	35	23.33
ลานวัดศฤงคาร	14	9.33
รวม	150	100.00
4. บริเวณที่ควรปรับปรุงเป็นที่ว่างสำหรับพักผ่อน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาจากทำเรือปั้นเกล้าถึงทำเรือ วัดดาวดึงษา	118	78.67
รวมพื้นที่ว่างภายในชุมชนคลองเจ้าครูด	82	54.67
พื้นที่ว่างภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม	105	70.00
พื้นที่ว่างหน้าอาคารไม้เก่าโรงเรียนอินทราชัย	79	52.67
พื้นที่ว่างภายในชุมชนบ้านปูน	76	50.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อทางผู้จัดทำเอกสารทุกครั้งที่มาปรึกษา

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ที่ว่างโล่ง	จำนวน	ร้อยละ
5. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีบริเวณสวนสาธารณะและที่ว่างในพื้นที่ ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศาลาที่พักผ่อน	79	52.67
ห้องน้ำ , ห้องส้วม	76	50.67
ที่จอดรถ	122	81.33
ถังขยะ	128	85.33
ไฟฟ้า แสงสว่าง	131	87.33
โต๊ะเก้าอี้สนาม	83	55.33
ม้านั่งพักผ่อน	139	92.67
ลานออกกำลังกาย	92	61.33
โทรศัพท์สาธารณะ	72	48.00
พันธุ์ไม้ต่าง ๆ	142	94.67

จากตารางที่ 4.9 พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ คิดว่าสวนสาธารณะในพื้นที่ที่มีไม่เพียงพอ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 75.33 และคิดว่าเพียงพอ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.67

ปัญหาที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พบมากที่สุดในการใช้สวนสาธารณะ คือ ต้นไม้ให้ความร่มรื่นน้อยเกินไป จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 77.33 รองลงมาคือมีม้านั่งไม่เพียงพอ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 74.67 มีเนื้อที่น้อยเกินไป จำนวน 92.00 คน คิดเป็นร้อยละ 61.33 ไม่สะอาด จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 59.33 มีฝุ่นมาก จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 57.33 วัสดุปูพื้นไม่เหมาะสม จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 51.33 การจัดที่นั่งไม่เหมาะสม จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.33 ลำดับสุดท้ายคือไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67

บริเวณที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนมากที่สุด คือ พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.33 รองลงมาพื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาที่ทำเรือปั้นเกล้า จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.67 ศาลาพักผ่อนทำเรือวัดดาวดึงษาราม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ลานวัดดาวดึงษาราม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ลานวัดคฤหบดี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.33 ลำดับสุดท้ายคือ พื้นที่หน้าสถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขันชุมชนคลองเจ้าครุฑ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.43

บริเวณที่ควรปรับปรุงเป็นที่ว่างสำหรับพักผ่อนมากที่สุด คือ พื้นที่ริมน้ำเจ้าพระยาจากท่าเรือปิ่นเกล้าถึงท่าเรือวัดดาวดึงษาราม จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 78.67 พื้นที่ว่างภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 พื้นที่ว่างภายในชุมชนคลองเจ้าครุฑ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 54.67 พื้นที่ว่างหน้าอาคารไม้เก่าโรงเรียนอินทราชัย จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 52.67 ลำดับสุดท้ายพื้นที่ว่างภายในชุมชนบ้านปูน จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.67

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในบริเวณสวนสาธารณะและที่ว่าง มากที่สุด คือ พันธุ์ไม้ต่าง ๆ จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 94.67 รองลงมา ม้านั่งพักผ่อน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 72.67 ไฟฟ้าแสงสว่าง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 87.33 ถังขยะ จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 85.33 ที่จอดรถจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 81.33 ลานออกกำลังกาย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 61.33 โต๊ะเก้าอี้สนาม จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 55.33 ศาลาที่พักผ่อน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 52.67 ห้องน้ำ , ห้องส้วม จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.67 ลำดับสุดท้ายโทรศัพท์สาธารณะจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

เส้นทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีการสัญจรภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน		
รถโดยสารสาธารณะ	15	18.00
รถยนต์ส่วนตัว	11	16.00
รถจักรยานยนต์	35	23.33
รถจักรยาน	34	7.33
เดินเท้า	55	10.00
รวม	150	100.00
2. การประสบปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจร		
ไม่ประสบปัญหา	22	14.67
ประสบปัญหา	128	85.33
รวม	150	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

เส้นทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ
3. การปรับปรุงเส้นทางสัญจร		
ไม่ควรปรับปรุง	25	16.34
ควรปรับปรุง	125	83.33
รวม	150	100.00
3.1 เส้นทางที่ควรปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N =125)		
ทางเดินเท้า	119	95.20
ทางเดินรถยนต์ , จักรยานยนต์	114	91.20
ทางเดินรถโดยสารสาธารณะ	65	52.00
4. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในทางสัญจรในพื้นที่ริมหน้าบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ศาลาพักผ่อน	87	58.00
ป้ายบอกเส้นทางสัญจร	138	92.00
ถังขยะ	102	68.00
ม้านั่งพักผ่อน	128	85.33
ที่จอดรถ	91	60.67
ไฟฟ้า แสงสว่าง	133	88.67
โทรศัพท์สาธารณะ	69	46.00

จากตารางที่ 4.10 การสัญจรของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมหน้าบริเวณชุมชนบางยี่ขัน ส่วนใหญ่ คือ เดินเท้า จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมา รถจักรยานยนต์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 รถจักรยาน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 รถโดยสารสาธารณะ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ลำดับสุดท้าย คือ รถยนต์ส่วนตัว จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.33

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ ประสบกับปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจร จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 85.33 และไม่ประสบปัญหา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.67

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เห็นว่าควรปรับปรุงเส้นทางสัญจรเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาไม่ควรปรับปรุง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกทั้งหม่อม เหตุแต่เปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่กรังหมักเราน่าไปใช้

และเห็นว่าควรปรับปรุงเส้นทางเดินเท้าเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 95.20 รองลงมาทางเดินรถยนต์และจักรยานยนต์ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 91.20 ลำดับสุดท้ายทางเดินรถโดยสารสาธารณะ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในทางสัญจรภายในพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ป้ายบอกเส้นทางสัญจร จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมาไฟฟ้าแสงสว่าง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 88.67 ม้านั่งพักผ่อน จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 85.33 ถังขยะ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 68 ที่จอดรถ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 60.67 ศาลาพักผ่อน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 ลำดับสุดท้ายโทรศัพท์สาธารณะจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร

ด้านสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร	จำนวน	ร้อยละ
1. อาคารที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน เคยเห็น(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
บ้านไม้ความสูง 1-2 ชั้น	121	80.67
อาคารทางศาสนา	85	56.67
อาคารพาณิชย์สูง 3-6 ชั้น	41	27.33
อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป	33	22.00
อาคารเก่าโบราณ	78	52.00
2. สภาพอาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สภาพทรุดโทรม	109	72.67
อาคารสร้างชิดเขตทางเดินทำให้กีดขวาง	123	82.00
สภาพอาคารแน่นแออัด	85	56.67
สภาพอาคารดูดีเรียบร้อยแล้ว	4	2.67
3. การปรับปรุงอาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน		
ไม่ควรปรับปรุง	41	27.33
ควรปรับปรุง	109	72.67
รวม	150	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร	จำนวน	ร้อยละ
3.1 ประเภทอาคารควรปรับปรุง (N=109)		
บ้านไม้ความสูง 1 – 2 ชั้น	59	54.13
อาคารทางศาสนา	18	16.51
อาคารพาณิชย์สูง 3 – 6 ชั้น	0	0.00
อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป	0	0.00
อาคารเก่าโบราณ	32	29.36
รวม	109	100.00

จากตารางที่ 4.11 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันส่วนใหญ่ เคยเห็นบ้านไม้ความสูง 1 – 2 ชั้น จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 80.67 รองลงมา อาคารทางศาสนา จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 อาคารเก่าโบราณ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 อาคารพาณิชย์สูง 3 – 6 ชั้น จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 ลำดับสุดท้าย อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00

สภาพอาคารในพื้นที่ส่วนใหญ่ อาคารสร้างชิดเขตทางเดินทำให้เกิดขวาง จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 รองลงมาสภาพอาคารทรุดโทรม จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 72.67 สภาพอาคารแน่นแออัด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 ลำดับสุดท้ายสภาพอาคารดูดีเรียบร้อยจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.67

อาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรปรับปรุงจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 72.67 ไม่ควรปรับปรุง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 27.33

และควรปรับปรุงอาคารประเภทบ้านไม้ความสูง 1 – 2 ชั้นเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 54.13 รองลงมาอาคารเก่าโบราณ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 29.36 อาคารทางศาสนา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16.51 และลำดับสุดท้าย อาคารพาณิชย์สูง 3-6 ชั้น และอาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไปเท่ากันคือจำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เป็นพื้นที่ที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา	96	64.00
เป็นพื้นที่ลุ่มแม่น้ำท่วมบ่อย	38	25.33
เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของอาคาร	92	61.33
เป็นพื้นที่ที่น่าอยู่ร่มรื่น	18	12.00
เป็นพื้นที่ที่สำคัญมีวัดที่เก่าแก่และอาคารเก่าโบราณ	27	18.00
2. ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน ย่านบางยี่ขัน		
มีสภาพที่ดีแล้ว	8	5.33
มีสภาพไม่ดีควรปรับปรุง	142	94.67
รวม	150	100.00
3. สภาพของสิ่งปลูกสร้างทางภูมิทัศน์ เช่น เขื่อนกันน้ำ, วัสดุ พื้นทางเดิน		
สภาพดีแล้ว	7	4.67
สภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้	29	19.33
สภาพไม่ดีควรปรับปรุง	114	76.00
รวม	150	100.00
4. องค์ประกอบของภูมิทัศน์ถนน เช่นเสาไฟ, ป้ายบอกทาง, ต้นไม้ สภาพ		
สภาพดีแล้ว	11	7.33
สภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้	22	14.67
สภาพไม่ดีควรปรับปรุง	117	78.00
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.12 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นว่าลักษณะของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน เป็นพื้นที่ที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมา เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของอาคาร จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 61.33 เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมบ่อยครั้ง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.33 เป็นพื้นที่ที่สำคัญมีวัดที่เก่าแก่

และอาคารเก่าโบราณ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ลำดับสุดท้ายเป็นพื้นที่ที่นำอยู่ริมรั้ว
จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นว่าภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่ริมน้ำ
บริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันมีสภาพไม่ดีควรปรับปรุงจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 94.67 และมี
สภาพที่ดีแล้ว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.33

เห็นว่าสภาพสิ่งปลูกสร้างทางภูมิทัศน์ส่วนใหญ่คิดว่ามีสภาพไม่ดีควรปรับปรุงจำนวน
114 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 รองลงมาสภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ
19.33 ลำดับสุดท้าย สภาพดีแล้วมีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.67

และเห็นว่าสภาพขององค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน ส่วนใหญ่เห็นว่า มีสภาพไม่ดีควรปรับปรุง
จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 รองลงมาสภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้ จำนวน 22 คน คิดเป็น
ร้อยละ 14.67 ลำดับสุดท้าย มีสภาพดีแล้ว จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.33

4.3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจด้วยตนเอง เป็นการสำรวจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ทางกายภาพของพื้นที่ที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน ตามสภาพ

4.3.1 การสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของพื้นที่ที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่
ขัน ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อที่จะทราบถึงปัญหาตลอดจนลำดับความสำคัญของปัญหา สามารถ
แบ่งการสำรวจออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 4.3.1.1 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 4.3.1.2 ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
- 4.3.1.3 ด้านระบบการสัญจร
- 4.3.1.4 ด้านสถาปัตยกรรม
- 4.3.1.5 ด้านภูมิสถาปัตยกรรม และจินตภาพเมือง

4.3.1.1 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ก. กิจกรรมการใช้ที่ดิน กิจกรรมการใช้ที่ดินในพื้นที่ จากการสำรวจในพื้นที่
สามารถจำแนกได้ คือ

1. พาณิชยกรรม - การค้า ได้แก่ บริเวณริมถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า เป็นอาคาร
สำนักงาน และกิจการค้าอาหาร สินค้าเบ็ดเตล็ดในชีวิตประจำวัน

2. พาณิชยกรรม - พักอาศัย ได้แก่ บริเวณริมถนนอรุณอมรินทร์ และทางเดินหลัก
ของชุมชนเป็นร้านค้าย่อย ค้าขายเบ็ดเตล็ด

3. พักอาศัย ได้แก่ บริเวณชุมชนวัดดาวดึงษาราม , ชุมชนบ้านปูน , ชุมชนวัดพระยาศิริไอยสวรรค , ชุมชนคลองเจ้าครุฑ , อาคารอาศัยของราชการนายตำรวจและครอบครัวบางยี่ขัน และอาคารชุดพักอาศัย โครงการรัตนโกสินทร์คอนโดมิเนียม ริมน้ำเจ้าพระยา

4. สถานที่ราชการ ได้แก่ สถานีตำรวจบางยี่ขัน

5. คลังสินค้าและสถานประกอบการ ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เคยมีคลังสินค้าโรงงานสุราบางยี่ขัน ริมน้ำเจ้าพระยา ซึ่งในอนาคตจะถูกพัฒนาให้เป็นพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมกิจกรรม โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสะพานพระราม 8 และโรงงานฟอกหนังวังหลังลี่ ซึ่งปัจจุบันได้เลิกกิจการแล้ว

6. สถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนวัดพระยาศิริไอยสวรรค , โรงเรียนศรีอุลยบริเวณชุมชนวัดดาวดึงษาราม และมหาวิทยาลัยมหิดล ริมถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า

7. สถาบันศาสนา ในพื้นที่มีวัดอยู่หลายแห่ง เกาะกลุ่มกันบริเวณกลางพื้นที่ศึกษา ได้แก่ วัดดาวดึงษาราม , วัดจตุรมิตรประดิษฐาราม , วัดพระยาศิริไอยสวรรค , วัดบางยี่ขัน , วัดอมรคีรี , วัดน้อยนางหงส์และวัดคฤหบดี

8. สวนสาธารณะ ได้แก่ พื้นที่บริเวณโรงงานสุราบางยี่ขันเดิม ซึ่งในปัจจุบันเป็นโครงการสะพานพระราม 8 ซึ่งจะเป็นสวนสาธารณะแห่งใหม่ในพื้นที่

ภาพที่ 4.1 แสดงตำแหน่งการใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ศึกษา

ภาพที่ 4.2 แสดงกิจกรรมการใช้ที่ดินพาณิชย์การค้าบริเวณริมถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า

ภาพที่ 4.3 แสดงกิจกรรมการใช้ที่ดินพักอาศัยบริเวณชุมชนบ้านปูน

เอกสารนี้

นการค้า

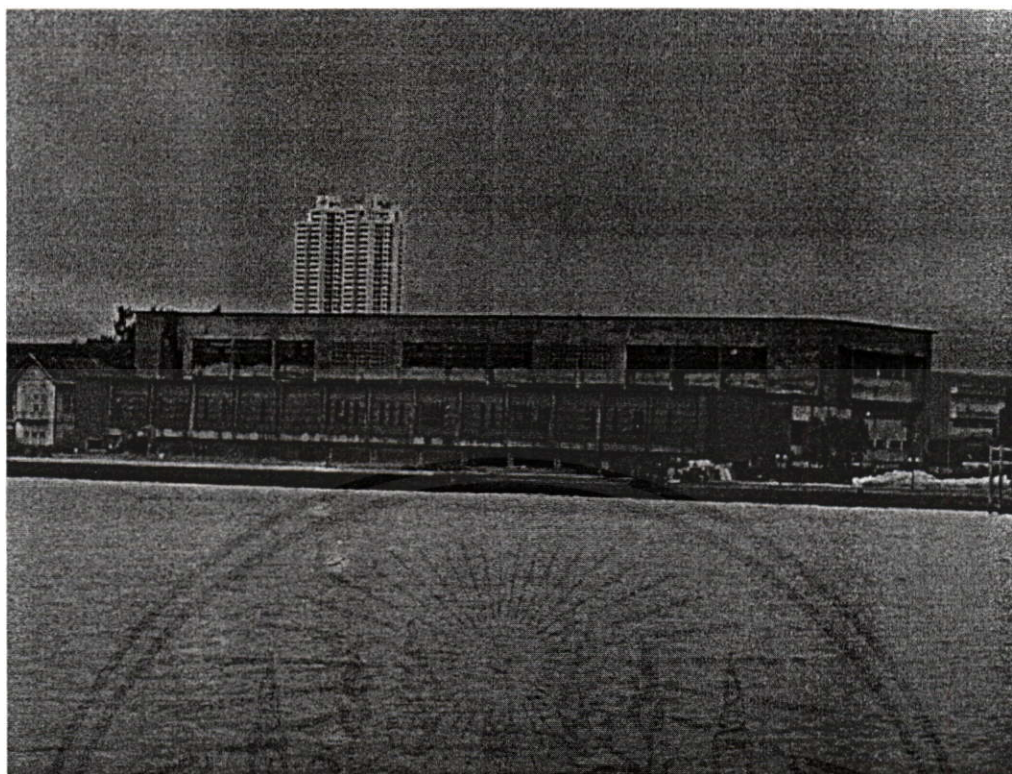
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.4 แสดงกิจกรรมการใช้ที่ดินพักอาศัยบริเวณชุมชนคลองเจ้าครูด

ภาพที่ 4.5 แสดงกิจกรรมการใช้ที่ดินสถานที่ราชการสถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน

ภาพที่ 4.6 แสดงกิจกรรมการใช้ที่ดินคลังสินค้าโรงสุรบางยี่ขัน

ภาพที่ 4.7 แสดงกิจกรรมการใช้ที่ดินสถานศึกษาโรงเรียนวัดพระยาศิริโอยสวรรค์

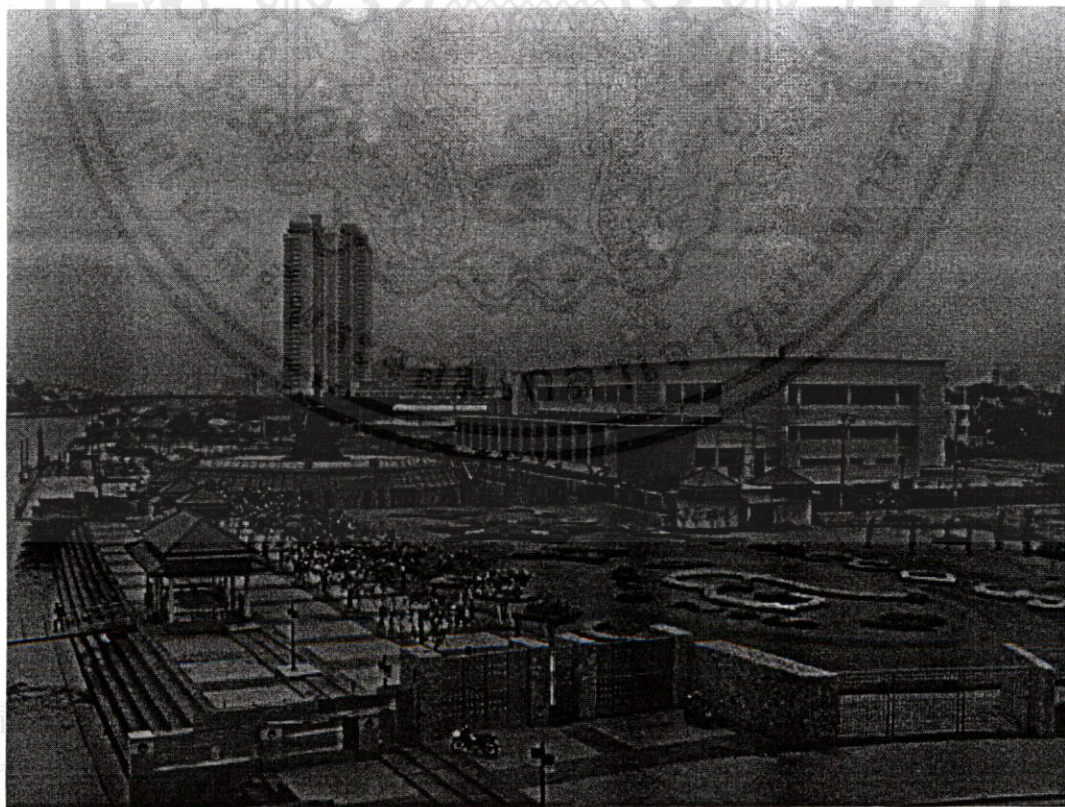
เอกสารนี้เป็น

งานการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 แสดงกิจกรรมการใช้ที่ดินสถาบันศาสนาวัดดาวดึงษาราม

ภาพที่ 4.9 แสดงกิจกรรมการใช้ที่ดินสวนสาธารณะโครงการสะพานพระราม 8

เอกสารนี้
ไม่ว่ากรณี

นการก้า
ใช้

ข. กรรมสิทธิ์ที่ดิน

กรรมสิทธิ์ที่ดินในบริเวณพื้นที่ศึกษา สามารถจำแนกได้เป็นที่ดินของหน่วยราชการ , ที่ดินวัด , ที่ดินเอกชนรายใหญ่ และที่ดินเอกชนรายย่อย

1. ที่ดินราชการ ได้แก่ บริเวณสถานีตำรวจบางยี่ขัน , บริเวณโรงงานสุราบางยี่ขัน (ปัจจุบัน ได้ถูกเวนคืนมาสร้างสะพานพระราม 8) , บริเวณชุมชนคลองเจ้าครุฑ , บริเวณชุมชนวัดดาวดึงษาราม

2. ที่ดินวัด ได้แก่ บางส่วนของพื้นที่ชุมชนวัดดาวดึงษาราม , ชุมชนวัดพระยาศิริ โยธสวรค์

3. ที่ดินเอกชนรายใหญ่ จะกระจายตัวอยู่ตามพื้นที่ริมน้ำและพื้นที่ตอนใน บางส่วนเป็นที่ว่างซึ่งยังไม่มีการพัฒนา และที่ดินเอกชนรายย่อย โดยส่วนใหญ่มีการพัฒนาเป็นตึกแถว ประเภทพาณิชย์-พักอาศัย และบ้านเดี่ยว

ค. สัดส่วนพื้นที่เปิดโล่งต่อพื้นที่อาคาร

จากการพิจารณาถึงสัดส่วนของ BCR (Building Coverage Ratio) คือ อัตราส่วนร้อยละของพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดิน และ OSR (Open Space Ration) คือ อัตราส่วนร้อยละของพื้นที่ว่างปราศจากสิ่งปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดิน จากตารางที่ 4.1 พบว่า พื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่จะมี BCR โดยเฉลี่ยเท่ากับ 49% ดังนั้น OSR จึงมีสัดส่วนอยู่ที่ 51% และจากการพิจารณาจากภาพถ่ายทางอากาศ จะเห็นถึงความหนาแน่นของกลุ่มอาคารในพื้นที่ศึกษาค่อนข้างหนาแน่น ซึ่งเมื่อเทียบตัวเลขที่ได้จากการคำนวณสัดส่วนดังกล่าว จะเห็นถึงสัดส่วนของ OSR ต่อ BCR ที่ไม่หนาแน่น แต่เป็นเพราะ OSR เกิดขึ้น เป็นไปในลักษณะของเส้นทางการสัญจรภายในพื้นที่ และบางส่วนเป็นพื้นที่โล่งที่ยังมิได้ใช้ประโยชน์ และกระจัดกระจาย

ตารางที่ 4.13 แสดงอัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดิน

(Building Coverage Ratio : BCR) ดูภาพที่ 4.10 ประกอบ

พื้นที่	พื้นที่แปลงที่ดิน (ตารางเมตร)	พื้นที่อาคารปกคลุมดิน (ตารางเมตร)	BCR (%)	OSR (%)
1	1,528.00	2,558.60	59.7	40.3
2	6,899.50	11,543.30	59.8	40.2
3	2,758.70	6,603.20	41.7	58.3
4	3,851.20	7,756.20	49.6	50.4
5	1,093.40	7,109	15.3	84.7

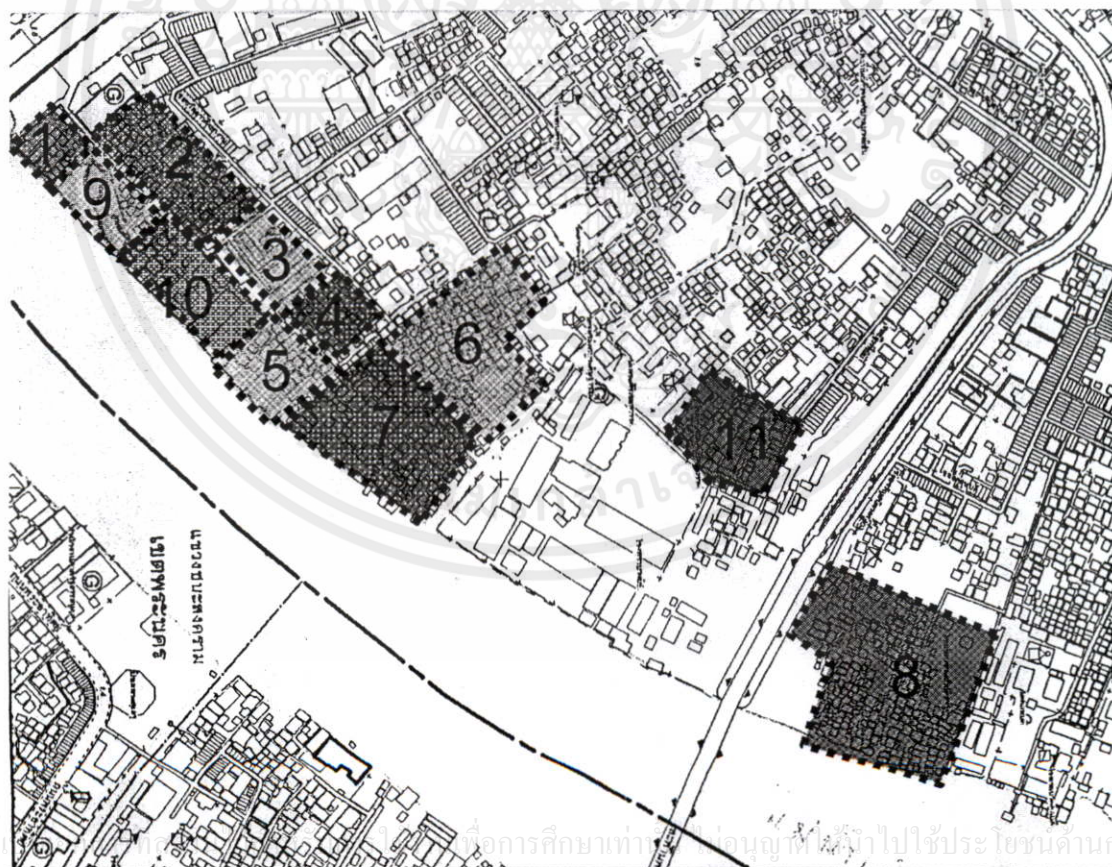
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ข้อมูลใดๆของเอกสารนี้แก่บุคคลอื่นที่มิได้เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

(Building Coverage Ratio : BCR) ภาพที่ 4.10 ประกอบ

พื้นที่	พื้นที่แปลงที่ดิน (ตารางเมตร)	พื้นที่อาคารปกคลุมดิน (ตารางเมตร)	BCR (%)	OSR (%)
6	12,272.40	21,115.30	58.1	41.9
7	8,989.30	16,764.30	53.6	46.4
8	10,036.20	15,806.70	63.4	36.6
9	2,298.60	5,149.80	44.6	55.4
10	4,992.30	9,419.90	52.9	47.1
11	2,859.40	6,759.60	42.3	57.7
เฉลี่ย			49.18	50.82

ที่มา : จากการวิเคราะห์

ภาพที่ 4.10 แสดงแผนที่ประกอบตารางที่ 4.13

4.3.1.2 ด้านระบบพื้นที่โล่ง

จากการสำรวจบริเวณพื้นที่ศึกษา พบว่ามีพื้นที่โล่งสาธารณะ (Public open space) ที่ชุมชนสามารถใช้ประโยชน์ และยังสามารถใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ อยู่กระจายทั่วไปในพื้นที่ศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ใต้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า เป็นบริเวณที่มีความร่มรื่น และอยู่ใกล้กับแม่น้ำเจ้าพระยาและท่าเรือปิ่นเกล้า แต่มีสภาพไม่น่าใช้งาน ขาดการดูแลที่ดี

2. พื้นที่บริเวณริมแนวเขื่อนกันน้ำ หน้าโรงเรียนอินทราชัย เป็นบริเวณพื้นที่เวดคั้นเพื่อการก่อสร้างเขื่อนกันน้ำของกรุงเทพมหานคร มีความกว้าง 3 เมตร เป็นเส้นทางของชุมชนที่ใช้สัญจรไปมา อยู่ใกล้แม่น้ำและท่าเรือข้ามฟาก การใช้พื้นที่บริเวณนี้เป็นลักษณะของการเดินเล่นพักผ่อน และนั่งชมวิวตามแนวริมเขื่อน บริเวณนี้มีโอกาสในการพัฒนาให้สามารถเชื่อมต่อไปยังโครงการสะพานพระราม 8

3. พื้นที่หลังอุโบสถวัดดาวดึงษาราม เป็นพื้นที่นันทนาการขนาดเล็ก ที่ชุมชนใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกาย ได้แก่ การเดินแอโรบิค และมีเครื่องเล่นสำหรับเด็กไว้บริการเด็ก ๆ ในชุมชน

4. พื้นที่หน้าวัดจตุรมิตรประดิษฐ์รามเป็นพื้นที่โล่งสาธารณะเพื่อนันทนาการสำหรับชุมชนโดยรอบ เนื่องจากพื้นที่เป็นลานคอนกรีต กิจกรรมที่ใช้ จึงใช้เป็นลานกีฬา และงานพิธีต่าง ๆ ของวัด

5. พื้นที่ลานวัดพระยาศิริลอยสวรรค์ เป็นพื้นที่โล่ง ปัจจุบันใช้เป็นลานกีฬา และจัดงานพิธีต่าง ๆ ของทางวัด

6. พื้นที่บริเวณโรงงานสุราบายี่ชัน จะถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นสวนสาธารณะ อาคารพิพิธภัณฑ์ อาคารส่งเสริมหัตถกรรม และพระบรมราชานุสาวรีย์ ซึ่งกลายเป็นพื้นที่นันทนาการขนาดใหญ่ที่แทรกอยู่ท่ามกลางชุมชนโดยรอบ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเส้นทาง การเข้าถึง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการก่อสร้างที่ต้องการให้ชุมชนโดยรอบสามารถเข้ามาใช้พื้นที่ได้อย่างสะดวก

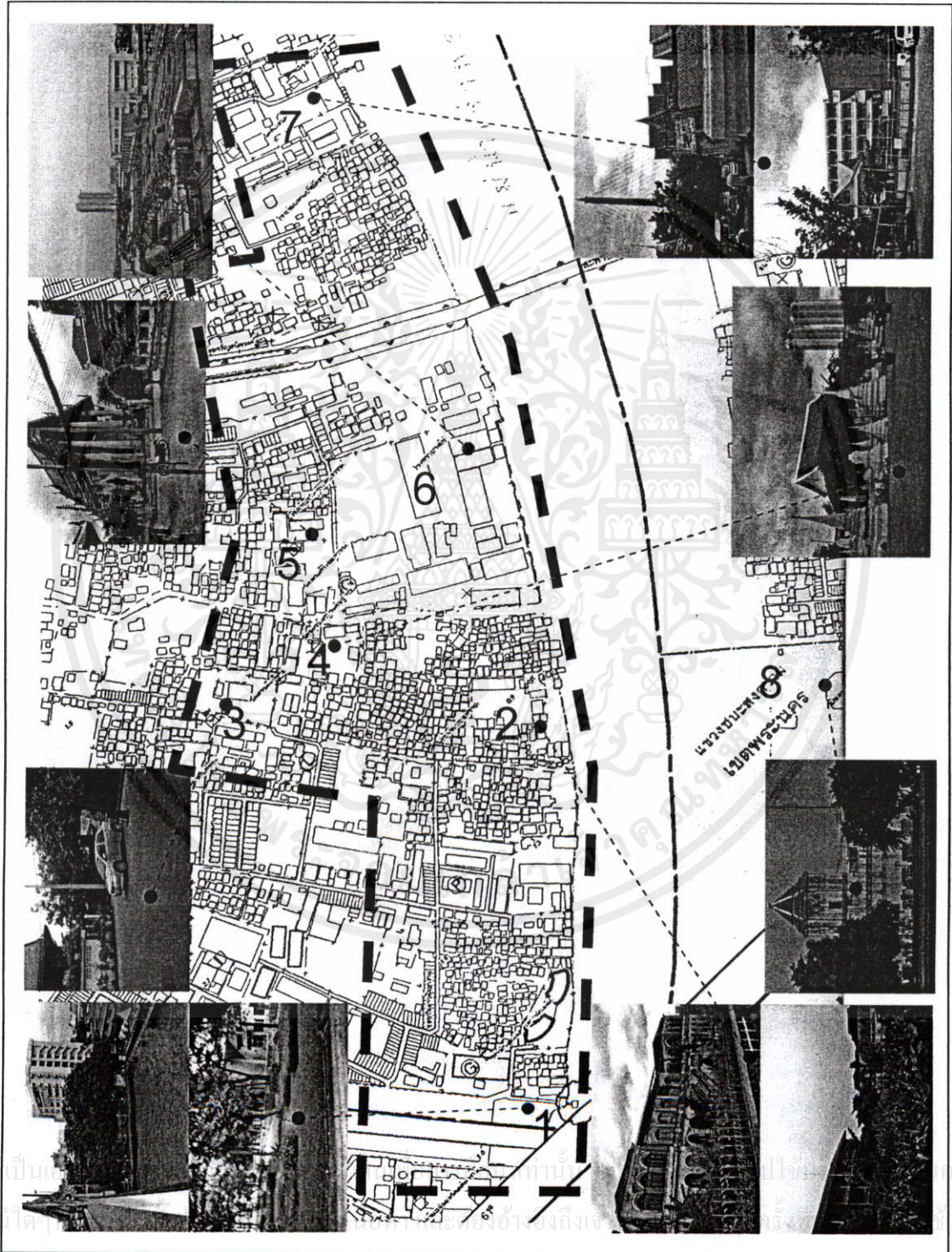
7. พื้นที่หน้าวัดศุภบดี เป็นพื้นที่ที่ใช้เป็นที่พักผ่อนของชุมชน เนื่องจากมีความร่มรื่นและอยู่ใกล้ริมแม่น้ำ เจ้าพระยาและท่าเรือข้ามฟาก ทำให้สะดวกในการเข้าถึง เพราะเป็นทางผ่านของผู้คนที่สัญจรไปมา

8. สวนสันติชัยปราการ เป็นพื้นที่โล่งสาธารณะที่อยู่บริเวณฝั่งตรงข้ามพื้นที่ศึกษา อยู่ในเขตพระนคร มีมุมมองที่สามารถเชื่อมถึงกัน ได้ด้วยสายตาจากบริเวณหน้า โรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
อินทราชัย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ยังพบว่า มีที่โล่งที่มีได้เป็นที่สาธารณะ แทรกอยู่ในพื้นที่ศึกษาหลายจุด ซึ่งมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาให้เป็นพื้นที่โล่งที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อนสำหรับชุมชนโดยรอบได้ แต่อาจต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในด้านกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดินประกอบการพัฒนาด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดที่โล่งสาธารณะที่เป็นระบบเชื่อมโยงถึงกันได้ต่อไป

ภาพที่ 4.11 แสดงตำแหน่งพื้นที่โล่ง

1. พื้นที่ว่างสาธารณะที่ยังใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่บริเวณท่าเรือปิ่นเกล้า

2. พื้นที่ว่างภายในชุมชนคลองเจ้าครุฑที่ถูกปล่อยไว้ โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์

3. พื้นที่ว่างภายในชุมชนวัดดาวดึงษารามที่ถูกปล่อยไว้โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์

4. พื้นที่ว่างหลังแนวเขื่อนกั้นน้ำ และพื้นที่โล่งหน้าโรงเรียนอินทราชัย ที่ถูกปล่อยไว้ โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์ ไม่ได้รับการพัฒนา

5. พื้นที่ว่างภายในที่ถูกปล่อยไว้โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์ปัญหาพื้นที่ว่างและการใช้ประโยชน์

จากการวิเคราะห์ลักษณะการใช้ที่ดินและพื้นที่โล่ง ภาพรวมของปัญหา สามารถพิจารณาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า จากองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง คือ ด้านสภาพพื้นที่ว่างสาธารณะ และด้านความหนาแน่นและการไม่จำกัดทางเดิน อีกทั้งยังมีเหตุผลเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และคงอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ กระจายตัวของประชากร โดยมีรายละเอียด และตำแหน่งปัญหาดังนี้

ปัญหาพื้นที่ว่างและการใช้ประโยชน์

การขาดพื้นที่โล่งสาธารณะที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ บางแห่งมีสภาพไม่น่าใช้งาน อีกทั้งที่โล่งว่างที่มีอยู่ ยังไม่เป็นระบบที่ต่อเนื่องกัน นอกจากนี้ปัญหาความหนาแน่นของประชากรที่กระจุกตัวอยู่เฉพาะในบางพื้นที่ และไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดผังเมือง ส่งผลให้มีความหนาแน่นไม่เหมาะสมต่อพื้นที่ว่างซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

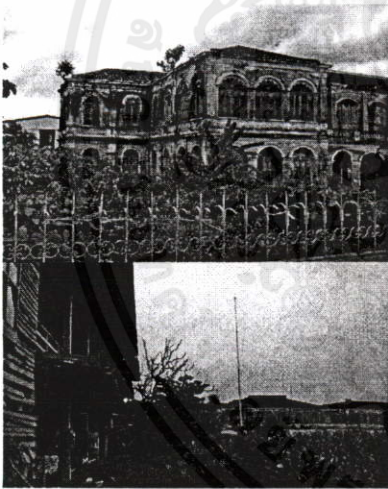
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ภายในชุมชนคลองเจ้าครุต พบว่าไม่มีพื้นที่ว่างสาธารณะเพื่อการพักผ่อนสำหรับคนในชุมชน การใช้พื้นที่ว่างเพื่อการพักผ่อนของคนในชุมชน จากการสังเกตพบว่าใช้พื้นที่หน้าบ้าน ซึ่งบางครั้ง ทำให้เกิดขบวนการสัญจร

2. ภายในชุมชนวัดดาวดึงษารามบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา พบว่าที่ว่างส่วนใหญ่เป็นเส้นทางสัญจรทางเท้า ไม่มีพื้นที่ว่างสาธารณะเพื่อการพักผ่อน โดยเฉพาะ ที่ว่างที่ใช้งานเพื่อการพักผ่อนจะใช้พื้นที่ภายในวัดดาวดึงษารามซึ่งได้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ว่างรอบพระอุโบสถเป็นลานกีฬาและสนามเด็กขนาดเล็กสำหรับเด็ก ๆ จากการสังเกตพบว่าเด็ก ๆ ภายในชุมชนวัดดาวดึงษารามบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาจะใช้พื้นที่ริมคลองวัดดาวดึงษาเพื่อเป็นพื้นที่เล่น ซึ่งไม่มีความปลอดภัย

3. พื้นที่หลังแนวเขื่อนกั้นน้ำหน้าโรงเรียน อินทราชัย และพื้นที่โล่งหน้าอาคารไม้ภายในโรงเรียนอินทราชัยยังขาดการพัฒนาและปรับปรุงให้สามารถใช้งานได้

4. พื้นที่ว่างโดยรอบศาลาโรงธรรมภายในชุมชนมีสภาพคับแคบ ไม่เอื้ออำนวยในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับครูผู้สอนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และอ้างถึงชื่อเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.13 แสดงปัญหาพื้นที่ว่างและการใช้ประโยชน์

4.3.1.3 ด้านการสัญจร

ก. ทางบก

โดยรถยนต์ รถจักรยาน ใช้เส้นทางถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนปิ่นเกล้า และถนนจรัญสนิทวงศ์ และในส่วนของรถโดยสารประจำเส้นทาง สามารถเข้าถึงพื้นที่ศึกษา ได้โดยลงที่ป้ายหยุดรถโดยสาร บริเวณเชิงสะพานปิ่นเกล้า และโดยสารรถจักรยานยนต์รับจ้างเข้ามาถึงพื้นที่และจากถนนจรัญสนิทวงศ์ โดยนั่งรถโดยสารต่อเข้าซอยมายังพื้นที่ได้เช่นเดียวกัน

โดยทางเท้า การเข้าถึงพื้นที่มีน้ำด้วยวิธีนี้ เป็นวิธีที่ชุมชนในพื้นที่ใช้เป็นเส้นทางหลักในการสัญจร เส้นทางเดินเท้านี้ พบว่ามีขนาดเล็กและแคบ คือกว้างประมาณ 1-1.5 เมตร เป็นส่วนใหญ่ เส้นทางเดินเท้านี้เป็นโครงข่ายที่สามารถพัฒนาให้ต่อเนื่องกันได้ทั้งบริเวณซึ่งมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

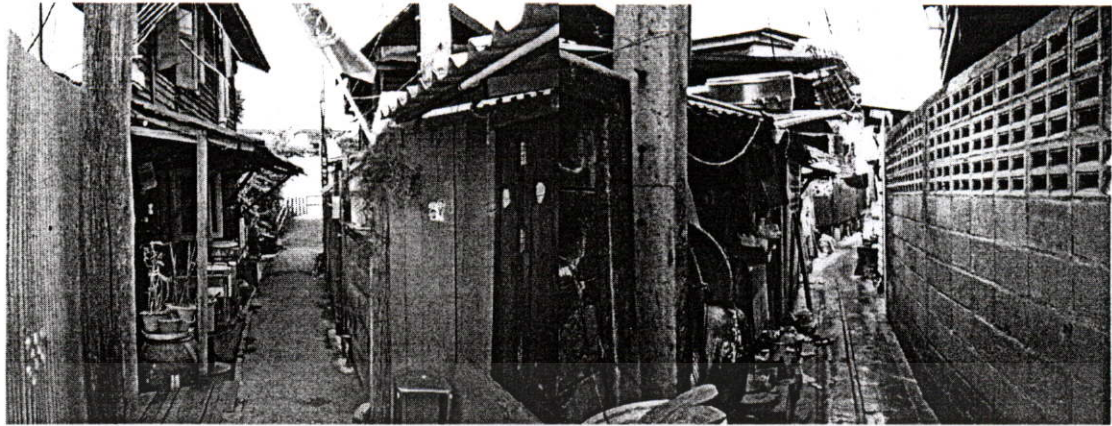
1. ทางเดินเท้าระหว่างวัดบางยี่ขันถึงท่าเรือดาวดึงษาราม และชุมชนวัดดาวดึงษาราม มีขนาดกว้างประมาณ 1.5 - 2 เมตร วัสดุปูพื้นเป็นคอนกรีตมีสภาพดีพอใช้แต่บางช่วงมีการตั้งร้านค้าเกินออกมา ทำให้เป็นอุปสรรคในการสัญจรพอสมควร

ภาพที่ 4.14 แสดงทางเท้าภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม

2. ทางเดินเท้าระหว่างท่าเรือวัดคฤหบดีผ่านชุมชนบ้านปูน มีลักษณะเป็นทางเท้าคอนกรีต ขนาดกว้างประมาณ 1.2-1.5 เมตร มีสภาพดี ไม่มีสิ่งกีดขวาง เนื่องจากเป็นพื้นที่บ้านพักอาศัยเป็นส่วนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.15 แสดงทางเท้าภายในชุมชนปูน

ข. ทางน้ำ โดยเรือข้ามฟาก และเรือด่วน ซึ่งให้บริการตามท่าเรือที่อยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ท่าปืนเกล้า ท่าวัดดาวดึงษาราม ท่าวัดคฤหบดี และท่าวัดบวรมงคลในพื้นที่ใกล้เคียง

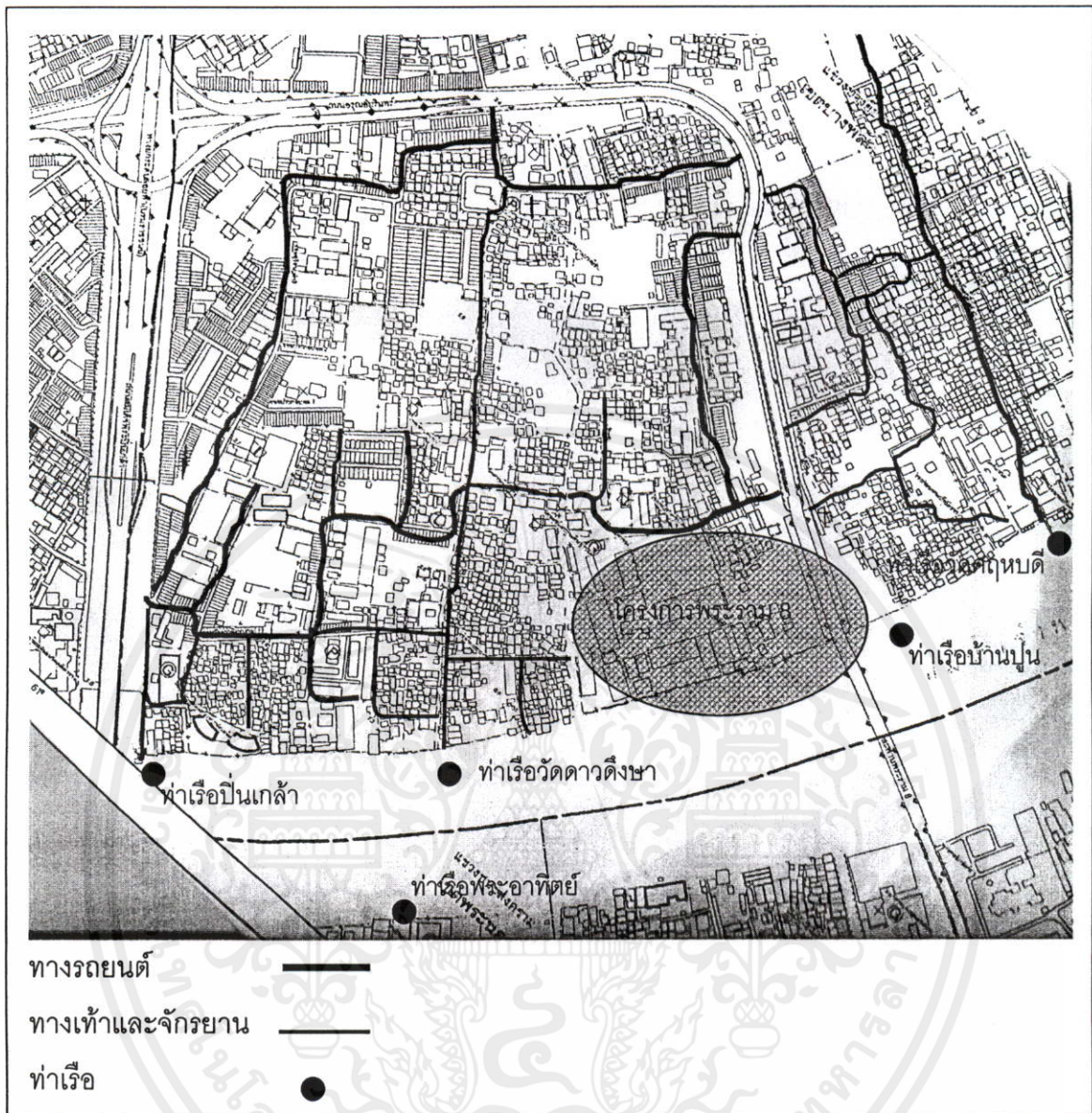
ท่าเรือปืนเกล้า

ท่าเรือวัดดาวดึงษาราม

ท่าเรือวัดคฤหบดี

ภาพที่ 4.16 แสดงท่าเรือที่สำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.17 แสดงเส้นทางสัญจรในพื้นที่ศึกษา

จากการวิเคราะห์สภาพทั่วไป ในด้านการสัญจร สามารถสรุปเป็นประเด็นปัญหาด้านระบบความเชื่อมโยงของโครงข่ายการสัญจร ได้ดังนี้

ปัญหาขาดความเชื่อมโยงของโครงข่ายการสัญจร

เส้นทางสัญจรยังไม่เป็นระบบโครงข่ายที่ต่อเนื่องกัน ทั้งทางเท้าและทางพาหนะอื่น ๆ

ความคับแคบของเส้นทางสัญจร ตลอดจนการตั้งแผงค้าขายลูกล้าเส้นทางสัญจร

ภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีจุดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขาดการพัฒนาเส้นทางริมคลองบางยี่ขัน คลองวัดดาวดึงษารามให้สามารถใช้ประโยชน์ได้

ขาดการส่งเสริมให้มีการมใช้สัญลักษณ์หรือป้ายบอกเส้นทาง เพื่ออำนวยความสะดวก

สำหรับผู้สัญจรผ่านไปมา

ภาพที่ 4.18 แสดงการก่อสร้างอาคารชิดแนวรั้วข้างเคียง ส่งผลให้เส้นทางสัญจรถูกกีดขวาง

ภาพที่ 4.19 แสดงการก่อสร้างอาคารลู่ล้ำคูสาธารณะ ทำให้การพัฒนาเส้นทางสัญจรใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่

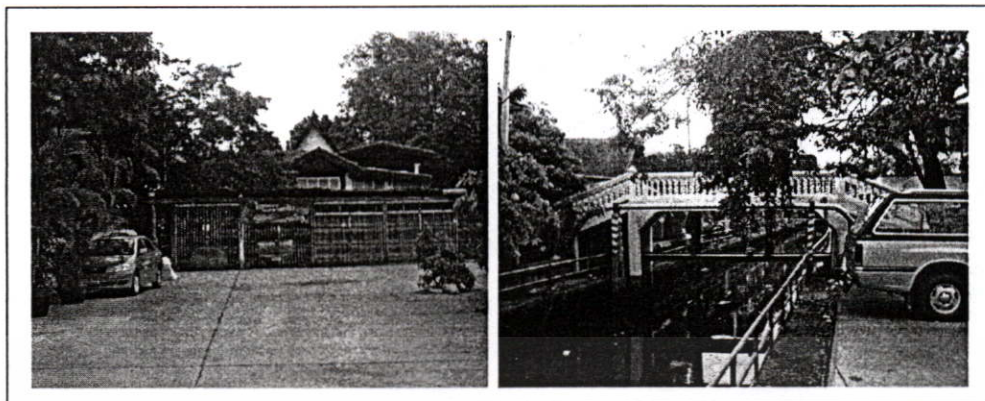
ภาพที่ 4.20 แสดงเส้นทางเดินเท้าริมคลองบางยี่ขันขาดการปรับปรุงให้ใช้งานได้ รวมทั้งคลองบางยี่ขันที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นทางสัญจรทางน้ำ

เอกสารนี้เป็น
ไม่ว่ากรณีใด

งานการค้า
ไปใช้

ภาพที่ 4.21 แสดงทางสัญจรริมน้ำหลังแนวเขื่อนถูกขีดขวางด้วยบ้านไม้สภาพทรุดโทรมเป็นอุปสรรคในการสัญจรไปยังพื้นที่ต่อเนื่อง

ภาพที่ 4.22 แสดงเส้นทางรถยนต์บริเวณหน้าวัดพระยาศิริโอยสวรรค์ไม่สามารถเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ต่อเนื่องได้ เนื่องจากแนวถนนมาสิ้นสุดที่ลานหน้าวัดซึ่งมีกฎพระขวางแนวถนนทำให้เป็นอุปสรรค

4.3.1.4 ด้านสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร

ในการสำรวจสภาพทั่วไปของอาคาร ได้พิจารณาการสำรวจ ในด้านความสูงอาคาร อายุ อาคาร และสภาพอาคาร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ก. ความสูงอาคาร

1. อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป ได้แก่ อาคารชุดพักอาศัยโครงการรัตนโกสินทร์วิวกอนโดมิเนียม ริมแม่น้ำเจ้าพระยา สูง 35 ชั้น

2. อาคารสูง 4-6 ชั้น ได้แก่ กลุ่มอาคารพาณิชย์บริเวณริมถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้าและอรุณอมรินทร์ กลุ่มอาคารพักอาศัยข้าราชการตำรวจสถานีนครบาลบางยี่ขัน และอาคารพักอาศัยสถานีตำรวจดับเพลิงบวรมงคล

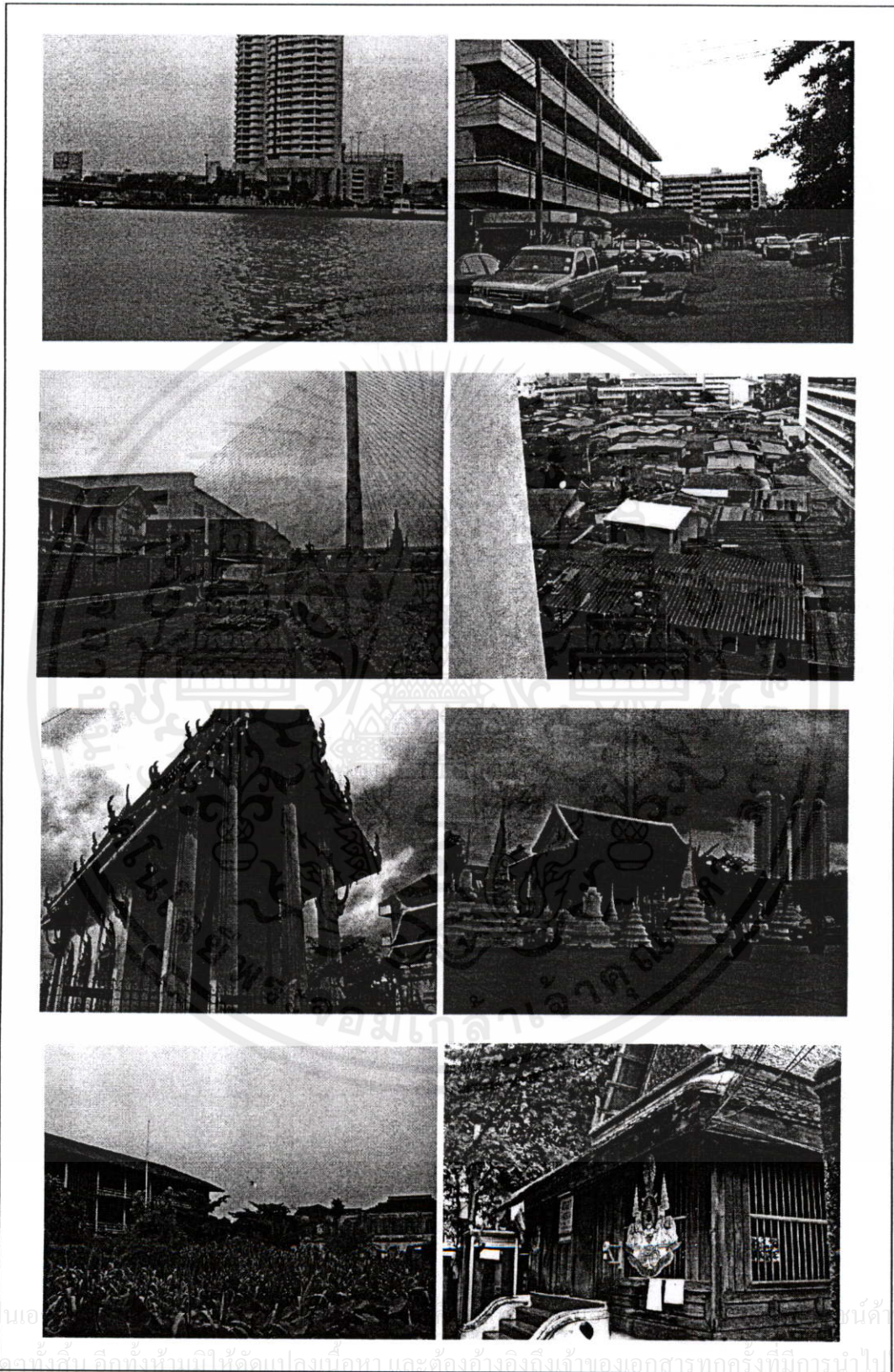
3. อาคารที่มีความสูง 2-3 ชั้น ได้แก่ กลุ่มอาคารพาณิชย์พักอาศัย (ตึกแถว) ริมถนนภายในซอยวัดดาวดึงษาราม , อาคารสถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน , อุ้งจอดเรือธนาคารกรุงเทพ และธนาคารออมสิน , อาคารอนุรักษ์โรงเรียนราชการุญ , อาคารโรงเรียนวัดพระยาศิริโอยสวรรค์ , อาคารพาณิชย์ริมถนนบริเวณสะพานพระราม 8 , อาคารโรงเรียนวัดคฤหบดี , อาคารจอดรถสถานีตำรวจดับเพลิงบวรมงคล

4. อาคารที่มีความสูง 1- 2 ชั้น ประกอบด้วยกลุ่มบ้านไม้เป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ กลุ่มบ้านพักอาศัยในชุมชนคลองเจ้าครุฑ , กลุ่มบ้านพักอาศัยในชุมชนวัดดาวดึงษาราม , กลุ่มบ้านพักอาศัยในชุมชนวัดพระยาศิริโอยสวรรค์ , กลุ่มบ้านพักอาศัยในชุมชนบ้านปูน และกลุ่มบ้านพักอาศัยการค้าไม่ว่ากรณีในชุมชนวัดคฤหบดี มิมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. อาคารทางศาสนา (วัด) สามารถแยกพิจารณาความสูงได้เป็น 2 ลักษณะคือ

- อาคารที่มีความสูงมากกว่า 2 ชั้น ได้แก่ โบสถ์ และวิหาร

- อาคารทั่วไปที่มีความสูงไม่เกิน 2 ชั้น ได้แก่ ศาลา กุฏิ และอาคารทั่วไป

ภาพที่ 4.23 แสดงด้านสถาปัตยกรรมและสภาพอาคาร

ข. อายุอาคาร

การพิจารณาอายุอาคารในพื้นที่ศึกษา แยกพิจารณาออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ดังนี้

1. อาคารที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี ได้แก่ กลุ่มอาคารบริเวณริมถนนปิ่นเกล้า และกลุ่มอาคารในพื้นที่ตอนในของพื้นที่ศึกษา
2. อาคารที่มีอายุระหว่าง 30- 60 ปี ได้แก่ กลุ่มอาคารส่วนใหญ่ในพื้นที่ศึกษา
3. อาคารที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ได้แก่ กลุ่มอาคารทางศาสนา , อาคารอนุรักษ์โรงเรียนราชการรุฎ , ศาลาโรงธรรมและเรือนไทยโบราณบางส่วนภายในชุมชนบ้านปูน

ค. สภาพทั่วไปของอาคาร

ในการพิจารณาสภาพทั่วไปของอาคารภายในพื้นที่ศึกษาซึ่งอยู่บริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา จะพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์อาคาร , รูปแบบและลักษณะทางสถาปัตยกรรม ตลอดจนคุณค่าทางประวัติศาสตร์ สังคมประเพณีและวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รัตนโกสินทร์วิว คอนโดมิเนียม
อาคารพักอาศัยสูง 35 ชั้น โครงสร้าง คสล. เป็นอาคารของเอกชน ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา สภาพดี ลักษณะเด่นคือ ความสูงของอาคารที่สามารถมองเห็นได้ระยะไกล เป็นสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ไม่สื่อถึงลักษณะสถาปัตยกรรมไทย
2. อาคารคณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล
สูง 10 ชั้น โครงสร้าง คสล. เป็นอาคารที่ปลูกสร้างบนที่ดินของกรมธนารักษ์ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา สภาพดี เป็นสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ไม่สื่อถึงลักษณะสถาปัตยกรรมไทย
3. กลุ่มบ้านไม้ บริเวณชุมชนคลองเจ้าครูด
เป็นกลุ่มบ้านไม้สูง 2 ชั้น เป็นส่วนใหญ่ มีรูปแบบเป็นสถาปัตยกรรมไทยร่วมสมัย คือเป็นเรือนไม้ ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป บางหลังมีสภาพทรุดโทรม โดยรวมไม่พบลักษณะเฉพาะตัวที่เด่นชัดในด้านสถาปัตยกรรม
ตั้งอยู่บนพื้นที่ของกรมธนารักษ์ เป็นลักษณะการพักอาศัยแบบเช่าอยู่ โดยเสียค่าเช่าให้กรมธนารักษ์เป็นรายเดือน อัตราค่าเช่า คิดเป็นตารางวา โดยถ้าเป็นการเช่าอยู่เพื่อการพักอาศัยอย่างเดียว คิดตารางวาละ 2 บาท แต่ถ้าเป็นการเช่าอยู่และค้าขายด้วย คิดตารางวาละ 3 บาท
4. อาคารสถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมาให้พิจารณาถึงคุณค่าของสิ่งก่อสร้างนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อาคาร คสล. สูง 3 ชั้น สภาพดี มีรูปแบบเป็นอาคารทางราชการ ที่พบเห็นได้ทั่วไป

- กลุ่มอาคารพักอาศัยข้าราชการตำรวจ สูง 5-6 ชั้น โครงสร้าง คสล. สภาพดีถึงดีมาก เนื่องจากบางส่วนเพิ่งก่อสร้างเสร็จ เป็นลักษณะสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ไม่สื่อถึงลักษณะสถาปัตยกรรมไทย

5. อุ้งจอดเรือธนาคารกรุงเทพ

โรงเก็บเรือ และบ้านพักรับรองพนักงานระดับสูงของธนาคาร ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ใกล้กับอาคารรัตนโกสินทร์วิวคอนโดมิเนียม โรงเก็บเรือเทียบความสูงได้กับอาคารสูง 3 ชั้น เฉพาะโรงเก็บเรือมีสภาพปานกลาง การใช้งานโรงเก็บเรือประมาณปีละไม่เกิน 2 ครั้ง เป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

6. อุ้งจอดเรือธนาคารออมสิน

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ใกล้กับอุ้งจอดเรือธนาคารกรุงเทพ โรงเก็บเรือเทียบเท่าความสูงได้กับอาคารสูง 2 ชั้น เฉพาะโรงเก็บเรือมีสภาพปานกลาง เป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

7. กลุ่มบ้านไม้ บริเวณชุมชนวัดดาวดึงษาราม

เป็นกลุ่มบ้านไม้ สูง 2 ชั้นเป็นส่วนใหญ่ หลังคามุงกระเบื้องและสังกะสี มีรูปแบบเป็นสถาปัตยกรรมไทยร่วมสมัย คือเป็นเรือนไม้ ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป บางหลังมีสภาพทรุดโทรมและบางหลังมีการต่อเติมใหม่ด้วย คสล. โดยรวมไม่พบลักษณะเฉพาะตัวที่เด่นชัดในด้านสถาปัตยกรรม ตั้งอยู่บนพื้นที่ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ที่ดิน 3 ราย คือ วัดดาวดึงษาราม เอกชนรายย่อย และกรมธนารักษ์

8. อาคารโรงเรียนอินทราชัย

หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ บ้านบางยี่ขัน ” สร้างขึ้นปลายรัชกาลที่ 5 ต่อต้นรัชกาลที่ 6 รูปแบบอาคารเป็นสถาปัตยกรรมโคโลเนียลที่กำลังฟูเฟื่องในขณะนั้น ตัวตึกเป็นคอนกรีตสองชั้น รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวขนานไปกับลำน้ำเจ้าพระยา ด้านหน้าอาคารมีบันไดหินอ่อนขึ้นลงทั้งปีกซ้ายและขวา ปัจจุบันมีสภาพทรุดโทรม และถูกขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน อยู่ในระหว่างการปรับปรุงโดยกรมศิลปากร

9. กลุ่มบ้านไม้ภายในชุมชนบ้านปูน

สูง 1-2 ชั้น มีการต่อเติมเปลี่ยนแปลงจนส่วนใหญ่กลายเป็นบ้านไม้ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ขาดลักษณะเฉพาะตัวทางสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นที่ดินของมูลนิธิบริพัตร และตระกูลธนะภูมิ พบว่ากลุ่มบ้านพักอาศัยบริเวณนี้มีสภาพทรุดโทรม หลังคามุงสังกะสีเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่ส่งเสริมคุณค่าของชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นอนุสัญญาที่นำมาใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกแห่งที่มาเป็นใช้
มีความสวยงาม สภาพทรุดโทรม ใช้ประกอบพิธีทางศาสนาของชุมชน

9.2 ศาลาเจ้ากวนอู โครงสร้างคอนกรีตสูง 1 ชั้น ลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นแบบผสมระหว่าง สถาปัตยกรรมของจีน และสถาปัตยกรรมร่วมสมัย สถาปัตยกรรมกลาง

9.3 เรือนไทยโบราณ สูง 2 ชั้น ลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นสถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น ภาคกลาง สถาปัตยกรรมเป็นส่วนใหญ่

10. กลุ่มบ้านไม้ บริเวณท่าเรือวัดคฤหบดี

รูปแบบเป็นเพิงไม้ สูง 1 ชั้น สถาปัตยกรรม หลังคาและผนังเป็นสังกะสี

11. อาคารศาลาการเปรียญ วัดคฤหบดี

สูง 2 ชั้น โครงสร้างคอนกรีต หลังคาปั้นหย่า สะท้อนถึงลักษณะอาคารทางศาสนา สถาปัตยกรรมกลาง

12. อาคารเรียนโรงเรียนวัดคฤหบดี

สูง 3-4 ชั้น โครงสร้างคอนกรีต หลังคาทรงจั่ว เป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ที่ยังคงพบเห็นได้ทั่วไป

13. โรงงานฟอกหนังวังล่งหลี่

เป็นอาคารไม้สูง 1-2 ชั้น โครงสร้างไม้ช่วงกว้าง หลังคาสังกะสี สะท้อนลักษณะของโรงงาน สถาปัตยกรรม ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นของเอกชน ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการประกาศขาย

14. สถานีตำรวจดับเพลิงบรมมงคล

สูง 2-3 ชั้น เป็นสำนักงาน และโรงจอดเรือที่ใช้ในการดับเพลิง สถาปัตยกรรมร่วมสมัย เป็นสถาปัตยกรรม

14.1 อาคารพักอาศัยสถานีตำรวจดับเพลิงบรมมงคล สูง 4 ชั้น โครงสร้าง คสล. สถาปัตยกรรม หลังคาทรงปีกผีเสื้อ เป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่พบเห็นได้ทั่วไป

จากการวิเคราะห์สภาพอาคาร ทำให้สามารถสรุปประเด็นปัญหาที่สำคัญ ในเรื่องอาคาร ซึ่งได้แก่ ปัญหาด้านความเสื่อมโทรม การขาดการดูแลและบำรุงรักษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

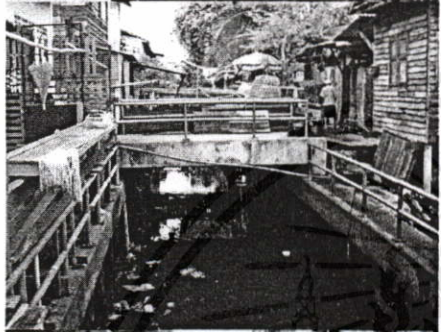
ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งก่อสร้าง

สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการขาดการดูแล และบำรุงรักษา เนื่องจากอาคารพักอาศัยส่วนใหญ่เป็นลักษณะของบ้านเช่า จึงทำให้ขาดการดูแลรักษา รวมทั้งการก่อสร้างบ้านไม้ที่ขีดแนวรั้วของพื้นที่ข้างเคียงเกินไป อาคารที่มีสภาพทรุดโทรม และต้องปรับปรุง ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. กลุ่มบ้านไม้ ภายในชุมชนคลองเจ้าครูด ที่สร้าง
ชิดแนวรั้วพื้นที่ของอาคารรัตนโกสินทร์วิ
คอนโดมิเนียม และมีสภาพทรุดโทรม

2. กลุ่มบ้านไม้ ภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม
ที่สร้างลูกค้าน้ำสาธารณะ และมีสภาพทรุดโทรม

3. ร้านค้า และแผงลอย บริเวณทางเท้า ในชุมชน
วัดดาวดึงษาราม ซึ่งกีดขวางเส้นทางสัญจร

4. อาคารโบราณเก่าแก่ และอาคารเรียนเก่าสูง 3
ชั้นภายในพื้นที่โรงเรียนอินทราชัย

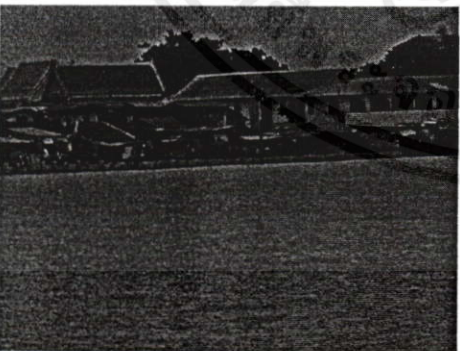
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งภาพที่ 4.24 แสดงด้านความเสื่อมโทรมของสิ่งก่อสร้างทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. กลุ่มบ้านไม้ ที่สร้างชิดแนวเขื่อน และแนวริมคลองบางยี่ขัน ในชุมชนวัดดาวดึงษาราม ทำให้ไม่สามารถใช้เส้นทางสัญจรได้

6. ศาลาโรงธรรม และเรือนไทยโบราณ ในชุมชนบ้านปูนมีสภาพทรุดโทรม

7. เฝิงไม้หน้าวัดคฤหบดี ซึ่งมีสภาพเก่าและทรุดโทรมไม่แข็งแรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.25 แสดงด้านความเสื่อมโทรมของสิ่งก่อสร้าง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุขัดแย้งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.1.5 ด้านภูมิสถาปัตยกรรมและจินตภาพเมือง

ก. ด้านภูมิสถาปัตยกรรม

การพิจารณาด้านภูมิสถาปัตยกรรม เป็นการสำรวจและพิจารณาถึงลักษณะของที่ว่าง (Characteristic of Space) การวิเคราะห์มุมมอง (Visual Analysis) และสภาพทางกายภาพ (Physical Condition) ซึ่งประกอบไปด้วยพืชพรรณ (Soft Scape) และสิ่งปลูกสร้างทางภูมิทัศน์ (Hard Scape) เพื่อทำการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าในการเก็บรักษา การปรับปรุงและการพัฒนาเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบต่อไป

1. ลักษณะของพื้นที่

ลักษณะของพื้นที่ศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1.1 พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ พื้นที่ริมแม่น้ำตั้งแต่เชิงสะพานพระปิ่นเกล้า ถึงท่าเรือวัดคฤหบดี เป็นพื้นที่ที่มีการปลูกสร้างอาคารพักอาศัยขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางส่วนที่เป็นอาคารพักอาศัยขนาดใหญ่ รวมทั้งอยู่จอดเรือ ในส่วนของพื้นที่ส่วนที่เป็นบ้านพักอาศัยจัดเป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของอาคารค่อนข้างสูง และมีสภาพที่ทรุดโทรม ลักษณะของการใช้พื้นที่ริมน้ำพบว่ามีเพียงบริเวณท่าเรือข้ามฟาก และแนวเขื่อนกั้นน้ำบางส่วนเท่านั้น ที่สามารถเข้าถึงพื้นที่ริมแม่น้ำได้ นอกจากนี้ ภายหลังจากโครงการสะพานพระราม 8 เปิดใช้ พื้นที่ริมน้ำบริเวณเชิงสะพานจะกลายเป็นพื้นที่สาธารณะ ที่สามารถให้บริการแก่ชุมชนโดยรอบหรือผู้สัญจรผ่านไปมารวมถึงนักท่องเที่ยวด้วย

ดังนั้นลักษณะของพื้นที่โดยรวม จะพบว่าพื้นที่เปิดโล่งขนาดใหญ่อยู่ระหว่างพื้นที่ที่เป็นกลุ่มบ้านพักอาศัยที่มีความแออัดสูง การทำให้พื้นที่เปิดโล่งดังกล่าวนี้สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่รอบ จึงเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมศักยภาพของการใช้พื้นที่ได้อย่างดี

1.2 พื้นที่ตอนในถัดจากพื้นที่ริมแม่น้ำ ลักษณะของพื้นที่พบว่ามีกลุ่มอาคารที่เป็นบ้านพักอาศัยขนาดเล็ก กับกลุ่มอาคารที่เป็นตึกแถวอยู่ปะปนกัน รวมถึงที่โล่งซึ่งเป็นของเอกชน พื้นที่บริเวณตอนในนี้ จัดเป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของอาคารไม่สูงมากเมื่อเทียบกับพื้นที่ริมน้ำ การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการอยู่อาศัยและค้าขายภายในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง

2. การวิเคราะห์ด้านทัศนียภาพ

เนื่องจากในพื้นที่ศึกษา พบว่ามีอาคารโบราณสถานตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา 1 แห่ง ได้แก่ อาคารโรงเรียนราชการุญ ซึ่งเป็นอาคารที่มีความสวยงาม และสะท้อนถึงลักษณะของอาคารในสมัยรัชกาลที่ 5 และยังมีโครงการก่อสร้างสวนสาธารณะและพระบรมราชานุสาวรีย์

รัชกาลที่ 8 ซึ่งจะตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาเช่นเดียวกัน ดังนั้นการพิจารณาถึงการมองเห็นถึงบริเวณที่สำคัญ จึงแบ่งการพิจารณาออกได้เป็น

2.1 มุมมองจากแม่น้ำเจ้าพระยาสู่พื้นที่ศึกษา

เป็นมุมมองจากกลุ่มประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางสัญจรทางน้ำผ่านไปมารวมทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนข้าราชการบริพาร และผู้ร่วมขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ดังนั้นมุมมองจากแม่น้ำเจ้าพระยาสู่พื้นที่ศึกษา จึงจัดเป็นมุมมองหลักที่สำคัญ โดยสามารถแยกพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะคือ

- มุมมองจากการเคลื่อนที่ของเรือที่สัญจรไปมาในแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นมุมมองที่จะสามารถเห็นพื้นที่ศึกษาได้อย่างครบถ้วน แต่ภาพที่เห็นจากการเคลื่อนที่แบบนี้ จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการจดจำภาพที่เกิดขึ้น จึงอาจจดจำได้เฉพาะลักษณะที่สำคัญ ๆ เช่น ขนาดของอาคารที่มีความสูงใหญ่เท่านั้น ซึ่งในพื้นที่ศึกษานี้หมายถึง อาคารรัตนโกสินทร์คอนโดมิเนียม และโครงสร้างสะพานพระราม 8

- มุมมองจากการเดินเท้าจากฝั่งตรงข้าม เป็นมุมมองที่จะเห็นภาพในแบบช้า ๆ และมีโอกาสจดจำรายละเอียดต่างๆ ทางทัศนียภาพได้มากกว่าการเคลื่อนที่จากทางเรือ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านระยะทาง โดยเริ่มจากทางเดินริมน้ำตั้งแต่เชิงสะพานปิ่นเกล้าถึงท่าเรือพระอาทิตย์ จึงทำให้ไม่สามารถเห็นทัศนียภาพได้ครบถ้วน โดยเฉพาะพื้นที่ที่จะก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ 8

2.2 มุมมองจากพื้นที่ศึกษาสู่มแม่น้ำ

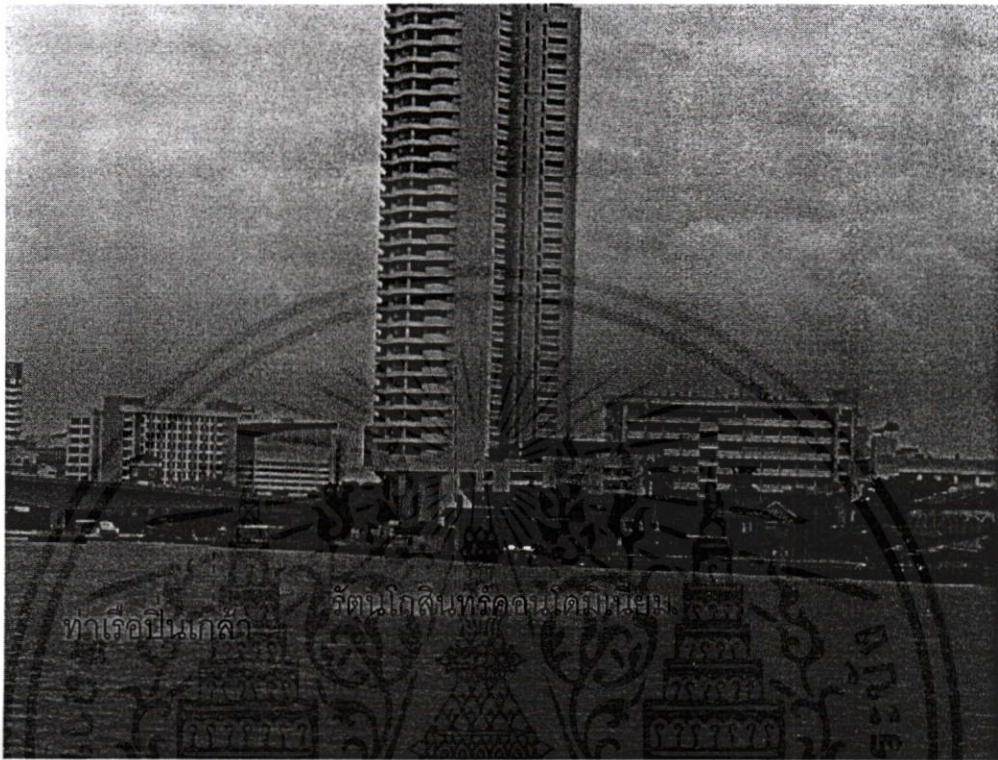
เป็นมุมมองจากประชาชนและผู้สัญจรที่อยู่ในพื้นที่ศึกษาออกสู่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยพิจารณารากจุดที่เป็นพื้นที่สาธารณะที่คนทั่วไปสามารถมองออกสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาได้ ซึ่งพบว่าในฝั่งตรงข้ามกับพื้นที่ศึกษา มีพื้นที่ที่มีความสำคัญหลายจุดด้วยกัน ได้แก่ ว่างบางขุนพรหมที่ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามบริเวณเชิงสะพานพระราม 8 ซึ่งเป็นอาคารอนุรักษ์ที่มีความสวยงาม และยังมีสวนสันติชัยปราการซึ่งอยู่ตรงข้ามกับอาคารโรงเรียนราชการุญ และเป็นพื้นที่เปิดโล่งสาธารณะที่เชื่อมกันได้ด้วยมุมมองทางสายตา รวมทั้งทางเดินริมน้ำที่เชื่อมระหว่างท่าเรือพระอาทิตย์ถึงสะพานพระปิ่นเกล้า ซึ่งจากจุดนี้จะมีนักท่องเที่ยวและประชาชนใช้เป็นเส้นทางเดินเลียบบแม่น้ำและพักผ่อนเพื่อชมทัศนียภาพของฝั่งตรงข้ามด้วย

2.3 มุมมองจากสะพานพระปิ่นเกล้าสู่พื้นที่ศึกษา

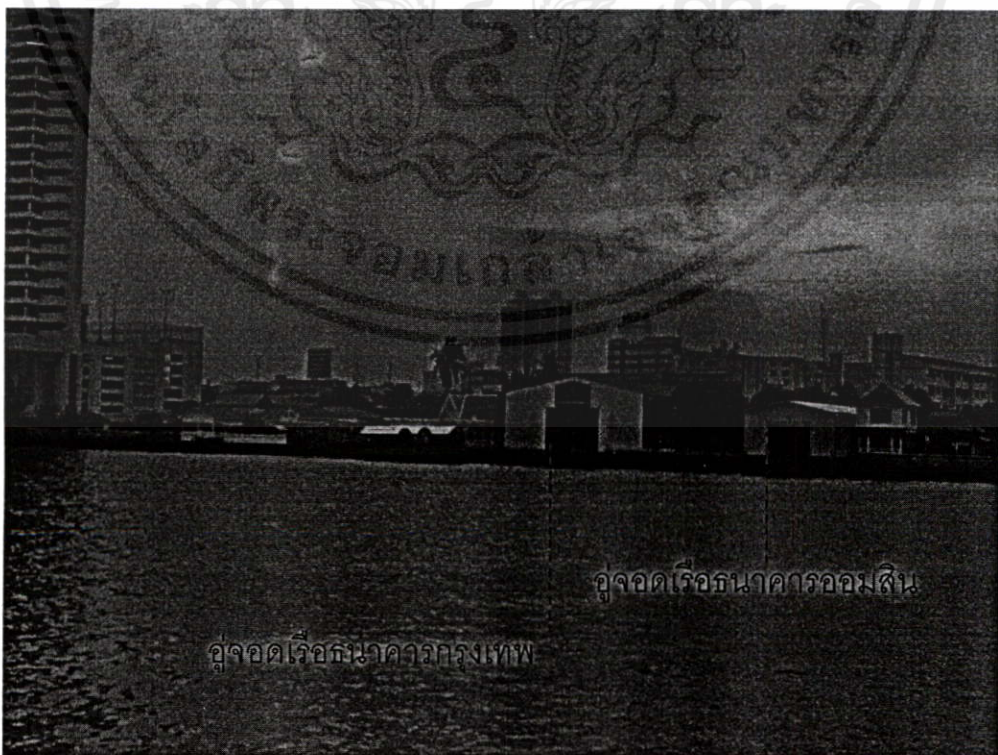
เป็นมุมมองที่เกิดจากการเคลื่อนที่โดยยานพาหนะและทางเดินเท้าบนสะพานจากสะพานสู่พื้นที่ศึกษา ซึ่งพบว่าทัศนียภาพที่เป็นจุดเด่นและเป็นที่น่าสนใจได้ในเวลาอันสั้นระหว่างการเคลื่อนที่คืออาคารรัตนโกสินทร์คอนโดมิเนียม และโครงสร้างของสะพานพระราม 8 ซึ่งเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำ
การเคลื่อนที่คืออาคารรัตนโกสินทร์คอนโดมิเนียม และโครงสร้างของสะพานพระราม 8 ซึ่งเป็น

โครงสร้างที่มีความโดดเด่น ซึ่งจุดเด่นดังกล่าวนี้เองที่ทำให้พื้นที่ในส่วนอื่น ๆ ถูกมองข้ามไป รวมทั้ง อาคารโรงเรียนราชการุณย์ที่มีความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรม

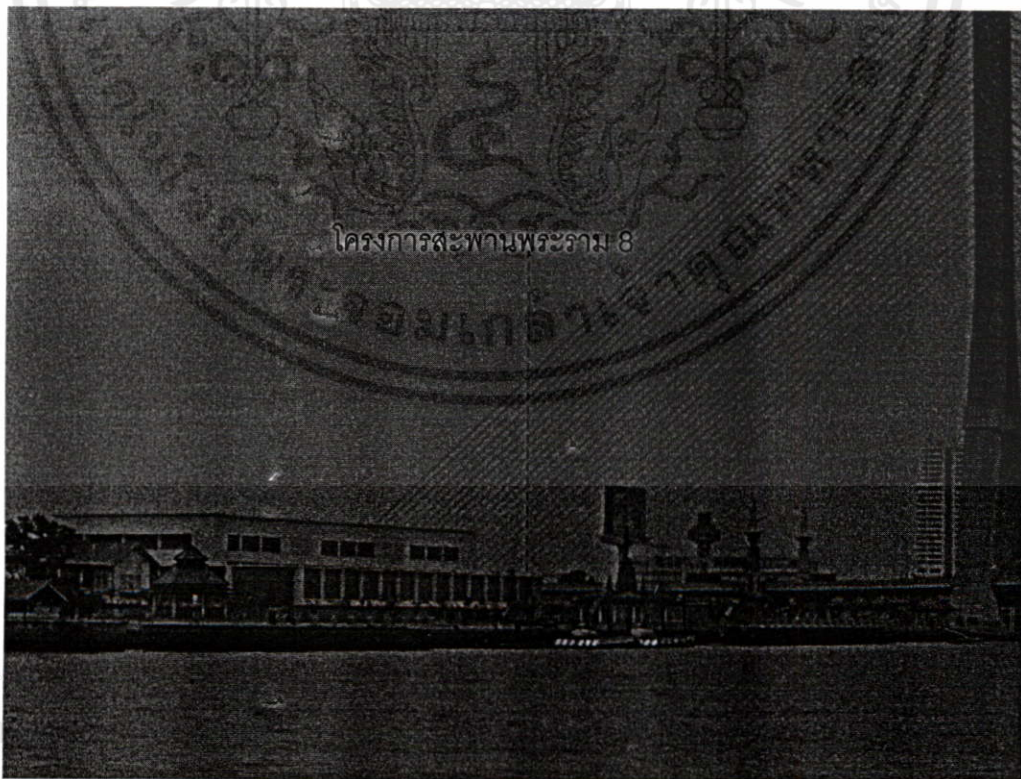
ภาพที่ 4.26 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา

ภาพที่ 4.27 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา

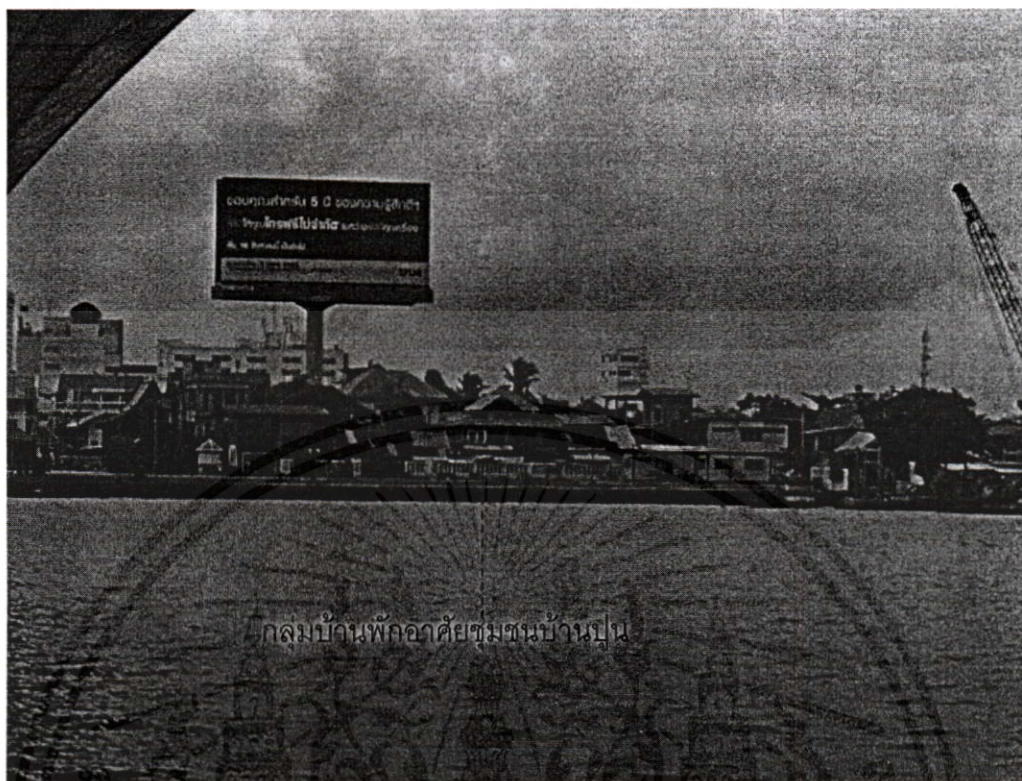
ภาพที่ 4.28 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา

ภาพที่ 4.29 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็น
ไม่ว่ากรณีใดๆ

นการค้า
ใช้

กลุ่มบ้านพักอาศัยที่ชุมชนบ้านปูน

ภาพที่ 4.30 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากฝั่งพระนครมายังพื้นที่ศึกษา

วังบางขุนพรหม

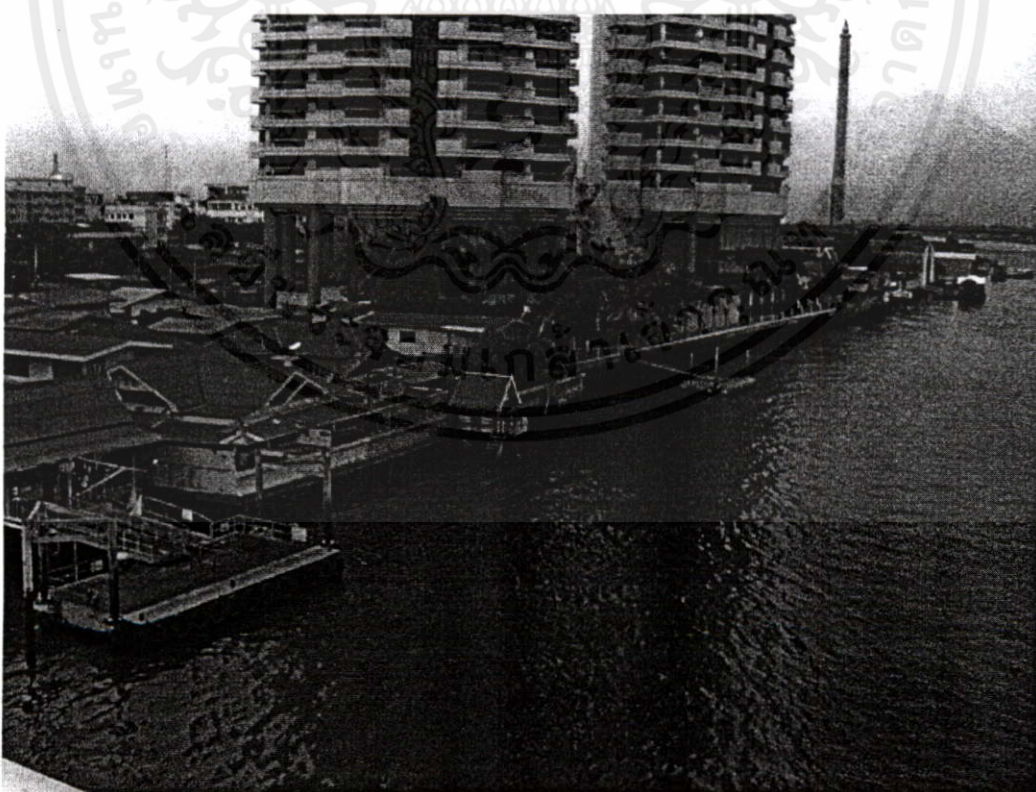
ภาพที่ 4.31 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากพื้นที่ศึกษาไปยังฝั่งพระนคร

เอกสารนี้เป็น
ไม่ว่ากรณีใด

งานการค้า
ไปใช้

ภาพที่ 4.32 แสดงทัศนียภาพพื้นที่ริมน้ำ มองจากพื้นที่ศึกษาไปยังฝั่งพระนคร

ภาพที่ 4.33 แสดงทัศนียภาพ มองจากสะพานปั้นเกล้ามายังพื้นที่ศึกษา

3. ดินไม้พีชพันธ์

การสำรวจสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษาด้านพีชพันธ์ เพื่อพิจารณาถึงลักษณะเฉพาะของพื้นที่ ทำให้พบว่า พีชพันธ์ที่พบเป็นพันธ์ไม้ที่ให้ร่มเงาเป็นส่วนใหญ่ และจะพบมากในบริเวณพื้นที่วัดต่างๆ ที่กระจายตัวอยู่ตอนในของพื้นที่ศึกษา และมีบางส่วนที่อยู่ในพื้นที่เอกชน

ในส่วนของพื้นที่ริมน้ำ ไม่พบว่ามีพันธุ์ไม้ชนิดใดเป็นเฉพาะ หรือบดบังทัศนียภาพอาคารอนุรักษ์ที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา

4. สิ่งปลูกสร้างทางภูมิทัศน์

เขื่อนกันน้ำ

ในพื้นที่ศึกษาจัดเป็นพื้นที่น้ำท่วมถึง ดังนั้นการก่อสร้างแนวเขื่อนกันน้ำจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่หลีกเลี่ยงมิได้ แต่ด้วยข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาและการเวรคืนที่ดินเพื่อทำการก่อสร้าง จึงทำให้การก่อสร้างแนวเขื่อนกันน้ำในพื้นที่ไม่ต่อเนื่องกัน โดยสามารถแบ่งแนวเขื่อนกันน้ำได้เป็น 2 แบบ คือ

1. แนวเขื่อนกันน้ำของ กทม. เป็นแนวเขื่อนกันน้ำที่เกิดจากการเวรคืนที่บริเวณพื้นที่ริมน้ำเพื่อสร้างเขื่อนกันน้ำ และระยะหลังแนวเขื่อน 3 เมตร เพื่อทำเนินดินยึดตัวเขื่อน
2. แนวเขื่อนป้องกันตนเอง ได้แก่แนวเขื่อนกันน้ำที่อยู่ในที่ดินของเอกชน ซึ่งทางกรุงเทพมหานครไม่มีส่วนในการก่อสร้าง

ดังนั้น โดยสรุปจะพบว่าลักษณะของตัวเขื่อนกันน้ำซึ่งเป็นคอนกรีต เมื่อถึงช่วงน้ำลดหรือช่วงเวลาปกติที่น้ำไม่ท่วม ซึ่งคิดเป็นช่วงเวลาที่มากกว่าช่วงฤดูน้ำหลาก การยกระดับพื้นที่ให้สูงเพื่อการป้องกันน้ำท่วมทำให้ระดับของพื้นที่ริมน้ำอยู่สูงกว่าระดับน้ำในฤดูปกติและฤดูแห้งมาก ทำให้ไม่สามารถเกิดกิจกรรมที่ทำให้ผู้ใช้ได้ใกล้ชิดน้ำหรือธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ เช่น การพักผ่อนบริเวณพื้นที่ริมน้ำ หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำ ได้แก่ การลอยกระทง นอกจากนี้ยังพบปัญหาเรื่องทัศนียภาพของพื้นที่ริมแม่น้ำในแบบเดิมที่สูญหายไป อันเนื่องจากโครงสร้างของตัวเขื่อนกันน้ำอีกด้วย

วัสดุปูพื้น จากการสำรวจ ไม่พบว่ามีวัสดุปูพื้นที่มีลักษณะโดดเด่นหรือมีคุณค่าต่อพื้นที่ แต่จะเป็นลักษณะของพื้นสมัยปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ คือ พื้นคอนกรีต ซึ่งเป็นลักษณะแข็งกระด้าง มีคุณสมบัติสะท้อนแสงและดูดซับความร้อนเร็วแต่คลายความร้อนได้ช้า ทำให้เกิดภาวะไม่สบายแก่ผู้ใช้ ไม่เหมาะสมกับการใช้เป็นพื้นที่ลานคนเดิน หรือสวนสาธารณะริมน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.34 แสดงพื้นคอนกรีตบริเวณท่าเรือปิ่นเกล้า

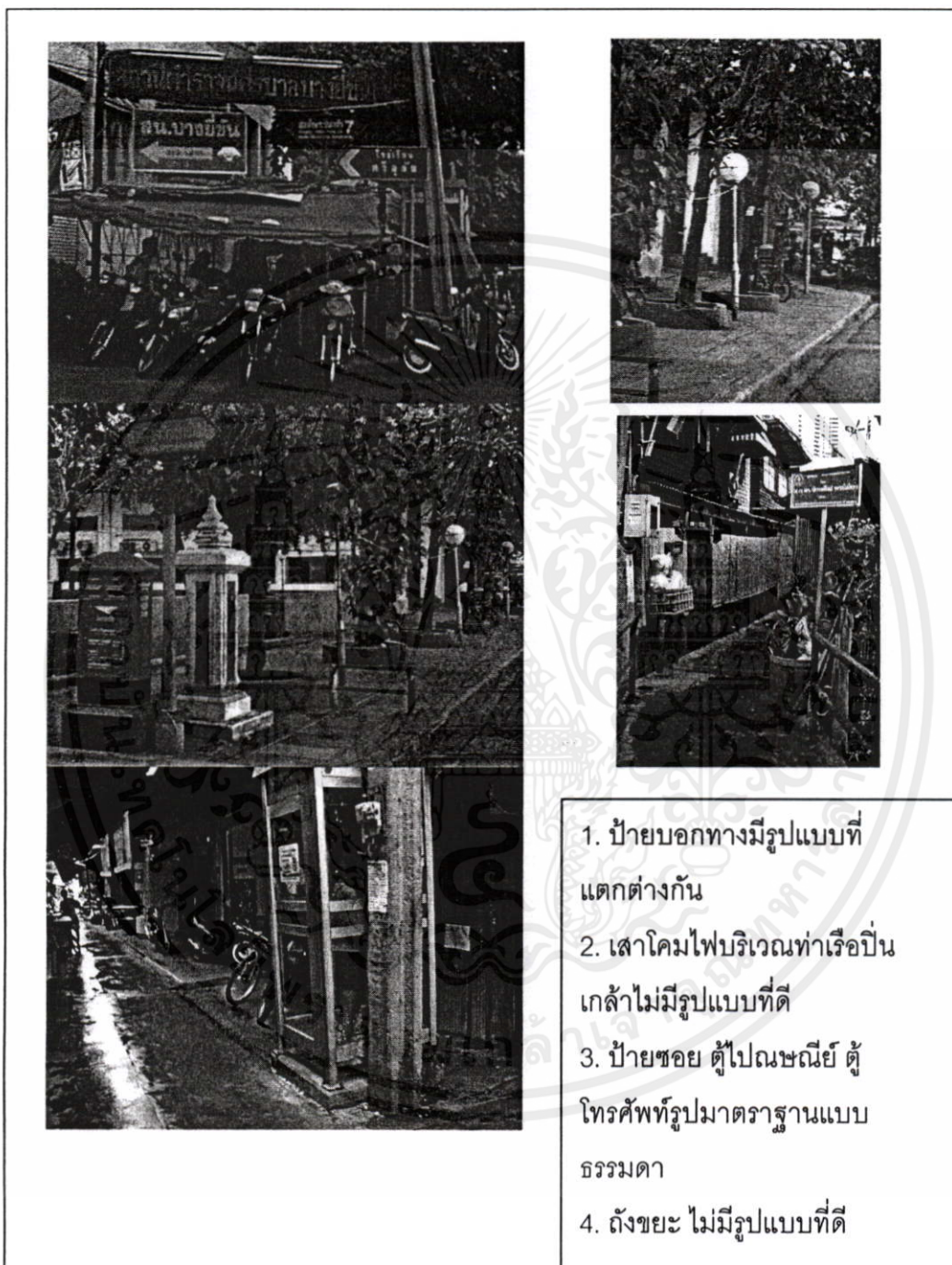
ภาพที่ 4.35 แสดงพื้นคอนกรีตภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม

เอกสารนี้เป็น
ไม่ว่ากรณีใด

ทั้งนี้ขอสงวนสิทธิ์ในกรณีที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้รับแจ้งให้ทราบก่อนการนำเอกสารนี้ไปใช้

ในการค้า

องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ถนน (Street Furniture) เนื่องจากในพื้นที่ศึกษา จัดเป็นพื้นที่ที่เป็นบริเวณที่พักอาศัยเป็นหลัก และบางส่วนมีสภาพแออัดทรมโทรม ดังนั้นองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่นี้ จึงไม่มีลักษณะที่โดดเด่น หรือมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ

1. ป้ายบอกทางมีรูปแบบที่แตกต่างกัน
2. เสาโคมไฟบริเวณท่าเรือปั่นเกลาไม่มีรูปแบบที่ดี
3. ป้ายชอย ตู้ไปรษณีย์ ตู้โทรศัพท์รูปมาตรฐานแบบธรรมดา
4. ถังขยะ ไม่มีรูปแบบที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภาพที่ 4.36 แสดงองค์ประกอบภูมิทัศน์ถนนให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ด้านจินตภาพเมือง

การพิจารณาถึงองค์ประกอบเมืองของพื้นที่ศึกษา พบว่ามีลักษณะที่สำคัญ และสามารถแยกออกเป็นดังนี้

1. **เส้นทาง (Path)** คือแบ่งเป็นเส้นทางหลัก (Major Path) และเส้นทางรอง (Minor Path) โดยเส้นทางหลักเป็นเส้นทางที่ใช้สัญจรติดต่อทั้งภายในและภายนอก เชื่อมโยงกับพื้นที่ข้างเคียงเส้นทางหลักได้ ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า ส่วนเส้นทางรองได้แก่ การสัญจรของถนนซอยที่เข้าถึงพื้นที่ ทางเดินเท้าที่ใช้ติดต่อภายในชุมชน ตลอดจนเส้นทางทางเรือข้ามฟากติดต่อกับฝั่งพระนคร

2. **ขอบเขต (Edge)** ลักษณะทางกายภาพหรือกิจกรรมที่แตกต่างกันชัดเจน ขอบเขตในทางจินตภาพของพื้นที่ศึกษาได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา ขอบเขตระดับรองได้แก่ แนวคลองบางยี่ขัน

3. **ย่าน (District)** ได้แก่ บริเวณที่มีลักษณะทางกายภาพ และกิจกรรมคล้ายคลึงกัน ในพื้นที่ศึกษาบริเวณย่านพาณิชยกรรมริมถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า ย่านที่พักอาศัยชุมชนวัดดาวดึงษาราม ย่านที่พักอาศัยชุมชนบ้านปูน

4. **ที่รวมกิจกรรม (Node)** ได้แก่ บริเวณที่เป็นจุดรวมของกิจกรรมหลัก มีคนพลุกพล่านและเป็นที่ยรวมกิจกรรมร้านค้าขาย ได้แก่ บริเวณแนวร้านค้าในชุมชนวัดดาวดึงษาราม ถึงท่าเรือวัดดาวดึงษาราม และกิจกรรมของผู้เดินทางผ่านท่าเรือสมเด็จพระปิ่นเกล้า ส่วนที่ยรวมกิจกรรมรองลงมา ได้แก่ ท่าเรืออื่น ๆ คือ ท่าเรือบ้านปูน และป้ายรถโดยสารประจำทาง คือ บริเวณถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า ในส่วนของศูนย์กลางชุมชน พบว่าวัดยังคงเป็นศูนย์กลางชุมชนที่สำคัญสังเกตจากลักษณะการตั้งถิ่นฐานบริเวณรอบวัด ตลอดจนการประกอบพิธีทางศาสนา หรือแม้กระทั่งการออกกำลังกายบริเวณพื้นที่ลานวัด ยังคงมีให้ถึงอยู่ทั่วไป ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญของวิถีชีวิตของคนไทย

และภายหลังจากการเปิดใช้พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 บริเวณเชิงสะพาน จึงเป็นพื้นที่ที่เป็นที่ยรวมกิจกรรมแห่งใหม่ เนื่องจากองค์ประกอบของโครงการดังกล่าว จะมีทั้ง จุดจอดรถนักท่องเที่ยว อาคารพิพิธภัณฑ์ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะส่งผลให้มีจำนวนผู้มาใช้พื้นที่บริเวณนี้เป็นจำนวนมาก

5. **ที่หมายตา (Landmark)** ได้แก่ สิ่งที่มีความโดดเด่นจากสภาพแวดล้อม สามารถใช้เป็นจุดอ้างอิงจากในระยะใกล้และไกล สำหรับพื้นที่ศึกษาพบว่ามีที่หมายตาที่สำคัญ ได้แก่ สะพานปิ่นเกล้า , อาคารพักอาศัยรัตนโกสินทร์วิวัฒนาการ และโครงสร้างสะพานพระราม 8 ซึ่งจัดเป็นที่หมายตาระดับเมือง ส่วนในเรื่องของมุมมอง เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับมุมมองสู่มแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งในพื้นที่ปัจจุบัน มีเพียงบางตำแหน่งเท่านั้นที่สามารถมองเห็นและรับรู้ถึงความเป็นพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากถูกอาคารและสิ่งก่อสร้างในพื้นที่บดบังมุมมองในระดับสายตา ส่วนมุมมองในระดับสูงที่สามารถมองเห็นทัศนียภาพโดยรวมของพื้นที่ศึกษา ตลอดจนพื้นที่ฝั่ง

ธนบุรี คือ มุมมองจากสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า และในอนาคตทัศนียภาพที่เกิดจากมุมมองตำแหน่งใหม่ คือ บนสะพานพระราม 8

จากการวิเคราะห์ถึงสภาพทางภูมิสถาปัตยกรรม ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นประเด็น ปัญหาที่สำคัญ ที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ใช้ปัญหาการใช้พื้นที่ริมน้ำ และปัญหาขาดการเสริมสร้างภูมิทัศน์เมือง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ปัญหาด้านการใช้พื้นที่ริมน้ำ

การใช้พื้นที่ริมน้ำสามารถใช้ได้แค่เฉพาะในบางพื้นที่เท่านั้น ซึ่งโดยรวมแล้วยังขาดความต่อเนื่อง ตลอดจนรูปด้านและขนาดของอาคารที่ก่อสร้างใหม่บริเวณริมแม่น้ำ มีความขัดแย้งกับกลุ่มอาคารเดิมของพื้นที่ปัญหาภาพรวมของพื้นที่ ได้แก่ ปัญหาเรื่องของรูปปั้นและขนาดของอาคารที่ก่อสร้างใหม่บริเวณริมแม่น้ำ มีความขัดแย้งกับกลุ่มอาคารเดิมของพื้นที่ มีรายละเอียดในแต่ละบริเวณดังนี้

1. ปัญหาการขาดแคลนพื้นที่สาธารณะริมน้ำที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ในปัจจุบันเป็นพื้นที่เพื่อการพักอาศัย ทำให้พื้นที่ริมน้ำเป็นพื้นที่ของที่พักอาศัยในบริเวณนั้น ๆ
2. ด้านมุมมองจากภายในพื้นที่ศึกษาไปยังแม่น้ำ พบว่าบริเวณที่สามารถมองเห็นแม่น้ำได้ แต่สภาพปัจจุบันมีพื้นที่บางส่วนของอาคารขวางกั้นทำให้ไม่สามารถมองเห็นพื้นที่ริมน้ำได้อย่างชัดเจน ได้แก่ พื้นที่บริเวณ ชุมชนคลองเจ้าครุฑ เส้นทางสัญจรภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม และเส้นทางริมคลองบางยี่ขัน
3. อาคารที่มีขนาดใหญ่โต และสร้างความขัดแย้งกับกลุ่มอาคารเดิมโดยรอบซึ่งเป็นอาคารไม่สูง ได้แก่ อาคารรัตนโกสินทร์วิวกอนโดมิเนียม (สูง 35 ชั้น) , อุจูดเรือธนาคารกรุงเทพ , อาคารเรียนโรงเรียนวัดคฤหบดี และอุจูดเรือสถานีตำรวจดับเพลิงบรมงคล

ปัญหาด้านภูมิทัศน์เมือง

พื้นที่ศึกษายังขาดการส่งเสริมในด้านภูมิทัศน์ หรือการเสริมสร้างบรรยากาศให้มีความร่มรื่นซึ่งจะช่วยส่งเสริมคุณค่าให้แก่พื้นที่ ตลอดจนการให้ความสำคัญแก่ของสัญลักษณ์ นอกจากนี้ป้ายแสดงข้อมูลต่าง ๆ (Signage) ยังต้องปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะในแต่ละพื้นที่

แนวทางการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตีพิมพ์ลงนิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของสื่อมวลชนหรือหน่วยงานราชการ
ทั่วไป

1. ออกแบบป้ายบอกทิศทาง และป้ายบอกสถานที่ ที่ต้องติดตั้งภายในชุมชนและพื้นที่

2. ออกแบบเครื่องประดับถนน (Street Furniture) เช่น เสาโคมไฟที่ติดตั้งอยู่ตามพื้นที่ริมน้ำให้มีลักษณะเฉพาะตัว รวมทั้ง ที่นั่ง ถังขยะ ตู้โทรศัพท์ เป็นต้น โดยนำรูปแบบที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ มาเป็นแนวคิดในการออกแบบ

จากการศึกษาสภาพทั่วไปในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการขาดความเชื่อมโยงของโครงข่ายการสัญจร
2. ปัญหาพื้นที่ว่างและการใช้ประโยชน์
3. ปัญหาการใช้พื้นที่ริมน้ำ
4. ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งก่อสร้าง
5. ปัญหาด้านภูมิทัศน์เมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของพื้นที่ริมน้ำในบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน
2. เพื่อเสนอแนวทาง การพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

5.1.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 จำนวน 150 คนต่อวัน
2. ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน รวมทั้งสิ้น 970 หลังคาเรือน ประชาชนจำนวน 3,026 คน

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างเจาะจง เป็นจำนวน 50 คน จำแนกดังนี้
 - ชาย จำนวน 25 คน
 - หญิง จำนวน 25 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างเจาะจง เป็นจำนวน 150 คน จำแนกดังนี้
 - ชาย จำนวน 75 คน
 - หญิง จำนวน 75 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3.1 การสำรวจ เป็นการสำรวจข้อมูลในด้านกายภาพและสังคมของบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน โดยมีประเด็นในการสำรวจ ดังนี้

1. ลักษณะทางด้านกายภาพของบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

- 1.1 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 1.2 ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
- 1.3 ด้านระบบการสัญจร
- 1.4 ด้านสถาปัตยกรรม
- 1.5 ด้านภูมิสถาปัตยกรรม และจินตภาพเมือง

5.1.3.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดของมีดังนี้

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8

ตอนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ จำนวนครั้งที่เดินทางมาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8 วัตถุประสงค์ที่เดินทางใช้บริการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามถึงความคิดเห็น โดยมีประเด็นในการสอบถาม ดังนี้

1. ลักษณะทางด้านกายภาพของบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน
 - 1.1 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 - 1.2 ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง
 - 1.3 ด้านระบบการสัญจร
 - 1.4 ด้านสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร
 - 1.5 ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาอาชีพ รายได้ และปีที่อยู่อาศัยในพื้นที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามถึงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมวิถีชีวิตรวมถึงอุปสรรค และความต้องการของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชน เอกสารย่านบางยี่ขัน โดยมีประเด็นในการสอบถาม ดังนี้

ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอก

1. ลักษณะทางด้านกายภาพของบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

- 1.1 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 1.2 ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง

- 1.3 ด้านระบบการสัญจร
- 1.4 ด้านสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร
- 1.5 ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับสภาพเบื้องต้นของพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันเช่น ที่ตั้ง จำนวนประชากร การถือครองที่ดิน สภาพสาธารณูปโภค เป็นต้น รวมถึงประวัติความเป็นมาของชุมชน

2. ศึกษาภาพรวมของชุมชนภายในพื้นที่โครงการ จากข้อมูลทุติยภูมิข้างต้น ทางด้านกายภาพและทางด้านสังคม เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดสภาพปัญหาต่างๆ รวมทั้งความสัมพันธ์ของพื้นที่กับบริเวณข้างเคียง

3. กำหนดขอบเขตพื้นที่ของการทำโครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการทำการวิจัย คือโครงการ "แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน" เพื่อให้เกิดความชัดเจน และสามารถประเมินความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานได้จริง

4. การลงภาคสนามในพื้นที่ศึกษา โดยใช้การสำรวจและแบบสอบถาม โดยการออกแบบสอบถาม เพื่อรวบรวมข้อมูล ในด้านกายภาพและสังคม เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันได้อย่างเหมาะสม

5. การนำผลที่ได้จากการสำรวจ , แบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์ นำมาสรุป เพื่อทำการวิเคราะห์ แยกแยะศักยภาพและแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่

6. เสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากผลการสำรวจและวิเคราะห์ เพื่อให้ได้แนวทางที่มีเหตุมีผล และสามารถนำไปเป็นต้นแบบของผู้ที่สนใจได้นำไปขยายผลได้ต่อไป

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่รวบรวมมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ และแบบสัมภาษณ์จะดำเนินการ โดยการใช้การสังเคราะห์ข้อมูล

2. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ร้อยละ

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปเป็นผลและนำมาเป็นข้อมูลในการเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร

5.2 แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

สำหรับการออกแบบเพื่อการพัฒนาพื้นที่ จากการวิเคราะห์และสรุปถึงปัญหาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถเสนอแนวทางหรือกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาที่สำคัญ 5 ปัญหาใหญ่ เรียงตามลำดับประกอบด้วย

1. แนวทางการพัฒนาระบบโครงข่ายการสัญจร
2. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ว่างและการใช้ประโยชน์
3. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำ
4. แนวทางการพัฒนากลุ่มอาคารเสื่อมโทรม
5. แนวทางการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของเมือง

โดยมีรายละเอียดแต่ละหัวข้อดังนี้

5.2.1 แนวทางการพัฒนาระบบโครงข่ายการสัญจร

วัตถุประสงค์

- เชื่อมโครงข่ายการสัญจรภายในพื้นที่ให้เป็นระบบที่ต่อเนื่องกัน
- เพิ่มความสะดวกและปลอดภัยในการสัญจรด้วยเส้นทางที่เป็นระเบียบเรียบร้อย
- เสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์และคุณค่าของพื้นที่

แนวความคิดในการออกแบบ

- ความเชื่อมโยงองค์ประกอบเมือง
- ให้ความสำคัญกับทางเท้า และพื้นที่ปูการสัญจรทางน้ำ

แนวทางการพัฒนา

1. พิจารณาเส้นทางสัญจรที่สามารถเชื่อมต่อไปยังโครงการสะพานพระราม 8 ให้มีความสะดวกขึ้น
2. ปรับปรุงรูปแบบของร้านค้าที่รुकล้ำพื้นที่ทางเดิน ในชุมชนวัดดาวดึงษาราม ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
3. พัฒนาเส้นทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา จากพื้นที่ต่อเนื่องกับโครงการสะพานพระราม 8 บริเวณชุมชนบ้านปูนและชุมชนวัดดาวดึงษารามให้สามารถเชื่อมต่อไปยังโครงการพระราม 8 ได้
4. ปรับปรุงทางเดินเท้าริมคลองต่างๆ ที่มีสภาพทรุดโทรมให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

รายละเอียดการออกแบบ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ การพัฒนาระบบการสัญจรจำเป็นต้องพิจารณาถึงเส้นทางหลักทั้งทางเท้าและทางรถยนต์ตลอดจนทางเรือ ที่จะเข้าสู่พื้นที่ศึกษา ซึ่งจำพบว่า บริเวณถนนปิ่นเกล้ามีศักยภาพในการ

กำหนดให้เป็นเส้นทางหลักทั้งทางเท้าและทางรถยนต์ ดังนั้นจึงเสนอให้พื้นที่บริเวณสวนสาธารณะท่าเรือปิ่นเกล้าเป็นพื้นที่เพื่อใช้เป็นสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน เพื่อสามารถรองรับการเข้าพื้นที่ในอนาคต

ทางรถยนต์ เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของการพัฒนาที่กำลังจะเกิดขึ้น พบว่าโครงการสะพานพระราม8 จะเป็นจุดสนใจที่สำคัญของคนทั่วไป ดังนั้นการเข้าถึงโครงการได้โดยสะดวก รวดเร็วและปลอดภัยจึงเป็นแนวทางที่ต้องพิจารณาประกอบการพัฒนา ซึ่งการพิจารณาเส้นทางเดินรถภายในพื้นที่ศึกษา พบว่า เส้นทางเดินรถยังไม่สามารถเชื่อมต่อถึงกันได้ และบริเวณที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นเส้นทางเชื่อมต่อ ได้แก่ บริเวณพื้นที่ลานวัดจตุรมิตรฯและพื้นที่วัดพระยาศิริโอยสวรรค์ แต่เนื่องจากแนวเส้นทางที่มาจากวัดพระยาศิริโอยสวรรค์ตรงกับแนวกฎวัด ซึ่งเป็นอาคารสูง3 ชั้น ดังนั้น การปรับแนวเส้นทางให้เลี้ยวเข้ามายังพื้นที่โรงงานสุราบางยี่ขัน จะสามารถมีความเป็นไปได้มากกว่า เนื่องจากพื้นที่โรงงานสุราบางยี่ขันกำลังอยู่ในระหว่างการรอการพัฒนาให้เป็นส่วนหนึ่งกับโครงการพระราม8 ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และจากผลการศึกษาถึงผลกระทบในด้านของนักท่องเที่ยวที่จะมายังโครงการพระราม8 ทำให้การเสนอเส้นทางเดินรถโดยสารภายใน (Shuttle Bus) สอดคล้องกับแนวคิดนวัตกรรมที่ได้เสนอไป ซึ่งเส้นทางเดินรถโดยสารนี้ จะช่วยประหยัดเวลาการเดินทางจากเดิม ที่ต้องขับอ้อมไปยังถนนอรุณอมรินทร์เข้าสู่โครงการพระราม8 นอกจากนี้ยังส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษาอีกด้วย

ทางเดินเท้า เมื่อพิจารณาถึงเส้นทางที่จะสามารถเดินเข้าสู่พื้นที่ศึกษาได้โดยสะดวกและเร็วที่สุดพบว่า เส้นทางเดินเท้าเริ่มตั้งแต่ชุมชนคลองเจ้าครุฑ บริเวณใกล้กับท่าเรือปิ่นเกล้า ผ่านสถานีตำรวจบางยี่ขัน ผ่านชุมชนวัดดาวดึงษารามไปถึงโครงการพระราม 8 มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นเส้นทางหลัก เพื่อเข้าสู่พื้นที่ถัดไป ประกอบกับเส้นทางสัญจรภายในชุมชนคลองเจ้าครุฑ และชุมชนวัดดาวดึงษารามยังไม่เป็นระบบที่ต่อเนื่องกัน การพัฒนาให้มีเส้นทางหลักและเส้นทางรองภายในชุมชน จะช่วยให้การสัญจรเป็นระบบที่ต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและปลอดภัยสำหรับคนในชุมชน และผู้สัญจรผ่านไปมา นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงความเป็นพื้นที่ริมน้ำ พบว่าการพัฒนาเส้นทางเดินริมน้ำ จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ควรคำนึงถึงด้วย

สำหรับทางเดินริมน้ำ มีเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมคุณค่าของพื้นที่ริมน้ำ และยังสามารถรองรับนักท่องเที่ยวตลอดจนผู้สัญจรผ่านไปมา ให้สามารถใช้เส้นทางดังกล่าวเพื่อเข้าสู่พื้นที่ถัดไป โดยจะมีลักษณะเป็น ทางเดินเท้าขนาดกว้าง 2.50 เมตร ยื่นออกสู่น้ำเจ้าพระยา ห่างจากแนวฝั่งประมาณ 3 เมตร ระยะทางตลอดแนว ยาวประมาณ 380 เมตร บริเวณเส้นทางเดินจะประกอบด้วย ม้านั่งริมทาง เสาไฟส่องทาง และถังขยะ เป็นต้น แนวเส้นทางจะเริ่มตั้งแต่บริเวณท่าเรือปิ่นเกล้า ผ่านไปถึงท่าเรือวัดดาวดึงษาราม เนื่องจากบริเวณท่าเรือวัดดาวดึงษาราม จะเป็นจุดเปลี่ยนจากทางเดินริมน้ำมายังเส้นทางเดินหลังแนวเขื่อนเพื่อไปสู่พื้นที่โครงการพระราม 8 ต่อไป นอกจากนี้ เส้นทางเดินเลียบบคลองที่มีอยู่สามารถปรับปรุงให้ใช้ประโยชน์ได้โดยการติดตั้งไฟส่องทาง

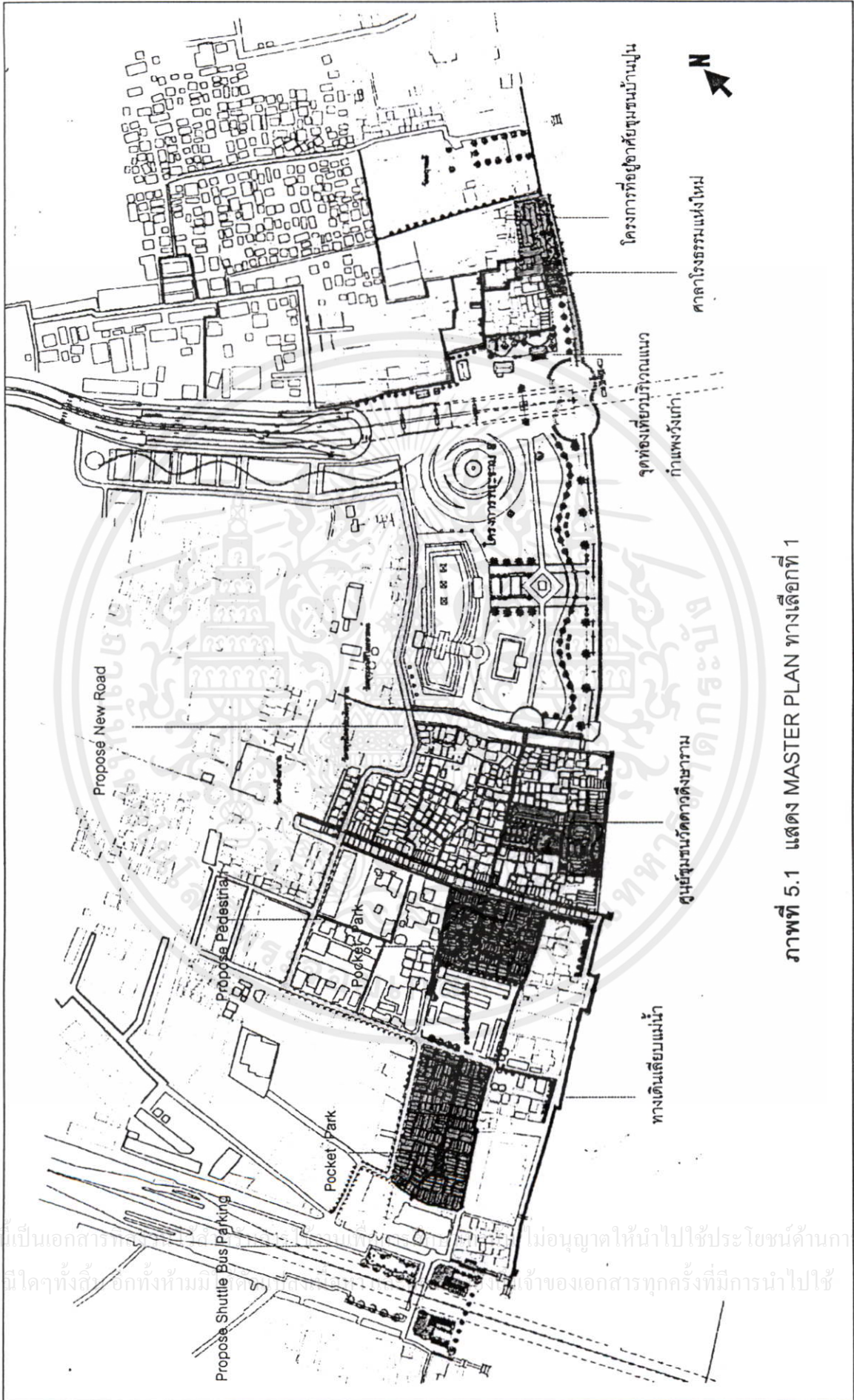
และปูพื้นทางเดินใหม่เพื่อเสริมสร้างความเหมาะสมและความสวยงามให้แก่เส้นทางริมคลอง

ในส่วนของทางเรือ นอกจากจะเข้าสู่ พื้นที่ได้โดยทางท่าเรือต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ได้แล้ว ลักษณะทางภูมิประเทศของพื้นที่ศึกษา พบว่ามีศักยภาพในการส่งเสริมให้มีการสัญจรโดยทางเรือ เนื่องจากมีลำคลองขนาดกว้าง 6-8 เมตร ได้แก่คลองบางยี่ขัน ซึ่งปัจจุบันมิได้ใช้ประโยชน์เพื่อการสัญจร ดังนั้นการฟื้นฟูเส้นทางสัญจรทางเรือนอกจากจะรองรับการสัญจรของคนในพื้นที่แล้วยังสามารถส่งเสริมคุณค่าของพื้นที่ในด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากพื้นที่ตอนในของพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มวัดที่มีคุณค่าหลายแห่งด้วยกัน โดยจะเป็นจุดขายที่สำคัญของพื้นที่ในด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและชุมชนต่อไป

ผลที่ได้รับจากการพัฒนาระบบการสัญจร

1. ระบบทางเดินรถยนต์สามารถเชื่อมต่อถึงกันได้ตลอดแนวพื้นที่ ช่วยให้ประหยัดเวลาในการเดินทาง และเป็นผลดีต่อการพัฒนาพื้นที่ต่อไป
2. ระบบทางเดินเท้ามีความต่อเนื่องกันเป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์ ทั้งทางเดินภายในชุมชน ทางเดินริมน้ำ ตลอดจนทางเดินเลียบบคลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

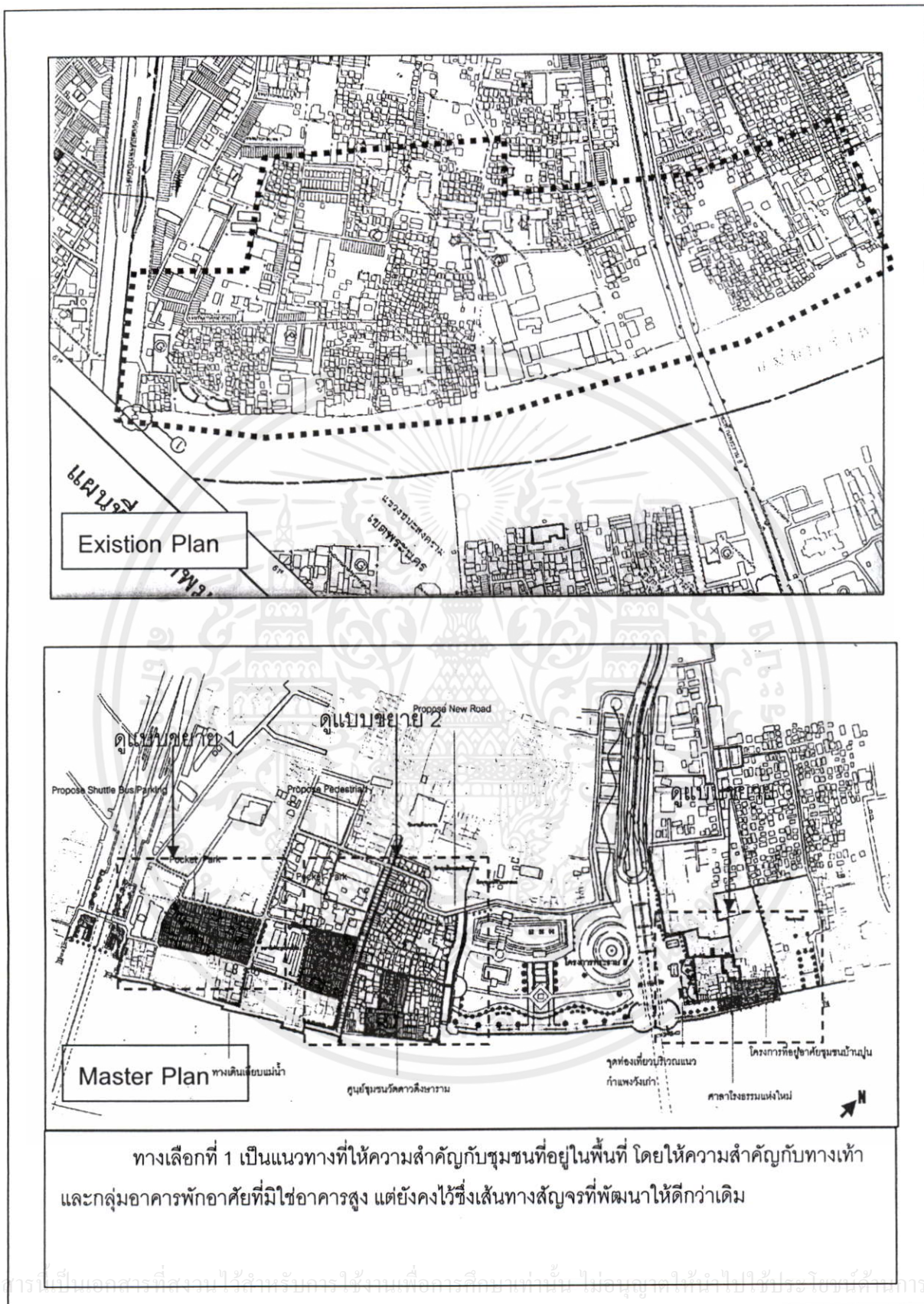
ภาพที่ 5.1 แสดง MASTER PLAN ทางเลือกที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่... ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า... ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น... ออกทั้งหมด... เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.2 แสดง MASTER PLAN ทางเลือกที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่... อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น... ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

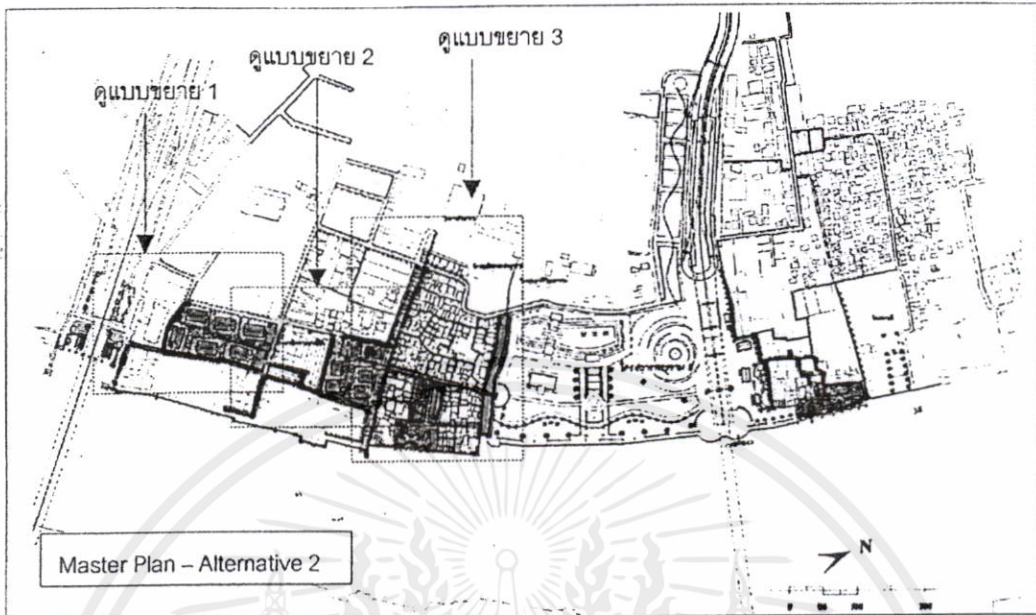

ภาพที่ 5.3 แสดง Existion Plan & Master Plan

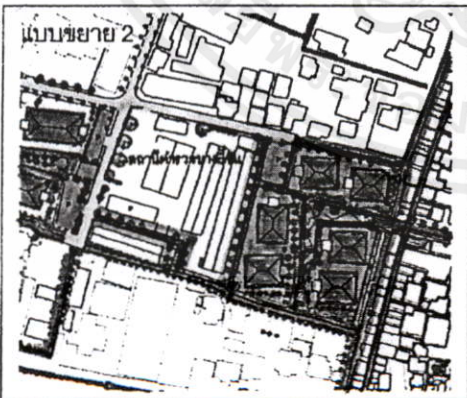
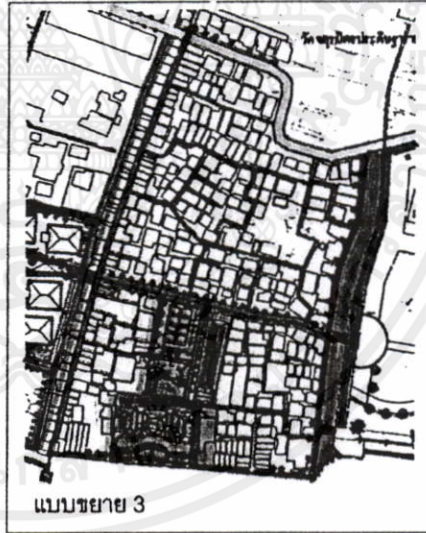
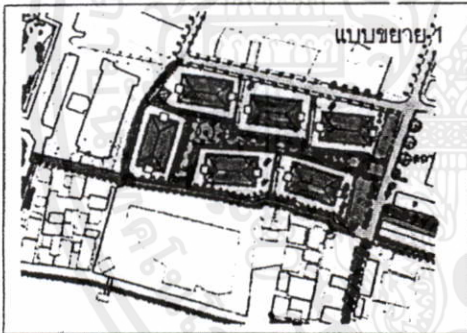

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ 5.4 แสดงเส้นทางสัญจรทางเลือกที่ 1

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตีพิมพ์ลงนิตยสารและหนังสือพิมพ์ใดๆ ของเขาอีกทีไรที่มีการนำไปใช้

ทางเลือกที่ 2 เป็นแนวทางที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาในภาพรวมที่เน้นการพัฒนาพื้นที่ว่าง และเชื่อมต่อกับทางเท้าและทางจักรยาน โดยจัดกลุ่มของอาคารพักอาศัยให้เป็นแบบอาคารพักอาศัย 4-5 ชั้น

เส้นทางสีเขียวยังคงลักษณะของเส้นทางเดิมของชุมชน แต่จัดกลุ่มอาคารใหม่เพื่อให้เกิดพื้นที่ว่างที่เชื่อมต่อกับเส้นทางสีเขียว ซึ่งจะได้เป็นทางสีเขียวที่มีบรรยากาศร่มรื่นสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ

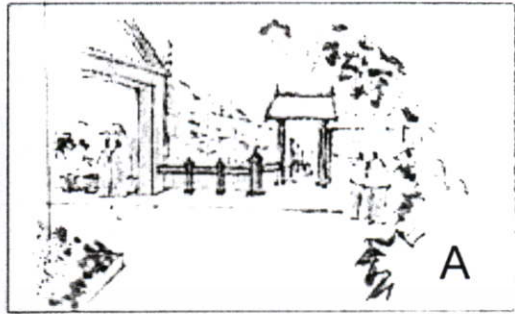
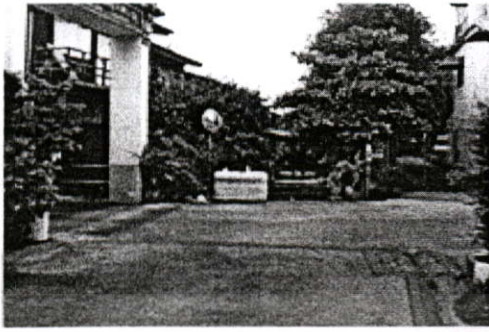
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.5 แสดงเส้นทางสีเขียวทางเลือกที่ 2

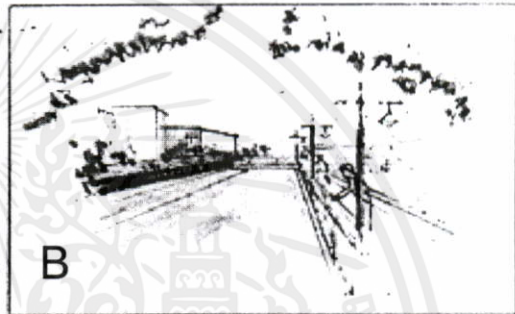

ภาพที่ 5.6 ทศนิยมภาพแสดงแนวทางพัฒนาเส้นทางสัญจร

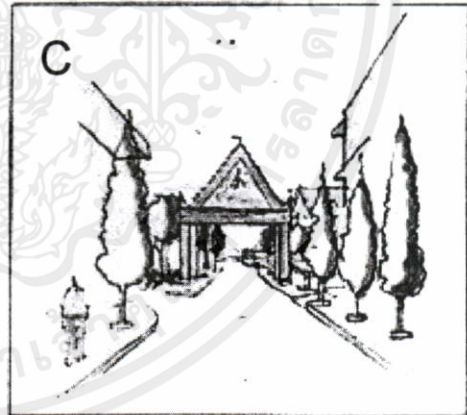
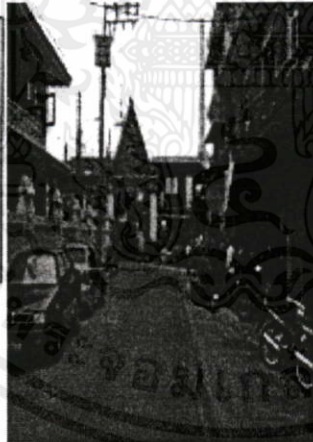
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาเส้นทางเดินเลียบบคลองวัดดาวดึงษาราม

พัฒนาเส้นทางเดินเลียบบคลองบางยี่ขัน

ทางเข้าวัดจตุรมิตรฯ เสนอให้เป็นเส้นทางเดินรถโดยสารของโครงการพระราม (Shuttle Bus)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน ภาพที่ 5.6 (ต่อ) นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2 แนวทางการพัฒนาพื้นที่ว่าง

วัตถุประสงค์

- เพิ่มพื้นที่ว่างที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่
- ส่งเสริมกิจกรรมการใช้สวนสาธารณะขนาดเล็กให้มากขึ้น

แนวความคิดในการออกแบบ

- เชื่อมโยงระบบพื้นที่ว่าง(Open Space System) ทั้งจากภายในสู่ภายนอกพื้นที่ และจากภายนอกสู่ภายในพื้นที่
- ลดความหนาแน่นของพื้นที่อาคารเพื่อให้มีพื้นที่ว่างเพิ่มมากขึ้น โดยใช้มาตรการทางด้านที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Land Readjustment และ Urban Renewal

แนวทางการพัฒนา

จากตัวเลข BCR ซึ่งพบว่าภายในชุมชนมีที่ว่างพอสมควร แต่ไม่สามารถใช้ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากเป็นที่ว่างเพื่อการสัญจร และเป็นที่ว่างระหว่างอาคารเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการจัดพื้นที่ส่วนก่อสร้างอาคารให้กระชับขึ้น จะสามารถทำให้ได้ที่ว่างเพิ่มขึ้นนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป

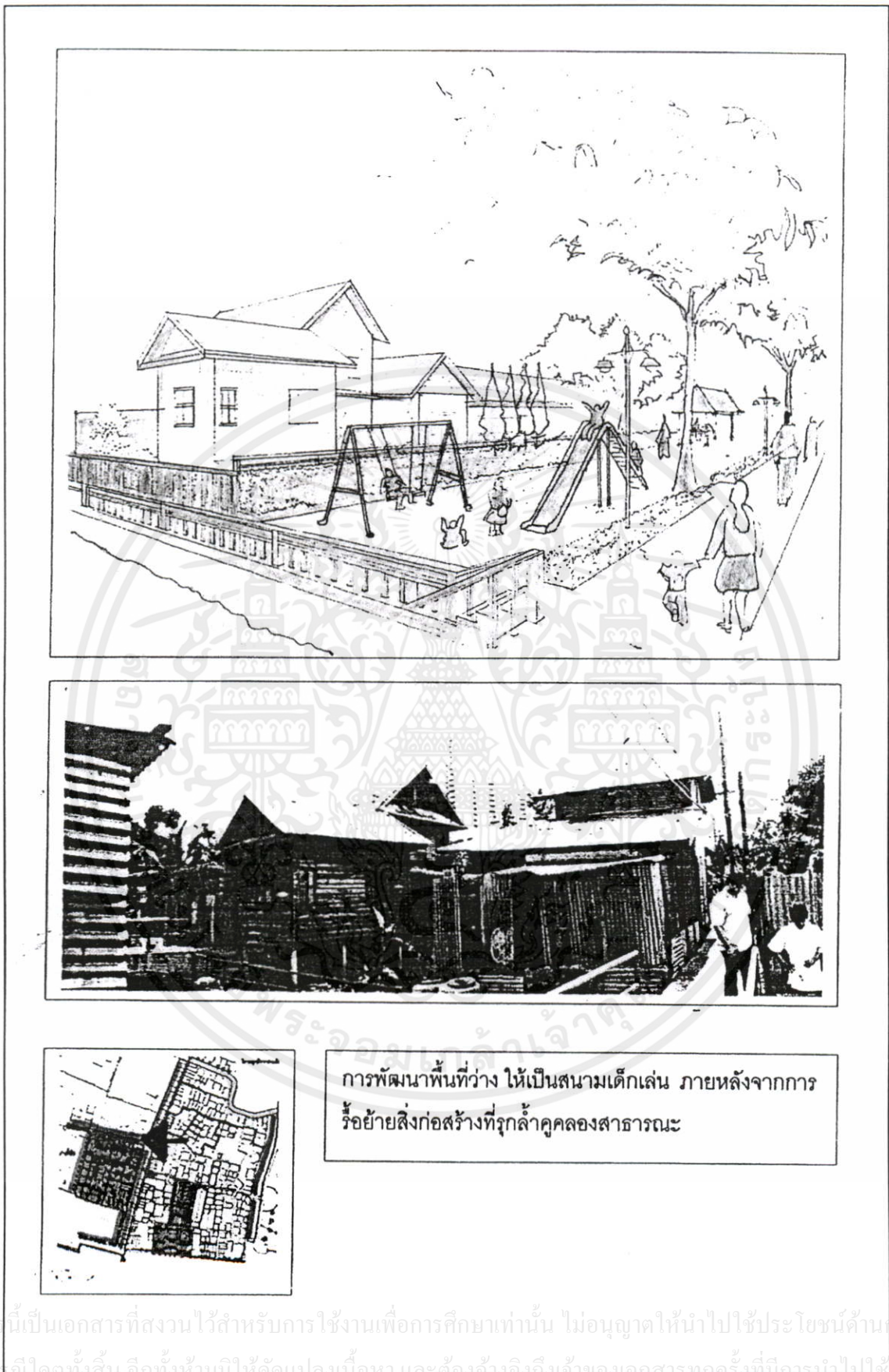
1. ปรับปรุงพื้นที่โล่งสาธารณะบริเวณท่าเรือปิ่นเกล้า ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ โดยการออกแบบการเข้าถึงให้มีความสะดวกมากขึ้น รวมถึงกำหนดให้มีกิจกรรมค้าขายขนาดเล็ก เช่น ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ให้อยู่ในบริเวณที่สามารถรองรับการใช้งานได้จากทั้งคนที่มาใช้งานพื้นที่แห่งนี้ หรือผู้คนที่สัญจรผ่านไปมาทางท่าเรือปิ่นเกล้า
2. ปรับปรุงพื้นที่โล่งภายในชุมชนคลองเจ้าครุฑ ให้เป็นพื้นที่สาธารณะขนาดเล็ก ที่สามารถใช้งานได้ โดยการเปิดเส้นทางเข้าถึง และออกแบบภูมิทัศน์ภายในพื้นที่ให้มีความสวยงามและน่าใช้งาน
3. ปรับปรุงพื้นที่โล่งภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม ให้เป็นพื้นที่สาธารณะขนาดเล็ก ที่สามารถใช้งานได้ โดยการพัฒนาเส้นทาง การเข้าถึง และออกแบบภูมิทัศน์ภายในพื้นที่ให้มีความสวยงามและน่าใช้งาน
4. ปรับปรุงพื้นที่โล่งหน้าอาคารไม้โรงเรียนอินทราชัย ให้เป็นพื้นที่สาธารณะ และให้ความเชื่อมต่อกับพื้นที่ว่างหน้าอาคารโบราณสถาน บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา
5. พัฒนาพื้นที่โล่งภายในชุมชนบ้านปูน โดยพิจารณาจัดหาพื้นที่สาธารณะขนาดเล็กให้สามารถใช้งานร่วมกับกิจกรรมของชุมชนได้ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

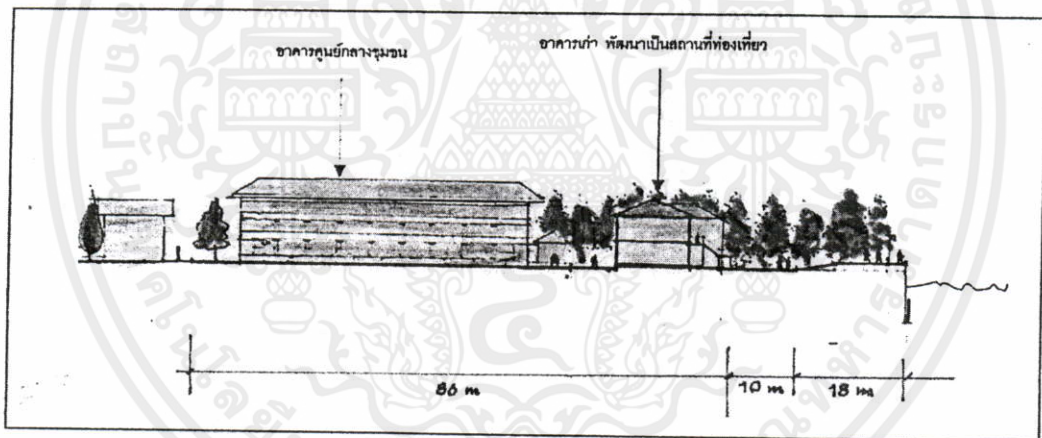
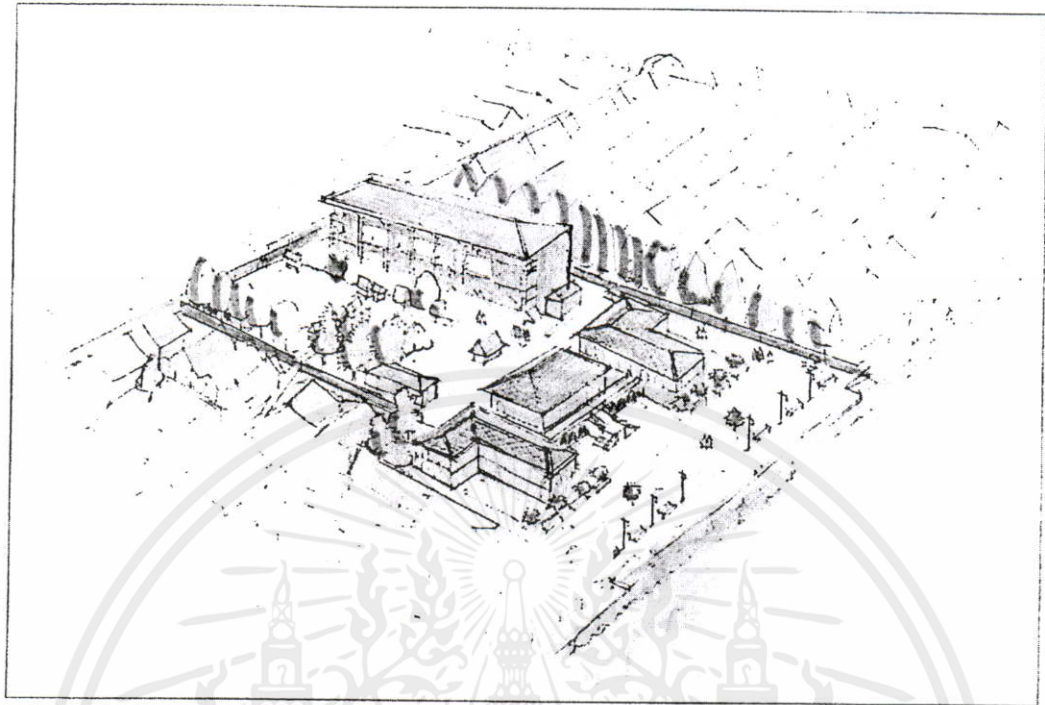
ภาพที่ 5.7 แสดงภาพพื้นที่ว่างเพื่อเสนอแนวทางพัฒนาชุมชนวัดดาวดึงษาราม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าก่ใดไปจวทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเป็นสื่อออนไลน์เนือหาและต้องแจ้งถึงเจ้าขอเอกสารทุกครั้งที่เป็นกรณีไป

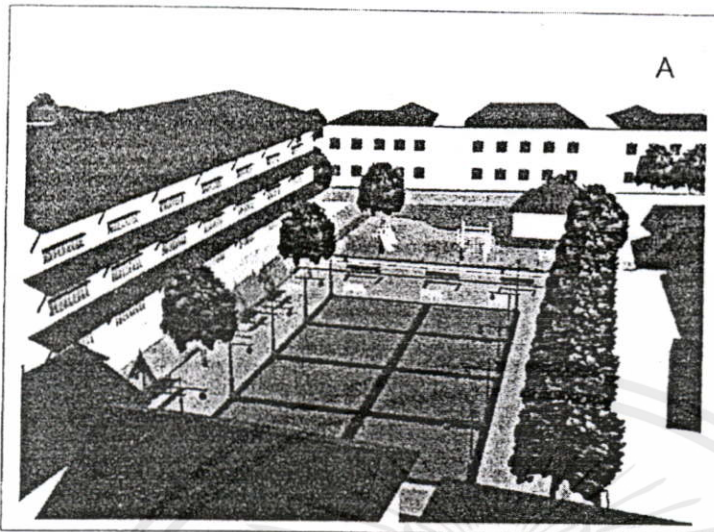
ภาพที่ 5.8 ทศนิยมภาพแสดงแนวทางพัฒนาพื้นที่ว่าง

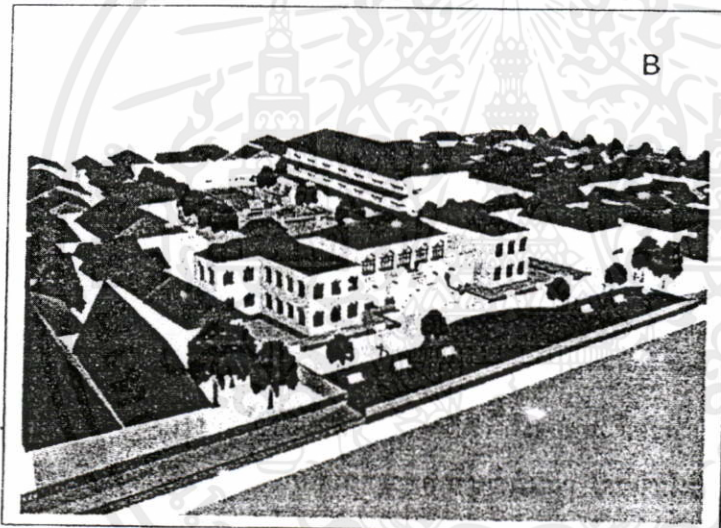
การพัฒนาพื้นที่ว่าง ให้เป็นศูนย์ชุมชน และเชื่อมต่อกับพื้นที่ริมน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาหรืออ้างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.8 (ต่อ)

พื้นที่ว่างบริเวณศูนย์ชุมชน
ใช้เป็นที่พักผ่อนและเป็น
ลานกิจกรรม

พัฒนาอาคารโบราณให้
เป็นสถานที่ท่องเที่ยว
บริเวณริมแม่น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา **ภาพที่ 5.8 (ต่อ)** ถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.3 แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำ

วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมคุณค่าของพื้นที่ริมน้ำให้เป็นสาธารณะประโยชน์มากขึ้น

แนวความคิดในการออกแบบ

- พื้นฟูรูปแบบลักษณะของชีวิตริมน้ำให้สามารถสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
- เสริมสร้างเอกลักษณ์และความสวยงามให้กับพื้นที่

แนวทางการพัฒนา

1. กำหนดแนวทางควบคุมรูปร่างด้านของอาคารที่อยู่ริมน้ำ ให้มีความกลมกลืนกันตลอดแนว โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบและรูปแบบของอาคารที่ไม่สร้างความขัดแย้ง เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบปรับปรุง

2. ปรับปรุงพื้นที่ทางเดินที่จะไปสู่พื้นที่ริมน้ำ ให้สามารถมองเห็นแม่น้ำได้อย่างชัดเจน โดยการออกแบบระดับหลังคาคลุมทางเดินบริเวณร้านค้าภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม ให้สูงขึ้น และไม่บังมุมมอง

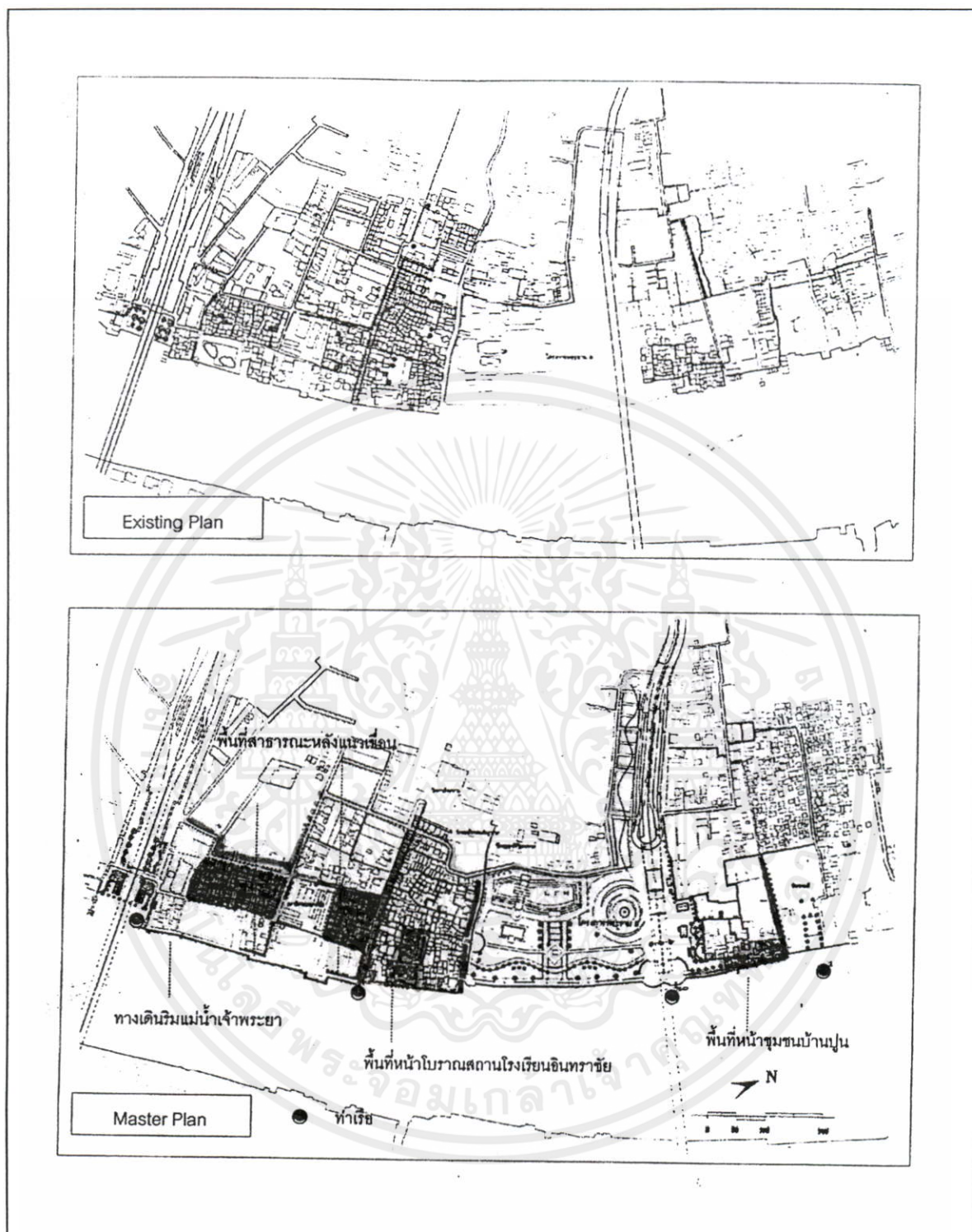
3. พิจารณหาพื้นที่ริมน้ำที่สามารถพัฒนาให้ใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งได้แก่

3.1 พื้นที่หลังแนวเขื่อนหน้าโบราณสถานโรงเรียนอินทราชัย โดยออกแบบให้เป็นลานสาธารณะ เพื่อการพักผ่อนของชุมชนโดยรอบตลอดจนผู้สนใจ และนักท่องเที่ยว

3.2 ออกแบบเส้นทางเดินเลียบบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่บริเวณท่าเรือปั่นเกล้าไปถึงท่าเรือวัดดาวดึงษาราม เพื่อให้เป็นพื้นที่ในการพักผ่อนและสัญจร ที่มีความสวยงามและส่งเสริมภูมิทัศน์แก่พื้นที่

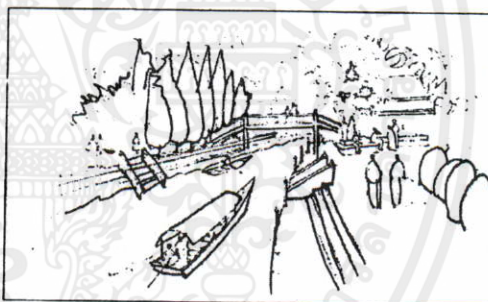
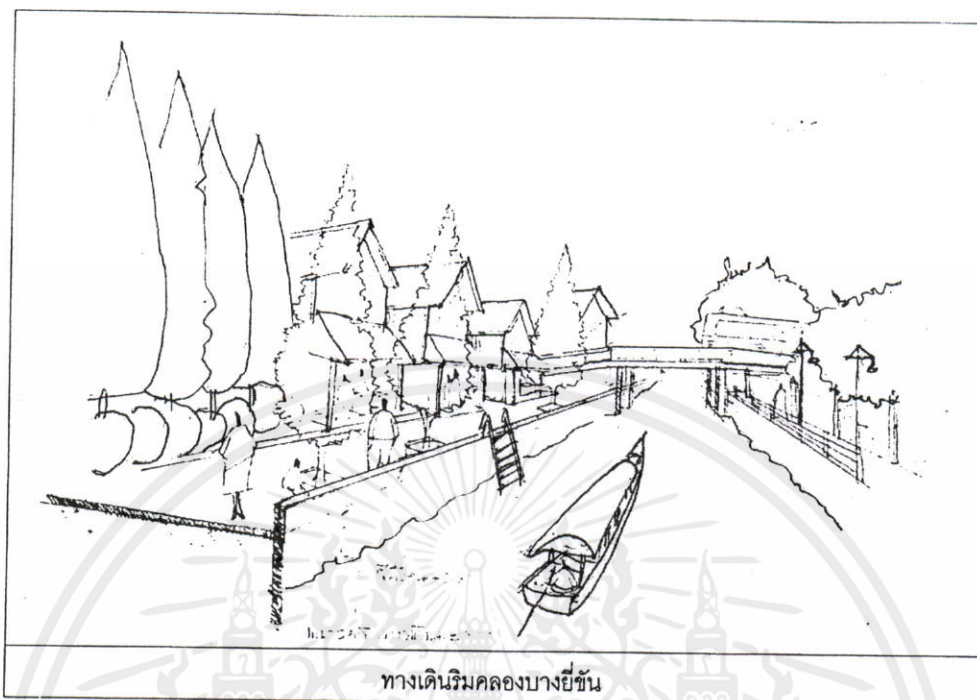
4. ปรับปรุงท่าเรือปั่นเกล้า ท่าเรือวัดดาวดึงษาราม และท่าเรือวัดคฤหบดี ให้มีความเป็นเอกลักษณ์และกลมกลืนกับลักษณะของอาคารริมน้ำ โดยคำนึงถึงลักษณะของความเป็นไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

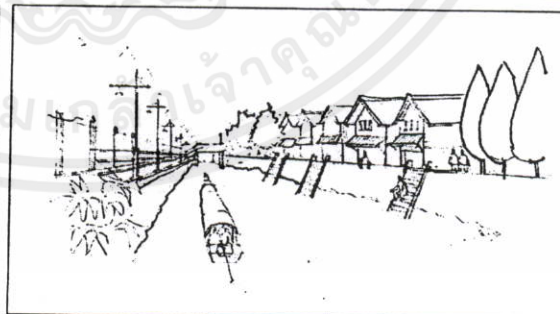

ภาพที่ 5.9 แสดงตำแหน่งแนวทางพัฒนาพื้นที่ริมน้ำ

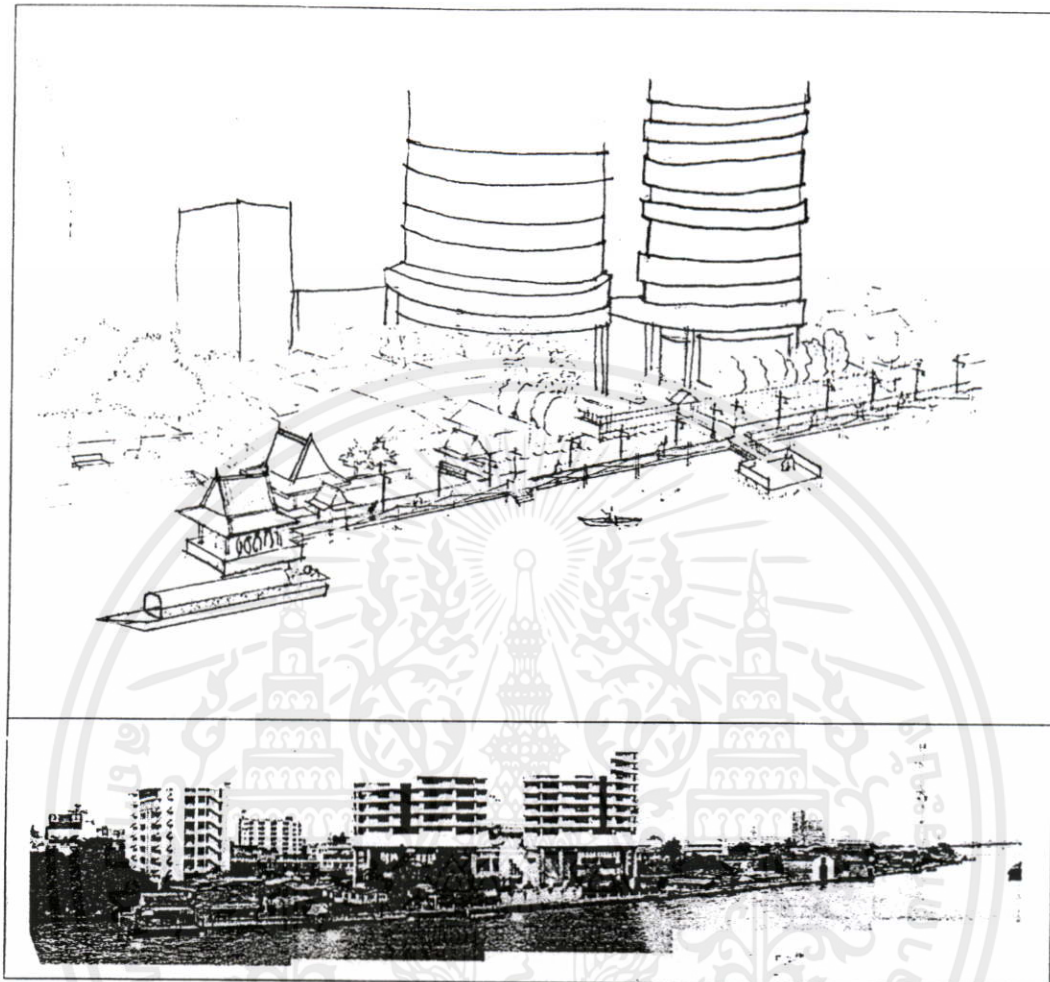
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาเส้นทางเดินเรือให้สามารถใช้งานได้

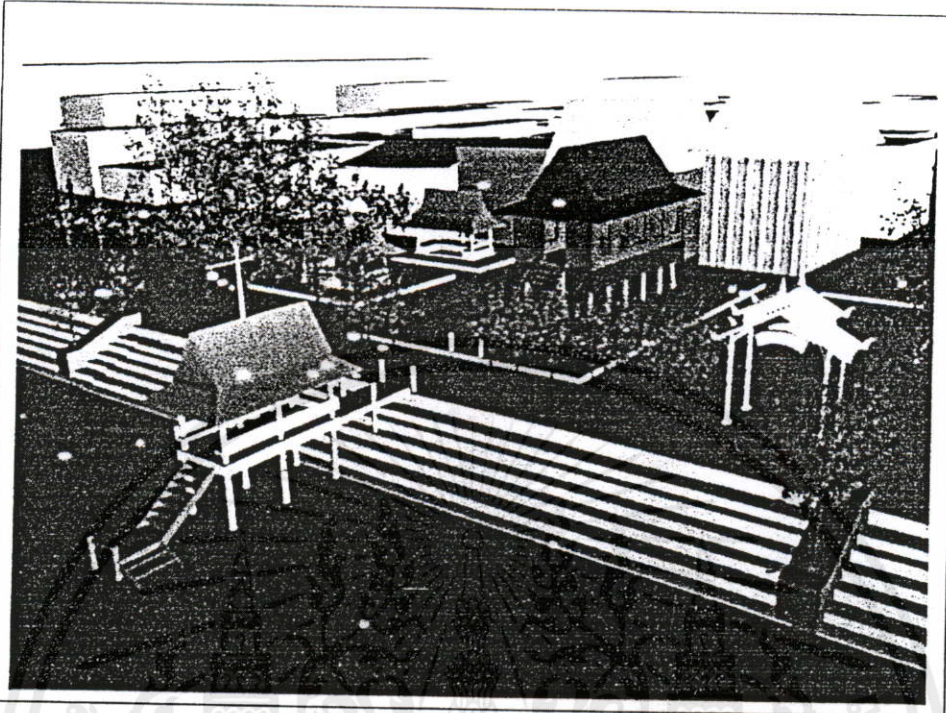

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ ภาพที่ 5.10 ทศนิยมภาพแสดงแนวทางพัฒนาพื้นที่ริมคลองบางยี่ขัน ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาเส้นทางเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ริมน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 5.11 ทัศนียภาพแสดงแนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่รืมน้ำบริเวณชุมชนบ้านปูน ภายหลังจากพัฒนาให้เป็นสวนสาธารณะเพื่อให้เกิดความเชื่อมต่อกับโครงการพระราม 8 พร้อมสร้างศาลาโรงธรรมแห่งใหม่ เนื่องจากที่ตั้งของศาลาเดิม มีพื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอ และยังเป็นการส่งเสริมคุณค่าให้แก่ชุมชนบ้านปูน

ภาพที่ 5.11 (ต่อ)

5.2.4 แนวทางการพัฒนากลุ่มอาคารเสื่อมโทรม วัดอุประสงค์

- ปรับปรุงลักษณะและสภาพความเป็นอยู่ให้มีสภาพดี และเป็นระเบียบเรียบร้อย
- ควบคุมรูปแบบของการก่อสร้างอาคาร ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา

แนวความคิดในการออกแบบ

- เสริมสร้างรูปแบบของอาคารให้มีความกลมกลืน และมีเอกลักษณ์
- ใช้แนวทางการจัดรูปที่ดินใหม่ (Land Readjustment) ตลอดจนแนวทางการ

ฟื้นฟูเมือง (Urban Renewal) เพื่อพิจารณาการพัฒนาในแต่ละพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้เชิงพาณิชย์ การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นกรณีพิเศษที่ขออนุญาตและต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการพัฒนา

1. ปรับปรุงกลุ่มบ้านพักอาศัย บริเวณชุมชนคลองเจ้าครุฑและชุมชนวัดดาวดึงษาราม ใกล้กับสถานีตำรวจบางยี่ขัน เพื่อให้มีลักษณะสภาพแวดล้อมของชุมชนให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยใช้วิธีการจัดรูปที่ดินใหม่

2. ปรับปรุงร้านค้า และแผงลอย บริเวณทางเท้า ในชุมชนวัดดาวดึงษาราม ซึ่งกีดขวางเส้นทางการสัญจร โดยออกแบบให้มีหลังคาคลุมตลอดแนวทางเดิน และกำหนดพื้นที่สำหรับแผงลอยให้มีความเป็นระเบียบ

3. ปรับปรุงอาคารโบราณสถานโรงเรียนอินทราชัย ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และปรับปรุงอาคารเรียนสูง 3 ชั้นภายในพื้นที่โรงเรียน ให้เป็นที่ทำการชุมชน โดยมีพื้นที่เพื่อการพักผ่อนและออกกำลังกาย

3.1 ออกแบบเส้นทางเดินเรียบแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่บริเวณท่าเรือปิ่นเกล้าไปถึงท่าเรือวัดดาวดึงษาราม เพื่อให้เป็นพื้นที่ในการพักผ่อนและสัญจร ที่มีความสวยงามและส่งเสริมภูมิทัศน์แก่พื้นที่

4. ทำการรื้อย้ายบางส่วนของอาคารบ้านไม้ที่สร้างชิดแนวเขื่อนและปรับปรุงด้านอาคารที่เกิดจากการรื้อแนวอาคารเดิมออก และทำการรื้อย้ายบางส่วนของอาคารบ้านไม้ที่สร้างชิดแนวริมคลองบางยี่ขัน ในชุมชนวัดดาวดึงษารามเพื่อเชื่อมต่อเส้นทางไปยังพื้นที่ข้างเคียง

5. สร้างศาลาโรงธรรมที่ใหม่ เนื่องจากที่เดิมมีพื้นที่ว่างไม่เพียงพอต่อการประกอบกิจกรรม โดยพื้นที่แห่งใหม่ ได้แก่พื้นที่บริเวณใกล้กับศาลเจ้ากวนอู ซึ่งอยู่ใกล้กับพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

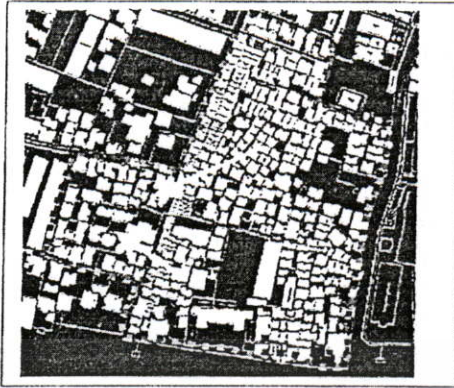
6. ปรับปรุงพื้นที่รอบเรือนไทยโบราณ ในชุมชนบ้านปูน เพื่อรักษาไว้เป็นจุดท่องเที่ยวของชุมชนพิจารณารื้อย้ายเพิงไม้หน้าวัดศุภบดี ไปยังสถานที่แห่งใหม่

พื้นที่บริเวณชุมชนคลองเจ้าครุฑ – จากการพิจารณาถึงกรรมสิทธิ์การครอบครองที่ดินพบว่า พื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ของกรมธนารักษ์ และให้ประชาชนเช่าอยู่อาศัย ดังนั้นการปรับปรุงจึงใช้แนวทางการจัดรูปที่ดินใหม่ (Land Readjustment) เพื่อให้พื้นที่อาคารมีขนาดกะทัดรัดและได้พื้นที่ว่างที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ โดยการพัฒนาจะแบ่งพื้นที่การพัฒนาออกเป็นระยะ ๆ โดยมีเป้าหมายภายใน 10 ปี พื้นที่บริเวณนี้จะปฏิบัติตามผังแม่บทที่เสนอไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่บริเวณชุมชนวัดดาวดึงษาราม - จากตัวเลขความหนาแน่นประชากรที่อยู่ในเกณฑ์ ตามข้อกำหนดผังเมือง การพิจารณาเพื่อการพัฒนา จึงใช้แนวคิดการย้ายที่อยู่อาศัยจากพื้นที่เดิมไปสู่พื้นที่ในบริเวณใกล้เคียง (Relocate) โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่มีสัดส่วน BCR ที่เหมาะสมต่อการพัฒนา จะได้พื้นที่ ดังแสดงแผนที่

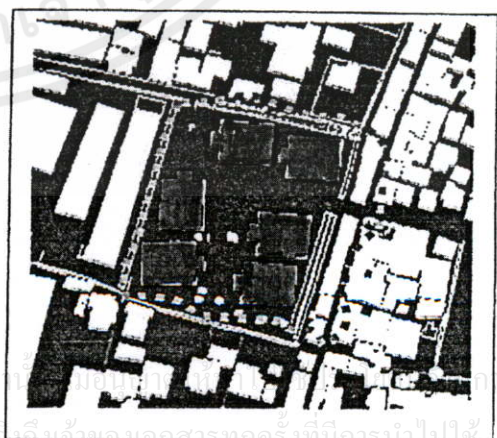

Before - OSR 46.3 %

After - OSR 55 % - Alyernative 1

สำหรับทางเลือกที่ 2 ตามผังแม่บท จะเป็นการเสนอแนะแนวทาง ในการจัดกลุ่มอาคารพักอาศัยในรูปแบบของอาคารพักอาศัย สูง 5 ชั้น โดยพัฒนาเต็มพื้นที่เช่นเดียวกัน โดยกำหนดให้เป็นพื้นที่รองรับการรื้อย้ายจากชุมชนวัดดาวดึงษาราม และเผื่อพื้นที่ไว้สำหรับการพัฒนาในอนาคต

การพัฒนาตามแนวทางเลือกที่ 2 ทำให้ได้พื้นที่ว่างมากขึ้นซึ่งสามารถนำไปพัฒนาต่อให้สอดคล้องกับเส้นทางการสัญจรที่จะเชื่อมต่อระหว่างบริเวณถนนและท่าเรือปิ่นเกล้ากับพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8

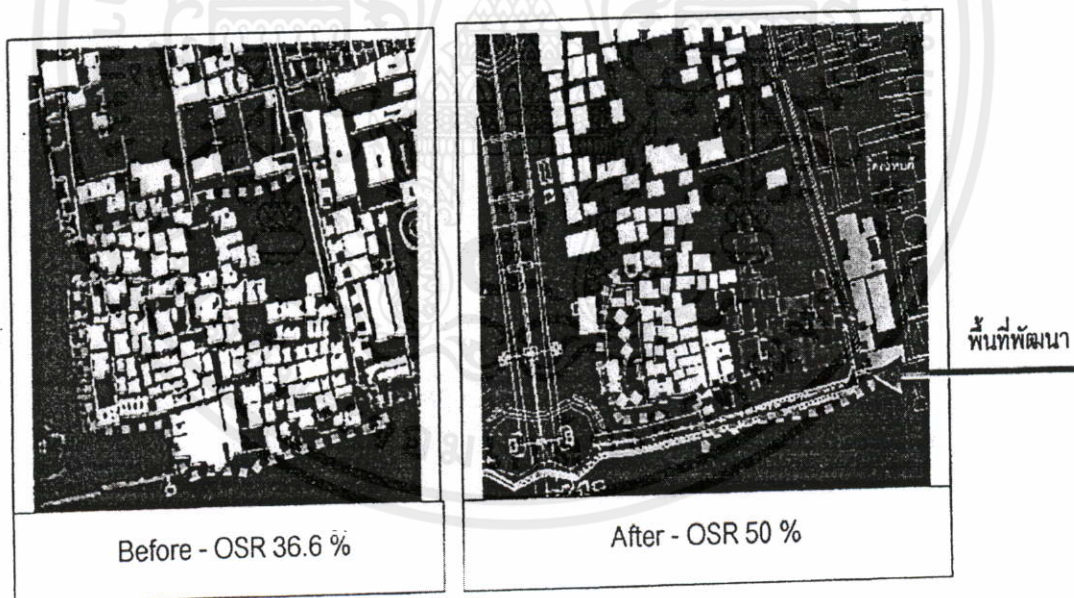

After - OSR 70 % -Alternative 2

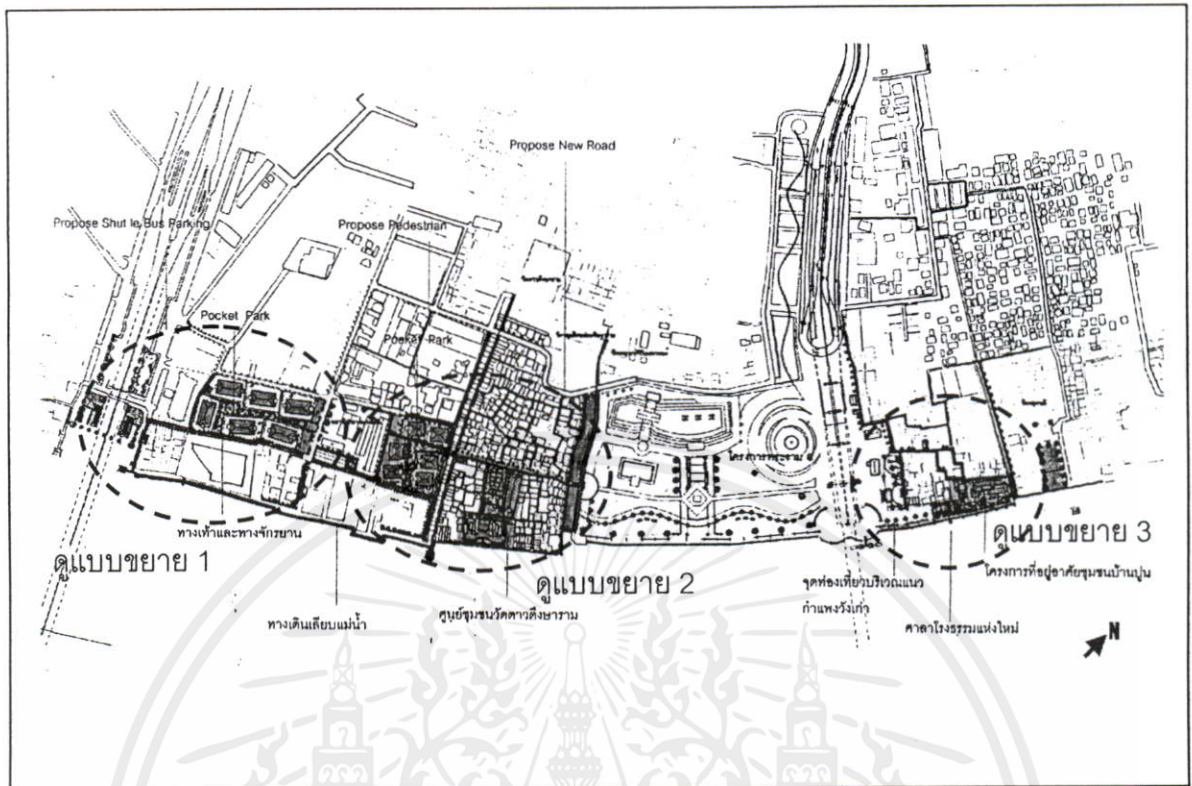
ชุมชนบ้านปูน - การพัฒนาเพื่อให้ได้พื้นที่ว่างที่สามารถใช้ประโยชน์ สามารถพิจารณา บริเวณพื้นที่เสื่อมโทรม ซึ่งพบว่า บริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำ ซึ่งพบว่า บ้านไม้พักอาศัย 1 ชั้น มีสภาพทรุดโทรมที่อยู่ริมแม่น้ำ ต้องรื้อย้ายทั้งสิ้น จำนวน 25 หลัง รวมถึงเพิงไม้สภาพทรุดโทรมที่สร้างหน้าแนวเขื่อนกันน้ำหน้าวัดคฤหบดี จำนวน 8 หลัง รวมทั้งสิ้น 33 หลัง โดยรูปแบบการรื้อย้ายในบริเวณนี้จะเป็นการเสนอให้ทางราชการเวนคืนที่ดินริมแม่น้ำ ซึ่งเป็นของตระกูล "ธนะภูมิ" ซึ่งเป็นคนในพื้นที่และของ ท่านชายสุขุมพันธ์ บริพัตร ซึ่งเป็นที่แปลงใหญ่ โดยเสนอให้พัฒนาพื้นที่บริเวณนี้ให้เป็นพื้นที่เพื่อการพักอาศัยเหมือนเดิม โดยให้การเคหะเข้ามาดำเนินการ สำหรับรูปแบบอาคารพักอาศัยที่จะสร้างใหม่นั้น เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มอาคารเดิมแล้ว จึงกำหนดให้เป็น

- อาคารพักอาศัย หลังคาทรงปั้นหยา สูง 5 ชั้น (Double Corridor) จำนวน 1 หลัง ห้องพัก ขนาด 30 ตารางเมตร

ซึ่งเมื่อรวมจำนวนหน่วยพักอาศัยทั้งหมดแล้วจะได้ 51 หน่วยพักอาศัย จากเดิมที่รื้อย้ายจำนวน 33 หลัง พื้นที่ส่วนที่เหลือเผื่อไว้สำหรับอนาคต นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเส้นทางเดินริมแม่น้ำเพื่อเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มีสะพานข้ามคลองวัดคฤหบดีเพื่อเชื่อมเส้นทางเดินเท้าให้เป็นระบบที่เชื่อมถึงกันได้จากชุมชนโดยรอบ

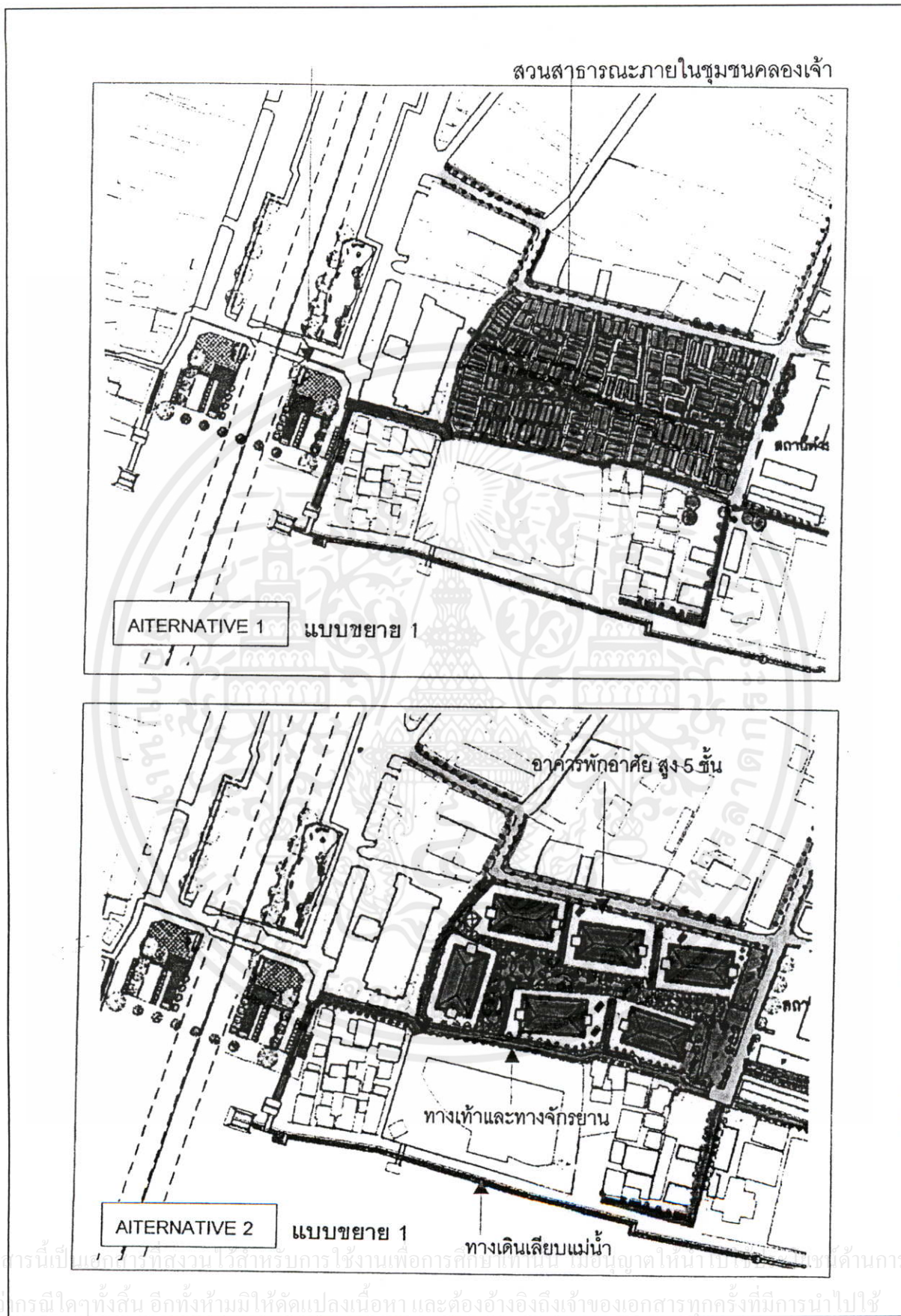

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

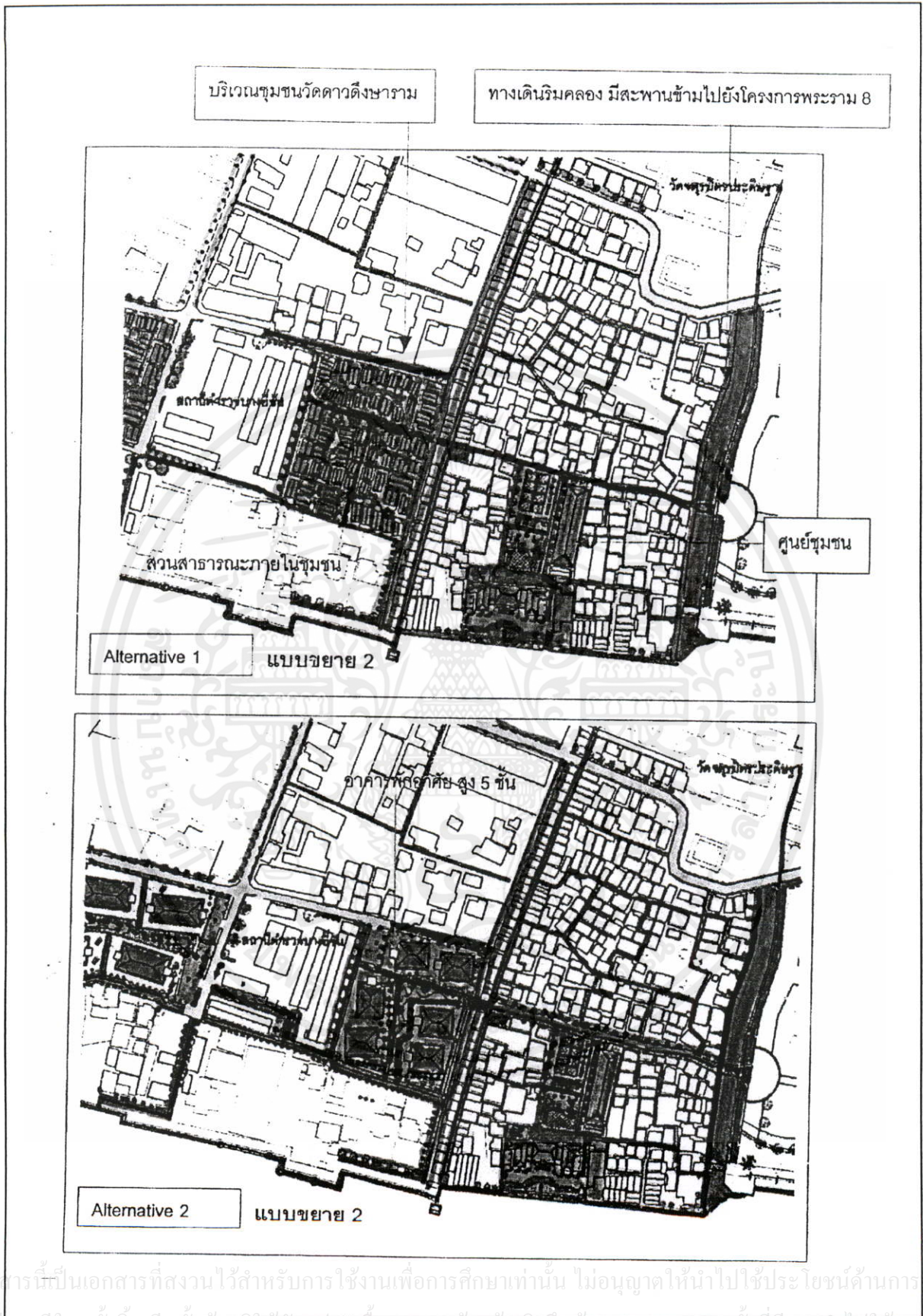

ภาพที่ 5.12 แสดงตำแหน่งการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บ้านพักอาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

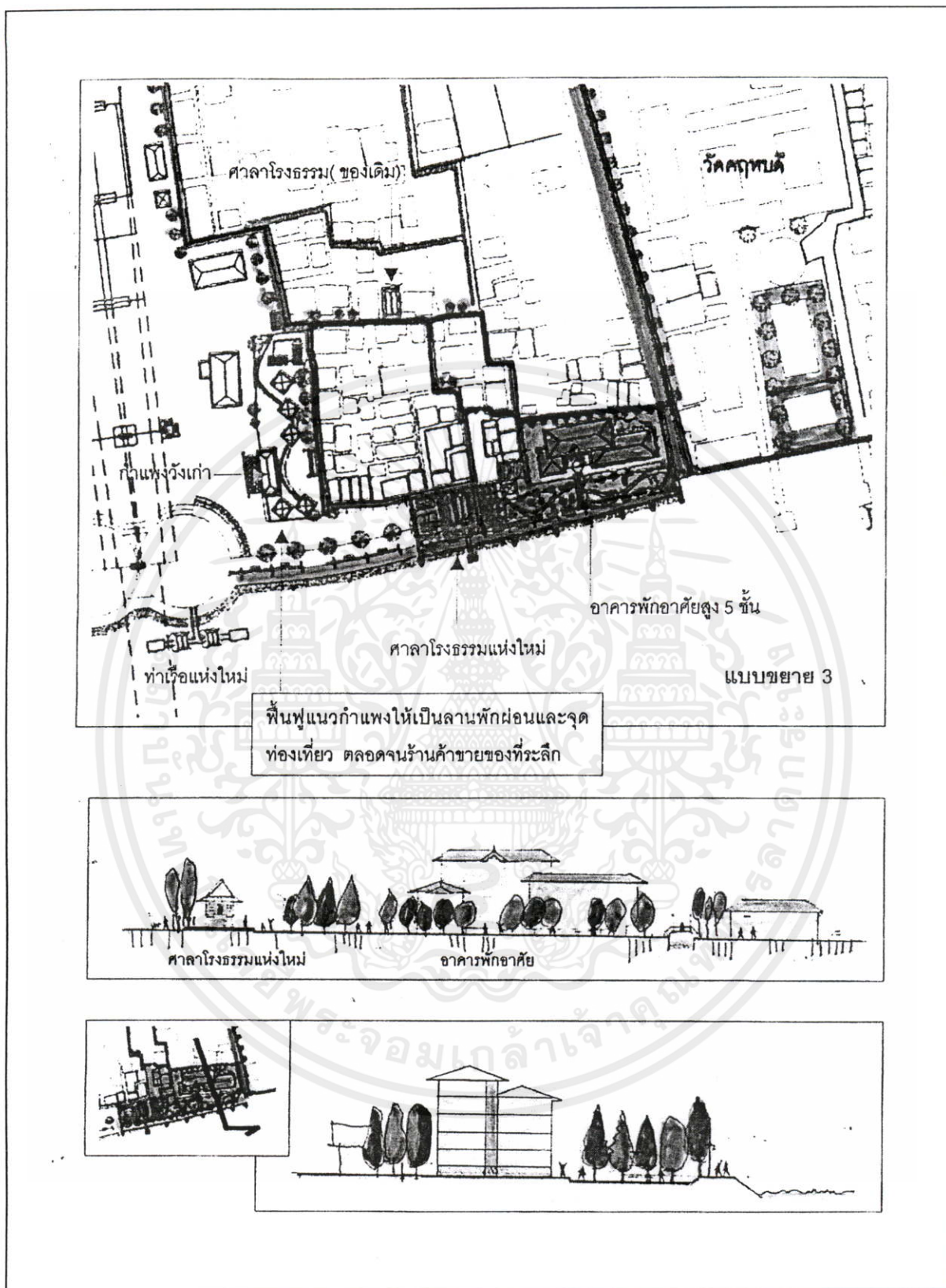

ภาพที่ 5.13 แสดงการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บ้านพักอาศัยแบบขยาย 1

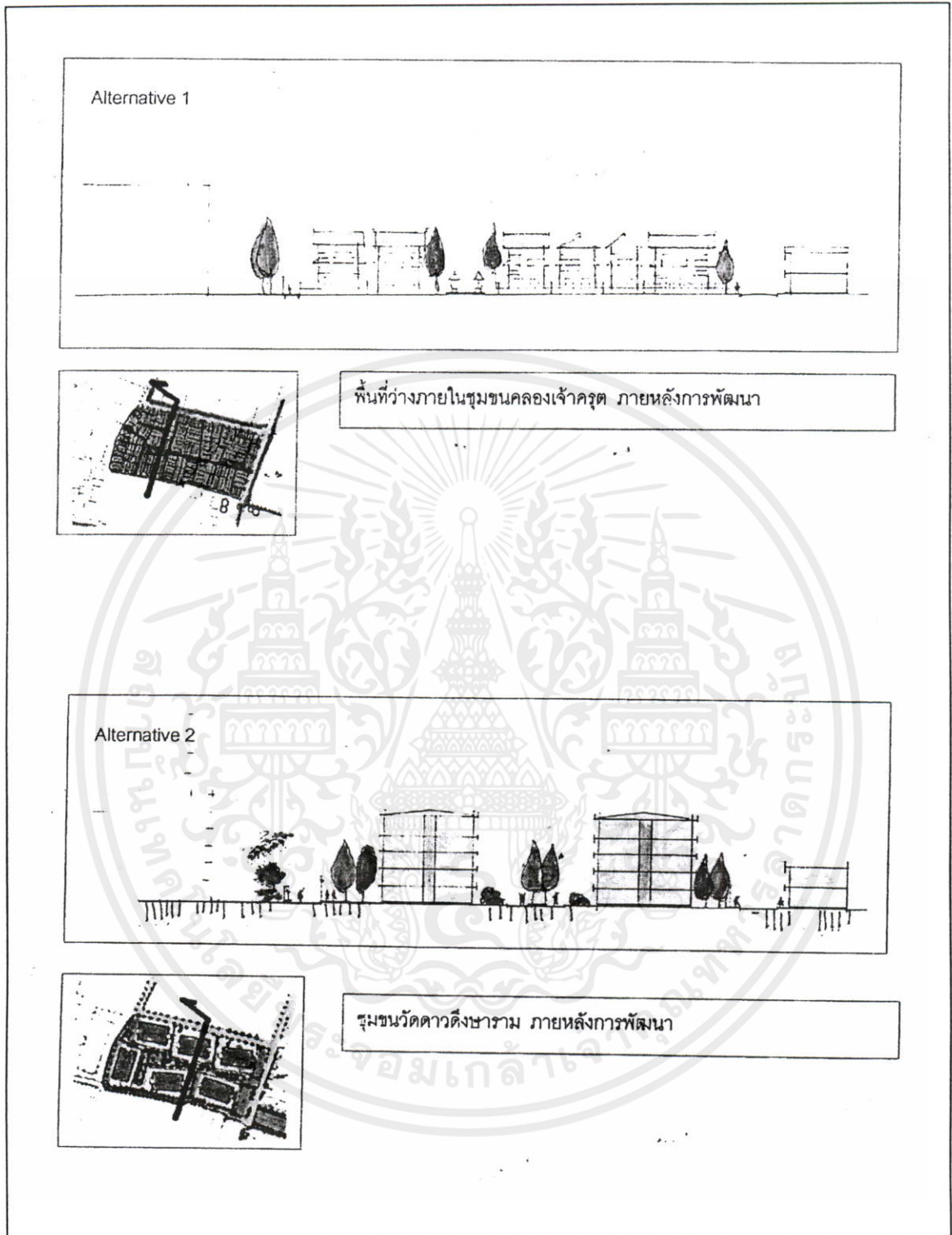

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตีพิมพ์ลงนิตยสาร และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีไปใช้

ภาพที่ 5.14 แสดงการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บ้านพักอาศัยแบบขยาย 2

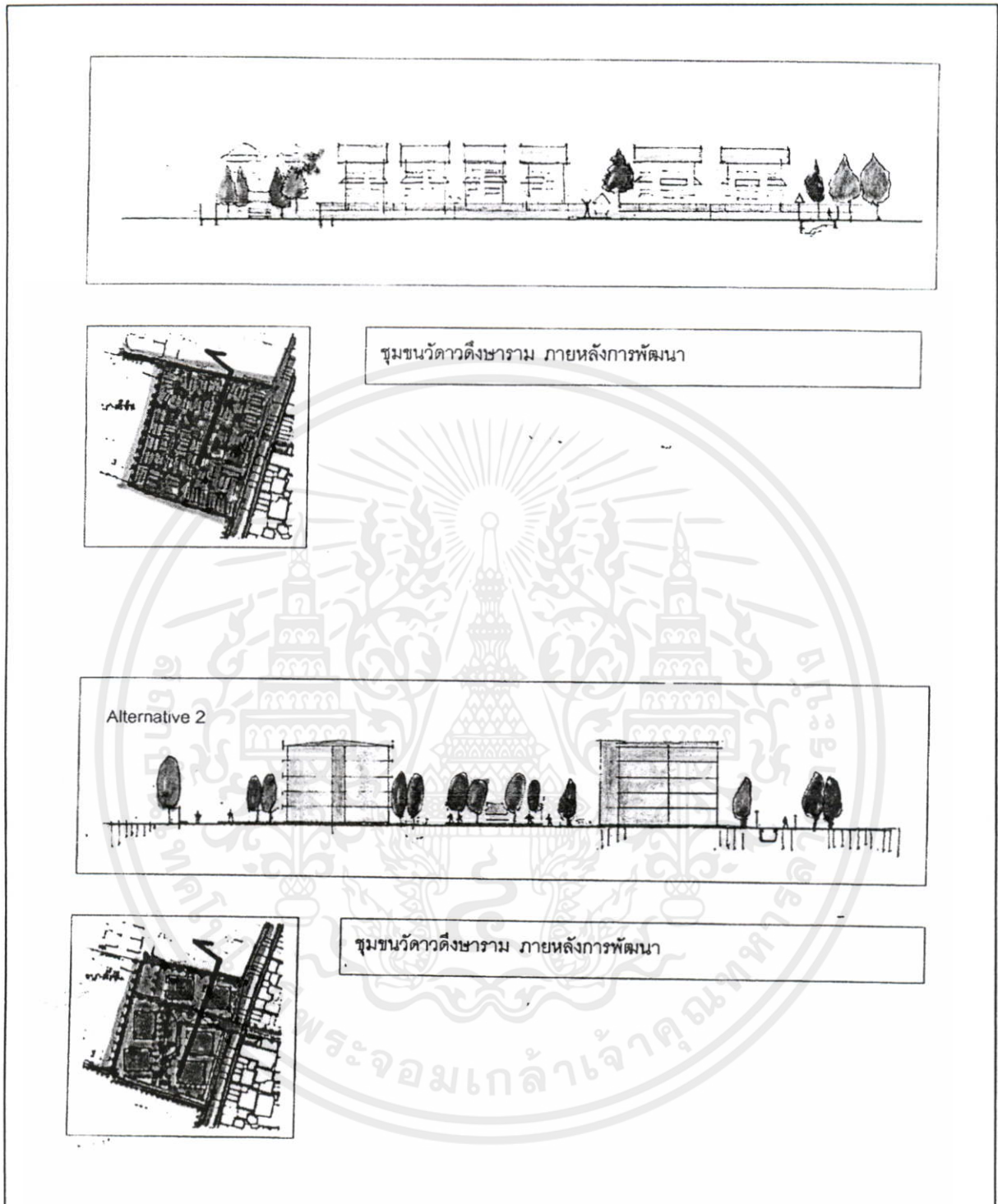

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 5.15 แสดงการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บ้านพักอาศัยแบบขยาย 3
 ไม่ว่าจะฉิมใดทั้งสิ้น ยกทั้งที่ เริ่มให้คิดแบบลงมือทำ และทยอยจ้างช่างตั้งใจของเอทีเอสทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.16 แสดงการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บ้านพักอาศัยแบบรูปตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.16 (ต่อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.5 แนวทางการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของเมือง

วัตถุประสงค์

- สร้างเอกลักษณ์ตลอดจนลักษณะที่มีความสวยงาม และเสริมสร้างบรรยากาศ
- ปลุกจิตสำนึกให้ชุมชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของพื้นที่

แนวความคิดในการออกแบบ

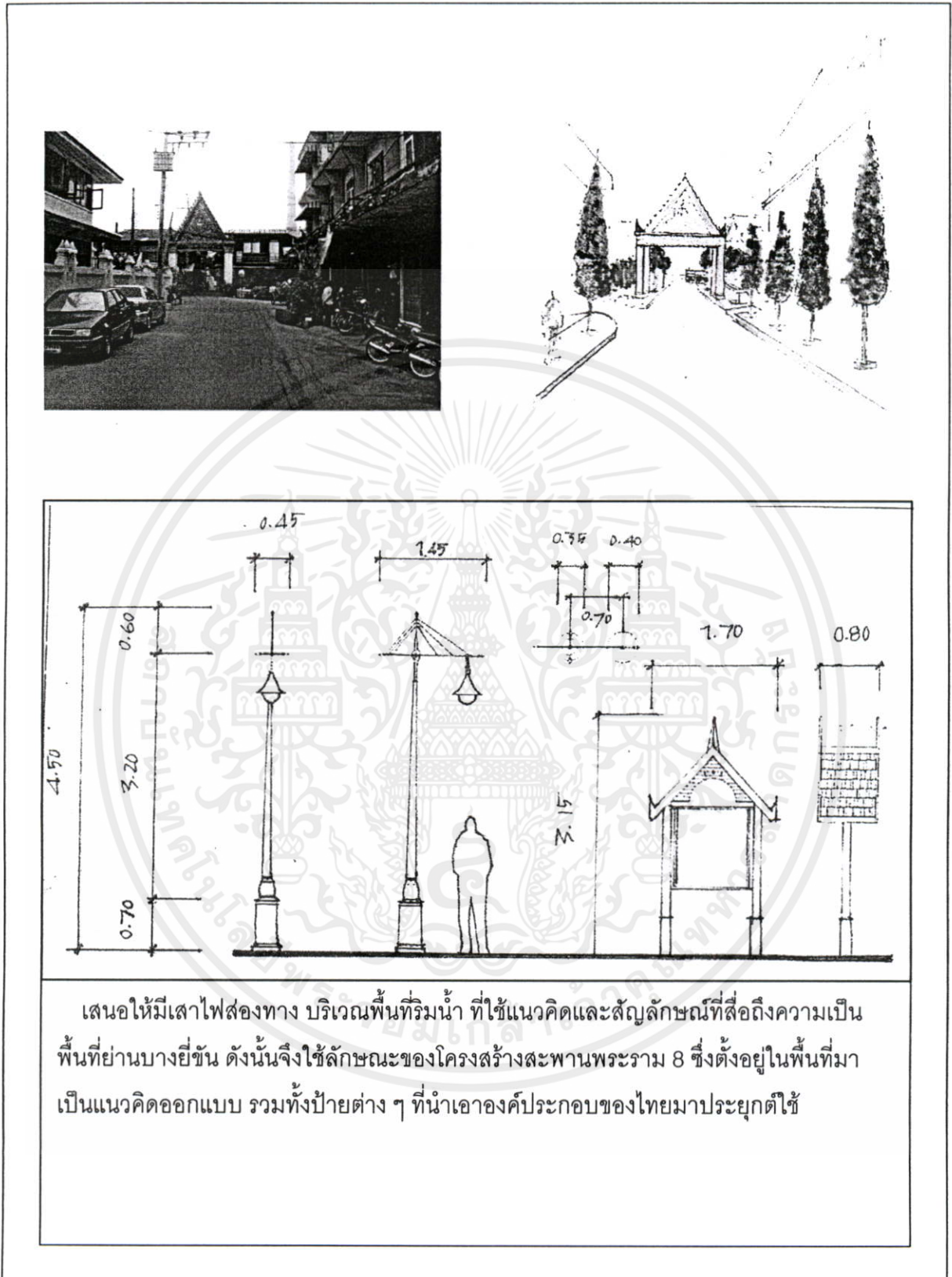
- สะท้อนลักษณะที่สื่อถึงความเป็นพื้นที่ที่มีน้ำบริเวณย่านบางยี่ขัน ให้ออกแบบมาในรูปแบบของเครื่องประดับถนน (Street Furniture)

แนวทางการพัฒนา

- ออกแบบป้ายบอกทิศทาง และป้ายบอกสถานที่ ที่ต้องติดตั้งภายในชุมชนและพื้นที่ทั่วไปออกแบบเครื่องประดับถนน (Street Furniture) เช่น เสาโคมไฟที่ติดตั้งอยู่ตามพื้นที่ที่มีน้ำให้มีลักษณะเฉพาะตัว โดยนำรูปแบบที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ มาเป็นแนวคิดในการออกแบบ
- ปลุกไม้ยืนต้นทรงสูง ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน บริเวณแนวถนนภายในซอยวัดดาวดึงษาราม เพื่อเน้นความเป็นถนนหลัก และเสริมสร้างความร่มรื่นให้แก่พื้นที่

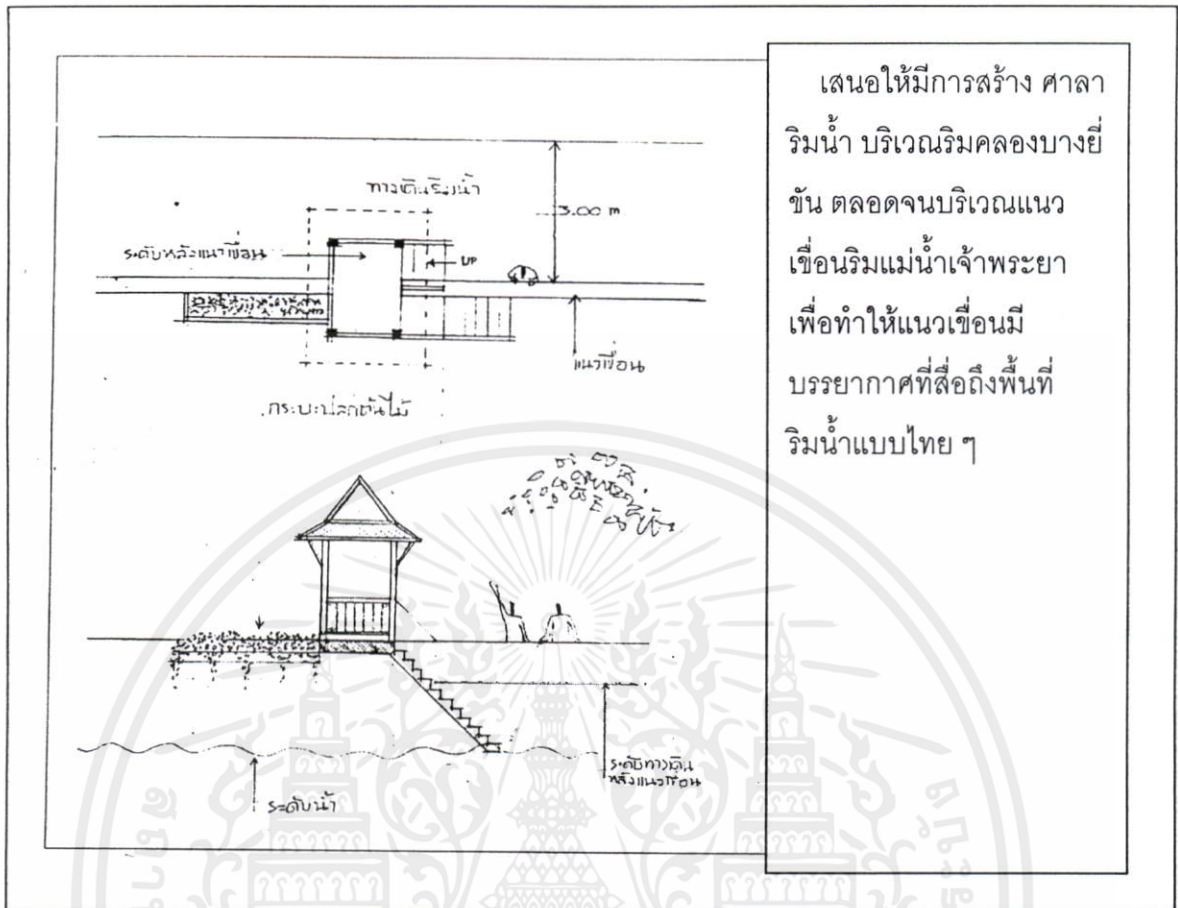

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำข้อมูลไปเผยแพร่หรือใช้ข้อมูลนี้ในทางอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.17 แสดงแนวทางการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

เสนอให้มีการสร้าง ศาลา
รับน้ำ บริเวณริมคลองบางยี่
ขัน ตลอดจนบริเวณแนว
เขื่อนรับแม่น้ำเจ้าพระยา
เพื่อทำให้แนวเขื่อนมี
บรรยากาศที่สวยงามถึงพื้นที่
รับน้ำแบบไทย ๆ

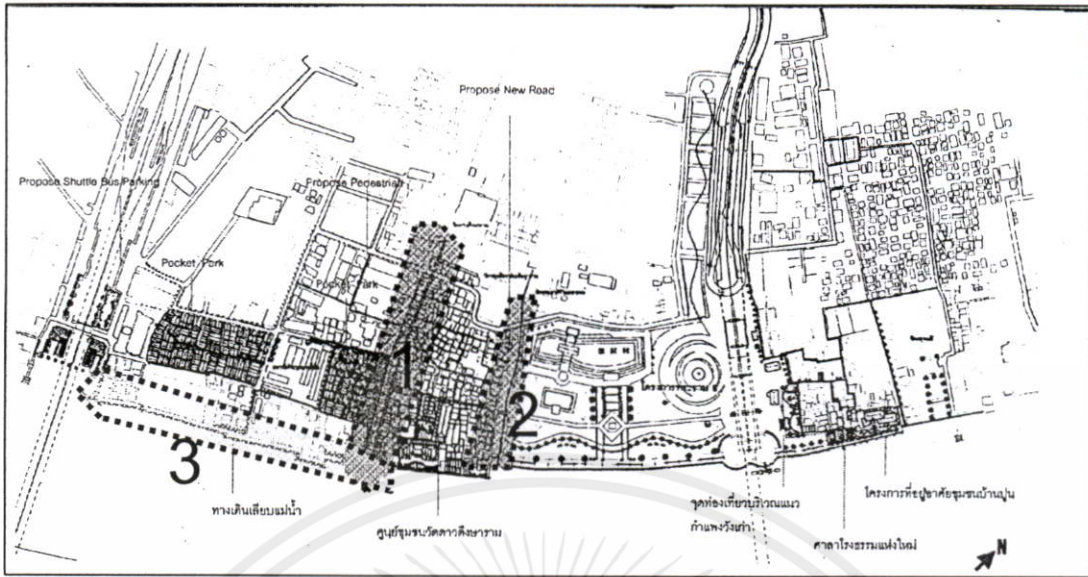
ภาพที่ 5.17 (ต่อ)

จากแนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งหมดที่ผ่านมา สามารถกำหนดเป็นแนวทางการควบคุม
การออกแบบอาคาร เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในการพัฒนา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

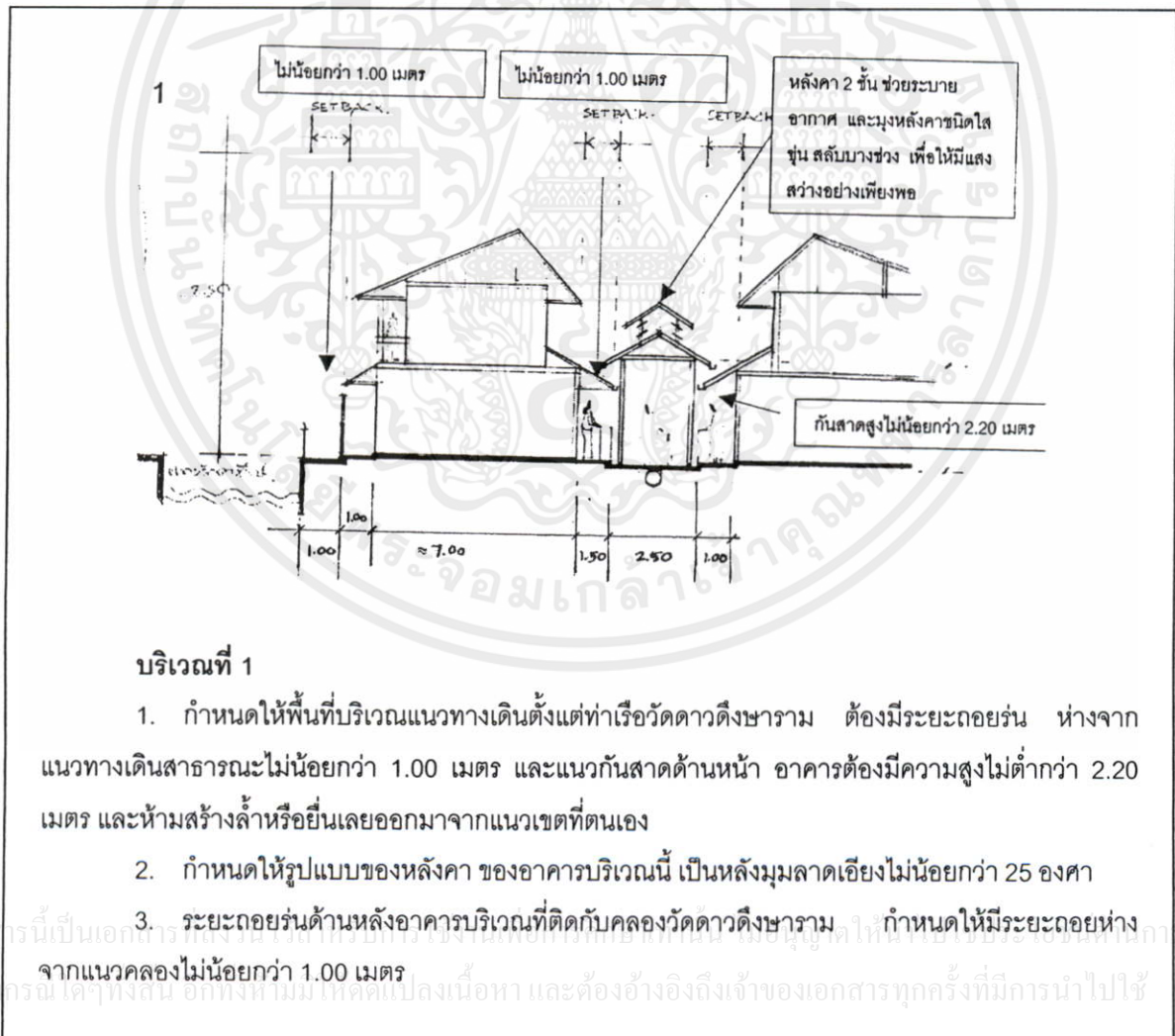
แนวทางการควบคุมการก่อสร้างต่อเติมบริเวณพื้นที่ศึกษา

วัตถุประสงค์ - ควบคุมระยะถอยร่นของแนวอาคาร บริเวณพื้นที่ควบคุม เพื่อทำให้เกิด
ระบบเส้นทางสัญจรที่มีความสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยมีเป้าหมายระยะเวลาการ
ดำเนิน ภายหลังจากกลุ่มเรือนในบริเวณพื้นที่ควบคุมได้หมดสภาพการใช้งาน และมีการดัดแปลง
หรือต่อเติม ภายใน 10 ปี โดยกำหนดบริเวณพื้นที่ควบคุม ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

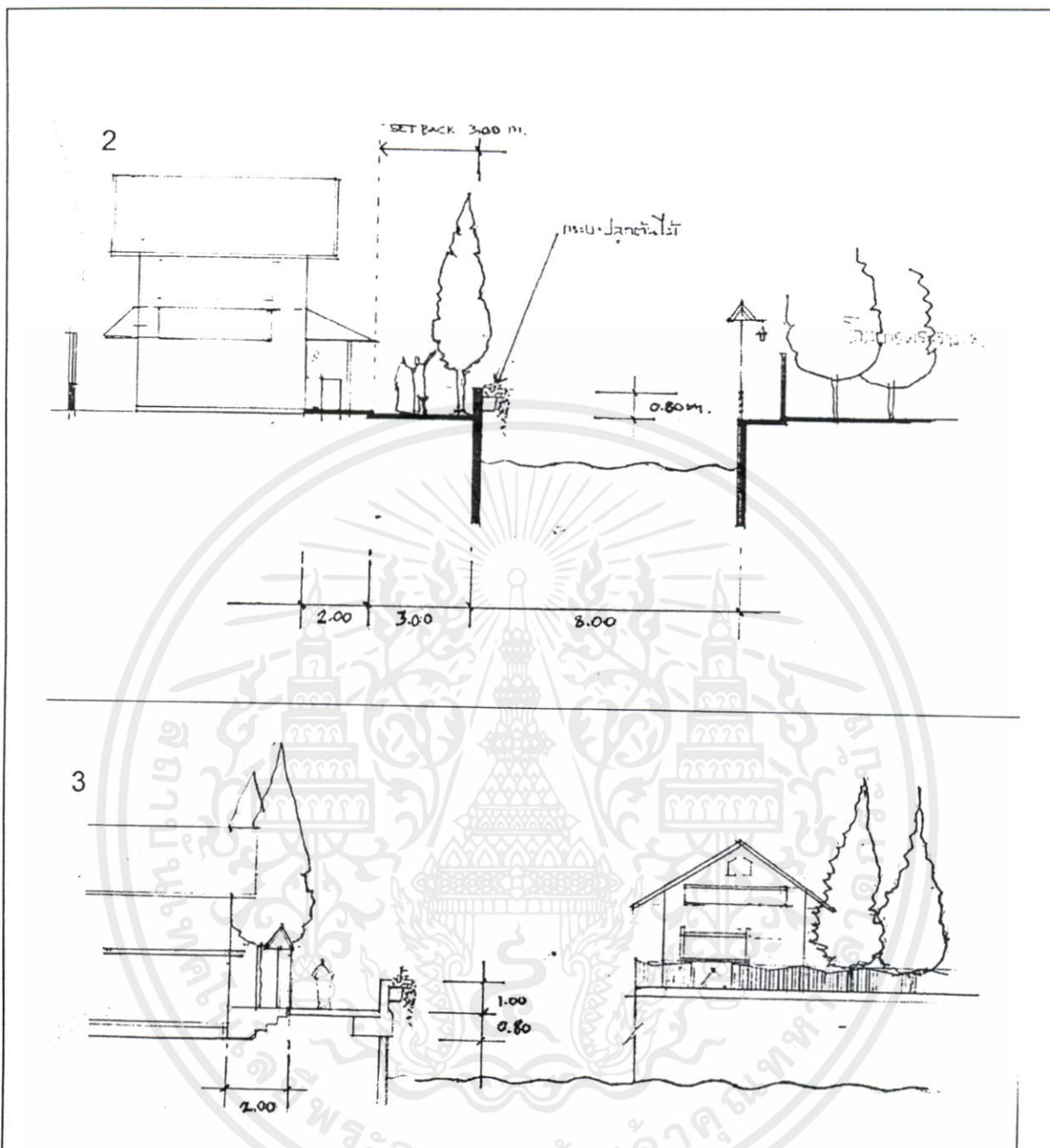
ภาพที่ 5.18 แสดงตำแหน่งแนวทางการควบคุมการก่อสร้างต่อเติมบริเวณพื้นที่ศึกษา

บริเวณที่ 1

1. กำหนดให้พื้นที่บริเวณแนวทางเดินตั้งแต่ท่าเรือวัดดาวดึงษาราม ต้องมีระยะถอยร่น ห่างจากแนวทางเดินสาธารณะไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร และแนวกันสาดด้านหน้า อาคารต้องมีความสูงไม่ต่ำกว่า 2.20 เมตร และห้ามสร้างลั่วหรือยื่นเลยออกมาจากแนวเขตที่ดินเอง
2. กำหนดให้รูปแบบของหลังคา ของอาคารบริเวณนี้ เป็นหลังมุลาดเอียงไม่น้อยกว่า 25 องศา
3. ระยะถอยร่นด้านหลังอาคารบริเวณที่ติดกับคลองวัดดาวดึงษาราม กำหนดให้มีระยะถอยห่างจากแนวคลองไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร

ภาพที่ 5.19 แสดงแนวทางการควบคุมการก่อสร้างต่อเติมบริเวณที่ 1

บริเวณที่ 2 และ 3

1. กำหนดให้พื้นที่บริเวณแนวทางเดินริมคลองบางยี่ขัน ต้องมีระยะถอยร่น ห่างจากแนวคลองบางยี่ขัน ไม่น้อยกว่า 3.00 เมตร และแนวกันสาดด้านหน้า อาคารต้องมีความสูงไม่ต่ำกว่า 2.20 เมตรและห้ามสร้างล้าหรือยื่นเลยออกมาจากแนวเขตที่ดินเอง
2. กำหนดให้รูปแบบของหลังคา ของอาคารบริเวณนี้ เป็นหลังมุลาดเฉียงไม่น้อยกว่า 25 องศา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.20 แสดงแนวทางการควบคุมการก่อสร้างต่อเติมบริเวณที่ 2 และ 3

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาพบว่า ยังมีประเด็นและตัวแปรอื่นๆ ที่น่าสนใจอีกหลายประการ ซึ่งไม่สามารถทำการศึกษาได้ทั้งหมด จึงขอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในโอกาสต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษารูปแบบเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของอาคารทางศาสนา และโบราณสถาน เพื่อพัฒนาปรับปรุงเพื่อการท่องเที่ยว
2. การศึกษาโบราณสถานและเอกลักษณ์ของชุมชนของพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมต่อกับพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองวางแผนโครงการ. 2538. **คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2.

คมกฤษ เง่าตระกูล.2539. **การวางผังเฉพาะพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐกฤต มีศิริ. 2543. **แนวทางการจัดการชุมชนชาวแพริมแม่น้ำน่าน เมืองพิษณุโลก** วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เดชา บุญค้ำ และคณะ.2531. **คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เต็มศักดิ์ ภาณุวรรณ. 2543. **ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของชุมชนริมน้ำในคลองบางกอกน้อย** วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทิดศักดิ์ เตชะกิจขจร. 2541. **การศึกษาที่อยู่อาศัยริมน้ำบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างกรณีศึกษาบริเวณตลาดน้ำบางคูเวียง**. กรุงเทพฯ.

นิธิ ลิศนันท์. 2544. **แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วิณีนารถ พันธุ์วิฒิ, บรรณาธิการ. 2538. **น้ำกับชีวิตไทย**. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเอกลักษณ์ทางธรรมชาติ คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

บริษัท ชินครอนกรุ๊ป จำกัด.2542. **โครงการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพฯ : เอ็นทีการพิมพ์.

บัณฑิตศึกษา. 2542. **คู่มือเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา**. กรุงเทพฯ : คณะครุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารของคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ไม่ว่าการพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2545. **การออกแบบชุมชนเมืองคืออะไร**. กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวชิราวุฒิมหาวิทยาลัยศิลปากร.

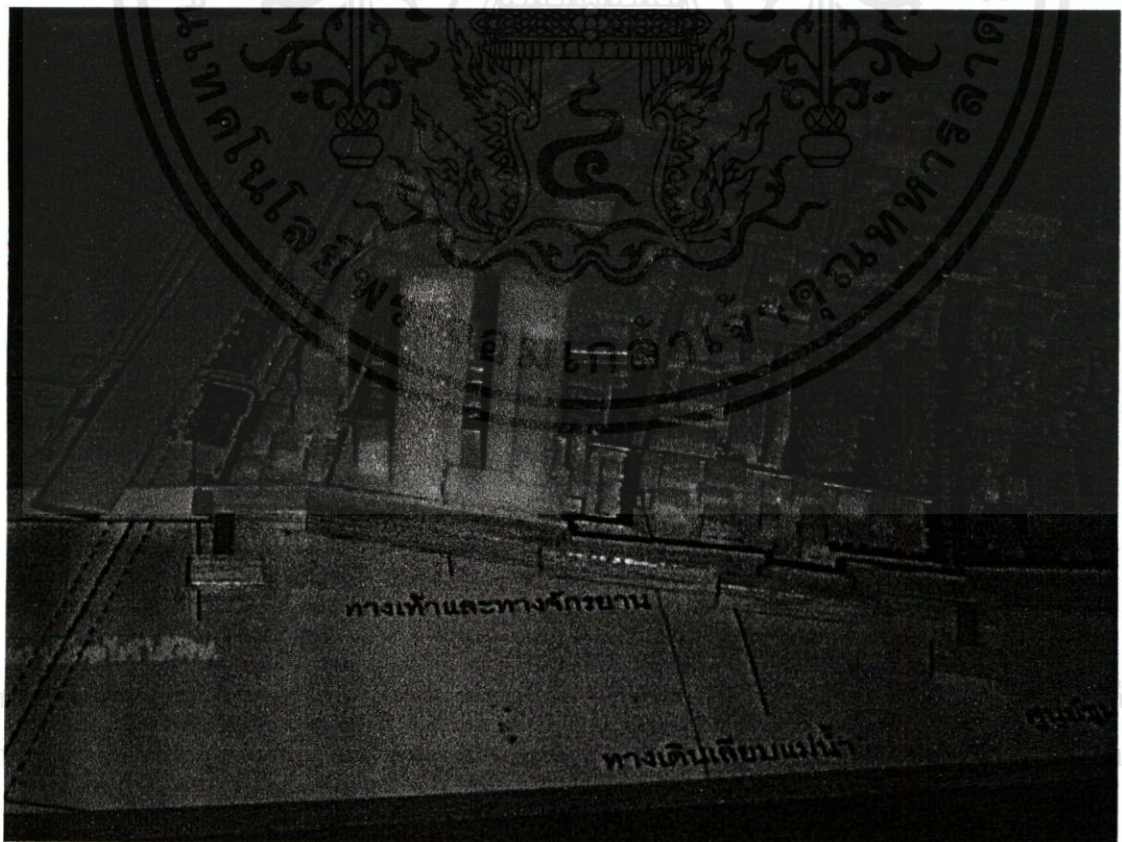
สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2544. **พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2545. **รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำแผนผัง
พัฒนาเขตบางพลัด**. กรุงเทพมหานคร : ดำเนินการโดย บริษัทโมดัส คอนซัลแทนส์ จำกัด
สะพานพระราม 8. กรุงเทพมหานคร. 2542 ภาษา. : ฉบับที่ 3.
- สุรเสฏฐ รามสมภพ. 2542. **บ้านปูนบางยี่ขัน ชุมชนโบราณสมัยธนบุรี. ที่ระลึกในงานพระ
ราชทางเพลิงศพ นางบุปผา รามสมภพ** : เป็นกรณีพิเศษ ณ เมรุวัดโสมนัสวิหาร เขต
ป้อมปราบศัตรูพ่าย, กรุงเทพฯ .
- สำนักงานเขตบางพลัด, ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม. 2544 **บางพลัดเมืองน่าอยู่** : คู่มือ
ชุมชนเขตบางพลัด. กรุงเทพฯ.
- ส.พลายน้อย. 2534. **ชีวิตตามคลอง**. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน
- ส.พลายน้อย. 2525. **เล่าเรื่องบางกอก**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์รวมสาส์น.
- สนธยา พลศรี. 2533. **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอ
เดียนสตรี.
- สมพล ดำรงเสถียร. 2545. **"เอกสารประกอบการสอนวิชาการออกแบบชุมชนเมือง."**
ภาควิชาครุศาสตร์ อดุทธากรรม คณะครุศาสตร์อดุทธากรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา. 2539. **น้ำ : บ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ : เอ็นเอสที พรินต์ติง
กรุ๊ป.
- อัศวิน อภัยวงศ์ และ นำพล คารมปราชญ์, บรรณาธิการ. 2542. **ของดีกรุงเทพ**. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.
- อรศิริ ปาณินท์. 2528. **การศึกษาเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาของ
กรุงรัตนโกสินทร์บริเวณย่านธุรกิจ**. กรุงเทพฯ.
- เอี่ยม อนันตศานต์. 2539. **การออกแบบบริเวณ**. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Architektur Wettbewerbe. Urban open spaces. Pedestrian zones. Stuttgart : Karl Kramer,
1982.
- Breen, Ann and Rigby, Dick. **Waterfronts : cities reclaim their edge**. New York : Mc
GrawHill, 1994.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
Torre, L. Azeo. **Waterfront development**. New York : Van Nostrand Reinhold, 1989.
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

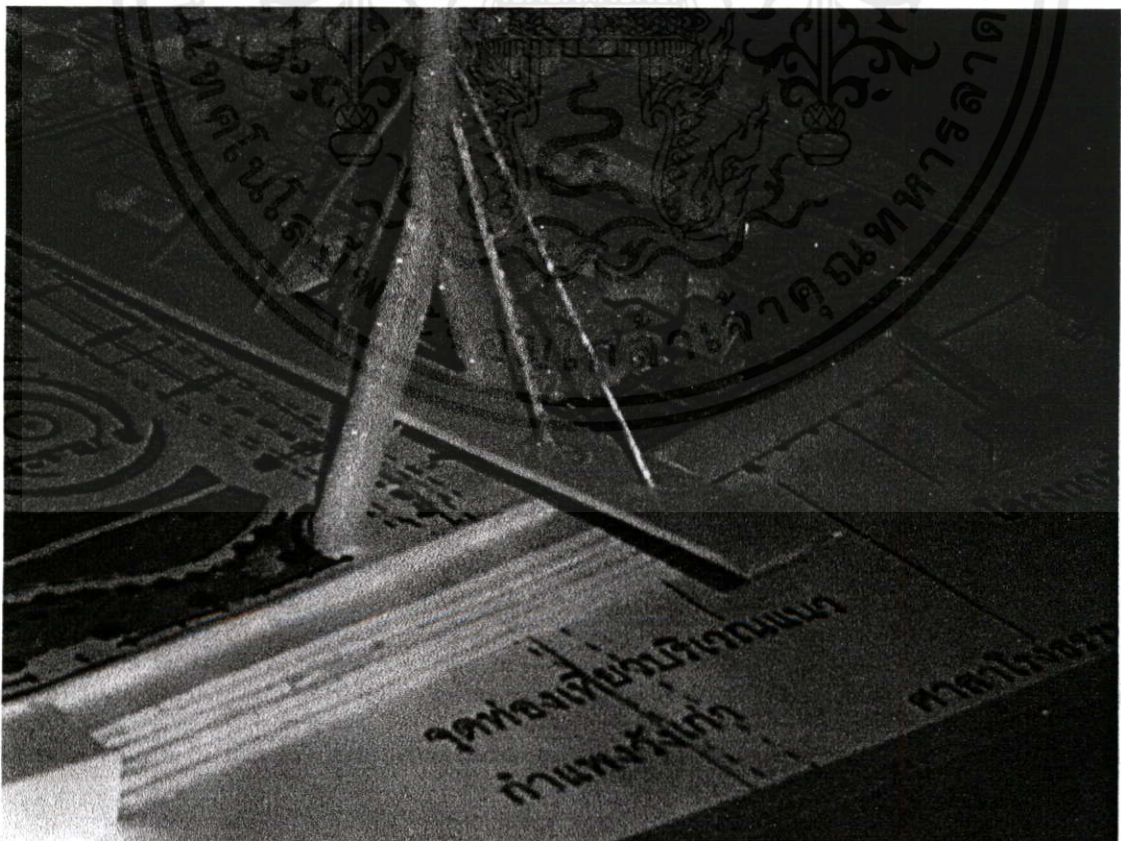

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสาร
ไม่

งานการค้า
ป้า

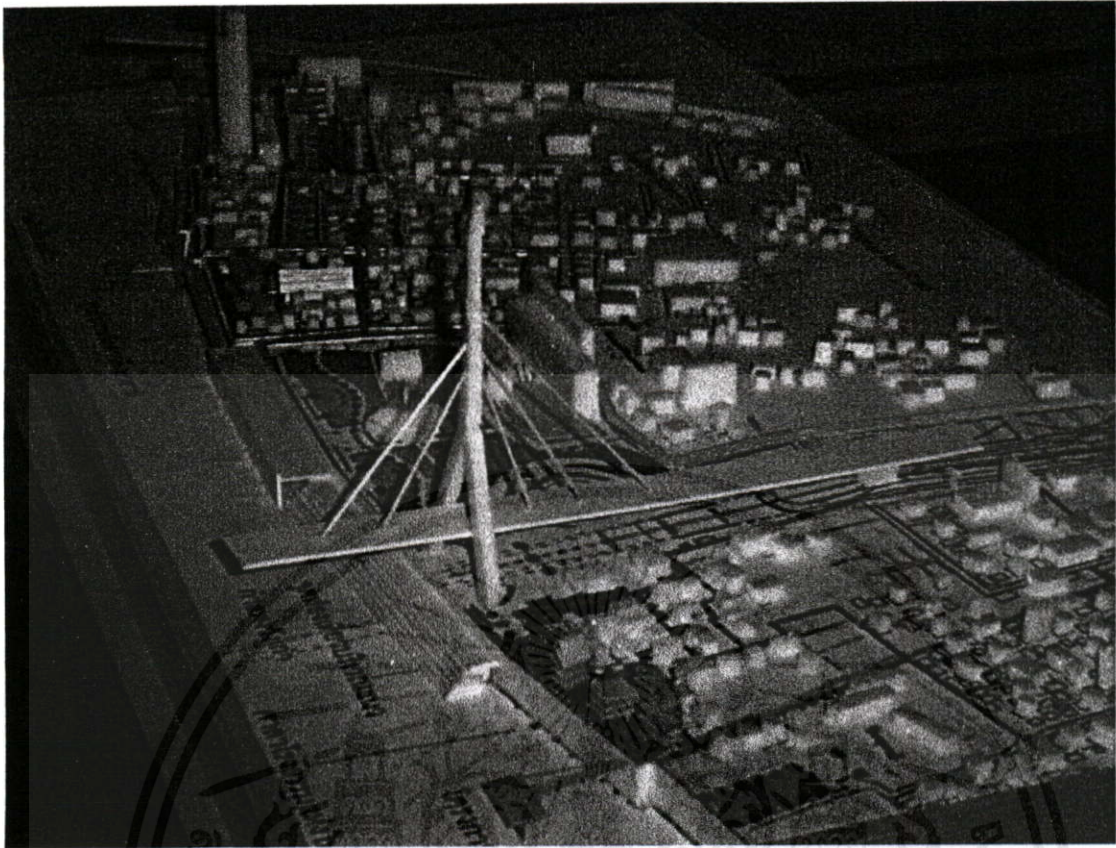
เอก
ไม่ว

ในการค้า
ไปใช้

เอกสาร
ไม่ว่า

งานการค้า
ใช้

เอก
ไม่ว

้านการค้ำ
ปไซ้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 3805

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓ กันยายน 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการเขตบางพลัด

ด้วย นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอข้อมูล เอกสารเกี่ยวกับความเป็นมาของชุมชนบางยี่ขันและแผนแม่บทเขตบางพลัด และขอถ่ายภาพชุมชนบางยี่ขัน เขตบางพลัด เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำชุมชนบางยี่ขัน”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษาที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โทร: 0-2326-4325 อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร: 0-2326-4325

ที่ ศธ 0524.04/ **4141**

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๐ กันยายน ๒๕๔๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการกองวางแผนพัฒนาเมือง กรุงเทพมหานคร

ด้วย นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ท่าน เรื่อง “แผนการพัฒนาพื้นที่แขวงบางยี่ขัน บริเวณริมน้ำ สะพานพระราม 8” และขอหนังสือสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 0-2326-4325

โปรดแจ้งใจความคืน ลึกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร. 0-2326-4325

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์ รหัสประจำตัว 44064046 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร (BANGYEEKHAN WATERFRONT COMMUNITY DEVELOPMENT BANGKOK)” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2548

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2548

(รศ.ดร.อิทธิพล แข็งชัด)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 2075

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์นันทน์ ชัดติยะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ หน่วยงานบัณฑิตศึกษา ทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-326-4325

ที่ ศธ 0524.04/ 2075

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นายจิตสุนทร ภูตระกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ หน่วยงานบัณฑิตศึกษา ทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ที่ ศธ 0524.04/ 2075

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๔ พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์พีรวัส พัทธสเวต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าหน่วยบัณฑิตศึกษา ทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

กรุงเทพมหานคร

สำหรับประชาชนผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่

โครงการสะพานพระราม 8

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอนตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นพฤติกรรมของผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณ
ชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8

ขอให้ท่านกรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง (✓) หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี

() 20 - 35 ปี

() 36 - 50 ปี

() มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป

3. อาชีพ

() ราชการ, รัฐวิสาหกิจ

() พนักงานบริษัทเอกชน

() เจ้าของกิจการ

() นักเรียน, นักศึกษา

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ท่านเคยใช้บริการหรือใช้เส้นทางภายในพื้นที่บริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการ
สะพานพระราม 8

() 1 ครั้ง

() มากกว่า 1 ครั้ง เป็นจำนวน.....ครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น หรือหากมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

() ทุกสัปดาห์

5. เหตุผลที่ท่านมาใช้บริการหรือใช้เส้นทางพื้นที่บริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันและพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8

- () ใช้เส้นทางเพื่อใช้บริการเรือข้ามฝั่งและเรือด่วน
- () พักผ่อนบริเวณพื้นที่โครงการพระราม 8
- () มาทำกิจกรรมส่วนตัว
- () อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นพฤติกรรมของผู้มาใช้บริการเส้นทางภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณ

ชุมชนย่านบางยี่ขัน และพื้นที่โครงการสะพานพระราม 8

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง (✓) หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความจริง

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและที่รวมกิจกรรม

1. เมื่อท่านเข้ามาในพื้นที่ท่านสนใจและใช้บริการพื้นที่บริเวณใดของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8
- () พื้นที่ชุมชนคลองเจ้าครูดและท่าเรือปิ่นเกล้า
- () พื้นที่ชุมชนวัดดาวดึงษารามและท่าเรือวัดดาวดึงษาราม
- () ชุมชนวัดพระยาศิริโทยสวรรค์
- () ชุมชนบ้านปูน
- () ชุมชนวัดคฤหบดีและท่าเรือวัดคฤหบดี

2. ปัญหาที่ท่านประสบเมื่อเข้ามาใช้บริการพื้นที่ริมน้ำชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ขาดป้ายบอกทาง
- () ขาดบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ
- () ขาดห้องน้ำ, ห้องส้วม
- () ขาดบริเวณพักคอยที่ท่าเรือ
- () ขาดศูนย์ชุมชนหรือศูนย์บริการประชาชน
- () อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านคิดว่าในบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- () ศาลาพักคอยที่ท่าเรือ
- () ป้ายบอกเส้นทางจราจรและป้ายสัญลักษณ์
- () ศูนย์ชุมชนหรือศูนย์บริการชุมชน

- () ม้านั่งและพื้นที่พักผ่อน
- () ห้องน้ำ, ห้องส้วม
- () ไฟฟ้าแสงสว่าง
- () ที่จอดรถ
- () อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่โล่ง

1. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันมีความเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนหรือไม่

- () เพียงพอ
- () ไม่เพียงพอ

2. ปัญหาที่ท่านพบในการใช้สวนสาธารณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () มีเนื้อที่น้อยเกินไป
- () ต้นไม้ให้ความร่มรื่นมีน้อยเกินไป
- () มีม้านั่งไม่เพียงพอ
- () การจัดที่นั่งไม่เหมาะสม
- () มีฝุ่นมาก
- () ไม่สะอาด
- () ไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน
- () วัสดุปูพื้นไม่เหมาะสม
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. บริเวณใดบ้างที่ท่านใช้เป็นสถานที่พักผ่อนในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

- () พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8
- () พื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาที่ท่าเรือปั้นเกล้า
- () พื้นที่หน้าสน.บางยี่ขันชุมชนคลองเจ้าครูด
- () ลานวัดดาวดึงษาราม
- () ศาลาพักผ่อนท่าเรือวัดดาวดึงษาราม
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ท่านคิดว่าบริเวณใดควรทำเป็นที่ว่างสำหรับนั่งพักผ่อน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () พื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาจากท่าเรือปั้นเกล้าถึงท่าเรือวัดดาวดึงษาราม

เอกสารนี้เป็น(เอกสาร) พื้นที่ว่างภายในชุมชนคลองเจ้าครูด ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใด(ทั้ง) พื้นที่ว่างภายในชุมชนวัดดาวดึงษารามอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- () พื้นที่ว่างหน้าอาคารไม้เก่าโรงเรียนอินทราชัย
- () พื้นที่ว่างภายในชุมชนบ้านปูน

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. ท่านคิดว่าบริเวณสาธารณะและที่ว่างของพื้นที่ที่รมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ศาลาที่พัก	() โต๊ะเก้าอี้สนาม
() ห้องน้ำ, ห้องส้วม	() ม้านั่งพักผ่อน
() ที่จอดรถ	() ที่ออกกำลังกาย
() ถังขยะ	() โทรศัพท์สาธารณะ
() ไฟฟ้าแสงสว่าง	() พันธุ์ไม้ต่าง ๆ
() อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

ส่วนที่3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

1. ท่านเดินทางมายังพื้นที่รมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันโดยวิธีใด

- () รถโดยสารสาธารณะ
 () รถยนต์ส่วนตัว
 () รถจักรยานยนต์
 () รถจักรยาน
 () เรือโดยสารข้ามฝั่งหรือเรือด่วน
 () เดินเท้า

2. ท่านประสบปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจรหรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา
 () ประสบปัญหา โปรดระบุ.....

3. ท่านคิดว่าเส้นทางสัญจรควรปรับปรุงหรือไม่

- () ไม่ควรปรับปรุง
 () ควรปรับปรุง เพราะเหตุใด(โปรดตอบ ข้อ 3.1)

3.1 ท่านคิดว่าควรปรับปรุงเส้นทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่ง (นำ) ทางเดินเท้าใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้ง (เท้า) ทางเดินรถยนต์, จักรยานยนต์ อังถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- () ทางเดินรถโดยสารสาธารณะ
 () อื่นๆโปรดระบุ

4. ท่านคิดว่าในเส้นทางสัญจรในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ศาลาที่พักคอย	☐ ที่จอดรถ
☐ ป้ายบอกเส้นทางสัญจร	☐ ไฟฟ้าแสงสว่าง
☐ ถังขยะ	☐ โทรศัพท์สาธารณะ
☐ ม้านั่งพักผ่อน	
☐ อื่นๆโปรดระบุ	

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร

1. ท่านเคยเห็นอาคารใดบ้าง ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บ้านไม้ความสูง 1-2 ชั้น
☐ อาคารทางศาสนา
☐ อาคารพาณิชย์สูง 3-6 ชั้น
☐ อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป
☐ อาคารเก่าโบราณ
☐ อื่นๆโปรดระบุ

2. ท่านคิดว่าสภาพอาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันเป็นอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ สภาพทรุดโทรม
☐ อาคารสร้างชิดเขตทางเดินทำให้เกิดขวาง
☐ สภาพอาคารแน่นแออัด
☐ สภาพอาคารดูดีเรียบร้อย
☐ อื่นๆโปรดระบุ

3. ท่านคิดว่าอาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันควรปรับปรุงหรือไม่

☐ ไม่ควรปรับปรุง เพราะเหตุใด

เอกสารนี้เป็น(อก)าคควรปรับปรุง เพราะเหตุใด.....เพื่อการศึกษานี้เท่านั้น.ไม่อนุญาตไปร่ดตอบข้อ 3.1) ษนด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งนี้ 3.1 คควรปรับปรุงอาคารประเภทไหน ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

☐ บ้านไม้ความสูง 1-2 ชั้น
☐ อาคารทางศาสนา

- () อาคารพาณิชย์สูง 3- 6 ชั้น
- () อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป
- () อาคารเก่าโบราณ
- () อื่นๆโปรดระบุ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

1. ท่านคิดว่าลักษณะของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เป็นพื้นที่ที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา
- () เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมบ่อยครั้ง
- () เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของอาคาร
- () เป็นพื้นที่ที่น่าอยู่ร่มรื่น
- () อื่นๆโปรดระบุ.....

2. ท่านคิดว่าภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันเป็นอย่างไร

- () มีสภาพที่ดีแล้ว เพราะเหตุใด.....
- () มีสภาพไม่ดี ควรปรับปรุง เพราะเหตุใด.....

3. ท่านคิดว่าสภาพของสิ่งปลูกสร้างทางภูมิทัศน์เช่น เขื่อนกันน้ำ , วัสดุปูพื้นทางเดิน เป็นอย่างไร

- () สภาพดีแล้ว
- () สภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้
- () สภาพไม่ดีควรปรับปรุง เพราะเหตุใด

4. ท่านคิดว่าสภาพของ องค์ประกอบของภูมิทัศน์ถนน เช่น เสาไฟ , ป้ายบอกทาง , ต้นไม้เป็นอย่างไร

- () สภาพดีแล้ว
- () สภาพไม่ดีแต่ใช้งานได้
- () สภาพไม่ดีควรปรับปรุง เพราะเหตุใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอขอบคุณพระองค์คุณอย่างสูงในความกรุณาที่ได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน
กรุงเทพมหานคร
สำหรับประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอนตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นพฤติกรรมของผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

ขอให้ท่านกรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง (✓) หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี

() 20-35 ปี

() 36-50 ปี

() มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

() ต่ำกว่า ปวช.

() ปวช. ปวส.

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. อาชีพที่เป็นรายได้หลัก

() รับราชการ , รัฐวิสาหกิจ

() พนักงานบริษัทเอกชน

() เจ้าของกิจการ

() นักเรียน , นักศึกษา

() ค้าขาย

() รับจ้างทั่วไป

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. รายได้ต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 3,000 บาท () 3,000 - 6,000 บาท
 () 6,000-10,000 บาท () 10,000-15,000 บาท
 () มากกว่า 15,000 บาท

6. ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันเป็นระยะเวลา

- () น้อยกว่า 3 ปี () มากกว่า 3 ปี

**ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นพฤติกรรมของผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณ
ชุมชนย่านบางยี่ขัน**

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง (✓) หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความจริง

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและที่รวมกิจกรรม

1. เมื่อท่านเข้ามาในพื้นที่ท่านสนใจและใช้บริการพื้นที่บริเวณใดของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8
 () พื้นที่ชุมชนคลองเจ้าครุฑและท่าเรือปิ่นเกล้า
 () พื้นที่ชุมชนวัดดาวดึงษารามและท่าเรือวัดดาวดึงษาราม
 () ชุมชนวัดพระยาศิริโอยสวรรค์
 () ชุมชนบ้านปูน
 () ชุมชนวัดคฤหบดีและท่าเรือวัดคฤหบดี

2. ปัญหาที่ท่านประสบเมื่อเข้ามาใช้บริการพื้นที่ริมน้ำชุมชนย่านบางยี่ขัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ขาดป้ายบอกทาง () ขาดบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ
 () ขาดห้องน้ำ, ห้องส้วม () ขาดบริเวณพักผ่อนที่ทำเรือ
 () ขาดศูนย์ชุมชนหรือ () อื่นๆ โปรดระบุ.....

ศูนย์บริการประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ท่านคิดว่าในบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ศาลาพักผ่อนที่ทำเรือ

- () ป้ายบอกเส้นทางจราจรและป้ายสัญลักษณ์
- () ศูนย์ชุมชนหรือศูนย์บริการชุมชน
- () ม้านั่งและพื้นที่พักผ่อน
- () ห้องน้ำ, ห้องส้วม
- () ไฟฟ้าแสงสว่าง
- () ที่จอดรถ
- () อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่โล่ง

1. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันมีความเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนหรือไม่

- () เพียงพอ () ไม่เพียงพอ

2. ปัญหาที่ท่านพบในการใช้สวนสาธารณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () มีเนื้อที่น้อยเกินไป () ต้นไม้ให้ความร่มรื่นมีน้อยเกินไป
- () มีม้านั่งไม่เพียงพอ () การจัดที่นั่งไม่เหมาะสม
- () มีฝุ่นมาก () ไม่สะอาด
- () ไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน () วัสดุปูพื้นไม่เหมาะสม
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. บริเวณใดบ้างที่ท่านใช้เป็นสถานที่พักผ่อนในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

- () พื้นที่โครงการสะพานพระราม 8
- () พื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาที่ท่าเรือปิ่นเกล้า
- () พื้นที่หน้าสน.บางยี่ขันชุมชนคลองเจ้าครุฑ
- () ลานวัดดาวดึงษาราม
- () ศาลาพักผ่อนท่าเรือวัดดาวดึงษาราม
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอก 4. ท่านคิดว่าบริเวณใดควรทำเป็นที่ว่างสำหรับนั่งพักผ่อน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใด (ทั้ง) พื้นที่บริเวณริมน้ำเจ้าพระยาจากท่าเรือปิ่นเกล้าถึงท่าเรือวัดดาวดึงษารามมีการนำไปใช้

- () พื้นที่ว่างภายในชุมชนคลองเจ้าครุฑ
- () พื้นที่ว่างภายในชุมชนวัดดาวดึงษาราม
- () พื้นที่ว่างหน้าอาคารไม้เก่าโรงเรียนอินทราชัย

- () พื้นที่ว่างภายในชุมชนบ้านปูน
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. ท่านคิดว่าบริเวณสาธารณะและที่ว่างของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันอำนวยความสะดวกสะดวกอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ศาลาที่พัก	() โต๊ะเก้าอี้สนาม
() ห้องน้ำ, ห้องส้วม	() ม้านั่งพักผ่อน
() ที่จอดรถ	() ที่ออกกำลังกาย
() ถังขยะ	() โทรศัพท์สาธารณะ
() ไฟฟ้าแสงสว่าง	() พันธุ์ไม้ต่าง ๆ
() อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

ส่วนที่3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

1. ท่านสัญจรโดยวิธีใดภายในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน

- () รถโดยสารสาธารณะ
- () รถยนต์ส่วนตัว
- () รถจักรยานยนต์
- () รถจักรยาน
- () เดินเท้า

2. ท่านประสบปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจรหรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา
- () ประสบปัญหา โปรดระบุ

3. ท่านคิดว่าเส้นทางสัญจรควรปรับปรุงหรือไม่

- () ไม่ควรปรับปรุง
- () ควรปรับปรุง เพราะเหตุใด(โปรดตอบ ข้อ 3.1)

3.1 ท่านคิดว่าควรปรับปรุงเส้นทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่ง(น) ทางเดินเท้าซึ่งงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้ง(เท้า) ทางเดินรถยนต์, จักรยานยนต์ จึงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- () ทางเดินรถโดยสารสาธารณะ
- () อื่นๆโปรดระบุ

4. ท่านคิดว่าในเส้นทางสัญจรในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ศาลาที่พักคอย	☐ ที่จอดรถ
☐ ป้ายบอกเส้นทางสัญจร	☐ ไฟฟ้าแสงสว่าง
☐ ถังขยะ	☐ โทรศัพท์สาธารณะ
☐ ม้านั่งพักผ่อน	
☐ อื่นๆโปรดระบุ	

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม และสภาพอาคาร

1. ท่านเคยเห็นอาคารใดบ้าง ในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- บ้านไม้ความสูง 1- 2 ชั้น
- อาคารทางศาสนา
- อาคารพาณิชย์สูง 3- 6 ชั้น
- อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป
- อาคารเก่าโบราณ
- อื่นๆโปรดระบุ

2. ท่านคิดว่าสภาพอาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันเป็นอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สภาพทรุดโทรม
- อาคารสร้างชิดเขตทางเดินทำให้เกิดขวาง
- สภาพอาคารแน่นแออัด
- สภาพอาคารดูดีเรียบร้อย
- อื่นๆโปรดระบุ

3. ท่านคิดว่าอาคารในพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันควรปรับปรุงหรือไม่

- ไม่ควรปรับปรุง เพราะเหตุใด
- ควรปรับปรุง เพราะเหตุใด..... (โปรดตอบข้อ 3.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 3.1 ควรปรับปรุงอาคารประเภทไหนรึศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้ง(ผม) บ้านไม้ความสูง 1-2 ชั้น อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อาคารทางศาสนา
- อาคารพาณิชย์สูง 3- 6 ชั้น
- อาคารสูง 10 ชั้นขึ้นไป

- () อาคารเก่าโบราณ
 () อื่นๆโปรดระบุ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม

1. ท่านคิดว่าลักษณะของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เป็นพื้นที่ที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา
 () เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมบ่อยครั้ง
 () เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของอาคาร
 () เป็นพื้นที่ที่น่าอยู่ร่มรื่น
 () อื่นๆโปรดระบุ.....

2. ท่านคิดว่าภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขันเป็นอย่างไร

- () มีสภาพที่ดีแล้ว เพราะเหตุใด.....
 () มีสภาพไม่ดี ควรปรับปรุง เพราะเหตุใด.....

3. ท่านคิดว่าสภาพของสิ่งปลูกสร้างทางภูมิทัศน์เช่น เขื่อนกันน้ำ , วัสดุปูพื้นทางเดิน เป็นอย่างไร

- () สภาพดีแล้ว
 () สภาพไม่ดีแต่ใช้การได้
 () สภาพไม่ดีควรปรับปรุง เพราะเหตุใด

4. ท่านคิดว่าสภาพของ องค์ประกอบของภูมิทัศน์ถนน เช่น เสาไฟ , ป้ายบอกทาง , ต้นไม้เป็นอย่างไร

- () สภาพดีแล้ว
 () สภาพไม่ดีแต่ใช้การได้
 () สภาพไม่ดีควรปรับปรุง เพราะเหตุใด

ขอขอบคุณพระองค์คุณอย่างสูงในความกรุณาที่ได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์
วัน เดือน ปีเกิด	3 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	569 หมู่ 10 ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
สถานที่ทำงาน	บริษัท อารียา พรอพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน) 67/4 ซอยลาดพร้าว 71 ถ.ลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กทม.10310
ตำแหน่ง	สถาปนิกอาวุโส
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2543 สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก/โปรแกรมวิชา เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม จากสถาบันราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา 2549 สำเร็จการศึกษา คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชา สถาปัตยกรรม จากสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้